

לכבר'

לקוחות, עמיתים וידידים

חזר ל��וחות לשנת המס 2019

שנת המס מגיעה לשיאמה וכמדי שנה גם השנה אנו שמחים לעורך עבורכם "חזר ל��וחות" הכולל מכלול נושאים בתחום המס השונים ודיני עבודה לשיאמה של שנת המס 2019.

בתחום תכנון המס

שבע של מידע על ההוראות לקראת תכנון הדיווח לשוף שנת המס. המידע מעודכן לפי השינויים שנעשו בפרופומות במס. בין הנושאים החשובים, כרגע: איסוף מסמכים, תיאומים עם רשות המס, ספירת מלאי, החזקת כלי רכב, הוצאות עודפות, נסיעות לחו"ל, מתנות לkekוחות, קופות גמל, ועוד כיווצים באלה.

בתחום הביטוח הלאומי

סוגיות בתחום הביטוח הלאומי לקראת סוף שנת 2019, שיעורי דמי ביטוח עצמאים, שיעורי דמי ביטוח משכירים וסוגי מבוטחים אחרים, התישנות, חובות מעסיקים ועוד. החומר בחזר לkekוחות הוא תמציתי, ומטרתו לסייע לעוסקים ולמעסיקים במידע כללי במיסוי ובביטוח לאומי. אין חומר זה מהוות תחליף לייעוץ אישי.

אנו עומדים לרשותכם להשלמות ולמתן תשובות על שאלות.

בכבוד רב,

יהושע – שוקי ג'אה, עו"ד ורו"ח
בית הדפוס 12, ירושלים
טל': 02-5704646 נייד: 050-6209256

תוכן עניינים

מס' סימן

היערכות לקראת סוף שנת המס 2019

8	דו"ח אליך גנדמן .....
8	הגשת דוח שנתי לרשות מס הכנסה .....
9	דיווח ביוזמת נישום שכיר .....
9	הכנה להצחרת הון .....
10	ביקורת פנסיס החשבונות .....
10	חובהת הגשת דוח שנתי .....
14	חובהת הגשת דוח של יחיד באופן מקוון .....
14	הודעה על תחילת התעסוקות .....
14	מעבר לשיטה הכפלה בניהול פנסיס חשבונות .....
15	ניהול חשבונות במטבע חוץ .....
15	מחזoor .....
16	פיקדונות .....
16	סגירת פנסיס החשבונות .....
19	ריבית להלוואות .....
19	סעיף 3(ט) לפקודה .....
20	סעיף 3(י) לפקודה .....
20	ニכוויים .....
20	חישוב נפרד לבני זוג .....
20	מס ערך מוסף .....
21	שמירת מערכת החשבונות .....
21	דוחית הדיווח על הכנסות או הקטנת שיעור המס עליהם .....
21	הכנסות פטוריות ממ"ס .....
21	עיתוי הכנסות .....
22	מכירות .....
22	הקדמת מכירות .....
23	הקלות במיסוי מקרקעין .....
24	הכנסות בני זוג מרכוש .....
24	הכנסות מדיווידנד - השלכות מס .....
24	הכנסות הוניות .....
25	הכנסות ריבית .....
25	אופציות לעובדים .....

26	הגדלת הוצאות או הקדמה הוצאות
26	הגדלת הוצאות.....
26	הקדמת הוצאות.....
27	פחית.....
27	שיחלוף - החלפת ציוד.....
27	הכרה בהוצאות רכב.....
28	שווי רכב צמוד בשנת המס 2019 שיטת חישוב ישנה לפי קבוצות.....
29	שווי שימוש ברכב צמוד - שיטת חישוב חדשה המודל הלינארי.....
29	רכב - קיזוז מס תשומות.....
30	ニכי הוצאות לפינוי דיר מון.....
30	הפסדים.....
31	סדר קיזוז הפסדים.....
32	הכרה בחובות אבודים.....
33	התחייבויות תלויות.....
34	תושבי חוץ .....
34	מתנות ללקוחות.....
34	אשייל לעובדים.....
34	מס על שכר.....
35	נסיעות לחו"ל.....
36	סקומי התרת הוצאות נסעה לחו"ל 1.1.2019 .....
36	ニכי הוצאות כיבוד .....
37	ニכי הוצאות לינה וארוחת בוקר בארץ .....
37	הוצאות סוציאליות.....
37	ニכי בשל דמי ביטוח לאומי .....
37	קופות גמל לפיצויים .....
38	הטבות מס בגין הפקודות בקופה גמל לказבה בשנת המס 2019 .....
39	חובת הפרשה לקופת גמל לказבה לעצמאים .....
39	ニכוויים וזיכויים – שכירים ועצמאים .....
41	זיכוי بعد סכומיים שעולמו לביטוח חיים ולאחר מכן שארים .....
41	ビיטוח מפני אובדן כושר עבודה .....
42	הפרשות לקרן התשלמות .....
43	קרן התשלמות 2019 .....
44	קרן התשלמות לבעל שליטה - סכומיים ושיעורים להפקדה .....
44	פנסיה לעצמאים ושינויים במיסוי יחיד .....
45	זיכויים ונקודות זיכוי .....

45	..... זכויי بعد הוצאות להחזקת קרוב נטול יכולת .....
46	..... נקודות זיכוי בגין ילדים .....
46	..... זכויי על תרומות למוסד ציבורי מאושר .....
46	..... תשומי מס .....
46	..... הקטנת מקומות .....
46	..... תשולם מוקדמת על חשבון רוחה הו .....
47	..... תשולם יתרת המס לשנת המס השופטה .....
47	סיכום מתואמים לשנת המס 2019 .....
49	דברי הסבר וטבלת תקרת הכנסתה לקבלת קצבת זקנה - קצבת אזרח ותיק החל מ-1 בינוואר 2019 .....
49	..... תקרת הכנסתה מעובدة שאינה פוגעת בקצבת הזקנה – קצבת אזרח ותיק .....
49	..... דברי הסבר לתקנות ההכנסות שאין פוגעות בקבלת 49 קצבת הזקנה קצבת אזרח ותיק לשנת המס 2019 .....

ביטוח לאומי

52	חידושים והdagשות לסוף שנת 2019 .....
52	..... דו"ח אודנהצח-גולדט .....
52	..... שיעור דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות .....
53	..... נתונים לדיווח ותשלים דמי ביטוח .....
53	..... מקומות דמי ביטוח בסכום מינימום למי שאינו הכנסתה חייבות בדמי ביטוח .....
54	..... ''הסכום הבסיסי'' למלאות .....
54	..... סוגיות הקשורות לעצמאים ולבעלי הכנסתה שאין מעובدة .....
54	..... עובד עצמאי .....
55	..... מボוטח שאינו עובד ואני עובד עצמאי .....
55	..... עצמאי שאינו כולל בהגדרת ''עובד עצמאי'' .....
55	..... החייב בדמי ביטוח של מボוטח שאינו עובד שכיר .....
55	..... עובד לשעה .....
56	..... קביעת מעמד המבוטח .....
56	..... מועד שינוי הסיווג של עובד עצמאי .....
56	..... שינוי או סגירת עסק עצמאי בדייבד – הוראות הביטוח הלאומי .....
57	..... מボוטחות שאין חייבות בדמי ביטוח לאומי ואו בדמי ביטוח בריאות .....
57	..... חבות בדמי ביטוח של ''עקר בית'' .....
57	..... ידעוים הציבור .....
58	..... בחינת הסיווג הביטוחי של המבוטח (הכנסתה המדווחת וממועד השינוי) .....
58	..... חוות רישום ותשלים דמי הביטוח לעניין מיצוי זכויות למלאות דמי לידה והורות .....

גמלת חוסמת	58
צו סיווג מבוטחים וקבעת מעבידים שהל על עצמאים	59
תיקון מקדמות דמי ביתוח	59
הענקה מטעמי צדק	60
התרתת דמי הביתוח הלאומי בגין צורכי מס	60
הפחתת דמי הביתוח הלאומי בחישוב דמי הביתוח	61
פיגור בתשלומים דמי ביתוח	61
פטור מתשלום דמי ביתוח לתלמיד על יסודי	62
פטור מדמי ביתוח למתגייס לצבא, או לשירות לאומי בהתקנות, או לעתודאי	62
פטור מתשלום דמי ביתוח למשתחרר	62
הכנסות מערכות סולארית ביתית – לוחות פוטו וולטאים	62
עיסוקים מעורבים והוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביתוח	62
הכנסות פסיביות אשר אין חייבות בתשלומים דמי ביתוח על פי סעיף 350(א) לחוק הביתוח הלאומי	63
חלוקת הכנסות שאין מעובדה בין בני זוג	64
פנסיה מוקדמת וקצבת אובדן כושר עבודה – לפני גיל פרישה	65
עובד שכיר מקבל גם פנסיה או קצבת אובדן כושר עבודה לפני גיל פרישה	66
פנסיה מוקדמת מחוויל	67
איגרת למשלים פנסיה מחודש ספטמבר 2019	68
מבוטחים הפטורים מתשלומים דמי ביתוח באופן מלא או חלק	68
סוגיות בעניין עסקיים וscrips	69
مبادוח שכיר במוסד לביטוח לאומי	69
חיבור בדמי ביתוח של הכנסת עבודה	69
ニכוי הוצאות מהכנסת עבודה	70
תשלים דמי ביתוח בתקופת חופשה ללא תשלום (חל"ת)	72
תזכורת לכללי פרישת שכיר ותשלום הטבות	72
הפרשי גמלת	74
הביס לתשלים גמלאות מחליפות שכיר כאשר השכר מורכב גם מעמלות	75
יישום התוספת הראשונה לצו סיווג מבוטחים	75
דגשים בעניין ספורטאים – ספורטאי מקצועי או ספורטאי חובב	76
העסקת עובדים זרים (תושבי בחו"ז)	76
תושב ארעי	77
אחריות המעסק לדיווח וلتשלומים דמי הביתוח	78
תיקון סעיף 369 לחוק הביתוח הלאומי	78
תש"ר (טייפ) למלאקרים	79
חוות דעת דיווח חודשית ורבוננית	79

80	תיאום דמי ביטוח מראש והחזר דמי ביטוח בדייבך .....
81	תיאום דמי ביטוח בפנסיה מוקדמות (פנסיה המשולמת לפני גיל פרישה).....
81	תיאום דמי ביטוח מראש בשיעור המופחת .....
83	תיאום דמי ביטוח בשל הכנסתה שעולה על ההכנסה המרבית .....
83	ביקורת המוסד לביטוח לאומי .....
83	החזר דמי ביטוח בשיעור המופחת.....
83	החזר דמי ביטוח מעל ההכנסה המרבית לתשלום דמי ביטוח .....
84	התוישנות של החזר דמי ביטוח .....
84	החזר דמי ביטוח למקבל פנסיה מוקדמת .....
84	מדור התשלומיים של צה"ל .....
84	חישוב דמי ביטוח של עצמאי שהוא גם שכיר .....
84	הגשת תביעה לדמי פגעה בעבודה על ידי המעסיק .....
85	דמי פגעה בעבודה .....
86	תגמוליAMILAIIM .....
86	מעסיקי עובדים במשק בית .....
87	דמי ביטוח מופחתים בשל זכאות לגמלא .....
87	דגשים ב ביקורת ניכויים של המוסד לביטוח לאומי .....
88	ביצוע ביקורות ניכויים בביטחון הלאומי .....
88	זקיפת שווי הטבה בגין ימי גיבוש לעובדים .....
88	שווי שימוש ברכב .....
89	הוצאות עודפות שאינן ניתנות לייחוס .....
89	בני זוג העובדים בעסק משותף (שאינו מאוגד כחברה) .....
91	תושב ארעי .....
91	מבוטח השווה בחו"ל .....
94	אמנות לביטחון סוציאלי .....
95	קצבאות לתושב חזר ותיק (או עולה חדש) .....
95	הכנסות של עולה חדש ושל תושב חזר ותיק – תיקון 168 לפיקודת מס הכנסת .....

עובדת

בעלת שליטה בחברה (בسمוך להפסקת עובודתה בחברה) אינה זכאית לדמי אבטלה ��"ח אוינה צח-גולדט, מר חיים חיטמן ו��"ח (משפט) ישי חיבת..... 97	horim
הורים מאמצים אינם זכאים לקצבת לידה ��"ח אוינה צח, מר חיים חיטמן ו��"ח (משפט) ישי כהן..... 98	formiot
פרמיות ששולם טרם שמירות הירון וחופשת לידה יובאו בחשבון לעניין דמי פגיעה ��"ח אוינה צח-גולדט, מר חיים חיטמן ו��"ח (משפט) ישי חיבת..... 99	האם רשיי המעסיק להוציא עובד לחופשה כפואה? עו"ד דוד משה .....
ניסיונות עובד מהבית לעבודה ובוחרה ברכב כמוoid ייחשבו לנסייה פרטית לענין קיזוז מס תשומות עו"ד משה גבע	101 .....
סוף לניסיונות לתקוף את תקנות שווי השימוש ברכב עו"ד משה גבע	102 .....
זקיפת שווי מס בגין הפקדות גבוהות מהתקורת יעץ פנסיוני CLU איציק בן-אריה	103 .....
בצד מטפלים בזקיפות מס בגין פיצויים בסיום העבודה? יעץ פנסיוני CLU איציק בן-אריה	104 .....
מעסיקים של פחות 20 עובדים מחויבים בדיווח אחד החל מ-1 בפברואר 2019 יעץ פנסיוני חיים בן-הלווש	105 .....
הittel מופחת בגין העסקת מstananim בתעשייה, בניין ומסעדות אטניות – פס"ד טומי ווש עו"ד��"ח רמי אריה	106 .....
הוצאת מכתב פיטורים לשם קבלת דמי אבטלה תחייב את המעסיק בתשלום פיצויי פיטורים עו"ד מעין קישלט	107 .....

מס' 8

היררכות לקראת סוף שנת המס 2019

תכנון מס איננו עבירה. במציאות הכלכלית שלנו תופסת שאלת המיסוי חלק נכבד מכל פעילות עסקית, ולכן טוב יעשה כל נישום אם יתכן ויבדק את חבות המס שלו על כל צדדיה. תכנון חבות מס פירושו בחירה מ투ך כמה חלופות עסקיות ומשפטיות. כל נישום רשאי וזכה לברור לעצמו את החלופה שעלה פיה תהיה חבות המס שלו הנמוכה ביותר.

רוי' אליק גנדמן

לפייכך, הבאנו לפני הקורא, לקראת תום שנת המס 2019, אוסף נרחב של עצות לתכנון מס בתחוםים שונים ומגוונים. מטיבם הדברים רוב העצות מיועדות למי שהרוויח בשנת המס.

לא נכללו כאן עצות המתאימות למספר קטן של נישומים, וכן כל הפרטים והסיגים לתכנון המס. חשוב לעיין בהפניות להשלמת הנאמר בתמצית במאמר זה, וכן יש לבדוק מחדש את העצה, שכן אין המחבר והמערכת אחרים לאי דוקים ולטעויות. כדאי להתייעץ עם מומחה למסים, כדי לבחון את היעשום לגבי מכלול הפעולות. אם, למרות הכול, קיים חשש וספק בעניין פעולה מסויימת, מוצע לציין זאת בדוח למס הכנסה, כדי שהפעולה לא תיכל בתחום הפלילי.

אפשר להיעזר בהחלטה מקדמית, שהיא החלטה מראש, אשר נותנת רשות המסים בקשר להיבטי מס הכרוכים בעסקה מסוימת שהניסיונו עומד לבצע, או שנמצאת בתהליכי של ביצוע, ואשר המשכה תלוי בין השאר בהחלטה המקדמית.

הגשת דוח שנתי לרשות מס הכנסה

המועד האחרון להגשת הדוח על הכנסות של נישום עצמאי, אשר מנהל את פנסבי חשבונוטיו בשיטה חד-צדית, ולא חייב בהגשת דוח מקוון) או של נישום שכיר, או של מי שאינו לו הכנסות מעסק - הוא עד 30.4. המועד האחרון של העצמאי שמנהל את פנסבי חשבונוטיו בשיטת החשבונות הקפולה, של חברה ולהגשת דוח מקוון - עד 31.5. רשות המסים בישראל נהוגת לאשר ארכות להגשת הדוח האמור, בתנאים מסוימים.

באופן רגיל, אין מטילים סנקציה בדרך כלל על מי שאחר עד חדש בהגשת הדוח. לאחר מכן מוטל קנס על מי שבלי סיבה מספקת לא הגיש את הדוח במועד.

לכן ראוי להעירם להקדים להגשת הדוח. לשם כך כדאי לזכור כי הגשת הדוח כוללת עריכת דוח וספרת מלא, מזומנים, שיקים, שטרות וכו'. כדי להקל את הספרה ואת התאמת היתורות מומלץ להפקיד בבנק עד ליום 31 בדצמבר את כל היתורה הנמצאת בקופה. יש להזכיר רשיימה של השיקים הדוחיים והשטרות שיימצאו בקופה.

דוח שנתי המציג על הכנסה הגבוהה משנים קודמות משמש עילאה להגדלת המקדמות במהלך שנת המס. מועד הגשת הדוח ישפייע במקרים רבים על שיעור המקומות במשך השנה הבאה.

הגשת דוח על הכנסות עד 31 בדצמבר של השנה העוקבת (כפוף לארכות) - מומלצת, משום שלפקיד השומה יש סמכות להוציא שומות עד 4 שנים מעתם שנת המס שבה הוגש הדוח.

מי שחסרים בידייהם יכול להיעזר בהלכת "אפרת רונן" (ה"פ 00/1054), ולפיה הסכימה רשות המסים (ואף פורסם טופס מתאים) למסור לשכירים מידע בנוגע להכנסותיהם ובנוגע לניכוי המס מהכנסותיהם, ובנוגע לניכויים ולזיכויים משכרים של השכירים, על פי המידע שודיעו מעבידיהם בטופס 126 לרשויות מס הכנסה.

המידע האמור לעיל יומצא לשכירים ו/או למיצגיהם, בקשר למעבידים ולשנות המס. את אלה יפרטו השכירים בבקשתם, שתוגש לממונה על חופש המידע אצל המערערת.

השכירים יצהירו בבקשתם כי המידע הנדרש אינם מצוי בידיהם..המייצג יכול להפיק מידע מיידע משע"מ. המידע שיימסר יוכל להיחשב תחליף לטופס 106, לצורך הגשת בקשה להחזר מס, עבורו אותם מעבידים וشنנות המס שפורטו בבקשת השכיר.

המידע יימסר לשכירים ו/או למיצגיהם אשר אינם חייבים להגיש את הדוח, ואשר אליהם פקיד השומה לא פנה בדרישה להגיש את הדוח לפני פניהם אל פקיד המידע האמור.

דיווח ביוזמת נישום שכיר

כדי להגיש דוח לרשויות מס הכנסה ביוזמת נישום שכיר ולקבל החזר מס במצבים אלה :

- א. עובודה אצל עסקים אחדים, והמס הכללי שנוכה גבוהה מהמס המתחייב.
- ב. עובודה שלא בכל שנת המס, ולא ערכית תיאום מס על בסיס שנתי.
- ג. אם מגיעים לנישום זיכויים, כגון בעניינים אלה : הפקודות נוספות בקופה גמל, תשלום ביותה חיים, תרומות למוסד ציבורי והוצאות החזקת קרוב משפחה במוסד.
- ד. אם יש עובודה חלקית שהיא נוספת על העובודה העיקרי, אשר נוכה מהשכר ששולם עד מה ששיעור גבוה מהמס השولي של הנישום.
- ה. עצמאי בעבר שהיה לו הפסד מעסיק, או שנטבקש לשלים דמי ביתוח לאומי עבור העבר.
- ו. עובודה אצלicus אחד תמורה משכורות בלתי שווה במשך השנה, ללא תיאום מס.
- ז. בכל עת שקיימת עילה לקבלת נקודת זיכוי לשנה שלמה והעילה נוצרה רק בחלק מהמינה, כגון : זיכוי לトושב ישראל, זיכוי לעולה, זיכוי بعد נשיאה למקום העבודה, זיכוי עד אישת שעינה עובדת או זיכוי לאישה עובדת بعد בעל שאינו עובד, זיכוי עד אישת עוזרת לבעה, זיכוי بعد ילדים, זיכוי לגרוש שנשא אישת אחרת ומשלים מזונות לאשתו לשעבר, הטבת מס בישוב מזוכה, הטבת מס לנכה.
- ח. למשך שנים בוגיון יש לבדוק אפשרות לקוז הפסד הון נגד רווח הון (מכל מקור ולא רק מנוי"ע) או שבח או ריבית/דיבידנד.
- ט. אם לנישום היה הפסד הון בשנה שוטפת שלא קוז כדאי להגיש דוח כדי שניתן יהיה לקוז הפסד בשנים הבאות.
- י. פריסת שבח או רווח הון.
- יא. פריסת מענק פרישה / הפרשי שכיר / היון קצבה.

הבנה להצහרת הון

לקראת סוף שנת המס, רשות המסים בישראל נהגת לדריש הצהרות הון מנישומים, כדי לבדוק את סבירות הדוחות שהוגשו. בדיקת הסבירות מתבצעת מתוך :ליקחת הון בראשית התקופה, הוספת רווחים חייבים במס ורווחים פטוריים. לאחר מכן, גריית המסים והצריכה (הוצאות מחיה). והתוצאה המתקבלת היא: ההון לסוף התקופה. הנתונים לחישוב זה, פרט לצריכה, נלקחים מהדוחות השנתיים על ההכנסות.

מומט להזכיר בעוד מועד את הנתונים ואת המסמכים לסוף השנה, כדי שאם תידרש הצהרת הון, יהיה קל להזכיר. רצוי להתרכז במסגרת הדוחות השנתיים גם בהכנסות פטורות ממש. מידע על הכנסות אלה נדרש בדוח השנתי, אף כי אין רלוונטי לקביעת ההכנסה בשנה המס המדוחת. למעשה זה חשובות רבה במסגרת השוואת הצהרות הון, ולכן כדאי לכלול פרטים אלה במסגרת הדוח השנתי.

לניסיומים המקבלים החזרי מס הכנסה כדאי לשמור על הספחים שבהם נקובים החזרי המס. החזרים אלה פטוריים ממש, לרבות ריבית והפרשי הצמדה שנצברו בגיןם. החזרים מהווים מקור כספי בידי הנישום, והם משמשים הסבר לגידול הון. שמרית הספה חשובה, במיוחד כאשר ההחזר הוא בסכום גדול וניכר, אולם גם כאשר הסכום קטן חשוב

לשמר על הספה. אם הספה חסר, אפשר להיעזר ב"מצב חשבון" שניתן לקבלו מפקיד השומה. מידע זה ניתן להפיק בשע'ם.

ניסיומיים המקבלים מדי פעם מתנות של סכומי כסף, רצוי שייעשו זאת על ידי העברה בנקאית מחשבון הנוטן לחשבון המתקבל. על העברה כזו אפשר לקבל מהבנק מסמך, שבו נקוב הסכום המועבר ושמות נותן הכספי ומתקבלו. הצגת המסמך לפני פקיד השומה תסביר את גידול ההון בעת בדיקת הצהרת הון.

בניה ל计较 פרטי מהוות הוצאה פרטיה, ואין צורך בשמירת מסמכים בעניין זהה. אולם רצוי לשמר את המסמכים העשויים לעזור להצהרת הון, וכן לעזור לחישוב מס שבח, אם יתחייב תשלוםו בעת מכירת הבית.

חשוב לציין כי להתנהלות עם פקיד השומה בדיוני השומות, במקרה של "גידול ההון", יש חשיבות רבה במקרה שההכרעה בוינכה בין פקיד השומה לבין הנישום עוברת לבית המשפט.

עוד חשוב לדעת כי ליחס גידול ההון לשנים סגורות יש חשיבות, ויש להציג בהוכחות ליחס ההון לשנים סגורות.

ביקורת פנסי החשבונות

אתה כמובן שנים נהג פקיד השומה לבקר את פנסי החשבונות לשם ביסוס הדוחות שהוגשו. בנוסף לכך הוא גם מבקר במקום העיסוק של הנישום.

לניסיום יש את הזכות לדעת מה יודעים עליו שליטנות המס, וזה מקל במידה רבה את ההכנות לביקורת פנסי החשבונות. יש כאן מעין הדדיות.

חוות הגשת דוח שנתי

סעיף 131 לפקודה

סעיף 131 לפקודה מפרט מי חייב בהגשת דוח. מומלץ לבחון את הסעיף בקפידה בכל מקרה לגופו ב כדי להמנע ממצב בו מי יהיה חייב בהגשת דוח לא הגיעו אליו, דבר הי יכול לגרום סנקציות מצד רשות המס.

חשוב לציין כי הסעיף מחייב בהגשת דוח גם כל אדם שפקיד השומה דרש זאת ממנו, ואפילו איןו חייב בהגשת דוח לפי הוראות הסעיף האחרות.

לפי הוראות סעיף 131(ב2) לפקודה, היחיד חייב בהגשת דוח כאמור (למעט נאמנות), ויש לו הכנסתה שמקור החיוב שלה הוא סעיף 2(1), (2) או (8) לפקודה, יגיש את הדוח לפי הוראות הסעיף באופן מקוון, כפי שיורה המנהל, בצרירוף הצהרה בטופס שקבע המנהל שלפיה הפרטים והידיעות שמסר בדו"ח הם נכונים ומלאים, וכן פلت חתום בידו של הדוח האמור.

הדו"ח המקורי בתחולתו על דוחות לשנת המס 2008 ואילך.

סעיף 134א לפקודה - סמכות לפטור מהגשת דין וחשבון

בעוד סעיף 131 לפקודה מטיל חובה בהגשת הדוח על כל האוכלוסייה כמעט, סעיף 134 לפקודה מעניק לשר האוצר, באישור ועדת הכספי של הכנסתה, את הסמכות לפטור מהחובה הגשת דין וחשבון את המפורטים להלן:

1. מי שעיקר הכנסתו היא הכנסת עבודה, קצבה או הכנסת שילם עליה מס לפי סעיף 122 לפקודה (הכנסת מהשכרת דירת מגורים ומסלול מיסוי בשיעור 10%).
2. מי שהכנסותיו אינם מעבודה, מעסיק או משליח יד, והוא לא עלה על סכום שהוא פי שלושה מסכום נקודות הזיכוי שעלה פי סעיפים 34-36 לפקודה.
3. תושב בחו"ז.

4. מי שקיבל הכנסה שנוכה ממנה מס במקור כדין, או שחל לגביה פטור ממש, ולא הכנסה זו היה פטור מחובבת הגשת דין וחשבון.
5. נאמן, אם הוא תושב ישראל ואם לאו, שהיו לו בישראל רק הכנסה הפטורה ממש או שנוכה ממנה מלאה המס כדין, או נכס שההכנסות ממנו פטורות ממש.

תקנות מס הכנסה (פטור מהגשת דין וחשבון), התשמ"ח-1988

החוק ניצל את הסמכות שהוענקה לו מכוח סעיף 134 לפקודה, והתקין תקנות בנושא. התקנות משנהות כמעט חלוטין את כללי החיבור בהגשת דין וחשבון שנקבעו בסעיף 131 לפקודה.

בתקנה 1 לתקנות ישן הגדרות ל"הכנסות" למיניהם. מלבד ההגדרות, חשוב לשים לב לסכומים שהוגדרו בכל הכנסה. יתכן מצב שבו לגבי הכנסה מסוימת - מקור חיובה בפקודה יהיה סעיף (2), אולם לעומת התקנות הכנסה האמורה לא תיחסב "הכנסה ממשכורת", אלא יתכן שתסוווג כ"הכנסה נוספת".

תקנה 2 לתקנות - פטור מהגשת דין

- A. **יחיד תושב ישראל**, שכל הכנסתו בשנת המס הייתה הכנסה ממשכורת או הכנסה מדמי שכירות, או שהייתה הכנסת חז'ז, הכנסה מקצתת חז'ז, הכנסה מריבית, הכנסה מניר ערך או הכנסה נוספת, או צירוף של כלן או חלקן, יהיה פטור מהגשת דין וחשבון לפי סעיף 131 לפקודה.
- B. בני זוג הזכאים לחיישוב נפרד של המס על הכנסותיהם מיגיעה אישית, יהולו התקורות הקבועות בהגדרת "משכורת", "הכנסה מדמי שכירות", "הכנסת חז'ז" או "הכנסה מקצתת חז'ז" שבתקנה 1 לגבי כל אחד מבני הזוג על הכנסתו מיגעה אישית.

תקנה 3 לתקנות - סיג לפטור שבתקנה 2

תקנה 2 פוטרת מהגשת דוח אדם שהכנסתו תואמת את תנאי ההגדרות שבתקנה 1. תקנה 2 פוטרת כאמור מהגשת דוח גם מי שחייב בהגשתו מכוח סעיף 131 לפקודה. תקנה 3 לתקנות מסייגת את הפטורים הגורפים שבתקנה 2.

תקנה 4 לתקנות - פטור במקרים מסוימים

יחיד תושב ישראל שכל הכנסותו אין מעובדה, עסק או ממשך יד, ושלא מתקיימות בו הנסיבות בתקנה 3 לתקנות (בפסקאות 6 או 7, השיקעות בחו"ל), יהיה פטור מהגשת דין וחשבון על פי סעיף 131 לפקודה אם סך כל הכנסותיו בשנת המס לא עולה על סכום שהוא פי שלושה מסכום נקודות הזכוי שהוא זכאי להן בשנת המס מכוח סעיפים 34 ו-36 לפקודה.

תקנה 5 לתקנות - פטור לתושב חז'ז

תושב חז'ז שהייתה לו הכנסה שנצמחה או הופקה בישראל (לכן יתכן שיש חיוב במס על הכנסה זו מכוח סעיף 2 לפקודה) יהיה פטור מהobotת הגשת דוח לפי סעיף 131 לפקודה, אם מההכנסה האמורה נוכה מלאה המס לפי סעיפים 161, 164 או 170 לפקודה, והוא הכנסה אחת מלאה:

1. עסק או ממשך יד, אשר הפעולות בהם הتمשכה בשנת המס תקופה או תקופות שאין עלות בסך הכל על 180 ימים.
2. לפי סעיף 2(2) או 2(5) לפקודה.
3. הכנסה לפי סעיפים 2(4), 2(6) או 2(7) לפקודה.

הפטור לא יכול אם תושב החוז'ז חייב ב"מס יסף" על פי סעיף 121 לפקודה.

תקנה 5א לתקנות - סיג לפטור בナンנות

למרות תקנות 2-4 לתקנות, לא יכול פטור מהגשת דין וחשבון על יחיד תושב ישראל שייצר בשנת המסナンנות, או שקיביל מכיספיナンנות, במישרין או בעקיפין, סכום בכף או בשווה כף העולה על 100,000 ש"ח, גם אם אינו חייב במס בישראל. את התקנה הזאת יש לקרוא במקביל להוראות הפקודה לגבי חובות הדיווח בגיןナンנות מסווגים שונים.

תקנה 5 ב' לתקנות – סיג לפטור למי שחייב בדוחות נוספים

פטור מהגשת דוח יחול רק על מי שחייב להגישו מכוח סעיפים 131(א)(1) עד (5), כלומר נישומים המנויים בסעיפים 131(א)(5) עד (5) חייבם להגיש דוח אף אם חלים הפטורים לעיל:

- מי שמכר מקרקעין ולא שילם מס מרבי (אלא אם היה פטור)
- נאמניות (נאמנים, יוצרים ונוהנים בתנאים המפורטים בסעיף)
- בעל שליטה בחמייז או חנייז
- מי שביצע תכנון מס חייב דיווח
- מי שטען כי אינו תושב ישראל אף על פי שמתיקיota לביו חזקת תושבות על פי מי שהייה בישראל (לפי הגדרת תושב בסעיף 1 לפקודה)
- מי שהעביר לחו"ל 500 אלף ש"ח במהלך 12 חודשים

תקנה 6 לתקנות – סיג לפטור

כל הפטורים המנויים לא יחולו לגבי דוח שפקיד השומה דורש מן היחיד להגיש.

החייבים בהגשת דוח והפטורים מהגשתו

(המוניים בטבלה מבוססים על ההגדרות שבתקנות):

חייב בהגשת דוח, למרות הפטור בתקנה 2 לתקנות	פטור מהגשת דוח
<p>2.1 בעל שליטה כהגדתו בסעיף 32(9) לפקודה חייב בהגשת דוח. אולם אם מדובר במקרה שהייה לתושב ישראל לרשותה, והוא או בן זוגו בעלי שליטה בחבר בני אדם תושב בחו"ל שהוקם בעת היחיד או בן זוגו תושבי בחו"ל, ותושבי ישראל אחרים אינם בעלי שליטה באותו חבר בני אדם תושב בחו"ל, לא יכול חייב בהגשת דוח, בתנאי שהוא ובן זוגו אינם בעלי שליטה לחבר בני אדם תושב ישראל, <u>והכל</u> לגבי הדוחות שיש להגישם לשנת המס שבה היה היחיד לתושב ישראל לרשותה או לשנת המס שלאחריה.</p> <p>הפטור מהגשת הדוח (בשינויים המחייבים) לעולה חדש יכול גם על היחיד שבדל להיות תושב ישראל, ושחה דרך קבוע מחייב לישראל עשר שנים רצופות לפחות לאחר שבדל להיות תושב ישראל [תקנה 3(א) ו-(ג)(1) ו-(2)].</p>	<p>1. יחיד <u>תושב ישראל</u> שככל הכנסתו בשנת המס הייתה "הכנסה ממשכורת" או "הכנסה מדמי שכירות", או שהייתה "הכנסה חוותית", "הכנסה מצבת חוותית", "הכנסה מריבית", "הכנסה מניר ערך" או "הכנסה נוספת", או צירוף של כל אחד או מכך (תקנה 2).</p>
2.2 הכנסתו החייבת כוללת הכנסה של בן זוגו, והם אינם רשאים לتبוע אישוב נפרד מכוח סעיף 66 לפקודה.	
2.3 הכנסתו או הכנסת בן זוגו בשנת המס כלל מענק פרישה או מוות או סכום שנטקל בעקב היון קצבה, שלגביה התיר הנציג חלוקת הכנסות לשנים הבאות כאמור בסעיף 8(ג)(3) לפקודה [תקנה 3(א)(3)].	
2.4 הכנסתו או הכנסת בן זוגו בשנת המס כלל שכר ספורטאים כהגדתו בסעיף 1 לצו מס הכנסה (קביעת סוג שכר כהנסה), התשכ"ז-1967 [תקנה 3(א)(4)].	
2.5 היה חייב להגיש דוח בשנה קודמת לפי תקנה 2. אם החיבור בשנה הקודמת נבע מפני שהייתה לנישום הכנסת שכירות, שעליה לא שילם מס מכוח סעיף 122 לפקודה (מסלול 10%), אז - אם אין סיבה אחרת - ימשיך להנות מן הפטור בהגשת דוח [תקנה 3(א)(5) ו-(ב)].	

<p>2.6 לו, בן זוגו או ילדו, שטרם מלאו לו 18 שנים, היה במועד כלשהו בשנת המס אחד מآلה :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. "זכות חבר בני אדם תושב חוץ", למעט בחברה שנויות הארץ שלה נסחרים בברוסה. 2. נכסי חוץ אחרים ששוויים ביום כלשהו בשנת המס או יתרה בחשבו בנק זר הוא 1.878 מיליון ש"ח או יותר (בשנת 2018). 	
<p>2.7 הוא, בן זוגו או ילדו, שטרם מלאו לו 18 שנים, הם "בעלי חשבון בתאגיד בנקאי חוץ" במועד כלשהו בשנת המס, אם היתרתו הכלולת בכל חשבונותיהם בתאגידי חוץ בנקאים ביום כלשהו בשנת המס היא 1.855 מיליון ש"ח או יותר (בשנת 2017).</p> <p>האמור בסעיפים 2.6 ו- 2.7 לא יחול על יחיד אם הוא, בן זוגו וילדו, שטרם מלאו לו 18 שנים, זכאים כולם בשנת המס לפטור ממס מכוח סעיף 14(א) או (ג) לפוקודה, או לפי סעיף 90(ב) לחוק לתקן הפוקודה (מס' 132).</p>	
<p>2.8 הוא או בן זוגו חייבים במס יסף (כלל הכנסות עלות על 641,880 אלף ש"ח – בשנת 2018)</p>	
<p>למרות הפטורים שスクרנו עד עתה, לא יחול פטור כאמור אם <u>יחיד תושב ישראל</u> יצר בשנת המס נאמנות, או שקיבל מכיספי נאמנות, במישרין או בעקיפין, סכום בכיסף או בשווה כסף העולה על 100 אלף ש"ח, גם אם איינו חייב במס בישראל (תקנה 5א). כמו כן לא יחולו הפטורים לגבי המצביע המנויים בסעיפים 131(א)(5א) עד (5ו) וכן במקרה שפקיד שומה דרש להגיש דוח.</p>	<p>פטור למרות האמור בסעיף 2 לטבלה (למעט 2.6 ו- 2.7 לטבלה) לגבי היחיד <u>תושב ישראל</u>, <u>ושכל הכנסותיו אין מעובדה</u>, מעסק או משלח יד, יהא פטור מהגשת דוח אם סך הכנסתו בשנת המס לא עלתה על סכום שהוא פי שלושה מסכום נקודות הזיכוי שהוא זכאי להן בשנת המס (תקנה 4).</p>
	<p>פטור למרות האמור בתקנה 3 לגבי <u>תושב חוץ</u> שהייתה לו הכנסה שנצמחה או הופקה בישראל, אם מן ההכנסה נוכה מלאה המס לפי סעיפים 164 ו- 170 לפוקודה, וההכנסה היא מעסק או משלח יד, אשר הפעולות בהם התמשכה פחות מ-180 ימים, או הכנסה לפי סעיפים 2(2), (4), (5), (6) או (7) לפוקודה (תקנה 7) ובתנאי שלא היה חייב במס יסף"</p>

יש סייגים נוספים לפטור: מחזoor בני"ע, הכנסות גבוהות מריבית, שכ"ד, העברת כסף לחו"ל כל הפטורים לא יחולו במקרה שפקיד השומה דרש מן הנישום להגיש דוח.

נפנה את תשומת הלב להגדירות שבתקנה 1 לתקנות, וכן לסכומים המפורטים בסוף התקנות בתוספות השונות.

חוות הגשת דוח של יחיד באופן מקוון

במסגרת תיקון 161 לפקודת מס הכנסה נדרש כל יחיד החייב בהגשת דוח שנתי למס הכנסה שהייתה לו במהלך אותה שנה הכנסה מעסק, ממשכורת או מחקלאות, **להגיש את הדוח השנתי באופן מקוון**.

דוח שנתי ייחסב כדוח מקוון אם שודר באמצעות האינטרנט או שודר באמצעות המחשב של רשות המסים (שע"ם) על ידי מייצגיהם (רואי חשבון, יועצי מס או עורך דין) המוחברים למחשב שע"ם.

הישום להגשת דוחות מקוונים מופיע באתר רשות המסים www.mof.gov.il/taxes תחת הכותרת **"שידור נתוני דוח שנתי למס הכנסה ליחיד"**.

במסגרת היישום מתבקש היחיד למלא את נתוני הדוח (טופס 1301) "דין וחשבון על הכנסות בארץ ו בחו"ל בשנת המס 2017" באופן מקוון. המערכת יידידותית למשתמש ומאפשרת למלא את הדוח"ח תוך הסתייעות באשפים המספקים הדרכה>Dינמית.

בסיום תהליך השידור יש **להזפיס** את טופס הדוח שמולא, והופק מהישום, **לחתום, לצרף** את כל הנספחים והמסמכים הרלבנטיים **ולהגיש** למשרד השומה.

יחיד שימלא דוח באמצעות היישום ולא יגיש אותו חתום עם כל הצרופות והמסמכים הרלבנטיים למשרד השומה, **ייחסב כיחיד שלא הגיש דוח שנתי!**

ביום 16 ביוני 2010 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את תקנות מס הכנסה המאפשרות פטור מהגשת דוח מקוון ליחיד שהכנסתו השנתית (קרי מחזורי עסק או ממשכורת) וגם הכנסת בן זוגו מעסק, מחקלאות, ממשח יד, ומעובדה שאינה עולה על 80,510 ש"ח בשנת המס 2017 לגבי כל אחד מהם, ובתנאי שההכנסה החייבת השנתית של היחיד אינה עולה על 80,510 ש"ח ואם היה לו בן זוג - סך כל הכנסות החייבת אינה עולה על 161,030 ש"ח.

בנוסף נקבע בתקנות פטור מהגשת דוח מקוון ליחיד שהוא ובן זוגו הגיעו לגיל פרישה.

ההקלות הללו לא יחולו על מי שהוא או בן זוגו בעל שליטה בחברה על פי הגדרתו בפקודת מס הכנסה.

יודגש כי ההקלת האמורה פוטרת את האוכלוסיות שנקבעו מהગשת דוח באופן מקוון אך אינה פוטרת מהગשת הדוח השנתי על פי הוראות פקודת מס הכנסה.

הודעה על תחילת התעסוקות

אדם שפתח עסק או שהחל לעסוק במשח-יד, שינוי את מקום עסקו או שינוי את סוג עסקו, חייב להודיע לפקיד השומה על כך בכתב לא יותר מיום פתיחת העסק או תחילת העיסוק או ביצוע השינוי. איזיקום הוראה זו מהווה עבירה פלילית, שהעונש עליה הוא מאסר שנה או קנס כספי.

عبارة זו כוללת ברשימה העבריות המנוויות בחוק העבריות המנהליות. העובר את העבירה צפוי לכנס מינהלי.

יש למסור הודעה לא יואר מיום תחילת פעילות או שינוי כאמור.

גם לעניין מע"מ - על החייב במס להירשם לא יותר מיום החל בעסקי או בפעילותו.

אי רישום במועד גם ימנע את ניכוי התשומות שרכש האדם.

מעבר לשיטה הכפולה בניהול פנסiy חשבונות

הגדלת המחזור הכספי בעסק עלולה לאילץ את העסק, לפי הוראות ניהול ניכוי חשבונות, לעبور מניהול בשיטה חד-צדדית לניהול בשיטה הכפולה.

ניהול חשבונות במטבע חוץ

מכוח הפקודה הותקנו תקנות ("התקנות הדולריות"), אשר קובעות متى יהיה ניתן לבצע ניהול פנסי חשבונות במטי"ח ואת חישוב הכנסתו החייבת של תאגיד, אשרבחר בנהול פנסיה החשבונות על פי הוראותיהם. על נישום החושב כי תחולת התקנות עשויה להיות רלוונטית לגבי לפנות ליעוץ מותאים כדי לבדוק את החלופות השונות.

מחזור

למחזור יש השפעה על ארבעת הגורמים הבאים :

- א. טיב ניהול חשבונות שיידרש בשנה הבאה.
- ב. ניכוי מס במקור מנכסים או שירותיים.
- ג. שיעור המקומות לשנה הבאה.
- ד. מקומות של נישומים המדויחים בשיטת המזומנים.
- ה. חובת דיווח מפורט למע"מ.

להלן פירוט ארבעת הגורמים הללו:

א. טיב ניהול חשבונות שיידרש בשנה הבאה

בהתאם להוראות ניהול פנסי חשבונות לצורכי מס הכנסה ומע"מ - נקבעו קритריונים המבוססים בעיקר על מחזור עסקית ומספר מעסקים, הקובעים את טיב ניהול חשבונות שיידרש בשנה הבאה. לעיתים, שינוי קל במחזור בשנה המסוימת יגרום לבעל עסק לנחל את פנסיה חשבונתו בשנה שאחריה בשיטה אחרת מהשיטה שלפיה ניהל אותן בשנה המסוימת.

מומלץ לכל בעל עסק למדו מועד מועד את הקритריונים הרלוונטיים לסוג הענף שבו הוא עוסק, ולבוחן באיזו מידת שינוי כלשהו השנה יגרום בשנה הבאה לשינוי מהותי באופן ניהול פנסיה חשבונתו - דבר שישפי, כמובן, על עליות ניהול חשבונות.

ינוואר של שנת המס השוטפת הוא המועד לעדכון התקורות של המוחזור השנתי, המשמשות לסייעם של נישומים לקבוצות השונות לעניין ניהול פנסיה חשבונתו לצורכי מס, וכן לעדכון סכומים אחרים שבהוראות ניהול פנסיה חשבונות.

ב. ניכוי מס במקור מנכסים או שירותיים

חוות ניכוי המס במקור מתשולם בעד שירותיים או נכסים מוטלת על :

- א. מי שמחזר עסקיו עולה על הסכומים שנקבעו.
- ב. גופים מסוימים ללא קשר לסקט המוחזור.
- ג. מי שחייב בניהול פנסיה חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה, גם אם איןו חייב בניכוי המס לפי סך מוחזור.

עם זאת, יש לשים לב באשר להקלת הפוטרת מחובת ניכוי המס במקור, כאשר לא הייתה חובה לנחל פנסיה חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה בשנים קודמות.

ג. שיעור המקומות לשנה הבאה

שיעור המקומות נקבע כיחס בין הרווח לבין המוחזור.

שיעור המקומות נקבע בהתאם ליחס רווח נקי לפני מס חלקי המוחזור העסקית.

ד. מקומות של נישומים המדויחים בשיטת המזומנים

לקטנת מוחזור יש השפעה גם על מקומות של נישומים.

רצוי לעקב אחריו היקף מחזור המכירות ולהשוותו לסכום המחזור, שמעליו חלה חובה לנחל פנסבי חשבונות בשנת המס הבאה בשיטה הפעילה. זאת, כדי לבדוק את האפשרות לשולוט בגודל המחזור (כאשר מוחזר השנה הקודמת מהוועה קרייטריוון מכיריע לניהול פנסבי חשבונות בשנת המס הבאה, והוא גובר בכך על קרייטריוונים של מספר מועסקים וכו').

עד לסיום השנה אפשר לתקן את הגדלת המחזור על ידי מבצעי מכירות, או הקטנתו על ידי הימנעות מכירות. לאחר שנסתיניימה השנה רצוי לבדוק את השפעת המחזור על הנושאים שהזוכרו, ואם יש לכך השפעה, יש להעיר לכך מעוד מועד.

קביעת מקדימות על פי מחזור

תקנות מס הכנסה (קביעת מקדימות על פי מחזור) קובעות:

- **הן יחולו על אדם הנדרש לתשלום מקדימות בהתאם לתקנות המקוריות, על פי הودעה, וכן על מי שחייב בהגשת דוח.**
- **מעתה, קיימת הפניה להגדרת "מחזור עסקאות" כפי שנקבע בתקנות מס הכנסה (כללי קביעת עסקאות, הכנסות, או מכירות לעניין מקדימות), התשס"ד-2004 - . יובהר כי מההגדרה כאמור יופחתו "הכנסות מיוחדות", אשר נקבעו כהכנסות מדמי שכירות מחוץ לארץ, הכנסה מהימיורים, מהగמלות או מפרסים, דיווידנד, רויבית ודמי ניכוי שאינם מעסיק ורוווח הון במכירת נייר ערך נסחר בבורסה מחוץ לישראל.**

ג. דיווח מפורט למע"מ

מי שחייב לנחל הנה"ח כפולה או בעל מחזור מעל רף שנקבע (1.5 מיליון לחברה או 2.5 מיליון בלבד) חייב לדוח באופן מפורט למע"מ, בנוסף 책임ים בדיווח מפורט מוסדות כספיים בעלי מחזור מעל 4 מיליון ומילכ"רים בעלי מחזור מעל 20 מיליון (אלה ידווח רק על תשומות). משמעות הדיווח המפורט – דיווח נפרד לגבי כל עסקה מעל 5,000 ש"ח (רק אם לקוח עסק, מלכ"ר או מסוד כספי), עסקאות בסכום נמוך יותר יותר ידווחו בסכום אחד לתקופת הדיווח. כמו כן יש לדוח נפרד כל חשבונית קינה שסכום התשומות בה עולה על 300 ש"ח, חשבוניות בסכומים נמוכים יותר ידווחו בסכום אחד לתקופת הדיווח. יש לבצע דיווח ותשלום עד 23 לחודש עוקב. דיווח מפורט נדרש לפחות למועד "להצליב" דוחותיהם של קונה ומוכר כדי למנוע ניכוי תשומות מחשבוניות פיקטיביות, עם זאת אין לצפות שדיוח מפורט מעביר אחריות בקשר לתקינות חשבונית לרשות המסים, על עסקן לבדוק כל חשבונית לפני ניכוי תשומות. סיכוי לאישור ניכוי תשומות מחשבונית שבדייעבד התבררה כפיקטיבית – נמוך מאוד

פיקדונות

עורכי דין ונישומים אחרים, המנהלים חשבונות בגין פיקדונות והוצאות לקוח, טוב יעשו אם יבדקו את הרכב יתרת הפיקדונות והוצאות הלוקוח לפני תום שנת המס. זאת, כדי שיוכלו, בשעת הצורך, להוציא חשבונות מס/קבלת בגין העודפים שנוצרו בפיקדונות ובהוצאות ללוקוח והמהווים שכר טרחה בידם.

בדיקה מעוד מועד מאפשרת גילוי טעויות ותיקון מעוד מועד, באמצעות הגשת דוחות מתקנים; כך מונעים תשלום קנסות וריבית פיגוריות.

סגירת פנסבי חשבונות

השלמת רישומים ותיאומים

על הנישומים לעדכן רישומים בפנסבי החשבונות ולהתאים עם גורמי חוץ; לאסוף אישורי יתרות מלוקחות, ספקים, בנקים וכו'; ולהזכיר רשימות מלאי לסוף השנה. עליהם לאסוף אישורים שנתיים או זמניים מלוקחות על מס שניכו במקור במהלך שנת המס (טופס 857); וכן רשימת שיקים דוחיים, רשימת חיברים וזכאים לעסק; להזכיר רשימת כל-רכב של העסק, ששימושו אותם עד לסוף השנה, וכן קריאת מונה הקילומטרים ברכב עד ליום זה; ויש להזכיר אישורים על משכורות בעל העסק או בת-זוגו. עליהם לדאוג לאישורים על תשלום לקופות גמל ולביטחון חיים, ולאישורים על השקעות בסרטים, בחו"ל נפט, במחקר ובפיתוח.

יש להשלים את רישומי המשכורות ולעורר ריכוז שנתי של המשכורות והኒקויים (טופס 126), ולהתאים לרשום בפנסבי החשבונות, לרוץ את טופסי ניכוי המש במקור שלא משכר. כן, יש להכין מאון בוחן ולהשלימו לאחר התאמות ולאסוף אישורים ומסמכים על תשלום לקופות גמל, לביטוח חיים, לביטוח לאומי, למס הכנסה על ניכוי מס במקור וכו'.

יש צורך בתיאום מלא ושוטף בין הרישומים בפנסבי החשבונות לבין הדוחות השוניים לרשויות המש, כמו: דוח על מחזור לעניין מקדימות ולענין מע"מ; דוח על ניכוי במקור מעובדים ומאחרים; תשלום ודוח על מקדימות בשל "הוצאות עודפות", ועוד כיווץ באלה.

לעתים, נערך דוח תקופתי על פי סיכום מסמכים, ועוד לפני השלמת הרישומים בפנסבי החשבונות. במקרים כמו זה, ייתכן חוסר דיקוק בדוחות. במהלך השנה נוצרים לעיתים גם הפרשים הנובעים מתיקוני חשבונות, מהזרים ומביטולים, מהבדלים בעיתוי הרישום, וכו'. אם הפרש אינו מהותי, ניתן לתקן במסגרת הדוח לתקופה הבאה. הפרש ניכר מחייב בדרך כלל הגשת דוח מתקין לתקופה הרלוונטית. התאמות בין הרישומים ובין הדוחות צריכה ל被困 שוטף ולא להמתין עד לסוף שנת המש. האיתור במשלו הדוח המתקין עלול לגרום, במקרים מסוימים, להטלת קנסות בידי רשות המש, וזאת נוסף על חיוב בריבית ובהפרשי הצמדה.

יש להשלים את כל הפרטים הדורשים לצורכי ניהול פנסבי החשבונות והדיוח, ובעיקר להשלים ולעדכן את פרטי הזיהוי המלאים של מקבל התשולם, לרבות עובדים, ספקים ונוטני השירותים, ושל המשלמים לעסק.

אם נוכה מס במקור, רצוי לרשום בפנסבי החשבונות, בחשבון נפרד, את הסכום שנוכה. את המשלים יש לזכות בתשלום ברוטו, דהיינו: כולל המש שנוכה.

יש לבדוק את הדוחות בדבר "הוצאות עודפות", ולהתאים לדיני המש בנדוון. חשוב מאד כי הדוח במהלך השנה בדבר הוצאות עודפות יתאים לסכום "הוצאות העודפות" שיופיע בסוף השנה בדוח התאמה לצורכי מס.

חשוב גם לבדוק אם קייזו מס התשומות לעניין מע"מ בוצע אך ורק על פי "חשבונות מס" תקינות.

יש לעורוך את השוואת המחוורים המדוחים לרשויות מס הכנסה לעניין מקדימות אל המחוורים המדוחים לרשויות מע"מ. אם מתגלה אי התאמה, ניתן להגיש דוח מתקין או לעורוך את התאמות הדורשות בחודש דצמבר.

הספרה של המלאי והערכתו

יש לספר את המלאי שבעסק ביום 31.12. עם זאת, אפשר לעורך, ללא אישור, את הספרה בתוך 10 ימים לפני או אחרי תאריך זה, ובכצע את התאמות הדורשות, כדי להגיע למצב המלאי בתאריך הקובלע. אפשר אף לעורוך את הספרה בתוך 30 יום לפני או אחרי תאריך זה, בהודעה בכתב וראשש לפקיד השומה, לעורוך את התאמות. רשימות המלאי יכולו את כל השחרורת המצויות בעלות העסק או ברשותו. סחרות המצויות במקום, ושיקות לאחר, יירשם בפרט. כן יש לעורוך רשימה לשחרורת השיקות לעסק ומצוות בידי אחרים.

אין חובה לסגור את העסק במועד המפקד. כדי להקל את המפקד ולצמצם את הזמן הדרוש לערכיתנו, אפשר להזכיר מראש גילוונות הספרה בציון סוג הטובי המצוויים בעסק ובזמן המפקד להשלים רק את רישום המכומות. ניתן גם לספר ספרה מוקדמת את תוכנים של ארגזים ואריזות או מדפים ומחסנים מסוימים ולציין על גיביהם את המכויות שנפקדו. ביום המפקד ניתן לרשום את המכמות על פי הספרה המוקדמת כאמור.

המפקד צריך לכלול את כל הטובי השיקיים לעסק (לרבות טובין שנמכרו אך טרם נשלחו ללקוח). יש לרשום גם אותם, אך בנפרד ובצינוי שם הבעלים. מובן שטובין השיקיים לאחרים לא יכולו בחישוב שווי המלאי.

לפני תחילת המפקד רצוי לרשום את פרטי המשלו האחרון שנשלח מהעסק לפני תחילת הספרה (מספר תעודה המשלו או החשבונית) והמשלוח האחרון שהתקבל מהספקים.

גילוונות הספרה יהיו ממוספרים מראש במספר עוקב. חובה לרשום עליהם את תאריך המפקד ואת שמות הפוקדים, ועליהם לחחותם על כל גילוון. בראשimoto הלו יצוין מקום אחסון הטובי (אם יש מקומות אחדים אלה) ופרטים המספקים לויהים. ירשמו המכמות ויחידת המדידה. אין צורך לרשום מיד מחיר או שווי. חישוב השווי יעשה כעבור זמן. טובין פגומים או מיושנים יירשם בציון מצבם.

ניתוח כלכלי נכוון של העסק יכול להועיל רבות בתכנון מס. אחד הנושאים הוא המלאי. סביב הערכת מלאי קם ונופל הרוחה לצורכי מס. לשם כך יש להוכיח קיום "מלאי מת" או "מלאי גוסס". אפשר לעשות זאת על ידי מכירות סוף

שנה. אם יימכרו פריטים אלה, ימומש הפסד. "מלאי מת" הוא מלאי של פריטים שאין בהם שימוש, כמו רכיבים להרכבת טלפון חוגה או למחשבים לפני 10 שנים, או כל מלאי שהחוצות למיכרתו עלות על מחיר המכירה הצפוייה. במקרה של השמדת מלאי יש למסור הودעה לפקיד שומה 30 יום מראש ולעורך פרוטוקול בהתאם להוראת ביצוע 2018/14. פקיד שומה יכול להיות נוכח בעת השמדת המלאי.

בעלי מלאי עסקי יכולים להקטין את הכנסתם החייבת השנה, אם ימכרו בפועל פריטים שמחירם ירד ויממשו את הפסד. אמנים ניתן להעריך פריטים אלה במחיר המימוש המשוער, אם הם ייותרו במלאי, אך קל יותר יהיה להוכיח הפסדים שימושו בפועל.

כך אפשר להוכיח שהמלאי נמכר בערך נמוך או לא נמכר כלל, וכך אין לו כל ערך. מוטב שלא להשאיר "מלאי מת", שכן עצם קיומו פותח פתח לדיוונים על אמיתותו.

מומלץ לרכוש מלאי חדש במחירים נמוכים. ערך המלאי יקבע על פי מחירו בשוק, וחשבונית המUIDה על ערך נמוך תעיד כי זהו ערכו בשוק.

כספי פנויים המושקעים באמצעות פיננסיים המניבים תשואה ריאלית יגרמו להגדלת הכנסתה החייבת בשנה הממשה. אם החברה תשקיע כספיים פנויים במלאי או במקומות לספקים, לא תיווצר תוספת להכנסה החייבת. זאת, לאחר שעליית ערכם של פריטים אלה מתחייבת במס רק בעת המימוש.

במקביל יש לשקל דחיה לקבלת מקומות מלוקחות; שכן, קבלתנו יוצרת בכך כולל הכנסתות מימון חייבות במס, ללא מתן הגנה אינפלציונית עליה.

עם תום השנה, ובמסגרת העבודה השוטפת, יערכו משרד השומה בדיקות של שווי המלאי במספר מצומצם של עסקים, באמצעות ביצוע ספירות מלאות - בתיקים שייחרו בתוכנית העבודה השוטפת - בידי אנשי השומה וכוח העזר. יש לציין כי הבדיקה נעשית בפרישה ארצית גדולה.

לניסיונות המדווחים על בסיס מצטבר - מוזכר בזה כי אין כל טעם לרכוש מלאי עסקי נוסף לקרה סוף השנה, מאחר שמלאי של טובין שלא ימכרו יקטין ממילא את החוצה השוטפת וינטרל בכך את הרכישת הנוספת. נישומים בעלי עסקי יכולים עדין להקטין את הכנסתם לפני סיום השנה ולהקטין את ערך המלאי של הפריטים ששווים פחות. אמנים אפשר יהיה להעריכם במחיר השוק, אם הוא נמוך מהעלות גם אם ישארו במלאי, אך קל יותר להוכיח הפסדים שימושו בפועל.

מכירת נכסים

יש לבחון עיתוי מכירת נכסים המתחייבים במס רווחי הון - לצורך ניצול הפסדי הון מועברים, ולעורך ניצול האפשרות לקבלת ניכוי בגין חילוף נכסים (סעיף 27 לפוקודה) והאפשרות לדוחות את רווח ההון בגין החלפת נכס בר-פח (סעיף 96 לפוקודה).

הוצאות עודפות

עריכת החשבון הסופי של סעיף החוצאות העודפות אפשרית רק בסוף השנה, לאחר התאמת הוצאות, כגון: כיבודים, מתנות ונסיועות לחו"ל, עם הסכומים המותרים לניכוי וכי.

את הוצאות מהסוגים המחייבים במקומות ניתן לחלק לשתי קבוצות: הוצאות שיש להן אופי אישי, שנitin ליחסן כהטהה לעובד פלוני; והוצאות שאין לייחסו שכזה. כך למשל, ניתן ליחס לעובד את עלותה של נסעה לחו"ל (החולק הבלתי מוחר), אש"ל, מתנות, החזקת טלפון בבית, וכו'. כל תשלום אשר נושא אופי אישי, המתווסף למשכורתו של המקבל לצורכי חישוב מס, הופך לתוספת לשכרו - וההוצאות מותרת לניכוי בידי המשלם.

אחר שאין לקוז מס תשומות מרכיבי השכר השונים, יש להוסיף את התשלומים העודף לשכר כשהוא כולל מע"מ, אם המס שלו.

פקיד שומה ניכויים נהג להשוו את הוצאות השנתיות הלא-monicות, שהן בגדר הוצאות עודפות לפי סעיף 181ב לפוקודה, להוצאות שהותאמו כהוצאות לא-monicות.

רצוי לעורך חישוב סופי להוצאות העודפות ולדוח רישיונות מס הכנסה לפני תום שנת המס, כדי להימנע מהטלת קנסות. יש לדוח לרישיונות מס הכנסה על חסר בתשלומים. מכאן, אם משלמים יותר יש לזכור כי הסכום העודף, גם שהוא מנוכה מהמקדמות, אינו מוחזר לעולם, ויש רק אפשרות לצרפו לתשלומי המס אם יש רווח.

אפשר להשלים הפרשים או לתקן דוחות קודמים עד 16 בינואר - במסגרת התשלומים בעבר חודש דצמבר. מצוין בזה כי אם בדוח השנה יעלה סכום החוצאות העודפות על אלה שבגיןו שלמו מקדמות, יוטלו על ההפרש, באופן אוטומטי, קנסות, ריבית והפרשי הצמדה. מכאן - חשיבותן של בדיקה עצמית מקדימה ושל ערכית תיאום מלא ומדובר של הדוחות עוד במסגרת שנת המס הנוכחית.

ニכי מס במקור

מושע להעביר ניכוי מס במקור במועד החוקי, ולבדוק אם הסכומים שנוכנו במקור מספקים ותואמים את האישוריהם שנטקלו מהם, ולתקנסם במידת הצורך.

ריבית להלוואות

הלוואות על פי סעיף 3(ט) לפקודה

לקראת תום השנה יש לזכור למס "שווי הכנסה ריעונית", הנובע מיתרונות חובה על הלוואות שניתנו ללא ריבית או בריבית נמוכה מזו שקבע שר האוצר, לעובדים, לספקים שירותים ולבני שיליטה, אשר אי חיובם לפי סעיף 3(ט) לפקודה יגרום לעסק חיוב במס.

להלוואות עד 7,680 ש"ח (לשנת 2018), שניתנו לעובד שאינו בעל שליטה - שיעור הריבית הוא שיעור עלית המדד. להלוואות לנוטני שירותים, לבני שליטה, ולעובדים העולות על הסכום האמור לעיל - שיעור הריבית לשנת 2018 הוא 3.48% (לא הצמדה למדד), כאשר הם מוכפלים במספר ימי ההלוואה ומחלוקתם ב-365.

יש לבדוק אם כדאי להעניק הלוואות בריבית זו, כאשר הכספי יוצא מן החברה. אולי כדאי למשוך דיווידנד ולקוזו הפסד הון מנירות ערך באותה השנה.

בහערת אגב מציין בזה כי רצוי לעגן, בהסתמיכים בכתב, הלוואות לעובדים ולהלוואות בין גופים הקשורים ביניהם. על פי הוראות חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, חייבות הריבית בתשלומים מע"מ על בסיס מזמן. עם זאת, על פי הוראות פנימיות של רישיונות מע"מ - יש לזכור מע"מ בכל סוף שנה בגין הלוואה שלא נקבע לה מועד פדיון. בהלוואות בין גופים קשורים ובין עסקים מורשים, רצוי, בסוף כל שנה, לבדוק את מצבת ההלוואות, ולהוציא חשבוניות מס בגין הריבית.

סעיף 3(ט) לפקודה

סעיף 3(ט) מחייב במס משיכת כספים במשירין או בעקיפין מחברה על ידי בעל מנויות מהותי או קרובו. הגדרת משיכת כספים כוללת הלוואה, השאלה וכן העמדת ערבות על ידי חברה לטובת בעל מנויות או קרובו. כמו כן, השימוש שלහלו על ידי בעל מנויות מהותי או קרובו בנכסים של חברה ייחשב למשיכה: דירות מגורים, חפצי אמנות או תכשיטים, כלי שיט או כלי טיס. השיעף לא יכול אם יתרת החובה של בעל מנויות לא עולה על 100 אלף ש"ח במשך כל שנת המס ושנת המס הקודמת.

הכנסה תסוגה בידי בעל מנויות כדיוידנד אם לחברה יש עודפים או משכורת (או הכנסה לפי סעיף 2(ט) לפקודה) אם אין עודפים. כספים שהושבו לחברה עד מועד החיוב ונמשכו מחדש במהלך השנהיים הקרובות יראו אותם כאילו לא הושבו (למעט משיכה לתקופה של עד 60 ימים), לגבי משיכת נכס – אם שוב הועמד לשימוש בעל מנויות במהלך שלוש שנים.

מועד החיוב במס לגבי משיכת כספים הוא תום שנת המס הבאה, לגבי שימוש בנכס – תום שנת המס השוטפת. ככלומר אם בעל מנויות ישיב כספים/ נכס עד מועד החיוב, השיעף לא יכול.

סעיף 3(א) לפקודה

סעיף זה מסדיר את אופן המיסוי של מטען הלוואות "מוזלות". כך נקבע בו כי אדם שנתן הלוואה שנרשמה בפנסטי חשבונות שנותלו בקשר להכנסה שבוגר אליה הייתה כוונה לנחל פנסטים לפי שיטת החשבונאות הכלולה, או חבר בני אדם שנתן הלוואה, וההלוואה היא ללא ריבית או בריבית נמוכה מהשיעור שנקבע בתיקנות מס הכנסה (קביעת שיעור ריבית לעניין סעיף 3(א), התשמ"ז-1986). יראו את הפרש הריבית כהכנסה לפי סעיף 2(4) לפקודה בידי נתן ההלוואה.

הסעיף יחול רק במקרים שיש "יחסים מיוחדים" (כהגדתם בסעיף) בין צדי הלוואה. סיגים לתחולת הסעיף: יתרה הנובעת מיחסים ספק/לקות, הלוואה עליה חל סעיף קטן (ט), הלוואה שננתנה לחברת אחרת בשליטתה, כנגדה הונפק שטר הון ללא ריבית ולא הצמדה לתקופה של 5 שנים לפחות, ישנים כמה סיגים נוספים.

שיעור הריבית

שיעור הריבית מתעדכן מדי שנה, ונקבע לשיעור של 2.56% לשנת 2019. היה והנישום נתן הלוואה, ובסמוκ לנטינטה קיבל הלוואה שאינה מקרוב (כהגדרתת "קורובי" בסעיף 88 לפוקודה), בסכום שאינו נמוך מהסכום שנתן כהלוואה, ותנאי ההלוואה זמינים (מועד סילוק של קrown וריבית, שיעור הריבית), אז שיעור הריבית לעניין ההלוואה שנתן יהיה כשיעור ריבית על ההלוואה שקיבל. קיימים תנאים מיוחדים להלוואה במט"ה.

ニיכויים

החל משנת 2016 מחייבים מעסיקים בשלושה דיווחים במהלך השנה ישירות למוסד לביטוח לאומי, בדומה (ובנוסף) לדיווח השנתי המוגש למס הכנסה בגין העסקת עובדים. המוסד לביטוח לאומי פרסם הנחיות מתאימות כיצד ישנה הדיווח בפועל.

חישוב נפרד לבני זוג

החל בשנת 2014 תוקן החוק, ובני זוג זכאים לחישוב נפרד אם התקיימו כל אלה :

- (א) יגיעתו האישית של כל אחד מבני הזוג נדרשת לייצור הכנסה ממוקור ההכנסה המשותף;
- (ב) כל אחד מבני הזוג מקבל הכנסה התואמת את תרומתו לייצור הכנסה ממוקור ההכנסה המשותף ועומדת ביחס ישיר לתרומתו לייצור הכנסה כאמור;
- (ג) אם הכנסה מופקת בבית המגורים של בני הזוג – בית המגורים משמש, דרך קבוע, את מקור ההכנסה המשותף ומרבית פעילות מקור הכנסה האמור נעשית בבית המגורים ;

מס ערך מוסף

שיטת הדיווח למע"מ עברה בשנים האחרונות בהדרגה לדיווח מקוון.

חובת הדיווח המפורט למע"מ חלה נכון להיום על עסקים, מלכ"רים ומוסדות כספיים, בהתבסס על המחזור ועל תנאים נוספים. לאור מורכבות הנושא מומלץ לבחון כל מקרה לגופו בכספי לקבוע האם החובה חלה. יובהר כי חובת הדיווח המפורט אינה תלולה בקבלת הودעה מרשות המסים, ובהתאם, אין באי קבלת הודעה בכספי לפטור מחובת הדיווח המפורט את חייבי הדיווח המפורט העונים לאחד מהקריטריונים המחייבים את הדיווח המפורט.

הדבר מאפשר לרשות ממע"מ לעקוב בזמן אמת אחרי כל חשבונית, וחשוב להפניהם את המשמעות.

כדי להשווות את המחזור אשר רשום בפנסטי החשבונות למחזור אשר דוח לרשות ממע"מ, וכן את המחזור הרשום בפנסטי החשבונות למחזור שדווח לעניין מקומות מס הכנסה. אם הבדיקה תגלה הפרשים, יש להגיש דוח מתקין לרשות ממע"מ. לא כדאי להמתין לביקורת של רשות המסים.

יש צורך להתאים את מס התשלומות על רכב. כאשר השימוש ברכב הוא ברובו לצורכי העסק, מותר לנכונות 2/3 מס התשלומות; כאשר רוכבו פרטי, מותר לנכונות 1/4 מס זה. קביעת הסכום הנכון אפשרית רק בסוף שנת המסים, כאשר מתבררים נתונים השימוש.

יש לבדוק השלכות מע"מ בשל ריבית שנתקבלה או ריבית ריעונית שלא נתקבלה על הלוואות לעובדים ולבני שיליטה. חברות הקשורות מחייבות לעיתים זו את זו בגין שירותים, השתתפות בהוצאות וכו'. יש להකפיד על הוצאת חשבונית מס בעבור שירותים והשתתפות בהוצאות כאמור, ו/או לבדוק את השלכות תקנה 7 לתקנות מע"מ.

שמירת מערכת החשבונות

יש לשמר את מערכת החשבונות 7 שנים משנת המס שאליה היא מתיחסת, או 6 שנים מיום הגשת הדוח על ההכנסה אותה שנה, לפי המאוחר. מסמכים סטטיסטיים, הזמנות, רישומים פנימיים בין-מחלكتיים, חוזים ופרוטוקולים, פרטי תיעוד ופנקסים, שהניסיונות אינם חייב לנחל על פי הוראות ניהול פנסבי חשבונות, אך ניהל אותם מרצון או מכוח דין אחר, יש לשמר במשך 3 שנים לפחות מיום הגשת הדוח על ההכנסה לשנת המס מתיחסים. האמור בסעיף זה הוא בדבר שמירת מסמכים לצורך בדיקתם בידי שלטונו של המס בלבד. יתכן שבפעפים אחדים, או על פי דרישות חוקיות מסוימות, נדרש שמירת מסמכים מסוימים לתקופות ארוכות מלאה. רצוי לשמר דוחות שנתיים על העובדים לתקופה בלתי מוגבלת, משום שהם עשויים להתבזבז למימוש זכויות בביטוח לאומי וכיוצא ב.

דוחית הדיווח על הכנסות או הקטנת שיעור המס עליהם

הכנסות פטורות ממש

חלק מהכנסות הנישום פטורות ממש או שישור המס עליהם הוא אפס, לפי סעיפים פטור שונים בפקודה. יש ללמד את הסעיפים האלה ולגרום שחלק מהכנסות ייכללו בהגדרת הכנסות פטורות ממש.

עיתוי הכנסות

בסייע מודמן

בעבור המדוחים על בסיס מזומנים מקטינה דוחית התקובל את ההכנסה החייבת בסכום התקובל שנדחח, אך גם זאת במסגרת הסבירות. התקובל בשיק מועותד אפשר ליחסו למועד פירעונו בתנאי שהוא לא הוסב לאחר. דוחית גביה של הכנסות רק למדוחים בשיטת הדיווח על בסיס מזומנים. דוחית הגביה של הכנסות תיחס לחייב אשר אינה גובלת בפיקציה, כאשר לקרהת סוף שנת המס הנישום אינם מוציאו הودעת חיוב על שכטרחה ללקוח בתמורה לשירות או למכר נכס, או שהוציאה הודעת חיוב כזו, אך טרם קיבל את הכספי בגיןה. כל דוחית הכנסה למדוחים על בסיס מזומנים משמעה דוחית גביה המס לשנה הבאה.

בסייע מצטבר

יש לבדוק אם כל הכנסות הכלולות בחשבונות אכן גובשו והופקו כהכנסה עד תום שנת המס, ואם אין כוללות הכנסות מראש או הכנסות שטרם מומשו. אי רישום מכירה השנה יקטין את ההכנסה החייבת במס, בשיעור הרווח הגלום בעסקה בלבד ולא בסך התקובל כולו. למדוחים על בסיס מצטבר - דוחית הגביה של הכנסות פירושה עיכוב מתן השירות או מסירת הנכס לידי הרוכש או המזמין. בשיטה מצטברת - עסקאות שגלום בבחן רווח, אפשר לדוחות לשנה הבאה את השלםתו ואת רישומן, וזאת בתנאי שהעסקה אמונה תצא לפעול לשנה הבאה.

כספיים פנויים, המושקעים באמצעות פיננסיים נושא ריבית או הפרשי הצמדה, יגרמו להגדלת הכנסה החביבת בשנת המשך. אם החברה תשקיע כספיים פנויים במלאי או בקדמות לספקים, לא תיווצר תוספת להכנסה החביבת; וזאת, מכיוון שעליית ערכם, הריאלית והאינפלציונית, של פריטים אלה, מחייבת במס רק בעת המימוש.

כדי לציין שבמקרים מסוימים, על פי פסיקת בת המשפט, רשאית גם חברה לבדוק על בסיס מזומנים. בסיס מזומנים אינו פועל תמיד לטובתו של הנישום, ובמקרים מסוימים עדיף לבחור בסיס מצטבר. כדי לדעת שרשויות המס אינן אפשרות מעבר מבסיס לבסיס מדי שנה, ובחירה של הנישום לבסיס המסוגים תחייב אותו גם לשנים הבאות.

לא תמיד כדאי לדוחות הכנסה לשנה הבאה. כך למשל: עצמאי שפתח עסק חדש, ויש לו הכנסה קטינה כבר השנה, ישקול אם כדאי לדוחתה לשנה הבאה. בשנה הבאה תצורך הכנסתו להכנסה גבוהה יחסית ותחייבו תשלום עליה שיעור מס שלו גבוהה יחסית, תוך הפסד הניכויים והזיכויים האישיים בשנה העכשוית.

הפרשי הזמן גורמים לא רק לדחיתת גביהת המס או להקדמתה, אלא לפחות גם לשינוי שיערו. וכך, מי שיש לו השנה הכנסה חייבת ובשנה הבאה צפוי לו הפסד, ישלם השנה את מלאה המס ולא יוכל לקוז את הפסדו בעתיד אלא כנגד הכנסתו לשנים הבאות.

מכאן, כדאי בדרך כלל להקדים מימוש הפסדים.

מכירות

אם נעשתה מכירה באשראי, שבה הופרדו מראש המכירה והאשראי לשתי עסקים נפרדות, ידוחו קרן המכירה וחילק האשראי השיך לשנת המס כהכנסה בשנת השוטפת, ואילו ההכנסה הגלומה באשראי שניתן לאחר שנת המס תדוחות רק מהשנה העוקבת.

כדי גם לגמור התחרשנות עם לקוחות, בייחוד כאשר צפויים מתן הנחות וביטול חיבורים ללקוח, או קבלת הסchorה בחזרה, או כל פעולה אחרת המקטינה את המכירות.

צריך לדאוג כי בעת החזרת הסchorה או מתן הנחה וכן' יהיו המסמכים המקובלים חתוםים בידי הצד שכנגד, כדי להפחית את החיבור במס ערך מוסף. ככל מע"מ קבועים, בהללים מפורטים, באילו תנאים יכול המוכר לחזור לעצמו את המע"מ שנכלל בחשבוניות שבוטלה או שהופחת סכומה.

הקדמת מכירות

אם העסק מפסיד, ואם יש מקרקעין מהווים השקעה בת-מיושן - מומלץ למכור את המקרקעין עד ל-31 בדצמבר ולקוז את שכח המקרקעין מההפסד העסקי.

מומלץ למכור מלאי שערק השוק שלו נמוך מעלותו (מלאי פגום וכד'), כדי שההכנסות ממכירות בהפסד יובאו בחישוב הכנסה לשנת המס העכשוית. יש לבחון עיתויי מכירת נכסים המחויבים במס רווחי ההון ואפשרות קיזוז של הפסדי ההון מועברים מרוחחי ההון, וכן אפשרות דחיתת רווחי ההון בגין החלפת נכס בר-פחות (לפי סעיף 96 לפקודת).

ראוי לתת את הדעת כי להודיע לפקיד השומה, בתוך 30 ימים מיום המכירה, על קיום רווח ואף הפסד ההון. אם הפסדים מושנים קודמות ממועדם מרוחות ההון, אין חובה לתשלום המקדמה בגין רווח ההון (אך בכל אופן ישנה חובת הודעה לפקיד השומה בתחום 30 ימים). קיזוז הפסדי ההון השוטפים, המאוחרים ממועד מכירת הנכס שיצר רווח ההון, אינו מהווה עילה, לפי עמדת רשות מס הכנסה, לאי תשלום המקדמה; וזאת, אף אם הפסד ההון נוצר בתחום 30 ימים מיום יצירת רווח ההון - עדיין אין הפסד ודאי, והוא יכול למוכר עם תום השנה.

מוזכר בזה כי המקדמה בגין מס רווח הון אינה פוטרת מתשלום ריבית והפרשי הצמדה על כל יתרת המס ממועד המכירה ועד לתום שנת המס.

מקדמת מס רווח הון ששולמה ביתר תוחזר כשהיא צמודה לממד מיום תשלוםה.

הקלות במיסוי מקרקעין

שכר דירה יכול להיחשב הכנסה מעסק לפי סעיף 2(1) לפקודת - הכנסה זו מאופיינית במקרים אחדים ובניהול משרד לשם כך.

נוסף על כך, אם הכנסה נובעת מוגף המוגדר "עסק", יתכן שאפשר ליחסה לבן- הזוג שהכנסתו נמוכה מהכנסות בן-זוגו. הכנסה מפעילות פסיבית מיוחסת לבן- הזוג שהכנסתו מוגיעה אישית גבולה מהכנסות בן-זוגו, אלא אם הכנסה נובעת מנכש שהתקבל בירושה ע"י בן זוג שני או היה ברשותו לפחות שנה לפני נישואין. לנושא זה יש גם היבטים בביטוח הלאומי. יש לשלם דמי ביטוח לאומי אם הכנסה היא עסק. הכנסה מההשכרה פטורה מדמי ביטוח לאומי, בתנאי שאינה עולה על כ-25 אש"ח. זאת בעקבות תיקון 103 לחוק הביטוח הלאומי. על פי החזר השוואתי המוסד לביטוח לאומי, השכלה למגורים בישראל אשר אינה מוגעה לכדי עסק פטורה מדמי ביטוח ללא הגבלת סכום גם אם היא מחויבת במס הכנסה בשיעור מס שולי. לנושא זה יש גם ממשמעות בהכרה בהוצאות המימון. לקביעת הכנסה ממקרקעין כהכנסה מ"עסק" ולא כהכנסה מ"ឥו-ቤת" - יתרונות נוספים..

בסעיף 1 לפקודת נקבע כי שיעור נמוך של המס, כמו על מגיעה אישית, יכול גם על דמי שכירות מנכש ששימש לפני השכרתו, לפחות 10 שנים, להפקת הכנסה מגיעה אישית, עסק או ממשך יד. בכך מתאפשרת מדרגת המס של 10% גם על בעל מוניות, למשל, שפרש מעיסוקו אחריו 10 שנים ומשכיר את "המספר הירוק", או על בעל חנות מכללת שפרש מעיסוקו אחריו 10 שנים ומשכיר את עסקו. לאחר דלעיל מדמי השכירות נמוכה יחסית, הם יכולים ליהנות ממדרגת המס הנמוכה ביותר אף על פי שהכנסתם אינה מגיעה אישית, גם אם פרשו מעיסוקם לפני 60.

סעיף 8 בפקודת קובע כי הכנסות מההשכרת מקרקעין שסעיף 2(6) או סעיף 2(7) לפקודת חלים עליהם - ככלומר, הן אינן ממושות כהכנסות עסק - ייחסבו על בסיס מזומנים, אף על פי שישיטת המיסוי המוצטברת היא השיטה הנאותה ביותר לעניין זה.

כל תקין בגין שכר דירה שנתקבל בשנת המס, גם אם הוא בעבר שכר דירה מראש לשנים אחדות, יירשם ככל הכנסה בשנה שבה נתקבל. לפיכך, למעןינו לדוחות גביהת הכנסות, מוטב שימתינו לתחילה השנה הבאה לגביית שכר דירה. תקין במזומנים נחשב גם כSHIPORIM של המושכר, וכך נקבע בפסקה. כדי להימנע ממיסוי מוקדם על הכנסה משכר דירה רצוי לקבל הכנסה משכר דירה בתוך שנת המס, ולא לקבל שכר דירה מראש.

אם יש לנישום רוחה, והוא אינו מעוניין להגדילו בתקבולי שכר דירה, מוטב שייחחה את קבלת התקבולים לשנה העוקבת. כאשר יש הפסד עסק שאינו ממשיכים בו, כדאי להקדים את רישום הכנסה, משום שהפסד עסק אפשר לקוז מל רוחה בשנה המס שבה הוא נוצר, ואין אפשרות לקוזו מהכנסה מקור אחר, כגון: ממשכורת ומשכער דירה בשנות המס הבאות.

השכרת נכס עסק'

בעיקרו, המיסוי יהיה לפי הוראות סעיף 121 לפקודת. יתכן שהכנסה זו תמוסה כאלו מדובר בהכנסה מגיעה אישית. ראו חלופה (7) להגדרת "הכנסה מגיעה אישית" בסעיף 1 לפקודת.

אם הכנסה זו תיחשב הכנסה מגיעה אישית, ניתן ליהנות כאן מההוראות סעיף 9(5) לפקודת. יש מסלול נוסף שרוואה בהכנסת שכירות כאלו מדובר בקצבה, כМОבן כפוף לתנאים שבסעיף 9ד לפקודת.

הכנסות שכירות מחו"ל

קיימים מנגנון המיסוי הרגיל מכוח סעיף 121 לפקודת. מסלול מיסוי נוסף מופיע בסעיף 212א לפקודת. הכנסה החייבת תמוסה בשיעור 15%. במסלול זה ניתן לנחות רק חחת, ואין בו קיזוז, זיכוי או פטור. אין גם קיזוז בגין המס הזר שמוופיע בסעיפים 210- 196 לפקודת (בחלק י' פרק שלישי).

תנאי להפעלת סעיף 212א לפקודת הוא שאין מדובר בהכנסה עסק. במיסוי הכנסות שכירות מחו"ל אין הבחנה בין דירות מגורים לבני נכס עסק. הכנסה שתמוסה מכוח סעיף 212א לפקודת פטורה מדמי ביטוח.

הכנסות בני זוג מרכוש

נקבע כי הכנסה מרכוש תזקף לבן הזוג שהכנסותיו מגיעה אישית גבוהה מהכנסות בן הזוג. סעיף 66(ב) לפוקודת מאפשר לבני זוג לבקש, ולקבל, שהכנסות מרכוש, שהוא מהמקורות שיפורטו להלן, יתווסף לעניין חישוב המס להכנסות אותו בן זוג שהוא בעל הרכוש האמור.

- הרכוש שאפשר לבקש, ולקבל, חישוב נפרד לגבי הכנסות הנובעות ממנו הוא :
- רכוש שהיה בבעלות אחד מבני הזוג שנה לפחות לפני נישואיו.
  - רכוש שנתקבל בירושה במהלך הנישואין אצל אחד מבני הזוג.

הכנסה מרכוש שתבקשת לבניה חישוב נפרד כאמור לעיל תיתוסך להכנסות האחרות של אותו בן זוג, וחישוב המס ייעשה על סך כל הכנסתו, והיא כוללת את הכנסה זו.

הכנסות מדיוידנד - השלכות מס

יחיד (או חברה משפחתייה) שמקבל דיוידנד ישלם עליו מס בשיעור 25%. אם מקבל הדיוידנד (או נישום מייצג בחברה משפחתייה) הוא יחיד שהוא "בעל מנויות מהותי" - ישולם מס בשיעור 30% על הדיוידנד האמור.

דיוידנד - היבט הביטוח הלאומי

החל משנת 2008, עקב תיקו 103 לחוק הביטוח הלאומי, אין חבות על דיוידנד שמקבל יחיד.

דיוידנד שמקבלת חברה

סעיף 126(ב) לפוקודת מוציאה מביסיס המס דיוידנד שקיבלה חברת תושבת ישראל שמקורו בהכנסות שהופקו או שנצמחו בישראל, שנתקבלוโดย ישירין או בעקיפין מחבר-בני-אדם אחר החייב במס חברות.

סעיף 4א לפוקודת קובע מבחנים למקום הפקת הכנסה ולמקום צמיחת הכנסה. בדרך כלל מקובל לבחון את המקום שבו מתקיימת הפעולות העסקית מניבת הכנסה.

אם מדובר בדיוידנד שחולק מרוחקים שנוצרו ונצמחו מחוץ לישראל, וכן דיוידנד שמקורו מחוץ לישראל - יהול מס בשיעור מס חברות. אם מדובר במדינה שכרצה עם ישראל אמנת מס, אז יכולת החברה שקיבלה את הדיוידנד מחוץ ליהנות ממנגנון הזכוי העקיף הקבוע בסעיף 126(ג).

הכנסות הוניות

אם לחברה יש הפסדים עסקיים והפסדי הון המועברים משניים קודמות, או אם צפויים להיות לחברה הפסדים עסקיים בשנה השוטפת, ובכוננות החברה למוכר נכסיו הון שבಗנים צפויים לה רוחוי הון - קיימת אפשרות לקוז א hut הפסדים מהרווחים האלה. על החברה להודיע לפקיד השומה על קיום הפסדים אלה ועל כוונתה לקוזם מרווה ההון. דרך נוספת להקטין את תשלומים מס רווח ההון והקדמה הנובעת ממנו היא ביצוע של חילוף נכסים וקייזו רווח ההון הנובע מהמכירה מעילות הנכס שנרכש לחילופו, בהתקיים התנאים המוניים בפקודת (ובהודעה מתאימה לפקיד השומה).

mobher בזזה כי סעיף 27 לפוקודת מותר במקרים מסוימים את הניכוי של הפסדי ההון הנובעים ממכירת מכונות וציוד, מהכנסות הנישום. כתנאי לכך נקבע כי על הנישום לרכוש מכונות וציוד, אשר עלותם גבוהה מהפסד ההון שנוצר במכירה, באותה שנות מס.

לモתר לצין כי רווח ההון האינפלציוני, אשר נצמך מ-1.1.1994 ועד מועד מכירת הנכס, לא יחויב במס. בגין רווח הון אינפלציוני אשר נצמך מיום רכישת הנכס ועד ליום 31.12.1993 ישולם מס בשיעור 10%.

המס על רווח הון נקבע בשיעור 30%-30%, במקומות המשוואלי של הנישום - הכל תלוי בנסיבות המוכר.

הכנסות ריבית

באופן כללי הכנסות ריבית במס בשיעור 25%, אלא אם כן הנקס אינו צמוד למדד או מט"ח או נקוב במט"ח ואז המס יהיה בשיעור 15%. לגבי תוכניות חיסכון ותיקות יתכוño כללי מעבר ויש לבחון כל מקרה לגופו. סעיף 125(ג) לפוקודת מונה את המקרים שבהם לא יחולו על הכנסות המימון שיעורי המס המוטבים אלא שיעור מס שולי.

הקלות במיסוי ריבית

סעיף 125 לפוקודת מעניק ניכוי מהכנסות הריבית במקרה שהכנסות הנישום (ולא ההכנסה החייבת) לא עלו על תקלה מסוימת. כמו כן הניכוי כפוף לגיל הנישום.
סעיף 125ה לפוקודת מעניק בתנאים מסוימים מיסוי הנהוג לעניין קצבה, קרי פטור בשיעור 35% מ"ריבית מזוכה".
התנאי לפטור הוא אחד מבני הזוג הגיעו לגיל פרישה.
אפשר לשלב את הניכוי שבסעיף 125 לפוקודת עם אפשרות הזיכוי שבסעיף 125ה לפוקודת.

ニיכוי ופטור מריבית על פיקדונות ותוכניות חיסכון למעוטי הכנסה וגיל פרישה

הסעיף בפקודה	גיל פרישה	מעוטי הכנסה ופיקדונות ותוכניות חיסכון	ינואר 2019 לשנה
125(א) לפוקודת	תקלה מוגברת	62,880 ש"ח	
125(ב) לפוקודת	נכוי למעטוי הכנסה	9,840 ש"ח	
125(ג)(1) לפוקודת	נכוי גיל פרישה יחיד	13,440 ש"ח	
125(ג)(2) לפוקודת	נכוי גיל פרישה לזוג	16,560 ש"ח	
125ה לפוקודת	פטור מרבי של 35%	35,616 ש"ח	

אופציות לעובדים

אופציות לעובדים מטופלות בסעיפים 3(ט) ו-102 לפוקודת.
סעיף 102 לפוקודת זו במקרה שבו "עובד" או "נושא משרה" מקבלים אופציות/מניות במחיר נמוך ממחיר השוק. חשוב להזכיר שסעיף 102 לפוקודת לא יכול אם המקבל הוא "בעל שליטה" כהגדרתו בסעיף 32(ט) לפוקודת.
בתקופה 1.7.2016-30.6.2019 חלה הוראת שעה כדלקמן:
"בעל שליטה" - כהגדרתו בסעיף 32(ט); לפחות אחד שהוא בעל שליטה בחברת מחקר ופיתוח כהגדרתה בסעיף 92א, לגבי מנתה אשר ניתנה לו בקשר עם יחסיו עובד ומעביד;
סעיף 102 לפוקודת מאפשר להקצות אופציות לעובדים בלי נאמן ועם נאמן. אם האופציה תוקצה ללא נאמן, "ההטבה" תמוסה כהכנסת עבודה בידי המქבל. אם מדובר באופציה לקבלת מנתה כאשר האופציה אינה רשומה בבורסה, אירוע המס יהיה במועד המימוש.
אם הוקצתה אופציה שאינה נסחרת, אזי במסלול ללא נאמן, אירוע המס יהיה במועד ההקצתה, ובשילוב המימוש יהיה אירוע הונוי.

חשוב להזכיר כי עניין ההכרה בהוצאה במסלול של הקצתה אופציות שאינן صالحות שלא בידי נאמן (שיש אירוע פירוטי לעובד בעת המימוש) לא הוסדר - לא לחוב ולא לשילוח. יש צדדים לכך ולכך לעניין הכרה בהוצאה. באפשרות האחירות של הקצתה אופציות שלא בידי נאמן יהיה אירוע (הווצהה) למינify במועד שבו יש הכרה בהכנסה למქבל (במועד ההקצתה). אפשרות נוספת שהוסדרה בסעיף 102 לפוקודת היא האפשרות להקצות אופציות בידי נאמנו. בהקצתה כזאת יש אפשרות שההכנסה בידי המქבל תהיה הונית או הכנסה פירוטית.

בಹקצאה באמצעות נאמן, הנאמן אמר לחזיק את המניות בין 12 חודשים ועד 24 חודשים ממועד ההקצאה. משך ההקצאה תלוי במסלול המיסוי, במסלול פירוטי 12 חודשים, ובמסלול הוני של 24 חודשים.

בחירה החברה במסלול נאמן והכנסת עבודה, תותר הוצאה לחברה - הכול באותו המועד של ההכרה בהכנסה.

במסלול נאמן ורוחו הון המיסוי יהיה בשיעור 25% לחברת לא תותר הוצאה.

במסלול נאמן ורוחו הון, גם אם הייתה הפרה, ולכן במסלול ההכנסה נהפץ לפירוטי, עדין ההוצאה לא תותר לחברה. מובן שההוראות הסעיף ובתקנות שמכחו יש הוראות נוספות, שעוסקות בדיוידנד ובഫיקט עובד לבעל שליטה בעקבות ההקצאה.

לענין בעל שליטה, מסלול המיסוי שלו יהיה פירוטי. מועד המיסוי אמר לחיות בהקצאה ולדבר יש חריגים. לדוגמה, בחברה לא נסחרת מאחר שקיימת בעיה בקביעת השווי. הדבר מצרך פניה לרשות המסים כדי לדחות את מועד אירוע המש.

בכל המקרים, מימוש אופציית במסלול הכנסת עבודה גוררת חבות בדמי鄙טוה. מועד החבות בדמי鄙טוה הוא בעת מימוש אופציות, אם מימוש נעשה לאחר ניתוק יחסית עבודה – במועד ניתוק יחסית, על הכנסה זאת יהולו כללי פרישה (ראו בנושא את פסק הדין בענין שרון טופז ושרון זלצמן).

הגדלת הוצאות או הקדמה הוצאות

הגדלת הוצאות

רכישת שירותים ומוצרים מסוימים, שאינם מלאי עסק, תיחס להוצאה גם אצל עסקים מסחריים וגם אצל המדוחים על בסיס מזומנים. ההבדל ביניהם יהיה: מי שմדווח על בסיס מזומן חייב גם לשלם את התמורה בפועל עד סוף השנה. כל זאת, אם הרכישה היא בסכומים סבירים והוא נעשתה במהלך הרגיל של העסק. כל הפרזה בנדון עלולה לגרום לפסילת ההכרה בהוצאה לצורכי מס השנה וייחוסה לשנים הבאות.

לענין זה בדרך כלל לפריטם, ליחס ציבור, לתיקונים, לאחזקת, לשיפורים מנועים לפי סעיף 17(3) לפקודת, לספרות, ליעוץ עסקי ומשפט, ליעוץ שיוקי ולאנשי מקצוע אחרים הנוטנים שירותים לעסק, בדמי חבר לארגונים מקצועיים, לנסיונות לחו"ל, להשתתפות בכנסים, בועידות, בתערוכות וכו'.

הוצאות אלה אפשר להקדים לשלים לפני סוף השנה. כמו כן אפשר להקדים ולשלם מענקים, פיצויים לעובדים מכסי המעבד, פדיון חופשה, בונוסים ותמריצים לעובדים, שלפי המוסכם הם צריכים לקבלם בשנה הבאה.

הקדמת הוצאות

קיימת דילמה בכל הקשור להקדמת תשלוםים תקופתיים, כגון: שכר דירה, דמי鄙טוה. קיימת מחלוקת בין נציגות מס הכנסה לבין מומחי מס שונים בכל הקשור לתשלומים שכלה מראש לתקופה ארוכה. אנשי מס הכנסה אינם רואים בתשלומים תקופתיים מראש לשנים אחדות הוצאה בייצור הכנסה, גם לאלה המדוחים על בסיס מזומנים. עם זאת, אנשי המס גמישים בכך כלל עם תשלוםיהם המשולמים בסוף השנה, לשנה אחת מראש, ובתנאי שמדובר במהלך עסק קבוע מדי שנה בשנה.

ריבית הנובעת מניכוי שירות ומיניכוי שיקים של לקוחות היא הוצאה מוכרת למס באותה שנה שבה בוצע ניכוי השירות או ניכוי השיקים.

מבחינת תכנון המס, מוצע לשקל אפשרות לבצע לקרה סוף השנה ניכוי שירות או ניכוי שיקים כלעליל, כאמור, באמצעות אשראי אחר, כפוף למחריר האשראי.

תשלום שכר עבודה בעבר חדש דצמבר, אם ישולם במועד תשלום וגילם בתחילת ינואר, עלול להיחשב הוצאה לא מוכרת לשנת המס השופטה למדוחים על בסיס מזומן. עם זאת חשוב לידע כי בדרך כלל, ולפנים מסורת הדין,

מתירה נציבות מס הכנסה למעסיקים לכלול הוצאה כזו במסגרת הוצאות שכר בשנה שעבده שולמו, שאם לא כן ייגרם גם מערך הדיווח המקביל על הכנסות העובד השכיר.

למי שאינו מוכן "לקחת סיון" מוטב שישלם לעובדיו עד ליום 31 בדצמבר את משכורת חדש דצמבר עם התוספות הנלוות לה. لكن, בעסק המתנהל על בסיס מזומנים מומלץ לשלם לעובדים, למוסד לביטוח לאומי ולביטוח הפנסיה את יתר הוצאות עד סוף השנה. הוצאות אפשריות כדי להקדים ולשלם בתוך שנת המש.

תשולם לתושב חזק, שהם הכנסה חייבת לפי סעיף 18(ה) לפקודת, יותרו בניכוי רק אם שולמו לפני תום תום השנה, או שהמס עליהם נוכה לא מאוחר משלושה חודשים לאחר תום השנה, והוא עבר אל פקיד השומה בתוך שבעה ימים מיום הניכוי בתוספת ריבית והפרשי הצמדה.

פחח

יתכנו מקרים שבהם נכסים יוגדרו בו-זמנית בקטגוריות שונות, המנקות שיעוריפחח שונים. במקרים כאלה עלולה להתעורר מחלוקת בין הנישום לבין פקיד השומה בקביעת שיעור הפחת הרואי אשר מותר בניכוי. בবোনু lকেবু আইয়ুগু শল নেস লেজৰ কবিউত শিউর পচাত হো, মেভানু হোস্বুন হুমেড লেপু নেশুম হো কবিউত যিউড পফুলতো শল নেস.

לאחר קביעת סיוגו של הנכס יש לבדוק אם אפשר לפצל אותו ליחידות משנה, שיש להן קיום עצמאי, או שכל היחידות בו משרתו תכילתית אחת כוללת. זהו מבחן "העצמאות התפעולית".

שיעוריפפחנת נקבעים בתקנות מס הכנסה (פחח) 1941. כמו כן נקבעו שיעורי מס מוגברים בסעיף 15יז לחוק לעידוד השקעות הון ובסעיף 3 לחוק לעידוד בניית דירות להשכלה ותקנות מס הכנסה (תיאומיים בשל אינפלציה) (שיעוריפפחח), התשמ"ו-1986. חוק תקנות 2(א)(6), (7) ו-2(ב)(2) הוארך עד תום שנת 2016. כמו כן תקנה 4 לתקנות פחת 1941 מאפשרת שיעור פחת עד כפלי השיעור המקורי אם נישום ישכנע פקיד שומה כי חלה כליה או בליה גבואה מהרגיל עקב עבודה במשמרות.

שייחלוּף - החלפת ציוד

אם רוצחים למכור נכסים, אפשר להיזקק לסעיף 96 לפקודת, המאפשר לנישום שבבעלותו נכס בר פחת לרכישת נכס אחר במקומן הנכס שמכר, בתוך תקופה של 4 חודשים לפני המכירה ועד 12 חודשים לאחר מכן, להילוף הנכס שמכר במחיר העולה על מחירו המקורי. חריגים בסעיף – רכבי השכלה ומרקוקין בחו"ל.

הפעלת סעיף זה גורמת להקטנת הפחת של הנכס שנרכש. וכן בסעיף זה מוטב להשתמש לצורכי כלי רכב שמוגבלים בניכוי ההוצאות, ובכללן הפחת.

באפריל 1991 נפסק בפסק הדין צירני ישראל (עמ"ה 89/193) כי הנישום יכול למכור נכס אחד, ובתמורתו לנקודות נכס אחר בלי לשלם מס רווח הון לפי סעיף 96 לפקודת. במקרה הנידונו בפסק דין נמכרו 50% ממחרפו וננקה טרקטור. ציוד או מכונות אשר יצאו מכלל שימוש, כדי לממשם, כדי שאפשר יהיה לتبוע ולהקבל את ההפסד ממכירותם בשנת מס זו.

נפנה את תשומת הלב גם להוראות סעיף 27 לפקודת, שמאפשר להפוך הפסד הון להפסד עסקי, בתנאי שהתקיימו התנאים בסעיף (הסעיף לא חל על רכב פרטי).

הכרה בהוצאות רכב

מכוח סעיף 31 לפקודת חוקקו תקנות מס הכנסה (ニיכוי הוצאות רכב), שקובעת כלליים לעניין שיעור הניכוי של הוצאות הרכב. יש לבדוק לגבי כל רכב לאיזו הגדרה הוא משתיך בתקנות.

כללי הניכוי

- רכב תעופולי - ההוצאה תותר במלואה.
- רכב שהמעביד העמיד לרשותו עובדו - ההוצאות יותרו במלואן (תקנה 3 לתקנות).

- רכב ששימש לייצור הכנסת עבודה (משכורת) – הוצאה לא מוכרת כלל.
- רכב ששימש לייצור הכנסה מעסיק או משחל יד - תלוי בסוג הרכב
- רכב, לפחות אופנוו שסיווגו L3 ולמעט רכב כאמור להלן - סכום הוצאות החזקת הרכב בגין שווי השימוש ברכב כפי שנקבע בתיקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברכב), התשמ"ז-1987 (להלן – תקנות שווי השימוש), או סכום בגובה 45% מההוצאות החזקת הרכב, לפי הגובה.
- לגבי אופנוו שסיווגו L3 - סכום הוצאות החזקת הרכב בגין שווי השימוש כמפורט בסעיפים 2(a) ו- 2(b) לתקנות שווי השימוש, או סכום בגובה 25% מההוצאות החזקת הרכב, לפי הגובה.
- לגבי רכב שסיווגו M1, שסיווג המשנה שלו הוא אוטובוס ציבורי או מוניות, כאמור בתיקנה 271א(ד)(1) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן – תקנות התעבורה) – סכום הוצאות החזקת הרכב בגין שווי השימוש ברכב כפי שנקבע בתיקנות שווי השימוש, או סכום בגובה 90% מההוצאות החזקת הרכב, לפי הגובה.
- לגבי רכב שסיווגו M1, שסיווג המשנה שלו הוא רכב סיור או רכב מדברי, כאמור בתיקנה 271א(ד)(1) לתקנות התעבורה – סכום הוצאות החזקת הרכב בגין שווי השימוש ברכב כפי שנקבע בתיקנות שווי השימוש, או סכום בגובה 80% מההוצאות החזקת הרכב, לפי הגובה.
- לגבי רכב שסיווגו M1, שסיווג המשנה שלו הוא רכב שצוין ברישון הרכב שלו כרכב להוראת נהיגה, כאמור בתיקנה 271א(ד)(1) לתקנות התעבורה – סכום הוצאות החזקת הרכב בגין שווי השימוש ברכב כפי שנקבע בתיקנות שווי השימוש, או סכום בגובה 77.5% מההוצאות החזקת הרכב, לפי הגובה, בלבד שבבעלות הנישום רכב כאמור אחד בלבד, ולגבי מי שבעלתו רק שני כלי רכב כאמור, שלגבי אחד מהם בלבד צוין ברישון הרכב שהוא בעל תיבת הילוכים אוטומטית, במקום "77.5%" יקראו "68%".
- ברכב של חברה להשכרת רכב לתקופה קצרה מועד (להלן – החברה) – כל הוצאות החזקת הרכב לגבי כל כלי הרכב שמספרם עולה על מספר עובדי החברה.

שווי השימוש ברכב

החל מנתת 2010 זכיית השווי נעשית כאחוז מסוים מחיר הרכב. טבלאות מפורטות בנושא פורסמו על ידי רשות המסים.

להלן טבלאות סכומי שווי השימוש ברכב בשנת 2019 על פי שיטת החישוב החדשה (קבוצות מחיר) – לרכבים שעלו לככיביש לפני שנת 2010.

שווי רכב צמוד לשנת המס 2019 שיטת חישוב יסנה לפי קבוצות

קיובות מחיר – רכב פרטי	שווי שימוש בש"ח לחודש החל מ-2019
1	2,740
2	2,970
3	3,820
4	4,580
5	6,340
6	8,220
7	10,570

אופנוו L3 שנפוח מנועו עולה על 125 סמ"ק והספק מנועו מעל 33 כוח סוס – 900 ש"ח לחודש.

שווי שימוש ברכב צמוד - שיטת חישוב חדשה המודל הלינארי

החל משנת המס 2010 מוחושב שווי השימוש ברכב צמוד, בוגר לכלי רכב שנרשמו לראשונה החל מ-1.1.2010, כשיעור מתוך מחיר המחרzon של הרכב בהיותו חדש.

שיעור שווי השימוש ברכב החדש החל מ-2013 ועד ל- :
2.48% ממחיר הרכב לצרכן.

תקרת מחיר המחרzon לעניין חישוב שווי השימוש ברכב : 507,530 ש"ח לשנת המס 2019

נוסחה לחישוב שווי שימוש ברכב צמוד היברידי נכון ל-1.1.2019

שיעור שווי שימוש X מחיר מותאם X הצמדה למzd - 500 ש"ח לרכב היברידי
הפחיתה שווי רכב חשמלי צמוד –

החל מ- 1.7.2015 נכנס לתוקף תיקון לתקנות שווי שימוש ברכב צמוד הקובל הפחתה גם בגין רכב חשמלי דלקמן :
הפחיתה שווי רכב צמוד - רכב חשמלי ופלאג אין החל מ- 1.1.2019 - 1,000 ש"ח לחודש

רכב - קייזז מס תשומות

כמה תקנות בתקנות מס ערך נוסף, עוסקות ב"רכיב" : תקנה 1 - הגדרות ; תקנה 14 - אי התורה בקייזז מס תשומות במקרה של רכב פרטי ; ותקנה 18 - תשומות מעורבות.

הנוסחה שהייתה קבועה בתקנה 18 לתקנות מע"מ לגבי תשומה מעורבת - הכרה ב-3/2 או ב-4/1 מהתשומות - נפרצת כלפי מעלה, והותרו אף 90% מהתשומות. זאת נקבע בפס"ד על רד הנדסה מעליות (ע"ש 04/1097).

הגדרות :

רכב פרטי" - רכב נוסעים פרטי, רכב פרטי דו-שימושי רכב נוסעים פרטי, רכב פרטי דו-שימושי, **רכב מסחרי אחד** ורכב **מסחרי בלתי אחד** כמשמעותו הטעורה, התשכ"א-1961, **ולבד שמשקלם הכללי המותר של רכב מסחרי כאמור אינו עולה על 3,500 ק"ג** וכן רכב המפורט בתוספת הרבייעית, דומה לו במהותו או זהה לו אך למעט

ג'יפ המועסק דרך קבוע בתנאי שדה או בחצרו העסק או המפעל

כלומר, לא יותר ניכוי מס תשומות עפ"י תקנה 14 (א) לתקנות בגין רכשה (לרובות יבוא והשכרה) של רכב מסחרי שמשקלם אינו עולה על 3,500 ק"ג ובכלל זה טנדרים, רכב מסחרי אחד, מסחריות קלות, ואנים וכדומה. תקנה 14 (ב) לתקנות קבועה רשימה סגורה של עסקים הרשאים לנכונות את מס התשומות להלן סוגיו העוסקים :

1. רכישת רכב בידי עסק שעסקו מכירת רכבים

2. לימודי נהיגה בבית ספר נהיגה ;

3. השכרת רכב בידי מי שעסכו השכרת רכב ;

4. הסעת נוסעים במהלך העבודה, בידי מי שעסכו הסעת נוסעים ;

5. סיורים וטיולי שטח בידי מי שעסכו ארגון סיורים כאמור.

6. ג'יפ המועסק דרך קבוע בתנאי שדה או בחצרו מפעל :

(ב) ניכוי מס תשומות בגין הוצאות שוטפות (אחזקה, דלק וכיו"ב)

מס התשומות שהוטל על עסק בגין הוצאות שוטפות הקשורות לשימוש ברכב הפרטי או המסחרי יותר בNICIO כאמור בהוראות תקנה 18 לתקנות בשיעור יחסי, שהוא כיחס השימוש העסקי לכל השימוש.

היה בשימוש שלא לצורך עסק שימוש בלתי מסוימים ינагו בו לפי הכללים כדלהלן :

א. קבוע המנהל את השימוש היחסי שלא לצורך עסק - יראו את קביעתו כשמה וינагו על פיה כל עוד לא נקבע אחרת.

- ב. לא קבע המנהל את החלק היחסי, ועיקר השימוש בנכס או השירות הוא לצורכי עסק רשיי העוסק לנכונות שני שלישים ממס התשלומות.
- ג. לא קבע המנהל את החלק היחסי, ועיקר השימוש בנכס או שירות הוא שלא לצורכי עסק רשיי העוסק לנכונות רביע ממס התשלומות.

יבוא אופנוו

קטנוועים ואופנוועים אינס בגדר "רכב פרטיא" כמשמעותו בתקנה 1 ולפיכך לא יהול בגיןם האמור לעיל. יחד עם זאת בהתחשב באופי השימוש המעורב באופנוועים וקטנוועים יש להחיל בגין רכישתם (לרבות יבואים או השכרתם) את הוראות תקנה 18 לתקנות מע"מ כלומר בשיעור יחסי, שהוא כיחס השימוש העסקי לכל השימוש. במיללים אחרות, שימוש באופנווע אשר אינו ניתן ליחס מסוים זוכה את העוסק בNICIOS מס יחסי, כך שבמקרים בהם עיקר השימוש הוא לצורכי עסק (כגון שליחויות וכו') יוכר 2/3 ממס התשלומות, בעוד שבייתר המקרים יוכר NICIOS של 25% ממס התשלומות.

במקביל, מכירת האופנווע בעתיד ע"י העוסק תחויב במס בגין יחסיו למס התשלומות שnoch, כאמור בסעיף 31 (4) לחוק.

השכרת רכב פרטי

בהתאם להוראות פרשנות 1/2002 אם במסגרת עסקת לייסינג תעוקלי ניתנים שירותים תחזוקה הבאים ניתן לנכונות התשלומות בגין ובלבד שעולותן לא עלתה על 15% ממחיר עסקה כוללת:

- תחזוקה שוטפת (טיפולים, החלפת שמנים, החלפת מצבר וכו').
- תיקונים מכניים שלא במסגרת אחריות יצרן/יבואן.
- שירותות נהגים..

NICIOS הוצאות לפינוי דיר מוגן

כללי מס הכנסה (NICIOS מסוימים לבני בתים המושכרים בשכירות מוגנת), התשל"ח-1977 מאפשרים לנכונות דמי פינוי דיר מוגן, שהתגורר במושכר שרכשו כשהוא פנוי או שרכשו תפוס, והפינוי היה מעל שלוש שנים מיום רכישתו. תנאי בסיסי לסייע הוצאות דמי הפינוי כחוזה פירוטית אצל בעל מושכר, שרכש את המושכר כשהוא **תפוס**, והוא תשלום דמי הפינוי לאחר תום שלוש שנים מיום רכישת הנכס. מי שרכש את המושכר כשהוא פנוי, ולאחר מכן השכירו בשכירות מוגנת, יכול לשלם דמי פינוי בשל פינוי הדיר המוגן בכל עת שייחזקו [סעיף 1(א)].

דמי פינוי ששילם נישום בשל פינוי דיר מוגן מושכר, **שרכשו תפוס לפני שחלפו שלוש שנים מיום הרכישה**, יותר לנכונות החל משנת המס שבה שולם לפי שיעור הפחת המתאים למבנים (4% וכו'), ובלבד שאם התקבלו שנה מסוימת דמי מפתח מהמושכר, ינוכו דמי הפינוי בשיעור הפחת מדמי המפתח תחילת [סעיף 1(ב)].

הרצונל שבבסיס ההגבלה של התרת הניכוי ברכישת נכס תפוס, בחלוף תקופה של שלוש שנים מיום רכישת הנכס ועד לתשלום דמי הפינוי, הוא: מניעת הרכישה של נכס ברכישה לשיעורין. המחוקק ראה צורך לעודד את התרת הקשר הכספי, שבו מצויים גם בעל המושכר וגם הדיר המוגן, שמקורו בחוק אנטרונייטי, שאינו עולה בקנה אחד עם היתרונות הכלכליים שהחוק חפש בירום כיום.

הפסדים

הפסד עסקי שנוצר בשנת השוטפת ניתן לקיזוז מכל הכנסה באותה שנה של שני בני זוג במקרה של חישוב משותף. הפסד עסקי המועבר משנים קודמות יקוזzo מהכנסות עסק או משלוח יד, לרבות מרווה הון עסק. החל משנת 2007 ניתן לקיזוז הפסד מועבר מעסק שנוצר משנת 2007 לעומת הכנסה ממשכורת, בהתקיים תנאים כגון שהפסיק את התעסוקתו וכו'. מайдן, הפסד מהשכרת בניין ניתן לקיזוז מהכנסות מאותו בניין בלבד בשנים הראשונות, לרבות שבת, אם יימכר הבניין. **ראו גם הוראות סעיף 8ב לפקודה, שמרחיבות מעט את אפשרויות הקיזוז.**

אם צפויות לחברת הכנסות מדמי שכירות בשנים הבאות, אשר לא ניתן לקוז מהן הפסדים מעוררים מעסיק, מומלץ במידת האפשר לגבותו עוד השנה כדי לקוז מהן את ההפסדים השוטפים.

בהתאם לנוהלי רשות המסים, חברת המתכוונת למשנס נכסים מקרקעין אשר יنبيו שבך ריאלי בשנת המס הבאה, וברשותה נכסים אחרים המיועדים למכירה ומכירותם תניב הפסדי הון, מומלץ כי תמשש את נכסיו ההון הללו עד לתום שנת המס העכשוית; שכן, קיוזו הפסדי ההון משבח המקרקעין בשלב שומות מס שבך יהיה מורכב יותר.

בפסק הדין בעניין עמ"ה 96/96 נקבע כי כאשר מתרבר שבעל חוב דרש להכיר בסכום החוב כהפסד הון בדוח האישי, משמעות הדבר היא, בהכרח, כי הוא מבחינתו השלים עם העובדה שהוב זה לא יפרע עוד בידיו; ואם אותו בעל חוב הוא גם מנהלה של החיבורת, הקובלע כיצד היא תפעל ומה היא תעשה, משמעו שגם מבחינתה מדובר בחוב שהוא לא תידרש עוד לפורעו.

בית המשפט קבע כי נכון עשה המשיב כאשר החליט בנסיבות העניין לישם בנושא שבמחלוקת את עקרון ההקבלה, שהוא עיקרונו יסוד בדיני המס, ולראות בתיקו המנהל בתיקו האישי בבדיקה הכנסה חייבת בתיק החברה שבניהולו.

הפסיקת הניל התערערה מעט בשנים האחרונות.

בתנאים מסוימים ניתן לקוזו הפסדים בין חברות, העומדות בדרישות חוק עידוד התעשייה (מסים), התשכ"ט-1969. בעורת הקיזוז אפשר להעביר הפסדים מחברה לחברת. אפשר להגשים דוח מאוחד לחברת-האם ולחברה-הבת, ולהעביר הפסדים מחברה לחברת מותקופת לאחר שהחברה-האם רכשה את החברה-הבת.

הפסד הון ניתן לקיזוז מרוחח הון בלבד. יתרת הפסד הון שלא קוזזה בשנת המס השוטפת ניתנת לקיזוז במשך שנים מס הבאות לאחר השנה שבה נוצר הפסד. הפסד הון יקוזז תחילת מרוחח הון ריאלי, ויתרת הפסד הון שטרם קוזזה תקיזוז ביחס של 1 ל-5.5 מן הסכום האינפלציוני.

"הפסדים על הנייר" כדי להפוך להפסדים ממשיים, כדי לרשום אותם כהוצאותה בשנת המס השוטפת, כגון:

א. "קבוצים מבצעים" שעולים להפסיד בבנייה - כדי שיזדרזו להשלמת 50% מההיקף הכלול של הבניה, כדי שיווכר להם הפסד לפי סעיף 8(ב)(2) לפקודה.

ב. מי שמחזיק מלאי שערכו ירד - מוטב שיימכור אותו ויממש את הפסד (יש דעתה של פפה אין צורך לממש מלאי כדי להכיר בהפסד).

ניסיונות שהוציאו בשנת המס סכום לחילוף מכונות וציוד המשמשים בעסק, יותר לו ניכוי סכום השווה להוצאות שהוציאו לרכישת המכונות והציוד החדש - לפי הנמוק. המשמעות היא הפיכת הפסד הון להפסד עסקית (ראו סעיף 27 לפקודה).

לפי סעיף 103 ז לפקודה, אפשר לקוזו הפסדים שנצברו בחברות מתמזגות עד לפני המיזוג החל משנת המס שלאחר המיזוג מהכנסתה של החברה הקולטת. בכל שנה מס לא יותר לקיזוז סכום העולה על 20% מסך כל הפסדים של החברות המעבירות והחברה הקולטת או סכום העולה על 50% מהכנסתה החייבת של החברה הקולטת באותה שנה מס לפני קיזוז הפסד משנים קודמות - לפי הנמוק ביניהם.

בחברות תעשייתיות שחיל עלייה חוק עידוד התעשייה (מסים), התשכ"ט-1969, והמגיעות דוח מאוחד - הפסד שהיה בחברת-האם או בחברה-הבת לפני שנת המס, שעליה הוגש דוח מאוחד, לא יותר לקיזוז בדוח המאוחד. הפסד כאמור יותר לקיזוז מההכנסה של החברה שבה נוצר.

סדר קיזוז הפסדים

המישור הפירוטי

1. הפסד שוטף של אדם מעסיק או משלח יד, שאילו היה רווח היה נישום לפי הפקודה, ניתן לקיזוז כנגד הכנסה החייבת של אותו אדם. הקיזוז מבוצע בשנה שבה נוצר הפסד ושבה רווח. כמובן, אין אפשרות שבשנה אחת יש רווח ובשנה לאחר מכן - הפסד, וייתר קיזוז. אין קיזוז אחרוני.

2. היה וمبرוך חישוב נפרק לבני זוג, ניתן להבהיר הפסד בין בני הזוג. החישוב בעצם יפהוק למאוחד, כך שלא יותר להבהיר הפסד של אחד מבני הזוג לבן הזוג השני, אם לבן הזוג שלו יש הפסד קיימת גם הכנסתה שמנה ניתן לקזו את הפסד, לאור פסק הדין בן אליהו (עמ"ה 9025/06).

3. במקרה שאי אפשר לקזו את ההפסד בשנה שבנה נוצר, יועבר ההפסד לשנים הבאות. הפסד המועבר מעסיק או ממשיך יד "נוחות" מהפסד שוטף, ככלומר - אי אפשר לקזו הפסד מועבר מכל מקור; הפסד מועבר אפשר לקזו מול הכנסתה חייבת מעסיק או ממשיך יד, לרבות רוחה הוו בעסק או במשלוח יד.

אפשר לקזו הפסד מועבר מעסיק או ממשיכת יד שנוצר משנת 2007 ואילך אף מול הכנסתה משכרכ (שם מקור חייבה הוא סעיף 2(2) לפקודה), בהתאם התנאים להלן:

א. אותו אדם לא הייתה הכנסתה מעסיק או ממשיכת יד בשנת הקיזוז.

ב. אותו אדם חדל לעסוק בעסק או במשלוח יד שייצרו את הפסד המועבר.

ג. מקור ההפסד המועבר אינו מחברת בית, מחברה משפחתית או מחברה שקופה.

4. לעניין קיזוז הפסדים, "הכנסתה חייבת" ו"רוחה הון" כוללים שבח מקרקעין.

5. למרות הוראות סעיף 28(א) לפקודה שדו בקיזוז הפסד שוטף, והוראות סעיף 28(ב) לפקודה שדו בקיזוז הפסד מועבר, הנישום יכול לבקש שלא לקזו הפסד, שוטף או מועבר, מול סכום אינפלציוני או נגד רוחה הון, ריבית או דיווידנד, אם שיעור המס החל עליהם אינו עולה על 25%.

סעיף 28(ח) לפקודה קובע שהחייב לאדם מהשכרת בניין, אפשר לקזו נגד הכנסתתו מאותו בניין בשנים הבאות. בשנת המס השוטפת ניתן לקזו את הפסד כנגד הכנסתה מכל בניין אחר.

סעיף 29 לפקודה זו בקיזוז הפסדים שנוצרו מחוץ לישראל. במרבית המקדים הקיזוז יהיה רק נגד הכנסתות מחוץ לישראל, ורק במקרים מסוימים יותר קיזוז גם נגד הכנסתות בישראל.

סעיף 92 לפקודה זו בקיזוז הפסד הון.

1. הפסד משבח כמווהו כהפסד הון לעניין קיזוז הפסד, כך נקבע בסעיף 92(א)(1) לפקודה.

2. הפסד מנכס מחוץ לישראל יקזו תחיליה מול רוח מנכס שמחוץ לישראל. אם אין רוח על נכס מחוץ לישראל, יקזו הפסד מול רוח מנכס בישראל. הכל זהה נכון לגבי הפסד שוטף והפסד מועבר.

3. הפסד הון שוטף במכירת נייר ערך, אפשר לקזו (בתנאים מסוימים) אף מ:

• הכנסתה מריבית או מדיוידנד ששולמו בשל אותו נייר ערך.

• הכנסתה מריבית או מדיוידנד ששולמו בשל נייר ערך אחר, ששיעור המס החל על הריבית או על הדיוידנד שקיבל אותו אדם אינו עולה על שיעור מס חברות (לגביה חברה) או 25% (לגביה יחיד).

משמעות, אפשר לקזו הפסד שוטף ממכירת נייר ערך אף מול דיוידנד וריבית מניריות ערך. ואולם, לאחר שהחל משנת 2012 משיכת דיוידנד על ידי בעל שליטה מחברה בעלותו חייבות במס בשיעור 30% - לא ניתן לקזו הפסד הון כנגד דיוידנד זה.

חשיבות לציין כי הפסד הון ממכירת נייר ערך הוא אף במקרה של נייר ערך זר. כך עולה מהגדרת "נייר ערך" בסעיף 88 לפקודה.

נספח ג' לדוח השנתי לגבי רווחים מניריות ערך מכיל טבלאות עזר לביצוע קיזוז הפסדי הון מריבית ודיוידנד כאמור..

הכרה בחובות אבודים

רצוי להקדים ולסכם טיפול בחובות בעיתאים, דהיינו: לקבע את סכום ההחפתה כפי שמוסכם עם החיבור ולזקוקו אותן בחשבונות או להביא לסיום הליכי גביה או פשרה. דבר זה יכול את תביעת החוצאה לצורכי מס. מצוין זהה כי חובות אבודים מוכרים כהוראה רק אם מוכחה להנחת דעתו של פקיד השומה כי נעשו כל המאמצים לגבותם. לפיכך,

רצוי להיערך לביצוע פעולות לגביית החובות, כגון פניה חוזרת לחיבים, פניה לעורכי דין, הגשת תביעות משפטיות וכו'.

את ההנחות העיקריות כפי שהובאו בחוזר מס הכנסה, המבטאות את עמדת רשות המסים בנושא הנדון, אפשר לסכם כללו:

- א. חוב אבוד יוכר רק אם הוא עסקי.
- ב. החוב בלתי אפשרי לגבייה (למשל, החייב פשط את הרجل או שהוא חברה בפירוק).
- ג. חייב להתקיים התנאי, שלו המזון הגיע ממועד פירעון החוב. אם מועד פירעון החוב הוא לאחר תאריך המזון והחייב עדין פעיל, לא קיים חוב אבוד, גם אם לאחר מכן הגיע ממועד הפירעון החייב פשט את הרجل. מצב זה שונה אם מועד הפירעון הוא לאחר תאריך המזון, ולתאריך המזון ידוע שכבר לא יהיה אפשר לגבות את החוב (למשל, מכיוון שהחייב פשט את הרجل), יהיה אפשר להכיר בחוב אבוד.
- ד. ויתור על חוב עסקי של חברה-אם, עליו מוטרת חברה-אם זו לחברה-הבת שלה, לא יוכר כחוב אבוד. החברת האם צריכה להראות כי התאמה לגבות את החוב.

מומלץ להיערך ולפעול לאייסוף הוחכות אשר מראות את פעולות גבייתם של החובות, לרבות פניה אל עורכי דין ואף הגשת תביעה משפטית. בגביה חלקיות של חובות ובה██ם פשרה על היתריה שלא נגבהה, יש צורך לשכנע את פקיד השומה כי לפני ההסכם נעשו כל המאמצים לגביית החוב במלואו.

מחלוקת חוב - אלה הם חובות של לקוחות שאינם יכולים לעמוד בתשלום חובותיהם. במקרה - מומלץ להגיע להסכם עם החייב עד 31 בדצמבר, או עד מועד עריכת הדוחות הכספיים, כדי שה חוב האבוד או המוסף יותר לניכוי בשנת המס העכשוית ולא בשנה הבאה.

לשם כך רצוי להוציא תעודת זיכוי לחיב ולקבל ממנו אישור על קבלתה.

יש גם אפשרויות להמחות חובות רעים לחברת גביה ולנכונות את ההפרש בין סך החוב לבין הסכום שיתקבל בעברו כהוצאה לצורכי מס.

אם מישראל צד ג' את הערכות שננתנה החברה, תוכל החברה, בהתאם לעמדת נציגות מס הכנסה, לבקש להכיר בהפסד הון רק אם היא תוכיה כי החיב, שהובו שלו, הוא חドル פירעון לחלוטין, וכי אין הוא יכול פרע את הערכות, כולל או מקטטה. הוכחה כאמור היא כי החיב הפסיק את פעילותו, וכי הליכי הפירוק הסתיימו.

לפיכך, מומלץ לפעול במידת האפשר כדי לסיים את הליכי הפירוק ולגבש את הפסד ההון.

מצוין בהזאה כי עצם הדרישה להכיר בחוב כהוצאה אינה מונעת מעלה עסק מלחייבשו בבית המשפט. מומלץ גם כאן לנסות לגבש פשרה עוד לפני תום שנת המס, כדי ליהנות לפחות מסכום השרה כהוצאה.

התחייבויות תלויות

אם תלויות ועומדות נגד העסק תביעות כספיות מגורמים שונים, בגין אירופים הקשורים למחלק העסקים הרגיל (כמו תביעה המשפטי של לקוח בגין פגם במוצר או אחר באספקה), אפשר לדרש להכיר בסכום התביעה או בחלוקת ממנה כהוצאה. התנאים לכך הם: ידוע בוודאות כי החוב ישולם; יש אומדן מבוסס ביחס לסכום החוב; ואי הכללת החוב בין הוצאות העסק תגרום לעיוות התוצאה העסקית.

ההוצאות בגין הפרשה לחוב תלוי ייבחנו לפי העקרונות שהתגבשו בפסקה, כמוポート להלן:

- א. ההפרש נדרשת לפי מבחנים חשבוניים.
- ב. אפשר לammo את ההוצאה.
- ג. ההוצאה תהפוך לחוב מוחלט בעתיד בדרגת ודאות גבוהה.

יש לציין שגם אם החברה מתנגדת לחוב התלו, ותובעים ממנה לשלם חוב זה, אין זה מונע ממנה את ניכוי ההפרש כהוצאה.

יש לבדוק אם הכנסות כוללות רכיב בגין אחריות טיב. אפשר ליזור הפרשה לאחריות טיב שתקטין את הכנסות השנה רק אם ניתן לאמוד את ההוצאה העתידית על בסיס סביר, כגון: חישוב לפי ניסיון בעבר או לפי בסיס אחר, וכן חיבור להתקיים תנאי של התחייבות כלפי צד גי (להבדיל מ"התחייבות פנימית" של החברה כלפי עצמה). כמו כן נקבע בפסקה כי פקיד השומה רשאי לבדוק את נחיצותה של ההפרשה בעת הדיון על השומות.

תושבי חוץ

הוצאה ששולמה לתושב בחו"ז במהלך השנה, המהווה בידי הכנסה שיש לנכונות ממנה מס במקור, יותר לנכונות בשנה השופטת, אם היא מתיחסת לשנת המס, והמס נוכה מהכנסתו של תושב החוץ לא יותר מトום שלושה חודשים מトום השנה, בתוספת ריבית והפרש הצמדה מトום שנת המס ועד מועד הניכוי מהעברת תשלום החוצאה. יש תשולמים לתושבי בחו"ז שאינם נחשבים בישראל להכנסה; ולכן העברת התשלומים הללו אליהם פטורה ממש. לדוגמה: דמי ניהול ודמי ייעוץ שמקבל תושב בחו"ז על ניהול ועל ייעוץ שנתין, כאשר העבודה בוצעה בחו"ז לישראל, ועד לסכום של 250,000 דולר בשנה.

מתנות ללקוחות

כדי להוכיח לפקיד השומה רשות העובדים הישראלים (כולל עובדים לרجل אירופאים אישיים) שקיבלו מתנות. תקנות מס הכנסה מאפשרות ניכוי הוצאות על מתנות, אשר ניתנו במסגרת העסקוק ולשם ייצור הכנסות, בשיעור של 210 ש"ח לשנה בשנת המס 2019. הרשימה צריכה להיות נcona, וצריך שיהיה יחס סביר בין עלות המתנה לבין היקף העסקים המתנהלים עם אותו לקוחות.

אשייל לעובדים

בפסק הדין בעניין עמ"ה 156/96 נקבע כי יש לראות באירועות לעובדים בבחינת טובות הנאה שקיבלו עובדים המערעת מידיה בשווה כסף. בהתאם, יש לראות בבחינת הכנסת העבודה אצל העובדים, ולזקוף את שוויון במלאו להכנסת העובדים, לפי סעיף 2(2) לפקודה. הנושא מקבל יתר חיזוק לאור ביטול ההכרה בחוצאות אש"ל כחוצאה מוכרת החל משנת 2011. כנ"ל באשר לאפשרות קיומו מס התשומות מחד גיסא, וחיבור העובדים במס עסקאות מאידך גיסא.

מס על שכר

בעסק המנהל את חשבונותו על בסיס מזומן, ניכויים משכר יש לשלם עד 31 בדצמבר. בעסק שאינו עובד על בסיס מזומן אפשר לפצל את הדיווח בין בעלי השיטה לבין יתר העובדים בשני טופסי 102, ובמעבר יתר העובדים - לשלם כרגע.

אם לעובדים מגיעים ימי חופשה או דמי הבראה והם מעוניינים לפדות אותם, והניסיונות להקטין את הכנסות באותה שנה מכל סיבה שהיא, יש לבצע את התשלומים בחודש דצמבר.

בחברות פרטיות רצוי לבחון מחדש את שיעור המשכורות של בעלי השיטה. יש מקרים שבהם נזקפת המשכורת אמנים לזכותם של בעלי השיטה, ומשלימים עליה מס ודמי ביטוחלאומי, אך בפועל העסק אינו מסוגל לשלהמה. יש מקרים שהרווח נמוך ויוציאר הפסד או שלא ניתן לקוזז את המקומות ששולם בשל הוצאות עודפות. יש מקרים שהמקומות הוקטו והרווח גדל מהמשוער. הגדלת המשכורת היא אפשרות להקטנת הרווח ולאי חיבור בריבית ובפרש הצמדה, לפי סעיף 190(א)(2) לפקודה.

אם התוצאות העסקיות הן שליליות - אין טעם בזכיפת משכורות גבוהות לבעלי השיטה. מצד שני, יש חברות פרטיות שביטלו בזמןן מקומות מס, בטענה שכל רווחיהן מחולקים לשכר למנהלים. כדי לבדוק אם זהו המצב בפועל.

כל שכר אשר משלם לבעל שליטה בגין השנה השוטפת, ואשר ניכוי המש בגין ישולם עד תום שלושה חודשים מעתם השנה, יוכר כהוצאה, בתנאי שניכוי המש ישולם עד תום אותם שלושה חודשים בצווף הפרשי הצמדה.

נסיעות לחו"ל

הזמןנות לtravel, לקונגרסים ולהשתתפות בהשתלמיות ובירידים, וכן כל מסמך המעיד כי הנסעה לחו"ל הייתה לצורך עסקים - כדאי לשמר. כך גם מסמכים המעידים על יודי הנסעה ומועד הנסעה, יומן פגישות והתעניניות במוצרים, מסמכי מסא ומטען עם יצרנים וספקים בחו"ל, או כל מסמך התקשרות הכרוך בחו"ל. רצוי גם לשומר על כל הקבלות בגין הוצאות הקשורות הכרוכות בנסעה לחו"ל. אסמכתאות אלה ישכנעו את פקיד השומה שההוצאות היו עסקיות.

לפי התקנות יוכרו הוצאות הבאות הכרוכות בנסעה לחו"ל בשנת 2019 :

א. כרטיס טיסה

אם הטיסה היא במחלקה תיירים - 100% ממחיר הcartis; אם הטיסה היא במחלקה עסקים או במחלקה ראשונה - 100% ממחיר כרטיס טיסה במחלקה עסקים באותה טיסה. מי שטס במחלקה ראשונה רצוי שיכתיד באישור על מחיר הטיסה במחלקה עסקים.

ב. לינה בחו"ל

בנסעה שכלה עד 90 לינות: בעבר שבע לינות ראשונות - כל הוצאות הלינה לפי קבלות או 284 דולר ללילה, לפי הנמוך ביניהם.

בעבור שאר הלינות: עד 122 דולר ללילה - לפי קבלות; מעל 125 דולר ללילה – 75% לפי קבלות, אך לא פחות מ-125 דולר ללילה ולא יותר מ-213 דולר.

בנסעה שכלה יותר מ-90 לינות - לפי קבלות, אך לא יותר מ-125 דולר ללילה.

שתי נסיעות או יותר, שלא הייתה ביןיהם שהייתה רצופה בישראל של 14 יום לפחות, ייחסבו לנסעה אחת (רק בנסעה של מעלה מ-90 לינות).

ג. שכירת רכב

סכום הוצאות שיווך: עד 62 דולר ליום. לפי הבהרות נציבות מס הכנסת, סכום הוצאה כולל גם הוצאות הפעלת הרכב, כגון לדלק ולחנייה.

ד. הוצאות אחרות

אם נדרש הוצאות לינה - יוכרו הוצאות אלה עד 80 דולר ליום; אם לא נדרש הוצאות לינה - יוכרו הוצאות אלה עד 133 דולר ליום.

ה. שכר לימוד

בנסיבות של יותר מעשרה חודשים בחו"ל יוכרו הוצאות שכר לימוד עד גובה 117 דולר לחודש לכל ילד. קיימת רשימת מדיניות בהן ניתן להגדיל ב-25% את הוצאות הלינה וההוצאות האחרות.

סיכום התרת הוצאות נסיעה לחו"ל 1.1.2019*

סוג ההוצאה	הגבלות ההוצאה	שאר העולם	למקומות בהם יותרו בנייני 125% מסכמי הוצאות הモתירות לणכי
כרטיסי טיסה	1. למחלקת תעירים או עסקים	מותرات מלאה הוצאות במחלקת עסקים	מלאה הוצאות עד לגובה מחיר כרטיס
	2. למחלקה ראשונה	כרטיס באותה טיסה במחלקת עסקים	
1. לנסעה שכלה עד 90 לינה			לינה בפועל
7 הלינות הראשונות מהלילה ה-8 ועד הלילה ה-90	מותرات כל הוצאות, אך לא יותר מ-\$ 355.00 ללילה	מותرات כל הוצאות, אך לא יותר מ-\$ 284 284 ללילה	מותرات כל הוצאות, אך לא יותר מ-\$ 156.25 לינה יתרו במלואן
	עד-\$ 156.25 לינה יתרו במלואן	עד-\$ 125 לינה יתרו במלואן	על-\$ 125 לינה - 75% מההוצאות, אך לא פחות מ-\$ 125 ולא יותר מ-\$ 213.01
	על-\$ 156.25 לינה - 75% יתרו מההוצאות, אך לא פחות מ-\$ 156.25 ולא יותר מ-\$ 266.26	על-\$ 125 לינה - 75% מההוצאות, אך לא פחות מ-\$ 125 ולא יותר מ-\$ 213.01	
2. לנסעה שכלה יתרה מ-90 לינה			
אם נדרשו הוצאות לינה אם לא נדרשו הוצאות לינה	הוצאות עד-\$ 125 לינה	-	הוצאות עד-\$ 156.25 לינה לינה
	עד-\$ 80 לכל יום שהייה	-	עד-\$ 100.00 לכל יום שהiya
אם לא נדרשו הוצאות לינה	עד-\$ 133 לכל יום שהייה	-	עד-\$ 166.25 לכל יום שהiya
	הוצאות השכירות בפועל עד-\$ 62 ליום.	-	
הוצאות רכוב		עד-\$ 711 ליד לחודש	בעבור ילדים שטרם מלאו 19 שנים להם
חינוך בחו"ל		-	

ニיכוי הוצאות כיבוד

מוחזרים בנייכוי 80% מההוצאות שהוציא הנישום לכיבוד כל מקום העבודה שלו, דהיינו: המקום שבו הנישום מנהל דרך קבע את עבודתו. יתרת 20% מההוצאות לא תותר בנייכוי, ויחולו עליה הוראות בדבר מקומות בשל הוצאות עודפות. כ"כיבוד כל" ייחסבו משקאות קרימס ומשקאות חמימים, עוגיות וכיו"ב פריטי מזון קלים וכן פירות וירקות הניתנים לאורה, המבקר במקום העבודה לצורכי פעילותו של הנישום, וכן לעובדים. הוצאות אחרות למזון ולמשקה לא ייכלו בגדר "כיבוד" (לדוגמה: ארוחה עסקית הניתנת לאורה).

יעוין כי לא מותר ניכוי הוצאות בשל אירוח בארץ, למעט ניכוי הוצאה סבירה לאירוח אדם מחו"ל (תקנה 3 לתקנות).

ニיכוי הוצאות לינה וארוחת בוקר בארץ

יותרו בניכוי הוצאות לינה שהוצאו בייצור הכנסה, בשל לינה למרחק של 100 ק"מ ויתר מקום העבודה או מקום המגורים, או לינה במקום קרובה יותר שפקיד השומה אישר. יש תקרה לסכומים המותרים בניכוי.

התקרה היא בסך התקירה הקבועה בתקנה 2(2)(ב)(1)(ב) לתקנות מס הכנסה (ニיכוי הוצאות מסוימות), התשל"ב-1972, לגבי לינה בחו"ל, החל מהلينה השמינית ואילך, כשהיא מתרגמת לשקלים לפי השער היציג המידע במועד הלינה. נכון לשנת 2019 סכומי התקירה הם ככללו :

- לינה שעולתה נמוכה מ-125 דולר - מלוא הסכום.
- לינה שעולתה גבוהה מ-125 دولار - 75% מהסכום, אך לא פחות מ-125 דולר ולא יותר מ-213 دولار.

הוצאות לארוחת בוקר הכלולה במחיר לינה יותרו בניכוי אם הלינה מותרת בניכוי כאמור.

ההכרה בהוצאות אש"ל [תקנה 2(3) לתקנות ניכוי הוצאות מסוימות] בוטלה החל משנת 2011.

האמור אינו חל על לינה הנדרשת לצורכי השתתפות בכנס בתחום עסקו של הנישום, ועל כך חלים כלל ניכוי ההוצאות על פי סעיף 17 לפקודה ואילך.

הוצאות סוציאליות

ニיכוי בשל דמי ביתוח לאומי

מועד הפירעון האחרון של תשלום דמי ביתוח לאומי לעצמאים הוא עד 15 לינואר. למרות זאת, רצוי ומומלץ להקדים ולשלם את הסכומים, אשר חובה לשלם, עוד בשנת המס השוטפת, ולאחר אישור על כך. בלי אישור לא יוכרו התשלומים בידי פקיד השומה.

לפי פקודת מס הכנסה, 52% מדמי הביטוח הלאומי מותרים בניכוי מהכנסה החייבת במס.

מומלץ להסדיר את תשלום חובות דמי הביטוח הלאומי בהקדם האפשרי, ולא לחכות עד היום האחרון של שנת המס. מבוטחים שהכנסתם גדלה בשנת המס, והיא מעבר לסכום שלפיו הם משלמים דמי ביתוח, רצוי שיגדילו את התשלום השנה, כדי לקבל את הניכוי ממש הכנסה עוד שנה זו.

שלא כרשות המסים, הזוקפות לזכות החשבון כל תשלום המשולם - המוסד לביטוח לאומי זוקף אותו לאחר שיקלט החיבור במחשב.

אפשר להסדיר את חובות העבר באמצעות פניה אל המיל"ל לפני שייווצר בו לחץ ועומס בעבודה (מומלץ שבוע לפני תום השנה), כדי שתשלומים אלה ייקלטו במחשב.

נשים העובדות בעסקי בעלייה נחשות ל"אישה עוזרת". הן משלמות דמי ביתוח לאומי עצמאיות.

אם פקיד השומה השתכנע שהאישה עובדת בגייעה אישית בעסק שהכנסה ממנה נזקפת לבעל, יותרו דמי הביטוח הלאומי בניכוי כתוספת לניכוי שמקבל הבעל על דמי הביטוח הלאומי שהוא משלם עבור עצמו.

קופות גמל לפיצויים

בעקבות תיקון 3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, קופות פיצויים ימשיכו להתקיים עד תום שנת 2010. כמו כן אי אפשר להפקיד בקופה בגין עבודה עד תום שנת 2007 לא הפיקדו בעבר בקופה.

המשמעות - החל מיום נובמבר 2008 מעמיד איינו יכול לפתח חשבון חדש בקופה מרכזית לפיצויים.

על פי חזרה 4/2017 על מעסיקים למשוך "עוודף" כספים מקופה מרכזית לפיצויים, כולל סכום צבירה בקופה העולה על החבות לעובדים שהתחילה לעבוד בעסק עד תום שנת 2007 (עובדים ותיקים). בכל שנה יש לשמשך מהקופה המרכזית סכום בגובה ההפרשות השוטפות לרכיבת פיצויים לכל עובדי העסק עד איפוס "העוודף". יש לבצע משיכה

עד תום חודש מארס בשנה העוקבת. לגבי שנת 2018 ניתנה ארכה עד סוף ספטמבר 2019. בעל קופפה מרכזית שאינו מעסיק עובדים יראו כאילו משך את כל הקופה בשנת 2018. החל משנת 2019 רוחבי הקופות יחויבו במס והкопות ינכטו מס במקור. מעסיק שלא ימושך "עודף" לא תוכר לו הפרשה שוטפת לפיצויים לכל עובדיו.

הפרשה על הכנסתה משכר המהווה בסיס לפנסיה

החל משנת 2008 חלה חובה על כל מעביד לדאוג לכל עובד לכל עובד שאין לו "הסדר פנסיוני מטיב", שיפקיד בעבורו לביטוח פנסיוני מكيف באמצעות הפקדת עובד ומעביד.

הפקודות עובד ומעביד - כל אחד - עלו בהדרגה והגיעו ל-18.5% בשנת 2017 ואילך (6% חלק העובד, 6.5% חלק מעסיק לקצבה ו-6% חלק מעסיק לפיצויים).

ההפקודה אמורה להיות על השכר המשולם לעובד, או על השכר הממוצע במשק, הנמוך מביניהם.

התבות מס בגין הפקודות גמל לקבעה בשנת המס 2019*

תיקון מס' 3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (חוק קופות הגמל) הגדרו החל משנת 2008 שני סוגי קופות בלבד: קופפה משלמת לקבעה וקופפה שאינה משלמת לקבעה. לפיכך הפקות הגמל ההוניות לקופה גמל לא משלמת.

קופה גמל לא משלמת היא קופת גמל לכל דבר, פרט לכך שבמועד הפרסה הכספיים שנצברו בה לא יימשו כקבעה באמצעותה, אלא באמצעות קופת גמל אחרת - משלמת לקבעה - שאליה יועברו הכספיים שנצברו כדי שתשלט קצבה לפורש.

בכך התבטל למעשה מסלול התגמולים ההוניים.

החוק אינו מאפשר למושך כספים שנצברו באופן חד-פעמי (הוני). עם זאת, בהגיע העמידה לגיל פרישה, יוכל להוון חלק מכיספי הצבירה בחוק. זאת, אם יוכיח הפורש שモבעת לו סכום קצבה מזערי בסך כ-4,512 ש"ח בשנת המס 2019 (שיעורן בכל שנה לפי שיעור עליית המדי), וכפוף להסדרי ההיוון הקבועים בתקנו הקופה.

משיכת הכספיים באופן חד-פעמי על ידי מי שאינו עומד בתנאים האמורים (גיל, הוכחת קצבת מינימום), מהוות "משיכה שלא כדין", שחייבת במס מינימלי בשיעור 35% (עד לגובה המס השולי - הגובה מביניהם), על פי סעיף 87 לפוקודה.

הזכוי בגין הפקודה בכל סוגי הקופות עומד לכטן על 35%.

בעל שליטה

על פי סעיף 32(9)(א)(2) לפקודת מס הכנסת, מוגבל סכום ההפרשה לפיצויים בעבור חבר (כהגדתו בסעיף) המוכרת לחברה בשנת המס (בשנת 2019 – 8.33%, אך לא יותר מ 12,380 ש"ח בשנה). החל משנת 2012 תנאי ההפרשה לקופה גמל לקבעה בעבור בעל שליטה זהים ללאו של עובדים רגילים.

סוגי העמידות

מלבד הבדיקה הבסיסית בין עמידת שכיר (שמעבירדו מפקיד בעבורו לקופה"ג) ועמידת עצמאי (שייתכן שהוא שכיר, אולם המעבדיד אינו מפקיד בעבורו לקופה"ג, והעובד מפקיד בעבור עצמו בקופה"ג), ישנה הבדיקה בין עמידה מוטיב לעמידה שאינו עמידה מוטיב.

בשנת המס 2019 עמידה מוטיב הוא כל עמידה שנעשתה בעבורו הפקודה לקופה גמל לקבעה בסכום שלא פחות מ-16% מהשכר הממוצע במשק.

השכר הממוצע במשק בשנת 2019 – 10,273 ש"ח לחודש.

בחישוב שנתי: $10,273 \times 12 = 123,276$ ש"ח

חובת הפרשה לקופת גמל לkazaבה לעצמאים

החל בשנת 2017 מוחייבים עצמאים להפריש לעצם לקופת גמל לkazaבה לפי שיעורים הבאים :

עד חצי השכר הממוצע – 4.45%

בין חצי השכר הממוצע עד השכר הממוצע – 12.55%

לפייך סכום הפקדה חובה מרבי (למי שמרוויח שכר ממוצע ומעלה) בשנת 2019 – 10,478 ש"ח.

אם העצמאי הוא גם שכיר, מהסכום המוחשב לפי הנוסחה שלעיל מנכימים הפרשה במעמד שכיר (חלוקת העובד וחלוקת המושיק).

חובת הפרשה לקופת גמל לkazaבה הינה לעצמאים עד גיל 60 (על פי הוראות מעבר מ2017 נקבע כי עצמאי שהיה בן 55 ב-1/1/2017 פטור מחובות הפרשה לקופת גמל לkazaבה).

מי שפתח תיק עצמאי במחצית השנייה של שנה (חחל מרשלן ליום) לא חייב להפקיד בגין אותה שנה.

החל משנת 2018 יוטל קנס בגין אי הפרשה לקופת גמל לkazaבה למעט בעלי הכנסה הנמוכה משכר המינימום.

ニכיים וזיכויים – שכירים ועצמאים

ニכי בגין הפקדה לקופת גמל לkazaבה – סעיף 47 לפוקודה

עמית מوطב יכול ליהנות מניכוי בגין הפקודות, ששילמו הוא או בן זוגו, לקופת גמל לkazaבה לטובות העמית המوطב, וכן בגין סכומים שישלים לטובות ילוויו, שגילו בשנת המס 18 שנים ומעלה.

עמית שאינו מوطב ייהנה מניכוי (בהתקיים תנאים מסוימים) בגין ההפקדות שלו או של בן זוגו בלבד לטובות אחד מהם (כלומר ניתן להעביר הפקדה בין בני זוג, בהתקיים תנאים מסוימים).

1. הניכוי לעמית מوطב

פרמייה לניכוי – סעיף 47(בז) לפוקודה :

רובד ראשון

ニכי בשיעור 11% מהכנסה עד 105,600 ש"ח לשנה (8,800 ש"ח לחודש) בגין הכנסה מבוטחת.

רובד שני

7% מ"הכנסה נוספת" שהיא הנמוכה מבין :

סך ההכנסה החייבות שאינה הכנסה מבוטחת עד לסכום של 105,600 ש"ח לשנה.

סך ההכנסה החייבות עד לסכום של 264,000 ש"ח לשנה, בגין הכנסה מבוטחת או 105,600 ש"ח, לפי הגבוה ביניהם.

ברובד השני ניתן לקבל ניכוי רק על תשלומים העולים על סכום של 19,724 ש"ח (סכום הפקדה הדורש כדי להיות עמית מوطב).

אם הסכומים שלולמו עולים על 12% מההכנסה נוספת, בשל החלק העולה על 12% יותר ניכוי נוסף של עד 4%.
ニיכוי מרבי ברובד שני – 11%.

אם השכר המבוטח עולה על 22,000 ש"ח לחודש (264,000 ש"ח בשנה) – לא מגיע ניכוי.

2. הניכוי לעמית שאינו עמית מوطב – סעיף 47(ב)

עצמאי ללא הכנסת עבודה

הסכום ששולם, אך לא יותר מ 7% מההכנסה שאינה הכנסת עבודה, עד תקרה של 148,800 ש"ח.

אם הסכומים ששולמו בעליים על 12% מההכנסה, בשל החלק העולה על 12% יותר ניכוי נוספים של עד 4% (נכוי מרבי 11% מתקרה של 148,800 ש"ח = 16,368 ש"ח).

לעצמאי ושכיר ניכוי לא עולה על :

- הסכום ששולם, אך לא יותר מ 7% מהכנסה עסקית, עד תקרה של 148,800 ש"ח בגין הכנסה מבוטחת או 105,600 ש"ח לפי הנמור. אם הסכומים ששולמו בעליים על 12% מההכנסה, בשל החלק העולה על 12% יותר ניכוי נוספים של עד 4%.

- הנמור בין :

1. הסכום ששולם, אך לא יותר מ-5% ממשכורת לא מבוטחת עד תקרה של 105,600 ש"ח.
2. 5% מההכנסה חייבת ממשכורת עד תקרה של 264,000 ש"ח לשנה בגין הכנסה מבוטחת.

עמית שאינו עמית מوطב, אשר ביום 01/01/2019 או לפני כן מלאו לו 50, זכאי לניכוי בשיעורים מוגדים כפוף לתקנות.

אם השכר המבוטח עולה על 22,000 לחודש (264,000 ש"ח לשנה) - לא מגיע ניכוי.

זכוי בגין הפקדה לקופת גמל לקצבה- סעיף 45א

עמית מوطב יכול לקבל זיכוי בגין הפקדה בkopf"ג לקצבה גם בעברו ילו, אם ילו מעיל גיל 18.

כל העימותים יכולים לקבל זיכוי גם בגין הפקדה בעברו בן זוג.

הזכוי ניתן רק מהחלק שלא ניתן זיכוי בגיןו למיشهו אחר

1. עמית מوطב - סעיף 45א(ה)

הגובה מבין :

1. 2,040 ש"ח.
2. הנמור מבין

• סכומים שהופקדו (הן לקופת גמל והן לביטוח חיים)

או

א. אם לא הייתה לעמית הכנסה מבוטחת, 5% מן הכנסה עד תקרה של 211,200 ש"ח.

ב.. אם הייתה לעמית הכנסה מבוטחת, איזי סיכום של :

.1 7% מהכנסתו המבוטחת עד למקסימום של 105,600 ש"ח.

.2 5% מהכנסתו, שאינה הכנסה מבוטחת, עד לסכום של 211,200 ש"ח, בגין סכום של 105,600 ש"ח, או סכום הכנסתו המבוטחת כנמור, רק בתנאי שהייתה הפקדה באופן עצמאי (עמית עצמאי).

גובה ההזיכוי - 35%.

2. עמית שאינו עמית מوطב 45א(ד)

הגובה מבין :

1. 2,040 ש"ח.
2. הנמור מבין

• סכומים שהופקדו (הן לקופת גמל והן לביטוח חיים)

או

א. בגין הפקדה בעמית עצמאי שאינו גם שכיר - 5% עד לתקירה של 148,800 ש"ח לשנה.

ב. עצמאי שהוא גם שכיר - 7% מהכנסה עובודה עד תקירה של 105,600 ש"ח והכנסה מעסוק עד

148,800 ש"ח בኒקו 105,600 ש"ח או הכנסה עובודה - נמוך.

גובה הזיכוי - 35%.

3. זיכוי נוסף – סעיף 45א(א)

ניתן לקבל זיכוי נוסף על פי סעיף 45א(א). הזיכוי ניתן רק בגין הכנסה מעסוק או משלח יד ורק במקרה שלא נדרש ניכוי בגין ביטוח אובדן כושר עובודה. זיכוי יינתן בגין הפרשה נוספת, דהיינו מעל הפרשה שבוגינה קיבל זיכוי לפי סעיפים קודמים. תקורת הפרשה לזיכוי – 0.5% מהכנסה עסקית (עד 200,200 ש"ח בשנה) בגין הכנסה מבוטחת. שיעור זיכוי – 35%. לא ניתן להעביר הפקדה לבן/בת זוג לצורך זיכוי לפי סעיף זה.

זיכוי بعد סכומיםessler של תשלום לביטוח חיים ובعد ביטוח שאירים

הזיכוי לעמידה מותב

הזיכוי בגין ביטוח חיים מוגבל ל-5% מהכנסה חיבת, כפוף לתקירה של 211,200 ש"ח. הזיכוי בגין תשלום לביטוח קצבת שאירים לא עולה על 1.5% מהכנסה מזוכה.

הזיכוי לעמידה שאינו עמידה מותב

לגביו מי שלא הייתה לו הכנסת עובודה, הזיכוי בגין תשלוםים עבור ביטוח חיים, מוגבל ל-5% מהכנסה מזוכה, כפוף לתקירה של 148,800 ש"ח. הזיכוי בגין תשלום לביטוח קצבת שאירים לא עולה על 1.5% מהכנסה מזוכה.

לגביו מי שהיתה לו הכנסת עובודה, הזיכוי בגין תשלוםים עבור ביטוח חיים מוגבל ל-5% מהכנסת עובודה עד 105,600 ש"ח בתוספת הכנסה עסקית עד 148,800 ש"ח בגין הכנסה עובודה או 600 לפי הנמוך. הזיכוי בגין תשלום לביטוח קצבת שאירים לא עולה על 1.5% מהכנסה מזוכה.

הסכום הכללי לביטוח חיים וקצבת שאירים, לא עולה על 5% מהכנסה המזוכה.

גובה הזיכוי בגין ביטוח חיים - 25%.

גובה הזיכוי בגין ביטוח קצבת שאירים - 35%.

ביטוח מפני אובדן כושר עובודה

מדיניות רשות המסים בדבר התרתת ניכוי בגין פרמיה המשולמת לתוכנית ביטוח מפני אובדן כושר עובודה לשכיר שמעבידיו אינו רוכש אותה בעבורו, היא כדלקמן:

א. עובד שכיר, שמעבידיו אינו רוכש בעבורו פולישה בגין אובדן כושר עובודה רשאי ליהנות מהטבת מס בגין פרמיות תשלום לפולישה כאמור.

ב. הטבת המס היא התרתת החוצה בגין ניכוי בשיעור של עד 3.5% ממשכורתו (שאינה מבוטחת, כאמור בסעיף א' לעיל), תקורת המשכורת לצורך הפקדה היא פעריים וחצי השכר הממוצע במשק. 25,683 ש"ח לחודש בשנת 2019 = פרמייה מרבית של 899 ש"ח לחודש. אם על אותה המשכורת מפריש המעסיק לגמל מעל 4% אוזי הניכוי לאובדן כושר יהיה בשיעור של 3.5% פחות שיעור הפרשת המעסיק העולה על 4%.

ג. תוכנית הביטוח לא תוכר קופ"ג, ולא תותר בגין הפרמיה הטבת מס נוספת באמצעות זיכוי לפי סעיף 45אלפקודה, או ניכוי לפי סעיף 47 לפקודה.

ד. החוצאה נוספת בגין כפוף להגשה דוח לפקיד שומה על הכנסות המבוטחת.

ה. הכנסות המתקבלות על פי הפולישה או הנספח לביטוח מפני אובדן כושר עובודה, חייבות במס לפי סעיף 3(א)לפקודה, ובדרך כלל נחשות להכנסה מיגעה אישית.

ו. לפי סעיף 3(ה3)לפקודה, הסכום המרבי שאותו רשאי המעבד להפריש לעובד למרכיב התגמולים לאובדן כושר עובודה גם יחד, בלי שהעובד יהיה חייב במס במועד ההפקדה, הוא בשיעור 7.5% מהשכר עד פעריים וחצי השכר

הממצא בمشק (25,683 ש"ח) => פרמייה מרבית של 1,926 ש"ח לחודש. דהיינו, פרמייה זו כוללת גם הפרשה למרכיב התגמלים וגם הפרשה לביטוח מפני אובדן כושר עבודה.
 ז. כללי ההפקדה בביטוח מפני אובדן כושר עבודה לעצמאי ולבעל שליטה זהים למפורט לעיל.
 ח. משכורת לעניין זה, למעט שווי שימוש ברכב.

הפרשות לקרנות השתלמות

א. קרן השתלמות לעצמאי

העצמאים מקבלים ניכוי בגין הפרשה לקרן השתלמות החל מהשקל הראשון עד 4.5% מהכנסה הקובעת ועד תקווה של 264,000 ש"ח. לפיכך סכום מרבי לקבלת ניכוי לעצמאי בעל הכנסה שנתית של 264,000 ומעלה הוא 11,880 ש"ח. אם נישום הוא גם שכיר וגם עצמאי, ועל הכנסתו שכיר שילם לו מעבידו לקרן השתלמות, יהיה סך הכנסה לצורכי הניכוי הנמוך מבין אלה :

1. הכנסת הנישום עסק או משלח יד.
2. סכום התקווה, בגין המשכורת שבuboורה שילם המעביר לקרן השתלמות.

לדוגמה (הסכוםים בש"ח) :

	הכנסת הנישום כעמית עצמאי - 250,000 ש"ח וככיר 70,000 ש"ח	.1
264,000	סכום הכנסה המרבי שבuboורה מותר ניכוי לקרן השתלמות	.2
70,000	פחות הסכום, שבuboורה שילם המעביר לקרן השתלמות	-
194,000		

סכום התקווה - הנמוך בין 1 ל-2

חישוב הניכוי :

8,000	סכום שלום
8,730	הגבלת הניכוי עד 4.5% מ-000
730	סכום שלא נובל לניכוי

הסכום בגין ניכוי הוא 8,000 ש"ח.

בסעיף 9(ב) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן : "הפקודה") נקבע פטור מס לסכומים שמשך יחיד עצמאי מקרן ההשתלמות שלו, ובכלל זה סכומי הריבית, הפרשי הצמדה ורווחים אחרים שמקורם בהפקדה מוטבת (בשנת 2019 - 18,480 ש"ח לשנה). זאת בנסיבות ובתנאים מסוימים, כלהלן :

- לאחר שלוש שנים ממועד התשלום הראשון - אם שימוש הכספי לצורך ההשתלמות של העצמאי, וכן אם היחיד הגיע לגיל פרישה.
- לאחר שש שנים ממועד התשלום הראשון - ללא כל תנאי.
- ללא הגבלה תקופת ממועד התשלום הראשון - אם הסכום נמשך בידי הזוכים לקבלת סכומים של היחיד בלבד החשבון, שנפטר.

הפטור מס על רווחים ניתן ללא קשר לגובה הכנסה של עצמאי (ובהתאם ללא קשר לניכוי שקבע במסגרת סעיף 17(א) לפקודת) لكن כדי ליהנות מהטבה זו כדאי להפקיד בקרן השתלמות בגובה "הפקדה מוטבת" של 18,480 ש"ח.

סכומים שימוש עצמאי מקרן השתלמות, אשר לא נתקיימו בהם התנאים שבסעיף 9(16ב) לפקודה, יהיו חייבים במס כהכנסה עסק או ממשח-יד בעת קבלתם, למעט הסכומים שהפריש העצמאי לקרן השתלמות, שלא הותרו בניכוי לאור הוראת סעיף 3(ה2) לפקודה.

ב. קרן השתלמות לעובד

סכומים שימוש עובד מקרן השתלמות, לרבות ריבית, הפרשי הצמדה ורוחחים אחרים, שמקורם בהפקדה מוטבת מהגדרתה בסעיף 9(16א) לפקודת מס הכנסה יהיו פטורים ממס: אם נמשכו לאחר שלוש שנים מיום התשלום הראשון לחשבון, וב惟ד שימושו לצורך השתלמותו או אם העובד הגיע לגיל פרישה;

או אם נמשכו לאחר שש שנים, ללא כל תנאי.

כמו כן, אם נפטר העובד, הזכאים לסכומים מקרן השתלמות ראשים למשך אותם בפטור ממס, ללא הגבלה בנוגע לזמן המשיכה.

סכומים שימוש עובד מקרן השתלמות שלא בתוקופות ובנסיבות כאמור יחויבו במס, למעט סכום הקמן שמקורה בתשלומי העובד.

השיעור המרבי שבגינה ניתן להפקיד היה 15,712 ש"ח לחודש (בשנת המס 2019). שיעור ההפקדה מרבי הוא: הפרשת המעביר - 7.5% - 2.5% = 5%. ניתן להפקיד בשיעורים נמוכים יותר, חלק העובד אמרור להיות לפחות שליש מחלק המעסיק. אם חלק המעסיק עולה על 7.5% ייזקף שווי לעובד.

קרן השתלמות 2019

סכום (בש"ח)	תיאור
15,712	משכורת מרבית שההפרשה בעדיה לקרן השתלמות פטורה ממס בעת ההפרשה
264,000 לשנה	הכנסה קבועה (קרן השתלמות לעצמאי)

ג. קרן השתלמות לבעל שליטה

לפי סעיף 9(א)(2) לפקודה, מותר לחברה ששליטותם של לא יותר מחמשה בני אדם כמשמעותה בסעיף 76 לפקודה, לנכות בעבר בה (כהגדرتו בסעיף) תשלומים שימושת חברת כאמור לקרן השתלמות בעבר חבר. סכום זה מוגבל ל- 4.5% משכורת החבר עד לתקרה הקבועה בסעיף.

"חבר" - בעל שליטה שיש לו לבדוק או ייחד עם בן- זוגו, או שיש לבן- זוגו, במי Shirin או בעקביפיו, לפחות 5% מהון המניות שהוצאה או מכוח ההצבעה או מהזכות לחזקיק או לרכוש כל אחד מלאה או מהזכות לקבל רווחים; וב惟ד שלא יובאו בחשבון לעניין זה זכויותו של בן- זוג שרכשו לפני הנישואין או שנתקבלו בירושה;

הסכום המרבי שיכולה חברת לנכות מהכנסתה בשנת 2019 בשל תשלומים לקרן השתלמות בעבר חבר בה הוא 8,485 ש"ח (4.5% מ- 188,544 ש"ח); זאת, אם חבר ישלם לקרן 2,828 ש"ח לפחות ($1.5\% \times 8,484$ ש"ח), אשר הרוחחים עליהם יהיו פטורים ממס (יש להציג כי אחרי שש שנים גם חלק המעסיק בפטור ממס), אם ישולם לו בתנאי הפטור שלפי סעיף 9(16א) לפקודת מס הכנסה (בדרך כלל בתום שש שנים מפתיחת החשבון).

הפרשות בשיעור ש- 4.5% ועוד 7.5% משכורת בסך 188,544 ש"ח ומטה, לא יותר כהוצאה בידי המעביר, ולא יחולו להכנסה בידי בעל שליטה אך משכחה תהיה פטורה ממס (כולל רווחים) אם נמשכו בתנאי סעיף 9(16א), קרי לאחר שש שנים או שלוש שנים בגיל פרישה או לצורך השתלמות. ואולם דבר זה מותנה בתשלום מקבל של בעל השליטה בסך של $4,714 \times 2.5\% = 4,714$ ש"ח.

קרן השתלמות לבעל שליטה - סכומים ושיעורים להפקדה

תשולם העובד		תשולם מעביד-תקרת הוצאה		משכורת קבועה	שנת מס
סכום	%	סכום	%		
2,828	1.5%	8,485	4.5%	188,544	2019
2,828	1.5%	8,485	4.5%	188,544	2018

بنסיה לעצמאים ושינויים במיסוי יחיד*

בחוק החתיעולות הכלכלית(תיקוני חוקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017-2018), התשע"ז-2016 (להלן: "החוק") הידוע בכינויו "חוק החסדרים" לשנות המס 2017-2018, נקבע שינוי מהפכני לעניין הפרשות לפנסיה לעצמאים - חובת הפרשה לказבה ולאבטלה.

לנוחותכם מובא להלןckett מוגצת השינויים שחלו בנושא זה.

שיעוריהם שיידרש עצמאי להפריש לפנסיה (казבה) ולאבטלה

החל בשנת 2018 יידרשו עצמאים להפריש לказבה ולאבטלה את השיעורים הבאים מ"הכנסה חייבת בהפקדה" כמפורטה בחוק:

עד מחצית השכר הממוצע – 4.45%

בין מחצית השכר ממוצע לשכר הממוצע המלא – 12.55%

יש להזכיר כי לגבי שכיר ועצמאי תהיינה ההפרשות שליל בኒומי סכום שהופקד עבورو שכיר (חלק עובד וחלק מעסיק).

בשנת 2019 השכר הממוצע במשק הוא 10,273 ש"ח.

הגדרת "הכנסה חייבת בהפקדה"

הכנסה חייבת בהפקדה היא הכנסה חייבת לפני ניכויים כדלקמן:

- ניכוי בגין הפרשה לказבה (סעיף 47 לפקودת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה"))
- ניכוי דמי ביטוח לאומי עצמאי (סעיף 47א לפקודת מס הכנסה)
- ניכוי בגין אובדן כושר עבודה (סעיף 32(14) לפקודה)
- וכן לפני קיזוזים ופטורים (כגון קיזוז הפסדים ופטור לנכה לפי סעיף 9(5) לפקודה).

סוג הקופה שאליה יופרשו הכספיים

יש להפריש לקופת גמל לказבה.

מי אינו חייב להפריש

- מי שבאים 1/1/17 הוא בן/בת 55 ומעלה
- מי שטרם הגיע לגיל 21 בתום שנת המס
- מי שהגיע לגיל פרישה מוקדמת (60) בתום שנת המס
- מי שבתום שנת המס טרם עברה חצי שנה מאז פתח תיק מע"מ

מועד ההפקדה וקנס בגין אי-חזר בהפקדה

יש להפקיד עד תום שנת המס. מי שהפקיד פחות מהסכום שנקבע יקבל התראה ממרכζ גביית קנסות (אשר יקבל מידע מרשות המסים) ויהיה עליו להפקיד את הסכום החסר בתוך 90 יום. איז הפקדה בתוך 90 ימים תביא לקסס בסך 500 ש"ח. יתכן שעצמאים רבים יקבלו התראה ממרכζ גביית הקנסות משום שאת הדוח על הכנסה גישו במהלך השנה הבאה (ולעתים אף אחרי יותר משנה) ולרוב לא ידעו את סכום הכנסה המדוקיק בתום השנה. בחוק נקבע כי התראות וקנסות יינקטו רק נגד אלה שמרוויחים מעלה שכיר המינימום אף שהם אינם פטורים מחובבת ההפקדה.

מצב אבטלה לעצמאי

חלק מתוך הסכום שיופקד לkopft גמל לказבה ייועד לעצמאי במצב של אבטלה. החלק שייועד לדמי אבטלה לעצמאי יהיה הנמוך מבין שלוש סכום ההפקדה ותקרת הפיצויים הפטורים לפי סעיף 9(א) (בשנת 2019 – 12,380 ש"ח).

התנאים למשיכת כספים בידי עצמאי במצב של אבטלה

במצב אבטלה לעצמאי יחשבו סגירת עסק או גיל פרישה, אך ניתן למשוך כספים במצב אבטלה לעצמאי רק אם העצמאי הפקיד בקופה במשך שנתיים מתוך שלוש השנים שקדמו למועד המשיכת המשיכת המשיכת תקופה שלושה תשלומים (למי שהגיע לגיל פרישה – בתשלום אחד). שר האוצר יקבע תנאים נוספים לעניין המשיכת כספים במצב של אבטלה לעצמאי.

סכום המשיכת כספים בידי עצמאי במצב אבטלה לעצמאי

עצמאי שיגיע במצב אבטלה יוכל למשוך את הגובה מבין סך שלוש פעמים שכיר המינימום לבין תקרת פיצויים פטורים מוכפלת בשנות ההפקדה לקופה (מאז המשיכת הקודמת), אך בכל מקרה לא יותר מחלוקת ההפקדה המיועד במצב אבטלה כאמור לעיל. סכום המשיכת יהיה פטור ממש בתנאים מסוימים (סעיף 9(ב) לפקודה שנוסף בתיקון) לחוק זה.

זכויות ונקודות זיכוי

זכויי بعد הוצאות החזקת קרוב נטול יכולת

יחיד תושב ישראל זכאי לאחר הוצאות החזקת קרוב משפחה נטול יכולת שהוא משותק, מרוטק למיטה, עיוור או בלתי שפוי בדעתו, וכן بعدILD מפגר.

סעיף 44 לפקודה קובע כי בחישוב הכנסתו החייבת של יחיד תושב ישראל, שהוא או בן זוגו שילם בשנת המס בעד החזקה במסוד מיוחד של ILD, בן זוג או הורה משותקים לחלוtin, מרותקים למיטה בתמידות, עיוורים או בלתי שפויים בדעתם, או בעד החזקה ILD מפגר במסוד מיוחד, יותר זיכוי ממש בשיעור 35% מהסכום שплат, העולים על 12.5% מהכנסתו החייבת.

יחיד תושב ישראל יהיה זכאי לזכויי בעד הוצאות החזקת קרוב במסוד לפי סעיף 44 לפקודה, או לנקודות זיכוי בעד ILD נטול יכולת לפי סעיף 45 לפקודה, לפי העניין (להלן: "הנכסה"), אם הכנסה החייבת של המזוכה ושל בן זוגו לא הייתה יותר מהתקורת הקבועה בסעיף לייחיד או לבני הזוג.

סעיף 45(א) לפקודה קובע כי היחיד תושב ישראל, שהוא לו בשנת המס ILD משותק, עיוור או מפגר, או שהיה לבן זוגו ILD כאמור, יובאו בחישוב המס שלו או של בן זוגו שתי נקודות זיכוי בשל ILD, כאמור. ישנים ילדים הסובלים מליקויי למידה, הפרעות קשב והיפראקטיביות. בגין ילדים אלה זכאים ההורים להקלות במס.

נקודות זיכוי בגין ילדים

בעקבות תיקון 170 לפקודה, החל משנת 2012 ניתן שני נקודות זיכוי בשל כל ילד החל בשנת המס שלאחר שנתו לידה ועד לשנת המס שבה מלאו לו חמיש שנים, ונקודת זיכוי אחת בשל כל ילד החל בשנת המס שבה מלאו לו שש שנים ועד לשנת גירושתו (כפי המצב לפני התיקון). כמו כן, בעקבות המלצות ועדות טרכטנברג ניתנות נקודות זיכוי לאבות לילדיים עד גיל שלוש: נקודת זיכוי אחת בשנת הלידה של הילד ובשנה שבה מלאו לילד שלוש שנים, ושתי נקודות זיכוי בשנים שבהן מלאו לילד שנה ושנתיים.

בהוראת שעה לשנים 2017 – 2018 הוגדלו נקודות הזיכוי והן ניתנות גם לאבות בגין ילדים עד גיל 5. הוראות שעה הפקה להיות הוראת קבועה, במסגרת אב ואם זכאים ל 1.5 נק"ז בשנה לידה של הילד ו 2.5 נק"ז בחמש שנים הבאות. בשנת הלידה האם זכאית לדוחות 1 נק"ז מתוך 1.5 לשנה הבאה (ע"י מילוי טופס 116). זכאות האם לנק"ז החל מגיל 6 לא השנתנה.

זכוי על תרומות למוסד ציבורי מאושר

הזכוי על תרומות בשיעור 35% מסכום התרומה, שנתרמו למוסדות ציבוריים מאושרים, ניתן אם סכום התרומות עליה מעלה 190 ש"ח בשנה המס 2019.

הזכוי ניתן מסכום כולל של תרומות שאינו עולה על 30% מההכנסה החייבות, או שאינו עולה על סכום מרבי בסך 9,322,000 ש"ח בשנה המס 2019, לפי הנמוך מביניהם. סכום התרומה העולה על תקרה כאמור לעיל ניתן להעיף במשך שלוש שנים הבאות.

תשומי מס

הקטנות מקומות

המקומות לרשות המסים נקבעות על פי שיטת האחוזים או על פי שיטת הסכום הקבוע. אפשר להקטין את המקומות, אולם מי שמקטין אותו שלא כדין, צפוי לשלם ריבית בשיעור מסוים ובהפרש הצמדה, לפי סעיף 190(א)(2) לפקודה.

לכן, כדאי לבדוק את שיעור המקומות במהלך השנה, ולודא שאין הפרשים ניכרים בין המקומות המוקטנות לבין המס לפי הרוח המשוער. אם יימצאו הפרשים יהיה אפשר להגדיל את המקומות בהתאם לזהות.

ニישום שביקש להקטין מקומה, ולאחר מכן השתנה מצבו לטובה, מוטב שיישלם את ההפרש; שכן, מרוץ הריבית והפרש הצמדה באשר לסכום הנוסף יופסק למי שישלים סכומים נוספים על חשבו המקומות, והם יחושו רק בעבור התקופה שתחול מיום 1 ביולי ועד לתאריך התשלום בפועל, במקומות עד יום 31 בדצמבר.

כדי להפחית ריבית והפרש הצמדה אפשר גם להקדים הוצאה חריגה. אם אפשר, רצוי להגדיל את הניכויים במקור מתקבולים מלקוחות באמצעות אי השימוש באישור להקטנת ניכוי המס במקור.

חברה יכולה לחסוך ריבית והפרש הצמדה אם תחלק את מלאה הרוחה במשכורת בעלי המניות, אך לא לפני שתבדוק את חישוב הצדויות של חלוקת הרוחה במשכורת לעומת החברה.

תשולם מקומה על חשבון רוח הו

קיימת חובת דיווח בעסקה הונית בתוך 30 ימים, אף אם הסטיימה בהפסד או ללא חבות במס.

תשלוט יתרת המס לשנת המס השותפת

nishom chayib l'shem ribit b'shiur 4% v'hafshi ha'zma'ah ul'skum chobo l'rashot ha'masim - matom shnat ha'mas v'ud la'moud ha'tshilom be'po'el.

nishom zca'i l'petur m'dorig min ha'ribit b'shiur 4% v'hafshi ha'zma'ah ha'motli'im ul pi seif 187(a) le'fekoda, basher l'skumi ha'mas she'hu makdimim l'shem.

zo'ho pirost ha'petur ha'modgor ha'amor:

- ul skum mas shshilim ha'nishom b'chodesh ha'ra'eson shelachr to'm shnat ha'mas - **petur mal** min ha'ribit v'hafshi ha'zma'ah.
- ul skum mas shshilim ha'nishom b'chodesh ha'seni shelachr to'm shnat ha'mas - ha'petur hu m'machzit min ha'ribit v'hafshi ha'zma'ah.
- ul skum mas shshilim ha'nishom b'chodesh ha'seli'i shelachr to'm shnat ha'mas - ha'petur hu marbu' min ha'ribit v'hafshi ha'zma'ah.

l'picik cda'i le'urok dohotot meshuvrim behakdam, cdi l'hshlim ha'fershim b'makdumot, am no'zeru, au cdi l'shem at yatrah ha'mas, am noter chob, v'liahnot mahnahah nirkat b'gini petur m'chivoi ha'ribit v'hafshi ha'zma'ah. ul meshumot niyofch chob - rao' reshima m'kadmisim l'chishev ribit mas ha'knessah birachon "yidu le'midua", b'modor 'mas ha'knessah', m'di chodesh.

ish la'thachsh g'm b'u'veda shnatzivut mas ha'knessah no'hat la'hetil m'kadmot, au la'gadil m'kadmot, la'achr sholomo tsholimim nospi'im b'shel ha'knessot meshna koudmat.

niyom shbiksh b'iytol m'kadmot au katnet m'kadmot, v'bso'f ha'sha matbarer ci ha'katnet m'kadmot hu'ita la'mo'edket, ychov brivit l'pi seif 190(a)(2) le'fekoda v'ba'fershi ha'zma'ah b'ubor skum ha'pachta v'ud ha'fers ha'mas shelui l'hshlim la'pi ha'dot. cdi l'manou chov zeh mo'etz l'shem at ha'chur behakdam

סקומים מתואמים לשנת המס 2019

			a. נקודות זיכוי
לחודש	218		נקודות זיכוי
ב. קופות גמל וקרנות השתלמות			
לחודש	8,800	(1)(1)(1)(1)	הכנסה מזכה שהייתה הכנסת עבודה - סעיף 47(a)(1)(1)
לחודש	12,400	(2)	הכנסה מזכה שאינה הכנסת עבודה - סעיף 47(a)(1)(2)
לחודש	170	(d)	סקום החיסכון המזערני - סעיף 45(a)(d)
לחודש	170	(h)	סעיף 45(a)(h)
לחודש	17,600	(h)	סעיף 45(a)(h)
לחודש	8,800	(3)	הכנסה לעמיה עצמאית - סעיף 47(a)(3)
לחודש	22,000	(5)	הכנסה נוספת - סעיף 47(a)(5)
לחודש	8,480	(a)	תקרת קצבה מזכה - סעיף 9(a)
לחודש	4,155	2016-2019	פטור מקצבה לפי סעיף 9-a - 49% bi ha'snim 2016-2019
לחודש	12,380	(2)(32)	סקום ההפרשה המרבי למרכיב הפיצויים בקופה'ג לקצבה - סעיף

לחודש	5,300	"שכר מינימום" לצורך משיכה בפטור מקופת גמל
לחודש	15,712	משכורת קבועה מרבית שההפרשה בעדהvrן להרשות פטורה ממם בעת ההפרשה (הכנסת עבודה)
לשנה	264,000	הכנסה קבועה משוקלתת להרשות השתלמות עצמאי
לשנה	18,480	הפקדה מוגבהת - סעיף 9(16א) ו 9(16ב) לפקודה
לחודש	25,683	תקרת הסכום להפרשת המעביר לקופת גמל לנצח הפטורה ממם בעת ההפרשה - סעיף 3(ה3)(1)
לשנה	34,000	תקרה להפקדה לפיצויים - סעיף 3(ה3)(א)
לחודש	2,833	תקרה להפקדה לפיצויים - סעיף 3(ה3)(א)
		חוק הפיקוח על קופות גמל
لتקופת הצבירה	93,748	סכום צבירה מזערי
לחודש	4,512	סכום קצבה מזערי
		<u>מענקים פטוריים ממם לפי סעיף 9(7א)</u>
לכל שנת עבודה	12,380	ענק פרישה
לכל שנת עבודה	24,770	ענק מוות
لتקופת הצבירה	365,400	רכף קצבה - סעיף 9(7א)(ז)
לשנה	180,454	משכורת מרבית של מלכ"יר משלם, הפטורה ממם שכר
		שכר דירה החייב במס בשיעור של 10% אין תקירה מ- 1.1.2003
לחודש	5,090	שכר דירה פטור ממם
		<u>תקרת הכנסה חייבת של נטול יכולת לעניין הזכוי לפי סעיפים 44 או 45</u>
לשנה	169,000	: ליחיד :
לשנה	271,000	: לזוג :
		<u>הכנסת עיור ונכח 100% :</u>
לשנה	615,600	תקרת הכנסה מיגעה אישית הפטורה ממם - סעיף 9(5)(א)
לשנה	73,800	תקרת הכנסה שאינה מיגעה אישית הפטורה ממם - סעיף 9(5)(ב)
לשנה	303,600	תקרת הכנסה מרבית בשל פיקדון שמקורו בפיצויים עבר נזקי גוף
		<u>הכנסה מיגעה אישית (סעיף 9(5)(א)) :</u>
		364-185 יומם - חלק יחסית עד לתקירה של 73,800 ש"ח.
		365 יומם או יותר - חלק יחסית עד לתקירה של 615,600 ש"ח כשהיא מוכפלת במספר ימי הפטור ומהולמת ב-365.

הכנסה שאינה מוגיעה אישית (סעיף 9(5)(ב)):

עד 184 יום - אין פטור.

185-364 ימים - פטור יחסית עד לתקרה של 73,800 ש"ח כשהיא מוכפלת במספר ימי הפטור ומחולקת ב-365.

אם מדובר בהכנסה מריבית בשל פיקדון שמקורו בפייצויים עברו נזקי גוף - עד לתקרה של 303,600 ש"ח.

כל האמור לעיל כפוף להוראות סעיף 9(5) לפקודה.

דברי הסבר וטבלת תקרת הכנסה לקבלת קצבת זקנה -

קצבת אזרח ותיק החל מ-1 בינואר 2019

תקרת הכנסה מעובודה שאינה פוגעת בקצבת הזקנה – קצבת אזרח ותיק

החל ב-2019	תקרת הכנסה מעובודה שאינה פוגעת בקצבת הזקנה
ש"ח לחודש	
5,856	מקבל קצבת יחיד
7,807	מקבל קצבה עם בן/בת זוג תלוי
719	בגין כל תלוי נוסף

1.1.2015	החל ב-	1.1.2016	החל ב-	1.1.2017	החל ב-	1.1.2018	החל ב-	תקרת הכנסה מעובודה שאינה פוגעת בקצבת הזקנה
ש"ח לחודש	מקבל קצבת יחיד							
5,278	5,394	5,514	5,646					מקבל קצבה עם בן/בת זוג תלוי
7,038	7,193	7,351	7,529					בגין כל תלוי נוסף
648	662	677	693					

דברי הסבר לתקנות הכנסות שאינן פוגעות בקבלת קצבת הזקנה קצבת אזרח ותיק לשנת המס 2019

מבחן הכנסות לקבלת קצבת אזרח ותיק למי שיש הכנסות מעובודה בלבד החל מ-1 בינואר 2019

למי שאין בן/בת זוג (יחידי), או שיש לו בן/בת זוג שאינם עוננים על הגדרת בן זוג / בת זוג לפי החוק:

אם הכנסתך החודשית מעובודה (ברוטו) נמוכה מ-5,856 ש"ח – אתה עשוי להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק מלאה.

אם הכנסתך החודשית מעובודה (ברוטו) גבוהה מ-5,856 ש"ח אבל נמוכה מ-9,228 ש"ח – אתה עשוי להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק חלקית או לא להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק. החישוב נעשה לפי תקופות הביטוח שצברת.

אם הכנסתך החודשית מעובודה (ברוטו) גבוהה מ-9,228 ש"ח – איןך זכאי לקצבת אזרח ותיק.

למי שיש בן זוג / בת זוג לפי הגדולה בחוק, ובן/בת הזוג אינו מקבל/ת קצבה מהביטוח הלאומי:

אם הכנסתך החודשית מעובדה (ברוטו) נמוכה מ- 7,807 ש"ח - אתה עשו להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק מלאה.
אם הכנסתך החודשית מעובדה (ברוטו) גבוהה מ- 7,807 ש"ח אבל נמוכה מ- 13,040 ש"ח - אתה עשו להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק מלאה.
אם הכנסתך החודשית מעובדה (ברוטו) גבוהה מ- 13,040 ש"ח או לא להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק.
אם הכנסתך החודשית מעובדה (ברוטו) נמוכה מ- 13,040 ש"ח - איןך זכאי לקצבת אזרח ותיק.

למי שיש בן זוג / בת זוג לפי הגדולה בחוק, ובן/בת הזוג מקבל/ת קצבה מהביטוח הלאומי:

אם הכנסתך החודשית מעובדה (ברוטו) נמוכה מ- 7,807 ש"ח - אתה עשו להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק מלאה.
אם הכנסתך החודשית מעובדה (ברוטו) גבוהה מ- 7,807 ש"ח אבל נמוכה מ- 11,110 ש"ח - אתה עשו להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק מלאה.
אם הכנסתך החודשית מעובדה (ברוטו) גבוהה מ- 11,110 ש"ח או לא להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק.
אם הכנסתך החודשית מעובדה (ברוטו) נמוכה מ- 11,110 ש"ח - איןך זכאי לקצבת אזרח ותיק.

תקרת ההכנסה המזוכה בקבלת קצבת אזרח ותיק; למי שיש הכנסות שלא מעובدة בלבד

למי שאין בן/בת זוג (יחיד), או שיש לו בן/בת זוג שאינם עוניים על הגדרת בן זוג / בת זוג לפי החוק:

אם הכנסתך החודשית שלא מעובدة (כגון משכירות או מריבית על השקעות) נמוכה מ- 17,568 ש"ח (החל ב- 01.01.2019) - אתה עשו להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק מלאה.

אם הכנסתך החודשית שלא מעובدة גבוהה מ- 17,568 ש"ח (החל ב- 01.01.2019) - אבל נמוכה מ- 20,520 ש"ח (החל ב- 01.01.2019) - אתה עשו להיות זכאי לקצבה חלקית או לא להיות זכאי לקצבה. החישוב נעשה לפי הכנסתך ותקופות הביטוח שצברת.

אם הכנסתך החודשית שלא מעובدة גבוהה מ- 20,520 ש"ח (החל ב- 01.01.2018) - איןך זכאי לקצבת אזרח ותיק.

למי שיש בן זוג / בת זוג לפי הגדולה בחוק:

אם הכנסתך החודשית שלא מעובدة נמוכה מ- 23,421 ש"ח (החל ב- 01.01.2019) (ההכנסה המרבית כפול 3) - אתה עשו להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק מלאה.

אם הכנסתך החודשית שלא מעובدة גבוהה מ- 23,421 ש"ח (החל ב- 01.01.2019) (ההכנסה המרבית כפול 3) אבל נמוכה מ- 28,098 ש"ח (החל ב- 01.01.2019) - אתה עשו להיות זכאי לקצבה חלקית או לא להיות זכאי לקצבה. החישוב נעשה לפי הכנסתך ותקופות הביטוח שצברת.

אם הכנסתך החודשית שלא מעובدة גבוהה מ- 28,098 ש"ח (החל ב- 01.01.2019) - איןך זכאי לקצבת אזרח ותיק.

למי שיש בן זוג / בת זוג לפי הגדולה בחוק, ובן/בת הזוג מקבל/ת קצבה מהביטוח הלאומי:

אם הכנסתך החודשית שלא מעובدة נמוכה מ- 23,421 ש"ח (החל ב- 01.01.2019) (ההכנסה המרבית כפול 3) - אתה עשו להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק מלאה.

אם הכנסתך החודשית שלא מעובدة גבוהה מ- 23,421 ש"ח (החל ב- 01.01.2019) (ההכנסה המרבית כפול 3) אבל נמוכה מ- 26,168 ש"ח (החל ב- 01.01.2018) - אתה עשו להיות זכאי לקצבה חלקית או לא להיות זכאי לקצבה. החישוב נעשה לפי הכנסתך ותקופות הביטוח שצברת.

אם הכנסתך החודשית שלא מעובدة גבוהה מ- 26,168 ש"ח (החל ב- 01.01.2019) - איןך זכאי לקצבת אזרח ותיק.

لتשומת לב,

אם איןך זכאי לקצבת אזרח ותיק בתקופה מגיל הפרישה ועד גיל הזכאות בגל הכנסות שלא מעובدة, לא תהיה זכאי לתוספת דחיה קצבה עבור התקופה זו.

**תקורת הכנסה המזוכה לקבלת קצבת אזרח ותיק למי שיש
הכנסות מעובדה וגם שלא מעובדה**

למי שאין בן / בת זוג (יחידי), או שיש לו בן/בת זוג שאינם עוניים על הגוזרת בן זוג / בת זוג לפי החוק:

אם הכנסות החודשיות מעובדה (ברוטו) נמוכה מ- 5,856 ש"ח והכנסות החודשיות שלא מעובدة (כגון משכירות או מריבית על השקעות) נמוכה מ- 11,712 ש"ח - אתה עשוי להיות זכאי לקבלת אזרח ותיק מלאה.
אם הכנסותיך החודשיות גבוהות מהסכוםים האלה, אתה עשוי להיות זכאי לקבלת חלקית או לא להיות זכאי לקבלת כל, בהתאם לגובה הכנסותיך.

למי שיש בן זוג / בת זוג לפי ההגדירה בחוק:

אם הכנסות החודשיות מעובדה (ברוטו) נמוכה מ- 7,807 ש"ח, והכנסות החודשיות שלא מעובدة (כגון משכירות או מריבית על השקעות) נמוכה מ- 15,614 ש"ח - אתה עשוי להיות זכאי לקבלת אזרח ותיק מלאה.
אם הכנסותיך החודשיות גבוהות מהסכוםים האלה, אתה עשוי להיות זכאי לקבלת חלקית או לא להיות זכאי לקבלת כל, בהתאם לגובה הכנסותיך.

ביטוח לאומי

חדשניים והדגשות לסופ' שנת 2019

ר"ח אורנה צח-גלרט

שיעור דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות

שיעור דמי ביטוח בעבור עובדים שכירים החל מינואר 2019 (דווגמאות)

מל"א (באחוזים)				מוסחת (באחוזים)			
מעסיק	עובד	סוה"כ	סוה"כ	מעסיק	עובד	סוה"כ	
טור 1 בטופס 102							
7.60	12.00	19.60	3.55	3.50	7.05	עובדים "תושבי ישראל" שמלאו לهم 18 שנה וטרם הגיעו ל"גיל הפרישה"	
טור 2 בטופס 102							
7.38	11.79	19.17	3.51	3.49	7.00	בעלי שליטה "תושבי ישראל" שמלאו לهم 18 שנה וטרם הגיעו ל"גיל הפרישה"	
טור 3 בטופס 102							
2.12	5.00	7.12	0.48	3.10	3.58	אישה וגבר מעל "גיל הזכאות" לקבעת ازורח ותיק, שאינם מקבלים קביעת azorach v'tik	
2.12	5.00	7.12	0.48	3.10	3.58	մեծותיהם המקבלים קביעת נכות יציבה מעובודה בשיעור 100%, או קביעת נכות כללית יציבה מלאה (75% או 100%), או קבעת נכות כללית בלתי יציבה בשיעור 100% לתקופה רצופה של שנה אחת לפחות (או הטבה לפי סעיף 222ו א' לחוק)	
2.95	7.28	10.23	0.82	3.24	4.06	אישה וגבר מתחת לגיל פרישה, שנעושו לראשונה תושבי ישראל מעל גיל 62	
2.12	5.00	7.12	0.48	3.10	3.58	אישה וגבר מעל גיל זכאות, שנעושו לראשונה תושבי ישראל מעל גיל 62	
6.96	9.86	16.82	3.25	3.37	6.62	נשים וגברים בין "גיל הפרישה" ל"גיל הזכאות" לקבעת אזרח ותיק שאינם מקבלים קביעת אזרח ותיק	
2.12	-	2.12	0.48	-	0.48	נשים וגברים שמקבלים קביעת אזרח ותיק מהמוסד לביטוח לאומי	

בעלי שליטה בחברת מעטים אינם מבוטחים לענף אבטלה ולענף זכויות עובדים בפשיטת רגל ובפירוק מעסיק.

שיעור דמי הביטוח הרגילים בגיל 18 עד גיל פרישה לשנים 2008 ו-2009:

מי שאינו עובד ואינו עובד עצמאי %	עובד עצמאי		פנסיה מקדמת %	שיעור מופחת של דמי ביטוח לאומי שיעור מופחת של דמי ביטוח בריאות
	עד 12/16 מ-1/17	%		
4.61	2.87	6.72	0.39	
5.00	3.10	3.10	3.10	
9.61	5.97	9.82	3.49	
7.00	12.83	11.23	6.79	שיעור מלא של דמי ביטוח לאומי שיעור מלא של דמי ביטוח בריאות
5.00	5.00	5.00	5.00	
12.00	17.83	16.23	11.79	

נתונים לדיווח ולתשלוט דמי ביטוח

2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	
ש"ח לחודש									
43,890	43,370	43,240	43,240	43,240	43,240	42,435	41,850	73,422	שיעור מרבית לתשלום דמי ביטוח
6,164	5,944	5,804	5,678	5,556	5,453	5,297	5,171	4,984	שיעור מרבית לעניין שיעור מופחת
10,273	9,906	9,673	9,464	9,260	9,089	8,828	8,619	8,307	שכר הממוצע בביטוח, לענין תשלום דמי ביטוח

- (1) שיעור מופחת - עד הכנסתה בשיעור 60% ממוצעushman
(2) שיעור מלא - עד הכנסתה מרבית

מקדמות דמי ביטוח בסכום מינימום למי שאינו הכנסות חייבות בדמי ביטוח

מבוטחים במעמד של "לא עובד ולא עובד עצמאי" (לא הכנסות חייבות בדמי ביטוח), תלמיד, תלמיד ישיבה, עובד בחלי"ת, מי שמצווי בהכשרה מקצועית וכי שמשלים דמי ביטוח בריאות בלבד, משלימים מקדמות דמי ביטוח בסכום מינימום, בהתאם לסיוגם הביטוחי.

המקדמות הרבעוניות נגוראות מן השכר הממוצעushman 10,273 ש"ח בשנת 2019. בסיס המינימום שלפני מחושבים דמי ביטוח לאומי למボוטחה שאינו עובד ואינו עובד עצמאי שאין לו הכנסתה - הוא 4,623 ש"ח לרבעון 15% כפול שכר ממוצעushman לכל חודש), ולתלמיד (לרובות תלמיד ישיבה) ולמי שמצווי בהכשרה מקצועית - 1,541 ש"ח לרבעון (5% כפול שכר ממוצעushman לכל חודש).

דמי ביטוח בריאות מחושבים בסכום קבוע של 104 ש"ח בחודש בשנת 2019.

התשלומים מחושב כדלקמן :

$$\text{ לרבעון } 525 = 312 + 4,623 \times (9.61\% - 5\%) \text{ (שהם } 175 \text{ ש"ח לחודש).}$$

$$\text{ לרבעון } 1,541 \times (9.61\% - 5\%) + 312 = 383 \text{ (שהם } 128 \text{ ש"ח לחודש).}$$

"הסכום הבסיסי" לגמלאות

הסכום הבסיסי לגמלאות, כגון: נכות כללית, דמי פגיעה, מענק לידיה ודמי לידיה, דמי תאונה וגמלאות ניידות, הוא 8,888 ש"ח לחודש (הכנסה מרבית – 44,440 ש"ח לחודש) בשנת 2019.

הסכום הבסיסי לגמלאות, כגון גמלאות אזרח ותיק (זקנה) ושארים וכן חישוב הכנסה המרבית לעניין תגמולי מילואים ולענין דמי ביתוח, הוא 8,778 ש"ח לחודש (הכנסה מרבית – 43,890 ש"ח לחודש) לשנת 2019.

דמי אבטלה מרביים מבוססים על השכר הממוצע בירושלים (10,273 ש"ח לחודש בשנת 2019).

סוגיות הקשורות לעצמאים ולבני הכנסות שאינן מעבודה

האחריות על הדיווח למוסד לביטוח לאומי ולתשולם דמי הביטוח חלה רק על העצמאי.

אי רישום כ"עובד עצמאי", או אי תשלום דמי הביטוח במועד, או דיווח על הכנסה נמוכה מדי לצורך תשלום מקדמות, יכולם בתנאים מסוימים, לשלול זכויות לגמלאות, כולל או חלקו.

עובד עצמאי

"עובד עצמאי" על פי סעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי הוא מי שעוסק בשנת מס פלונית (או חלק ממנה) במשלח ידו שלא כעובד שכיר (בקשר לאוטו משלח היד), ומתקיים בו אחד מהלא:

הוא עוסק במשלח ידו לפחות שתיים עשרה שעות בשבוע בממוצע, והכנסתו החודשית הממוצעת ממשלח ידו היא לפחות 15% מהשכר הממוצע בירושלים.

הוא עוסק במשלח ידו לפחות 20 שעות בשבוע בממוצע. הכנסתו ממשלח ידו היא לפחות 50% מן השכר הממוצע בירושלים.

מי שמתקיימת בו אחת החלופות לעיל נחשב "עובד עצמאי" במוסד לביטוח לאומי. מוגדר גם כעובד עצמאי על פי התוספת השנייה לצו סיוג מבוטחים וקביעת מעבידים, לדוגמה: נהג מונית (כאשר לא מתקיים יחסו עובד ומעסיק) וכי שעבוד רק בביתו - בתנאים שטפורתיים בצו.

רישוםעובד עצמאי

יש לבצע רישום עובד עצמאי במוסד לביטוח לאומי מיד עם תחילת העיסוק, שמא המבוטיח ייפגע תוך כדי ועקב העבודה ולא יהיה מבוטח. על פי תקנות הרישום, עובד עצמאי חייב אמנס להירשם תוך 90 ימים מהיום שבו החל לעבוד כ"עובד עצמאי", אך לעניין ביטוח נפגעי עבודה עליו להירשם מיד (סעיף 77 לחוק הביטוח הלאומי).

סעיף 77 לחוק הביטוח הלאומי קובע לעניין ביטוח נפגעי עבודה, שלגביו עובד עצמאי, התנאי למילה הוא שהמבוטח היה בעת הפגעה רשום במוסד לביטוח לאומי כעובד עצמאי, או שעשה את המוטל עליו כדי להירשם.

תקנות הרישום קובעות שעובד עצמאי רשאי רשות לביטוח לאומי אם מילא את אחד התנאים שלහן:

- נרשם במוסד לביטוח לאומי באמצעות מיilo טופס שכולל את הפרטים המפורטים בתקנות (דוח רב שנתי - ט' 6101).
- הגיע דין וחשבון שמננו ניתן ללמידה כי הוא עובד עצמאי.
- שילם בתקופה שקדמה לפגיעה בעבודה את כל דמי הביטוח בציון הפרטים האישים שלו.

מبوتח שאינו עובד ואינו עובד עצמאי

בקבוצה זו נכללים סוגי מבוטחים החביבים בתשלום דמי ביטוח بعد עצם, כדלקמן:

1. מבוטח שיש לו הכנסות שאין מעובדה או עסק או משלח יד (להלן גם: "הכנסות שאין מעובדה" או "הכנסות פסיביות").
2. עצמאי שאינו עונה להגדרת עובד עצמאי.
3. מובטל.
4. תלמיד במוסד להשכלה גבוהה, או בישיבה, או במכלה, שאין לו הכנסות.
5. תושב ישראל השוהה בחו"ל במשך של ארבע (למעט מי שנשלח לעבוד בחו"ל מטעם עסק ישראלי).
6. ספורטאי - בתנאים שנקבעו בתוספת השלישית בצו סיווג מבוטחים וקביעת מעמידים.
7. מבוטח שאין לו הכנסות.
8. הכנסות מועברות מחברה משפחתי או מחברת בית כהנסות מחברה משפחתי (לא הכנסות משלח יד או ממשוכות).

עצמאי שאינו כולל בהגדרת "עובד עצמאי"

קיים מצבים שבהם אדם נחשב עצמאי אצל רשותו המס, אך במוסד לביטוח לאומי הכנסה מסווגת כהכנסה פסיבית. המצבים הללו מתקיימים כאשר לא מתקיימים התנאים שהגדרת "עובד עצמאי" בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי.

מי שלא מתקיימים בעניינו התנאים אינו מוגדר "עובד עצמאי" והכנסותיו כעצמאי נחשבות להכנסה אחרת: הכנסה של מבוטח שאינו עובד ואינו עובד עצמאי (הכנסה פסיבית).

נניח למשל של מבוטח בן 40 יש משכורת חדשנית ממוצעת בסך של 10,000 ש"ח והוא אינו רשום כ"עובד עצמאי". הכנסתו משלח ידו בעצמאי בכל שנת המס היא 35,000 ש"ח ושבועות עבודתו הן חמיש שעות ממוצע בשבוע. לאחר מכן הוא להגדרת עובד עצמאי, הכנסה נחשבת להכנסה פסיבית. הכנסה החייבת בדמי ביטוח בשיעור של 12% היא בסכום הכנסה שעולה על סכום בשיעור של 25% מן השכר המומוצע במשק. הכנסה שחייבת בדמי ביטוח אינה מבוטחת לעניין פגיעה בעובדה. לכן, אם המבוטח נפגע במהלך עבודתו כעצמאי, אז הפגיעה הזה לא תוכר כפגיעה בעובודה, והמבוטח לא יוכל דמי פגיעה גם בעבור המשכורת שלא קיבל בתקופת אובדן הקשר

החייב בדמי ביטוח של מבוטח שאינו עובד שכיר

החייב בדמי ביטוח של מבוטח שאינו עובד שכיר הוא שניי ומוצג בהתאם לשומות המס של המבוטח, כאמור בסעיף 345 בחוק הביטוח הלאומי.

החייב בדמי ביטוח היה על הכנסות בשומה של המבוטח על פי סעיפים 2(1) ו-2(8) לפקודת מס הכנסה לפני כל פטור, ניכויים או זיכויים לפי פקודת מס הכנסה, למעט ניכויים בשל תשלומים לקופת גמל ודמי ביטוח לאומי, המותריהם בניכוי לצורכי מס. מי שאין לו הכנסות משלם דמי ביטוח מינימליים.

כל עוד לא נערכה שומה סופית, המבוטח משלם מקדומות על חשבונו דמי הביטוח על פי הצהרה, או לפי שומה אחרונה המזוויה במערכת הביטוח הלאומי.

עובד לשעה

לפי סעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי ולפי התקנות, עובד לשעה הוא מבוטח שהקשר בין עסקיו הוא לתקופה שאינה עולה על שבעה ימים רצופים. עובד לשעה כפוף לחובת הרישום לעניין זכאותו למלאות בשל פגיעה בעובודה.

חובת הרישום ותשולם דמי הביטוח הם כדלקמן:

"עובד לשעה" בעובודה שאינה לצורך עסקו או משלח ידו של העסק, משלם את דמי הביטוח بعد עצמו.

"עובד לשעה" בעבודה לצורך עסקו או משלח ידו של המעסיק, אם כלל מספר שעות העבודה אצל אותו מעסיק אינו עולה על 4 לשבוע, מדוח ומשלם את דמי הביטוח بعد עצמו. אם מספר שעות העבודה אצל אותו מעסיק עולה על 4 שעות, המעסיק חייב בניכוי ובתשלום דמי הביטוח בעדו.

קביעת מעמד המבוטח

מעמד מבוטח במוסד לביטוח לאומי נקבע בדרך כלל על פי הצהרת המבוטח, בהתאם לחוק ולתקנות. מומלץ לבחון את ההתאמנה בין המעמד האמתי למשמעותו, כדי למנוע שלילת גמלאות בעת הצורך, או לחלופין - כדי למונע תשלים מיותר.

עב"ל 430/07 רonen הורביץ נ' המוסד לביטוח לאומי – אין רישום כעובד עצמאי ביום הפגיעה ביום 3.4.2005 נפגע המערער פצעה בתאונת דרכים, בדרכו לבתו מהעבודה. ביום 28.4.2005 שלח רואה החשבון שלו מטעמו בקשה לפתחת תיק עצמאי החל בחודש מרץ 2005 (למס הכנסתה נשלח מכתב לפתחת תיק בחודש פברואר 2005). התגובה לדמי פגעה נדרתת המשום שהמגיעה לא הייתה רשום כ"עובד עצמאי" בעת הפגיעה.

בית הדין האזורי קיבל את עדמת המוסד לביטוח לאומי. בית הדין הארצי לעבודה קיבל אף הוא את עדמת המוסד לביטוח לאומי, תוך שהוא מזכיר את החלטה הפסוקה שלפיה מעשה או מחדל של מייצג ברישום מבוטח כעובד עצמאי – לא יועיל למבוטח. לעומת זאת, ידיעת החוק לרבות "התרששות" המ意義 – אינה מועילה.

קיימות שומה והפרשים בעקבות קבלת מידע במוסד לביטוח לאומי

המוסד לביטוח לאומי מחייב בהפרשי שומה לשנים קודמות בעת קבלת שומה ממש הכנסתה. אולם, יש מקרים שבהם נוצרים הפרשים לשנים קודמות בעקבות קבלת מידע חדש במוסד לביטוח לאומי. לדוגמה, משומה שהתקבלה ממש הכנסתה או מטופס 126.

כאשר עיסוקיו של המבוטח אינם מעודכנים במחשב הביטוח הלאומי (לדוגמה, יש למבוטח הכנסתות חייבות בדמי ביטוח מדמי שכירות, או שהוא עובד כಚיר, או שהפסיק לעבוד כಚיר) ומגיע למוסד לביטוח לאומי מידע מעודכן על עיסוקיו, נוצרים הפרשים גם בשנים הבאות באופן אוטומטי.

אם המידע אינו נכון, יש להודיע בכתב על העיסוקים הנכונים ולתקן את הדרישת. אם המידע נכון, תיקון לשנים קודמות יתקבל רק עם קבלת השומה לשנים אלה.

עצמאי שאינו רשום קיבל הודעה על דרישת דמי הביטוח החל משנת השומה ועד מועד הודעה (לרבות מקדמות לשנה הנוכחית).

כאשר עצמאי מקבל הודעה על קביעת מעמדו כעובד עצמאי וחולק על כך, עליו לפנות מיד למוסד לביטוח לאומי לשינוי המעמד (בטופס 6101).

מועד שינוי הסיווג של עובד עצמאי

בסעיף 5 לחוק הביטוח הלאומי נקבע שמי שחל להיות עובד עצמאי והפק למבוטח שאינו עובד עצמאי נחשב לעובד עצמאי עד ליום שבו הודעה למוסד לביטוח לאומי, או שהמוסד לביטוח לאומי יודע לו, על היותו לפחות כאמור. המוסד לביטוח לאומי רשאי, לפי שיקול דעתו ולביקשת העובד עצמאי, לראותו כעובד עצמאי או כמבוטח כאמור. שאינו עובד עצמאי למטרות הודעה האמורה או אף בהיעדרה.

שינוי או סגירת עסקה עצמאי בדיעבד – הוראות הביטוח הלאומי

הביטוח הלאומי פרסם ביום 28.5.2018 חוזר ביטוח/ 1457 (חו"ר גלי"ש/1440) בנושא סגירת עסקה עצמאי בדיעבד וכן שינוי עסקה עצמאי שעונה להגדירה למי שאינו עונה להגדירה ולהיפך (מעצמאי שאינו עונה להגדירה לעובד עצמאי שעונה להגדירה), ופרסם עדכון לחוזר בחודש Mai 2019 שכולל הבהרות בדבר מזכירים חריגים.

החוור פונה למיניצים בבקשתו שלא לעכב את הבקשות האלה ולפנות לביטוח הלאומי בזמן אמת, ככל שניתן. המוסד לביטוח לאומי מצפה מהמיניצ גנוגות בנהמות, בזיהירות ובישיור כלפי המבוטח וככלפי המוסד לביטוח לאומי. שימוש לרעה באופן שיטתי בהוראות האלה יועבר לבחינת המשרד הראשי (יבוצעו שליפות ממוקדות לפי מבוטחים או לפי מיניצים).

לפניהם כל תביעה לגמלה כדי להקפיד על עדכון העיסוק בזמן, כי כאמור שינוי רטרואקטיבי לא בהכרח יתקבל. לדוגמה, בעת תביעה לקבעת נכות כללית, או לדמי אבטלה.

החוור קובע נוהל אחד לגבי הדיווח הרטרואקטיבי לשינוי העיסוק העצמאי ולסגירת התקיק העצמאי לביטוח הלאומי. להלן תמצית הדברים:

1. ההוראות קבועות כי המבוטח חייב למלא טופס 6101 שבו הוא מצהיר על שינוי העיסוק או על סגירת התקיק.
2. שינוי רטרואקטיבי בשנה השוטפת - פקיד הגבייה מקבל ללא אסמכתאות הצהרה מתחילה השנה השוטפת בלבד, כפוף לחריגים המפורטים בחזרה המתוקן.
3. שינוי רטרואקטיבי בשנים קודמות - כל שינוי לתקופה קודמת מחייב המצאת אסמכתאות אובייקטיביות. לדוגמה לפי החזר (לסגירת תיק) - סגירת התקיק במס ערך נוסף, במס הכנסה או סגירת העסק.
4. לא יאשר שינוי רטרואקטיבי מעבר לשנה השוטפת מעובך עצמאי העונה להגדירה לעצמאי שאינו עונה להגדירה.
5. בעת החלטה לאשר שינוי רטרואקטיבי יש להביא בחשבון את הזכות הביטוחית שהębוטח נהנה ממנו לפחות שניים, גמלאות שקיבל המבוטח, הודיעות שהביטחון הלאומי שלח למבוטח מהם עולה שהוא ידע על המעד שלו בביטחון הלאומי ועוד.
6. אם הפקיד אינו מאשר שינוי רטרואקטיבי הוא חייב לנמק מדוע.

מבוטחות שאיןן חייבות בדמי ביטוח לאומי ו/או בדמי ביטוח בריאות

עקרת בית היא אישת נושא (לרובות ידועה הציבור ולמעט עגונה, כמפורט בחוק), שבן זוגה תושב ישראל המבוטח בביטחון הלאומי כחוק לענף אזרחים ותיקים ושאים, והוא אינה עובדת שכירה (לרובות בחל"ת) ואני "עובדת עצמאית" על פי הגדירות בחוק הביטוח הלאומי ("עקרת בית נכה" נחשבת "מבוטחת חובה" כמפורט בחוק הביטוח הלאומי).

עקרת בית כאמור פטורה מתשלום דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות, אף על פי שהיא מבוטחת בביטחון בריאות ומボוטחת באופן חלקני לענפי הביטוח הלאומי.

אלמנה בת קцевה היא אלמנה, המתקבלת קצבת שאירים או קצבת תלויים מן המוסד לביטוח לאומי בישראל. כאשר אלמנה בת קצבה אינה עובדת שכירה ואני "עובדת עצמאית" על פי הגדירה בחוק הביטוח הלאומי, היא אינה משלם דמי ביטוח לאומי. דמי ביטוח בריאות מנוכחים מהקצבה. לאלמנה בת קצבה יש מעמד מיוחד בתקנות הביטוח הלאומי (הוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביטוח).

החבות בדמי ביטוח של "עקר בית"

בג"ץ דחה עתירה נגד החלטת בית הדין הארצי לעבודה, שדחה ערעור של בעל ואישה אשר ביקשו מהמוסד לביטוח לאומי להכיר בבעל כ"עקר בית" ולפטרו אותו מתשלום דמי ביטוח (בג"ץ 1046/09 מיום 15.8.2010).

ידעומים ב齊יבור

ידעומים ב齊יבור הם בני זוג אשר מנהלים משק בית משותף וקשרו גורלם להיות ביחד ביחד בין בעל לאישה. ידעומים ב齊יבור אמורים לעדכן את המעד במוסד לביטוח לאומי באמצעות טופס שמצוי באתר הביטוח הלאומי באינטרנט ולצרכם מסמכים אמיתיים. המעד של ידעומים ב齊יבור משפיע על תשלום דמי ביטוח ועל זכויות למלאות.

המוסד לביטוח לאומי רשאי להכיר גם בבני אותו מין כידועים הציבור. בנות זוג מאותו המין חייבות להצהיר בטופס בל 673 מי תהיה בת הזוג "המボטחת" וממי תהיה "עקרת הבית". המוסד לביטוח לאומי מסר כי ההצהרה חד פעמי, כל עוד המבוטחות הן במעמד של ידועות הציבור.

בחינת הסיווג הביטובי של המבוטח (ההכנסה המודוזה ומועד השינוי)

חשוב מאד לבדוק התאמה בין סוג העיסוקים של המבוטח לבין הרישום במוסד לביטוח לאומי, ולבחון את סכום הכנסה המודוזה למוסד לביטוח לאומי המהווה את הבסיס למקדמות.

אפשר לראות את הסיווג הביטובי ואת הכנסה האמורה בהודעה על המקומות או במערכת ייצוג לקוחות.

חשוב לעדכן רישום עובד עצמאי לביטוח במקרה של פגיעה בעבודה ודמי לידה, וחשוב להגדיל המקומות כאשר הבסיס למקדמות נזוק מההכנסה האמיתית, לאור חסימת השומה כאשר מבוטח נפגע בעבודה או נפטר כתוצאה מפגיעה בעבודה וgemäßתו תהא חסומה.

הכנסה שעל פיה מוחשבות המקומות בשנה השוטפת נקבעת על פי אחת מהאפשרויות הבאות:

1. לפי הצהרה עדכנית על הכנסות.
2. אם לא הייתה הצהרה עדכנית – לפי שומות המס האחורה שהתקבלה במוסד לביטוח לאומי.

חובה רישום ותשלום דמי הביטוח לעניין מיצוי זכויות לגמלאות דמי לידה והורות

המוסד לביטוח לאומי פרסם חוזר ביטוח מס' 1468 ביום 27.5.2019 שנועד להסביר למボטחים שעוסקים במשלח ידים עצמאים כדלקמן:

1. יש חשיבות גדולה לרישום במוסד לביטוח לאומי של "עובד עצמאי העונה להגדלה" למיצוי זכויות לגמלאות בשל פגיעה בעבודה וgemäßאות אימהות.
2. יש חשיבות גדולה גם לתשלום דמי הביטוח ללא דיחוי בעיקר לנשים בהריון.

כאשר עצמאי נהשם בעיסוק של "עובד עצמאי שעונה להגדלה" בדיעבד, הוא מקבל דרישת תשלום לתאריך עתידי של 60 יום ממועד הוצאת הדרישה. לעניין זכאות לגמלאות אימהות כמו דמי לידה והורות וגמרה לשמרתה הירiox, יש חשיבות לתשלום דמי ביטוח לפני הלידה/שמירת הירiox, גם אם מועד החיבור העתידי טרם הגיע.

יש חשיבות רבה לעדכו מעד מボטחת בהריון כ"עובד עצמאי" אם היא עונה על הגדרת "עובד עצמאי" ואינה רשומה כנדרש. הרישום וביקורת התשלום חייבים להתבצע לפני היום הקובל לשמרתה הירiox או הלידה. חשוב לציין כי אם יש למボטחת חוב של דמי ביטוח לפני הלידה, בשל סדר זkiput תשלומים, התשלומים המאוחרים מכסים את החוב הישן וכן משוויך החוב לתקופה שלפני הלידה.

הדבר נכון גם לכל מי שבכונו לחייב דמי לידה והורות, לרבות בן הזוג שמתכוון לצאת לחופשת לידה ולהתבע דמי לידה, להורה ממשי, להורה מיעוד ולמשפחות אומנה.

למייצגים - מומלץ למסור את החוזר לכלcko חדש שפותח תיק עצמאי במס הכנסה ובמס ערך מוסף ו.mapbox לחכotta עם ההודעה למוסד לביטוח לאומי על פתיחת העיסוק, או שהוא מבקש להירשם בעיסוק של "עצמאי שאינו עונה להגדלה".

גמלה חוסמת

ההכנסה החייבת בתשלום מקומות דמי ביטוח של עובד עצמאי היא הבסיס, בדרך כלל, להכנסה שמננה מוחשבת גמלה בעקבות פגיעה בעבודה, או פגיעה בעקבות התנדבות מוכרת, המזכה בדמי פגיעה לתקופה של 90 ימים לפחות, בין שהם רצופים ובין שאינם רצופים, או פגיעה המזכה בקטב נכות מעבודה, בקטב תלויים או במענק לנכה ולאלמנה ("גמלה חוסמת").

בעבר נהג המוסד לביטוח לאומי במקרים שבהם הבסיס לחישוב הגמלה התפרס על שני תפים, לקבוע את השנה החסומה – השנה הקודמת לשנת הפגיעה. זאת, כפי שנאמר בחוזר משותף של אגף ביטוח ובריאות ואגף נפגעי עבודה

מספר 46/06 מיום 2/2/06.

בukבות פסק דין של בית הדין הארצי לעובדה (עב"ל 377/03 לוי סלומון נ' המוסד לביטוח לאומי) הדן בפרשנות של תקנה זו, הוחלט במוסד לביטוח לאומי כי לגבי מבוטח שנפגע בעקבות בחודשיים הראשונים של שנת מס, יופלו כללי "גמלה חוסמת" הן על השנה שבה אירעה הפגיעה והן על השנה שקדמה לה

צו סיווג מבוטחים וקבעת מעבידים שחיל על עצמאים

אם למבוטח יש הכנסות עצמאיות אחרות מאשר דמי ביטוח שכיר על פי צו הביטוח הלאומי (סיווג מבוטחים וקבעת מעבידים), התשל"ב-1972 (להלן: "צו הביטוח הלאומי בדבר סיווג מבוטחים וקבעת מעבידים", או "צו סיווג מבוטחים" או "הצו") אין לכלול הכנסות אלה בחשבונו בעת ערכית החישוב בדבר סך הכנסות של המבוטח עצמאי. זאת כיון שהמוסד לביטוח לאומי מתייחס להכנסות אלה כעסק נפרד - אילו המבוטח שכיר.

כדי להימנע ממכבב של כפל דמי ביטוח על אותן הכנסות הקודומות – פעמי אחד שכיר לפי הצו, ופעם שנייה מההכנסה המדורחת ממוקור עצמאי למס – יש להעביר לפקיד ה痼יה בסניף הביטוח הלאומי את אישור מקבל השירות על ניכוי דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח הבריאות, כדי שיפחת מהשומה את הכנסות שמהן נוכו דמי הביטוח.

חשיבות שהאישור יכלול את כל המידע הקשור להכנסות שמהן נוכו דמי הביטוח ולהזדדים שבhem בוצעה העבודה. המוסד לביטוח לאומי מבקש להשתמש בנוסח של טופס 806 (אישור שניתי על ניכוי מס הכנסה מושלים המחייבים ניכוי מס במקור) שנמצא באתר רשות המסים (מי שmagish תביעה למקרה אמרור להגשים פירות חדשני לפי מועד מתן השירות ולא סכום שניתי).

ניכוי דמי הביטוח לפי צו סיווג מבוטחים נעשה על ידי המשלם כביררת מחדל בשיעור המלא. יש לבקש מהמשלם לערך תיאום בשיעור המופחת או להצהיר בטופס 103 על העיסוק כעסק יחיד.

אם לא נעשה תיאום, אפשר לتبוע את החזר השיעור המופחת באינטרנט (כמו כל עובד שכיר) או להסביר את תשומת לב פקיד הביטוח הלאומי שעורך את ההתחשבונות של דמי הביטוח עצמאי, שיש להחזיר גם דמי ביטוח בשיעור המופחת מסכום התשלום שככלו במסגרת הצו

תיקון מקדמות דמי ביטוח

אם הכנסות המבוטח בפועל שונות מההכנסה שעל פיה חושבו מקדמות דמי הביטוח, אפשר להגדיל או להקטין את המקדמות באמצעות טופס מיוחד למטרה זו, שנמצא באתר הביטוח הלאומי באינטרנט.

התנאים להוכחת הצורך בשינוי המקדמה מצוים בתקנה 4 לתקנות הביטוח הלאומי (מקדמות), התשמ"ד-1984 והם: שומה לשנה הקודמת, שינוי מקדמות במס הכנסה, שינויים במחזור העסקאות שדווחו לצורכי מס במהלך שלושה חודשים וצופים בשנה השוטפת מול הדיווחים המקוריים במס הכנסה לשנה הקודמת, או ניוקים משכנעים אחרים.

ניוקים משכנעים הם לדוגמה: אישור רפואי המצביע על ירידת בכורשו התפקודי של המבוטח, הצהרת המבוטח שחל גידול בהכנסותיו ביוטר מ-10%, או הודיעת מייצג על ההכנסה המשוערת הצפואה לשנה השוטפת.

מייצגים רשאים להגדיל את המקדמות באמצעות קובץ ייצוג לקוחות כאשר המבוטח רשום במוסד לביטוח לאומי כעובד עצמאי.

מבוטח שמנגדיל מקדמות באופן עקבי מדי שנה ובסוף כל שנת מס מגיש שומה נוכח באופן ממשועתי מההצהרה שמוסר לביטוח לאומי, מוזמן לבירור במוסד לביטוח לאומי. כאשר ההגדלה נעשתה על ידי מייצג, המייצג מוזמן לבירור במוסד לביטוח לאומי. המוסד לביטוח לאומי בודק אם הייתה הגדלת כיסוי ביטוח שלא בהתאם לתקנות.

בהתאם לתקנות, שינוי מקדמות אפשרי עד 31 בדצמבר באותה השנה פעמי אחד בכל רביעון: ארבע פעמים בשנה. כאשר הטופס משמש להגדלת מקדמות ראשית לחותום עליו המבוטח או המייצג, ואילו הקטנת מקדמות מחייבת בכל מקרה חתימה של המבוטח על הטופס. מייצג אינו רשאי לחותם במקום המוצג על הקטנת מקדמות. המייצג רשאי למסור הודעה על ההכנסות הצפויות.

שינויי מקדמות אינם משנה את מעמדו של המבוטח במוסד לביטוח לאומי. ככלומר, שינוי סוג עצמאי שאינו כולל בהגדרת עובד עצמאי ל"עובד עצמאי", או הHIP, מחייבים דיווח של המבוטח בטופס בל/6101 (דין וחשבון רב שנתי). רצוי ומומלץ לתקן מקדמות במהלך השנה. כאשר בוחנים את ההכנסה השנתית, יש להביא בחשבון את ההכנסה הגבוהה ביותר הרלוונטיות (כפוף לתקנות) בשל סוגיות "הגמלאה החוסמת". לעניין הגמלאה החוסמת, ההכנסה המתוקנת מהוועה בסיס למקדמות לשנה השוטפת.

כאשר מבוטח משלם מראש מקדמות (בדרכ כל בחודש דצמבר), עליו לבקש מפקיד הביטוח הלאומי לעכב את החזר התשלומים שבוצעו ביתר, כדי שהתשולם לא יוחזר אוטומטית למבוטח. המיציג רשאי לעכב החזר במערכת יציג הלוקחות.

תשלום בשל הגדרת מקדמות לשנה השוטפת עד יום 31.12. בשנת המס השוטפת, יכול באישור השנתי לשנה השוטפת רק אם מועד החיוב העתידי שלו הוא עד יום 3 במאرس בשנת המס הבאה.

הגדלת מקדמות למי שבכונתו לتبוע גמלאה לשמרות היירון ודמי לידה והורות

יש לציין שנשים עצמאיות בהירionario, חייבות דמי ביטוח או המגידילות מקדמות, חייבות לשלם את הפרשי דמי הביטוח ואת המקדמות עוד לפני הלידה או לפני שמירת היירון והדבר נכון גם לכל מי שבכונתו לتبוע דמי לידה (הולדת, בן הזוג שמתכוון לצאת לחופשת לידה במקום בת זוגו, הורה מאם, הורה מיעוד ומשפחות אומנה). זאת כדי שהגמלאה לא תישלול, בחלוקת או במלואה, עקב פיגור בתשלום דמי ביטוח לפי סעיף 50 לחוק הביטוח הלאומי.

במקרים שבהם נשללה הזכאות לדמי לידה או לגמלאה לשמרות היירון ממבותחת ורק בשל הגדרת מקדמות בשנת השוטפת שלא שולמה בזמן, יש לפנות לסניף. הגמלאה תשולם לפי ההכנסה המקורית בשלב הראשון ובעת קליטת השומה, תיערך ממילא התחרשכנות. הסניף יבטל את הגדרת המקדמות ולכון, במקרה כזה יש לזכור להגדיל את המקדמות בחזרה מיד לאחר שהמבוטחת חוזרת מחופשת הלידה.

הענקה מטעמי צדק

בעת שלילת גמלאה בשל פיגור בתשלום דמי ביטוח או בשל אי רישום כעובד עצמאי, אפשר להגיש תביעה להענקה מטעמי צדק. לעיתים המוסד לביטוח לאומי עורך מבחן הכספי להענקה.

התורת דמי הביטוח הלאומי בגין לצורך מס

לצורך תשלום דמי ביטוח המבוטח לקבל הודעת חיוב שאותה יש לשלם. דמי ביטוח המשולמים ללא הودעת חיוב, נחسبים לתשלום ביתר ואינם כוללים בתשלומים המותרים בגין לצורך מס הכנסה.

יש לשים לב שרק 52% מדמי הביטוח הלאומי ששולמו בפועל מותרים בגין לצורך מס. דמי ביטוח הבריאות אינם מותרים בגין.

תשלום דמי הביטוח באמצעות הסדר תשלומים מכל סוג (בஹמות, בהוראת קבוע בקרטיס אשראי, בהוראת קבוע בנק או בקיזוז מגמלאה) מותר בגין לצורך מס רק בשל התשלומים שנפרעו עד תום שנת המס. תשלום ששולם בעסקה בודדת אשראי מותר במילואו בגין בימוע ביצוע העסקה (אך חולק לתשלומים או בקרדייט).

באישור השנתי נכללים תשלומים **שולמו עד סוף שנת המס** בשנת השוטפת בגין החיובים הבאים:

1. חיוב לתקופה רטראקטיבית עם מועד חיוב עתידי לתשלום עד יום 14 בפברואר בשנת המס הבאה.
2. הפרשי שומה שמועד החיוב העתידי לתשלומים הוא 14 בפברואר בשנת המס הבאה.
3. מקדמת חודש דצמבר של השנה השוטפת שمولתה בהוראת קבוע בנק או בקרטיס אשראי.
4. מקדמת חודש דצמבר לשנה השוטפת המשולמת בהוראת קבוע בנק או בקרטיס אשראי.
5. הגדרת מקדמות שמועד החיוב העתידי בגין הוא עד 3 במארס בשנת המס הבאה.

ייתכנו תקלות בחלוקת התשלומים אשר מושלמים ביום האחרון של שנת המשם והם נקלטים באישור השנתי של שנת המשם הבאה. אם המועד לתשלום הוא לפני 14 בפברואר בשנה העוקבת (או לפני 3 במרץ לעניין מקדמות), אז יש לשולח למוסד לביטוח לאומי את צילום הקבלה, כדי לתקן את האישור.

הפחחת דמי הביטוח הלאומי בחישוב דמי הביטוח

הפחחת ניכוי דמי הביטוח הלאומי שמותרים בניכוי מהשומה מופעלת כבר בשלב חישוב המקדמות. זאת מתוך מגמה לחשב את הבסיס לחישוב דמי הביטוח באופן קרוב ככל האפשר לחישוב העתידי שיבוצע בעת קבלת השומה מרשות המשים. בדרך זו המבוטח "ננה" מההפחחתה כבר בשלב חישוב המקדמות.

כל שההכנסה החייבת שתיווצר בסופו של דבר בשום מס הכנסה גבוהה יותר מההכנסה שלפיה נקבעו מקדמות דמי הביטוח, דמי הביטוח יוגדל בהתאם להכנסה חייבת זו, וכן מההכנסה דמי ביטוח לאומי המוחשיים תיאורטית, אף שטרם שולמופועל. בהתאם יחולו הדברים על קיטון בהכנסה החייבת

פייגור בתשלום דמי ביטוח

סעיף 366 לחוק הביטוח הלאומי - כללי

סעיף 366 לחוק הביטוח הלאומי כולל סנקציות נגד מי שלא שילם דמי ביטוח (למעט חריגים, כגון מי שנפגע בעת התנדבות מוכרת ומיתובע דמי לידה והורות).

הסעיף דן במקרים שבהם פייגור בדמי ביטוח מחייב או שולל את רוב הגלומות שמשולמו על ידי המוסד לביטוח לאומי:

פייגור בדמי ביטוח שאינו עולה על 12 חודשים אינו פוגע כלל בجملת.

בפייגור מעל 12 חודשים שאינו עולה על 18 חודשים פייגור - תופחת הגלמה ברבע.

בפייגור העולה על 18 חודשים ואינו עולה על 36 חודשים - תופחת הגלמה בחצי.

בפייגור העולה על 36 חודשים - תישלל הגלמה במלואה.

למי שambilות במשך תקופה העולה על עשר שנים, תוארך התקופה עד 60 חודשים, כמפורט בסעיף.

לענין זה לא יראו בחוב של עד 15% מהשכר הממוצע במשק (בשנת 2019 - כ-40,1 ש"ח) כפייגור בתשלום דמי ביטוח, וגם לא בחוב שמועד תשלוםו חל בתוך 90 ימים שלפני קרות המקרה המזכה לגלמה (לענין גמלות אימהותחולות ההוראות שבסעיף 50 לחוק הביטוח הלאומי).

סעיף 368 לחוק עולה כי עם עריכת הסכם תשלוםם יהיה המבוטח זכאי לגמלא מיום עריכת הסדר התשלומים ואילך, וכפוף לעמידה בו.

הסכם תשלוםם אפשר לעורך גם בדרך של ניכוי החוב לשיעורי מסכום הגלמה שמתකבלת, כפוף להוראות המוסד לביטוח לאומי בעניין זה

על פי הסעיף, اي תשלום דמי ביטוח, לרבות הפרשי דמי ביטוח, במועד הנקוב בדרישה, יוצר עומק פייגור בדמי ביטוח שעולל לשולול גמלא באופן מלא או באופן חלק. כמובן, כל עוד לא הוסדר החוב:

1. במקרה של שלילה חלנית קיבל המבוטח, לדוגמה, 75% מהגמלא בקייזו חלק מהחוב.
2. במקרה של שלילה מלאה לא תשלום גמלא.

הפייגור בתשלום דמי הביטוח נבחן מהיום שבו דמי הביטוח היו אמורים להשתלם ולא מהמועד שבו נשלחה הדרישה לתשלום.

לכיסוי החוב נדרש המבוטח לעיתים לשלים 25% מהחוב מיד ואת היתרתו בהסדר תשלוםם.

כלומר, בכל תביעה לגמלא (למעט אוכלוסיות מיוחדות, לדוגמה, נכים קשים בעלי הכנסות נמוכות), נרכשת ביקורת לגבייה כדי לבדוק אם קיים פייגור בתשלום דמי ביטוח ששולל גמלא באופן מלא או באופן חלק

פטור מתשולם דמי ביטוח לתלמיד על יסודי

החל מיום 1 באוקטובר 2011, תלמיד כייתה יי עד ייב במוסד חינוכי על יסודי (שמוכר לעניין חוק זה), שהכנסתו מזערית (5% מהשכר המוצע במשק), שאינו עובד וטרם מלאו לו 19 שנים, פטור מתשולם דמי ביטוח לתלמיד עיסוק התקופה שבה הוא לומד (הפטור חל גם על תלמיד שאין לו צו גיש). התלמיד מלא טופס בל/60 (הצהרת עיסוק תלמיד על יסודי), שמצויה באתר הביטוח הלאומי באינטרנט.

פטור מדמי ביטוח למתגיס לצבא, או לשירות לאומי בהתקנות, או לעתודאי

החל מיום 1 באוגוסט 2013, בעקבות תיקון תקנות הביטוח הלאומי מילוי 2013, מי שהכנסתו מזערית ואני עובד וטרם מלאו לו 21 שנים, פטור מתשולם דמי ביטוח מיום שללאו לו 18 שנים ועד המועד שבו החל לשרת חיל או בהתקנות בשירות לאומי. המוסד לביטוח לאומי פרסם ביום 26.11.2013 חזרה המפרט את תנאי הפטור ותחולתו.

עתודאי יהיה פטור מתשולם דמי ביטוח עד גיל 21 בתנאים שלעיל אם סיבת הפסקת השירות היא כי הוא עתודאי. ביום 11.3.2018 קבע בית הדין לעובדה (ב"ל 16-06-53948 מיום 11.3.2018) כי הפטור מתשולם דמי ביטוח יכול גם על מבוטח שסייעים ייב בגיל 19, למד במכינה קדם צבאית, וכיוון שעבר ניתוח נבצר ממנו להתגיים עד גיל 21 בשל אי יכולת פיזית ורפואית (אך התגיים לפני גיל 22). המבוטח שירת במשך 3 שנים שירות סדיר.

המוסד לביטוח לאומי החל עליו את הוראות פסק הדין מיום 11.3.2018.

ביום 16.5.2019 פרסם המוסד לביטוח לאומי חזרה מס' 1467 בעניין פטור מתשולם דמי ביטוח למי שמתגיס לשירות כחיל כחוב או בשירות לאומי בהתקנות אחריו גיל 21, במקרים שבהם נמנעה מהمبرotta האפשרות להתגיים לפני גיל 21 מסיבה שאינה תלולה בו.

החוර מפרט רשות מצבים שביהם ניתן לאשר פטור למתגיס בין גיל 21 לגיל 22. הפטור ניתן לפי החוק בין גיל 18 עד גיל 21. בין גיל 21 ועד מועד הגיש, משלם המבוטח סכום מינימום של דמי ביטוח.

דוגמאות של מצבים מיוחדים: מצב רפואי, עיכוב בסיום הלימודים, שהות בחו"ל עם ההורים, דחיתת גישוס במסגרת מסלול ישיבות ההסדר, או נסיבות חריגות אחרות.

לצורך הפעלת הסעיף יש למלא טופס מס' 6109 – הצהרת מבוטח שהתגיים לאחר גיל 21 ולפני גיל 22.

פטור מתשולם דמי ביטוח למשחרר

לפי תיקון מינואר 2015 פטור כל משחרר מצה"ל ומשירות לאומי לאחר שירות של 24 חודשים (בתנאים שנקבעו, לרבות לאחר של"ת) מתשולם דמי ביטוח מינימליים בחודשיים הראשונים שללאחר השחרור (מי שאינו עובד והכנסתו מזערית).

הכנסות ממינימלית סולארית ביתית – לוחות פוטו וולטאים

במסגרת החוק לעידוד השקעה בארגונות מתחדשות (הטבות מס בשל הפקת החשמל מארגניה מתחדשת), התשע"ז-2016, נקבע כי החל מיום 1.1.2016 לא יראו בהכנסה ממכירת החשמל של הצרכן הביתי כהכנסה לעניין חוק הביטוח הלאומי וחוק ביטוח בריאות ממלכתי.

הסכום הפטור הוא עד סכום של "עוסק פטור" במע"מ, סך של 100,187 ש"ח לשנת 2019. הוראות הביטוח הלאומי מבחרות כי הפטור ניתן מדמי ביטוח וההכנסה מובאת בחשבון לעניין גמלאות, כגון, הבטחת הכנסה.

עיסוקים מעורבים והוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביטוח

סעיף 344 קובע את כללי החיוב בדמי ביטוח של עובד שכיר וסעיף 345 קובע את כללי החיוב בדמי ביטוח של עובד עצמאי ושל מי שאינו עובד ואינו עובד עצמאי. אופן החיוב בדמי ביטוח של מבוטח בעל עיסוקים מעורבים נקבע בסעיף 371 ובתקנות שהותקנו לפיו.

הכוונה בירשה של סעיף 371, שעל אף האמור בפרק ט'יו, רשאי השר לקבוע הוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביתוח, לרבות מתן פטור ותשלום בתנאים שנקבעו בתקנות, **למעט** בכל הקשור לפנסיה מוקדמת (שאפן ניכוי דמי הביטוח בגין מוסדר בסעיף 345 לחוק).

תקנות הביטוח הלאומי (הוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביתוח), התשל"א-1971 (להלן גם: "תקנות הוראות מיוחדות" או "הוראות מיוחדות") קובעות בנוגע לסוגים מיוחדים של מבוטחים, שפורטו בתקנות, האם הם חיבורים בדמי ביתוח, על מיליה האחראיות לדוחות ולשלמים, מה שיעור דמי הביטוח, על אילו הכנסות חיבורים המבוטחים בתשלום ואת סדר החיוב בדמי ביתוח של העיסוקים השונים. כפוף, כמובן, למוגבלות המינימום והמקסימום בכל תקופה.

תקנות הביטוח הלאומי (הוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביתוח) קובעות את סדר החיוב בדמי ביתוח למי שהוא גם עובד שכיר וגם עובד עצמאי בו זמינות במוגבלות ההכנסה המרבית החייבת בדמי ביתוח. לפי תקנה זו מובאות בחשבונו בשלב הראשון הכנסות של העובד שכיר ובשלב השני הכנסות של אותו עובד עצמאי עד ההכנסה המרבית.

בסעיף 1(ב) לחוק שהוסף ביום 2008.1.1 נקבע כי מבוטח שהוא עובד שכיר ו/או עובד עצמאי, שיש לו גם הכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף 2 לפקודת, אשר אינה הכנסה מעובד שכיר ואני הכנסה מעובד עצמאי (הכנסה אחרת), ישם דמי ביתוח بعد הכנסתו האחרת בשיעור החל על הכנסה זו.

החל משנת 2008, חוק הביטוח הלאומי מגדר מושג חדש - "הכנסה אחרת" - כך: הכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף 2 לפקודת, אשר אינה הכנסה מעובduto של המבוטח מעובduto כ"עובד עצמאי" (הכוונה להכנסות פסיביות, כשבמסגרת הכנסות אלה כוללות גם הכנסות של עצמאי, שלענין חוק הביטוח הלאומי אין כלולות בהגדרת "עובד עצמאי").

מבוטח שהוא גם עובד שכיר וגם עובד עצמאי בו זמינות - מבוטח שהוא גם עובד שכיר וגם עובד עצמאי בו זמינות ממשם דמי ביתוח מהכנסתו מהמקורות המפורטים בסעיף 2(1) ו-2(8) לפקודת, אחרי שנוכו דמי הביטוח מהכנסתו מהמקורות המפורטים בסעיף 2(2) לפקודת, בלבד שלא תובא בחשבון לעניין זה הכנסה העולה על ההפרש בין שכרו בעובד שכיר באותה שנות מס לבין הכנסה המרבית באותה השנה.

למען הסר ספק, את דמי הביטוח משלם מבוטח שהוא עובד שכיר ו/או "עובד עצמאי" גם על "הכנסתו אחרת", גם אם הכנסה אחרת פחותה ממחצית סך הכנסותיו.

הכנסה אחרת עד סכום של 25% מהשכר הממוצע במשק פטורה מתשולם דמי ביתוח (על פי חזור הביטוח הלאומי, חובת התשלום אינה מן השקל הראשון אלא על הכנסה העולה על 25% מן השכר הממוצע במשק).

הכנסות פסיביות אשר איןן חייבות בתשלום דמי ביתוח על פי סעיף 350(א) לחוק הביטוח הלאומי

בסעיף 350(א) לחוק הביטוח הלאומי מפורטת רשיימה של הכנסות אשר איןן חייבות בתשלום דמי ביתוח. בשנת 2008 החלו שינויים חיקיקה בהכנסות אלה כמפורט להלן, ובמיוחד חל שינוי מהותי בחיוב הכנסות מדיוידנדים.

דיואידנד, ריבית ודמי ניכוי

- על פי סעיף 350(א)(6) לחוק הביטוח הלאומי, הכנסות שלhallן איןן חייבות בתשלום דמי ביתוח החל משנת 2008:
1. הכנסות מדיוידנדים שחיל עליהם שיעור מס מוגבל בסעיף 252ב לפקודת (למעט הכנסה בחברה משפחתית, בחברת בית ובחברה שקופה). בין היתר, פטורה מתשולם דמי ביתוח הכנסה מדיוידנד שמקבל בעל מנויות מחברה (לרובות בעל שליטה).
  2. הכנסות ריבית ודמי ניכוי שחיל עליהם שיעור מס מוגבל בסעיפים 125ג(ב) ו-125ג(ג) לפקודת. ריבית המחייבת בשיעור מס שולי חייבת בדמי ביתוח.

דמי שכירות והכנסות פטורות מס

על פי סעיף 350(א)(7) לחוק הביטוח הלאומי, הכנסות שלhallן איןן חייבות בתשלום דמי ביתוח, החל משנת 2008

1. הכנסות מדמי שכירות שחיל עליהם מס בשיעור מוגבל:

- בארץ - לפי סעיף 122 לפקוודה (הכנסות מוגרים בלבד, החייבות במס בשיעור 10%). מחו"ל - לפי סעיף 122א לפקוודה (כל שכר דירה שבמסגרת הסעיף: הכנסות בגיןו פחות וניכוי בשל פחות החייבות במס בשיעור 15%).
2. הכנסה שאינה הכנסה כעובד שכיר או כ"עובד עצמאי" הפטורה ממס לפי כל דין, לרבות שכר דירה פטור ממס מהשכרה למוגרים, למעט הכנסה מפנסיה מוקדמת כהגדרתה בסעיף 345(ב)(א) לחוק הביטוח הלאומי, ולמעט הכנסות אשר האוצר יקבע בעתיד בתנאים שבסעיף.

הרוחות בעניין שכר דירה למוגרים בישראל

בחוזר הביטוח הלאומי (כללי 219/04 מיום 26.10.2004) הוצגה הבהרה בהתאם לחוות דעת משפטית, שעל פיה הכנסות משכר דירה למוגרים בישראל (רשומות בשומה כהכנסות הל"ע – אין מגיעה אישית), פטורות מדמי ביטוח ללא הגבלת סכום. הכנסות מדמי שכירות למוגרים בישראל פטורות ללא הגבלה, בהתאם לאותה חוות דעת משפטית, גם משנהת 2008 ואילך לפי חוזר ביטוח/ 1368/ 1368 מאי 2008.

לגביו שכר דירה למוגרים בחו"ל - הפטור מדמי ביטוח ניתן רק אם שיעור המס בישראל מוגבל, כאמור בסעיף 350(א) לחוק הביטוח הלאומי.

להלן הבהרות נוספות הקשורות לחוזר 219/04 ועל הטיפול בפועל בביטוח לאומי בנושא שכר הדירה למוגרים בישראל:

1. הפטור מדמי השכירות (באופן שונה מהשכרה מס הכנסה), ובכלל שמדובר בדירת מוגרים בישראל אין מושכרת למטרת למוגרים (אין מדובר בהשכרה למוגרים לטוויה קצר). מדובר בהכנסות שאין מעובدة, ואין עסק או ממשח יד (הל"ע).
2. הטיפול במוסד לביטוח לאומי כל עוד אין שינוי – כדי להפחית מהשומה הכנסה מהשכרת דירה למוגרים שחוויבת בשיעור מס שולי, המבוטה מעביר לפיקד הגבייה את העתק הדוח שהגיש למס הכנסה עם הנספח המעיד על חישוב ההכנסה משכר הדירה, את שומת המס ואת הסכמי שכר הדירה.
3. השכרת דירות למוגרים לצורך לא יהי פטורה בעבר ונינה פטורה מתשלום דמי ביטוח (לדוגמה, משרד או גן ילדים). כאשר ההכנסה שמקורה בשכר דירה למוגרים מופיעה בשומה בשדה 150 (משלח יד או עסק) – המבוטח מתבקש לתקן את השומה במס הכנסה.
4. המוסד לביטוח לאומי טרם פרסם הנקודות בעניין הכנסות משכר דירה למוגרים שהיו פטורות מדמי ביטוח והפכו להכנסות מעסיק בעקבות דינוי שומות בעקבות הlected לשם ובירון בבית המשפט העליון. לנציגי המיציגים נמסר בישיבה במוסד לביטוח לאומי, כי פסיקת הعليון קובעת גם למוסד לביטוח לאומי וככל שפקיד השומה יקבע את סיום ההכנסות אלה מעסיק, גם המוסד לביטוח לאומי יתייחס להכנסה כהכנסה מעסיק, כפוף ל מבחני הגדרת עובד עצמאי שבסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי.

חלוקת הכנסות שאין מעובدة בין בני הזוג

חו"ר מס' 242/2004 מחודש דצמבר 2004 והבהרות נוספות נספנות של מנהל הביטוח והగבייה בביטוח הלאומי, מפרטים את דרך הטיפול בחלוקת הכנסות שאין מעובدة המשותפות לשני בני הזוג, שמקורן מנכסים הרשומים על שם שני בני הזוג, או על שם אחד מהם.

המידע האמור מגיע למוסד לביטוח לאומי באמצעות פניה של המבוטה או מקורות אחרים (לדוגמה, תביעה לגמלאה).

החו"ר עסוק בני הזוג נושאיהם, באלים נושאיהם, וברשותם.

כאשר בני הזוג מעוניינים לחלק את הכנסה שאין מעובدة כאמור לעיל, על כל אחד מהם לפתח עסק שUMB מובוטה עם הכנסות שאין מעובدة בטופס 6101 ולצרף הצהרה חתום על ידי שניהם.

תקציר הנחיות הביטוח הלאומי באשר לחלוקת הכנסות שאינן מעובدة בין בני זוג (לרבות ידועים הציבור)

חלוקת הכנסות שאינן מעובدة	ניסיונו לפני יום 1.1.1974	ניסיונו אחרי יום 1.1.1974
הנכדים רשומים על שם שני בני הזוג	חלוקת הכנסות בשנה השוטפת ובשתיים שלפניה - תתבצע עם המזאת אישור שהכנסות רשום על שם שני בני הזוג.	חלוקת הכנסות בשנה השוטפת ובשתיים שלפניה - תתבצע עם הצהרה בכתב של שני בני הזוג על כוונת שיתוף בנכדים, בקשה אחד מבני הזוג או שניהם, ללא בקשה אישור נוסף.
הנכדים רשומים על שם אחד מבני הזוג	נוסח הצהרה מצורף לנספח לחוזר ומוצי באתר הביטוח הלאומי באינטרנט (בל/631).	

הערות:

- ההצהרות הן חד פעמיות. אין צורך להזכיר מחדש מחדש על אופן החלוקת בכל שנה.
- כאשר המוסד לביטוח לאומי מודיע מוגרים נוספים, הוא רשאי לנוהג במידע על פי הכללים שבוחזר (לדוגמה, בעת ביקורת גביה בתביעה למלה).
- האפשרות לחלוקת הנכסים על פי החוזר ניתנת בשנה השוטפת ובשתיים שקדמו לה (על פי מכתב מיום 17.8.2006, שהרחיב את ההוראות משנה אחת לשנתיים שקדמו לשנה השוטפת).

בנסיה מוקדמות וקצתת אובדן כושר עבודה – לפני גיל פרישה

בחוק המדיניות הכלכלית לשנת 2004 (תיקוני חקיקה), התשס"ד-2004, נוסף סעיף 345 ב לחוק הביטוח הלאומי. החל בחודש פברואר 2004 חלה חובה על כל משלמי הפנסיה המוקדמת (בעת פרישה למלאות לפני גיל פרישה), לרבות חברות הביטוח, לנכונות דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות ממולא הקצתה (או הפנסיה) המשולמת מכוח תיקוק או הסכם עבודה למלאים בפרישה מוקדמת, לרבות "פנסיה" המשולמת בשל נכות או בשל אובדן כושר עבודה מלא או חלק.

"פנסיה מוקדמת" מוגדרת בסעיף 345 לחוק קצתת המשtellמת מכוח תיקוק או הסכם עבודה לעובד או למי שהוא עובד בטרם הגיעו לגיל פרישה, לאחר שפרש מעובdotו פרישה מוחלטת או חלקית, לרבות קצתת המשtellמת כאמור בשל נכות או בשל אובדן כושר עבודה מלא או חלק.

משלמי הפנסיה המוקדמת, לרבות חברות הביטוח, חייבים לנכונות דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות ממולא הפנסיה שנכללת בהגדרת "פנסיה" שבסעיף 345 לחוק הביטוח הלאומי.

בפנסיה/קצתת שמקורה בפוליסט פרט אין חובת ניכוי במקור של דמי ביטוח, וההכנסה חייבת בדמי ביטוח באופן אישי על ידי המבוטח.

הכללים לתשלום הם :

1. דמי הביטוח מנוכנים מכל הפנסיה, בגבולות ההכנסה המרבית לתשלום דמי ביטוח, בשיעורים שימושם עובד שכיר, למעט התשלום بعد ענף אבטלה, ולפי המדרגות שנקבעו לעובד השכיר.
2. דמי ביטוח מנוכנים מפנסיה מוקדמת על פי סעיף 345 לחוק הביטוח הלאומי עד גיל פרישה, על פי חוק גיל פרישה.
3. פנסיה מוקדמת נחשבת מעסיק משני לעניין ניכוי דמי הביטוח, גם אם לצורכי מס הכנסה הפנסיה היא המעסיק העיקרי.

עובד שכיר המקבל גם פנסיה או קצבת אובדן כושר עבודה לפני גיל פרישה

עובד שכיר שמקבל גם פנסיה מוקדמת - משלם דמי ביתוח במשכורת בשלב הראשון. מהכנסותיו מהפנסיה המוקדמת מנכה המשלים דמי ביתוח לפי הכללים הנהוגים באותו מועד.

אם סך ההכנסות החיברות בדמי ביתוח עולה על המקסימום, ניתן לבקש אישור לティום דמי ביתוח מראש או לבקש החזר דמי הביטוח שנוכו יותר מהפנסיה המוקדמת.

כל שהחכשה מהפנסיה או מקצבת אובדן כושר עבודה היא מפוליסטית פרט, היא נחשבת להחכשה שאינה מעבודה והעובד משלם את דמי הביטוח באופן אישי לפי הכללים ולפי שיעורי דמי הביטוח של ה铉ה שאינה מעבודה.

עובד עצמאי המקבל גם פנסיה או קצבת אובדן כושר עבודה לפני גיל פרישה

עובד עצמאי שמקבל גם פנסיה מוקדמת - משלם דמי ביתוח על ה铉ה עצמאי בשלב הראשון. מהכנסותיו מהפנסיה המוקדמת מנכה המשלים דמי ביתוח לפי הכללים הנהוגים באותו מועד.

אם סך ההכנסות החיברות בדמי ביתוח עולה על המקסימום, ניתן לבקש אישור לティום דמי ביתוח מראש או לבקש החזר דמי הביטוח שנוכו יותר מהפנסיה המוקדמת.

MBOLUCH שיאנו עובד ואינו עובד עצמאי, המקבל גם פנסיה או קצבת אובדן כושר עבודה לפני גיל פרישה
MBOLUCH שיש לו ה铉ה שאין מעבודה (לא כעובד שכיר ולא כעובד עצמאי), ובנוסף לכך הוא מקבל פנסיה מוקדמת, משלים דמי ביתוח בשלב ראשון מהכנסותיו שאין מעבודה - על פי שיעורי דמי הביטוח והכללים המתאימים. מה铉ה עצמאית מהפנסיה המוקדמת מנכה המשלים דמי ביתוח לפי הכללים הנהוגים באותו מועד.

MBOLUCH שיאנו עובד החיברות בדמי ביתוח עולה על המקסימום, ניתן לבקש אישור לティום דמי ביתוח מראש או לבקש החזר דמי הביטוח שנוכו יותר מהפנסיה המוקדמת.

כל שלມボוטה האמור ה铉ה מפנסיה או מקצבת אובדן כושר עבודה מוקורה בפוליסטית פרט, כל ה铉ה שלא הונצחה שאין מעבודה לעניין גמלאות ולענין תשלום דמי הביטוח.

להלן מפורטים המקרים שבהם הפנסיה פטור מלכנות דמי ביתוח מהפנסיה המוקדמת (mboset על פרטומים של הביטוח הלאומי):

1. גמלאים שהגיעו ל"גיל הפרישה" על פי חוק גיל פרישה, התשס"ד-2004.
2. פנסיה לשאייריו של גמלאי (כגון אלמָרָה וילדים).
3. מובלעת שפרש לגמלאות ב-2 לחודש ואילך – לא יוכו ממנו דמי ביתוח לאומי ודמי ביתוח בריאות מהפנסיה באותו החודש, אלא רק מהחודש שלאחריו ואילך.
4. המוסד לביטוח לאומי רואה עמוק במעט שנים האחרונות בפנסיה ה铉ה פטורה מתשלום דמי ביתוח.
5. ה铉ה מהיון פנסיה אינה מחויבת בדמי ביתוח החל מיום 1.9.2007. כיון שה铉ה מהפנסיה המוקדמת מחויבת במלואה כאילו אין היון.
6. "עקרת בית" כהגדرتה בחוק הביטוח הלאומי פטורה מתשלום דמי ביתוח – איש נשואה (או ידועה בצבא) היא "עקרת בית" על פי חוק הביטוח הלאומי, אם אינה עובדת כעובדת שכירה, אינה בל"ית ואינה "עובד עצמאי", ושבעה (או בן זוגה) מבוטח לפי פרק י"א לחוק (מבוטח לענף אזרחים ותיקים ושאירים).
7. כאשר הגמלאי אינו תושב ישראל (לפי החלטת המוסד לביטוח לאומי), הוא פטור מתשלום דמי ביתוח לאומי ודמי ביתוח בריאות.
8. אלמנה המקבלת קצבת שארים או קצבת תלויים מן המוסד לביטוח לאומי בישראל.

9. מבוטח נכה המקבל מהמוסד לביטוח לאומי בישראל קצבת נכות כללית זמנית מלאה לתקופה של שנה לפחות, או קצבת נכות כללית מלאה יציבה, או קצבת נכות מעובודה בשיעור 100% לצמצמות.
- יש לשים לב לסוג הקצבה שמקבל המבוטח מהמוסד לביטוח לאומי. גמלת ניידות, גמלת לשירותים מיוחדים וגמלת לנכי פוליו, לדוגמה, אינם מזוכים בפטור האמור.
- החל משנת 2019 מי שמקבל קצבת נכות כללית המזכה אותו בפטור מתשלום דמי הביטוח, מקבל אישור למשלים הפנסיה (איישור דומה למתקבל קצבת נכות מעובודה נמצא בפיתה).
10. מבוטח שקיבל מהמוסד לביטוח לאומי אישור לתיאום דמי ביטוח כיוון שהכנסותיו הנוספות עלות על התקarra החייבת בדמי ביטוח.

פנסיה מוקדמת מחו"ל

ככל, פנסיה מוקדמת מחו"ל היא הכנסה שמקורה בסעיף 2 לפקודה ולכן היא חייבת בדמי ביטוח לפי הכללים החלים על הכנסה שאינה מעובודה. לפי עמדת המוסד לביטוח לאומי, לפנסיה מחו"ל ממושך לשעבר או על פי חוק אין פטור בסעיף 350(א) לחוק הביטוח הלאומי.

הוראות הביטוח הלאומי בדבר ניכוי ותשולם דמי ביטוח מפנסיה מוקדמת ומקרה בשל אובדן כושר עבודה

ביום 3.3.2019 פרסם המוסד לביטוח לאומי חזר ביטוח מס' 1461 בנושא אובדן כושר עבודה. החזר מסביר את מהות המכתבים שהמוסד לביטוח לאומי שלח למבטוחים בדבר חבות בדמי ביטוח בשל פנסיה מוקדמת או בשל קצבת אובדן כושר עבודה.

הביטוח הלאומי החל לחיב בדמי הביטוח את מקבלי הפנסיה מוקדמת (כולל פנסיית נכות) ואת מקבלי פיצוי בשל אובדן כושר עבודה מחברות ביטוח, שלא שילמו דמי ביטוח על הכנסותיהם, כולל אלה שלא נוכו דמי ביטוח מהפנסיה מוקדמת שקיבלו, רטרואקטיבית משנת 2016 ואילך.

המוסד לביטוח לאומי פיתח אפשרות להזות לפטוףס 126 את הכנסות מפנסיה מוקדמת שהן נוכו דמי הביטוח על ידי משלם הפנסיה מוקדמת והחל מחודש מרץ 2019 הוא שולח הודעה לבירור לכל מי שלדעתו לא שילם את דמי הביטוח, בין כינויי מהפנסיה מוקדמת או כתשלום כהנסה פסיבית, וזאת משנת 2016 ואילך.

תמצית חזר ביטוח מס' 1469 מיום 15.7.2019

ביום 15.7.2019 פרסם הביטוח הלאומי חזר חדש מס' 1469, המבטל את האפשרות של העברת האחריות למשלים הפנסיה או למשלים קצבת אובדן כושר עבודה החל ממועד פרסום החזר.

כלומר, כאשר תיערך הצלבה של הנתונים מטופס 126 עם נתוני הביטוח של מי שקיבל את התשלום, ייתברר שלא נוכו או לא שילמו דמי הביטוח, במקרה, במקרה יפנה למקבל התשלום ויחיב אותו בדמי הביטוח כהנסה שאינה מעובודה.

לאחר פרסום החזר מס' הביטוח הלאומי כי מבוטח שיוכיח כי מקור הפנסיה מחיקוק או מהסכים עובודה, יוכלבקש מפקיד הביטוח הלאומי לחשב את דמי הביטוח בשיעורים שמשלים הפנסיה היה אמר לנקות ממנו (1.349%) ו- (11.79%) במקומות שיעורי דמי הביטוח כהנסה שאינה מעובודה.

החוර מזכיר את האפשרות של ניכוי שכר טרח ערכיו דין והוצאות משפטיות מהקצבה ומפרט את ההוראות החדשות שבנון ינקטו חברות הביטוח ומשלמי הפנסיה לגבי מבטוחים שפטוריים מניכויי דמי הביטוח. הפרשי הצמדה וכנסות בוטלו והסדרי התשלום בוצעו ללא ריבית.

החוור אינו מסיר אחריות ממשלם הפנסיה מוקדמת שלא נג Luigi החוק ובבחירה בחזרה שאם הטעות הייתה של משלם הפנסיה (לדוגמה הייתה טעות בסטטוס העובד), החזוב יהיה במסגרת ביקורת ניכויים.

אישור למללים פנסיה מחודש ספטמבר 2019

המוסד לביטוח לאומי פרסם בחודש ספטמבר 2019 אישור למללים הפנסיה ש כוללת ריכוז של הכללים הרלוונטיים למלימי הפנסיה וקצבת אובדן כושר עבודה.

תשולם דמי ביטוח מהכנסה שמקורה מפיזי בגין אובדן כושר עבודה

סעיפים החוק הרלוונטיים לפיזוי בשל אובדן כושר עבודה מחברת ביטוח:

1. מכוח סעיף 345 לחוק הביטוח הלאומי - חייב עובד עצמאי בתשלום דמי ביטוח בגין הכנסותיו מהמקורות (1) ו-(8) לפקודת מס הכנסה, ומיל שאיינו עובד ואינו עובד עצמאי – חייב בדמי ביטוח מהמקורות המפורטים בסעיף 2 לפקודת (כל עסקך מחייב בדמי ביטוח לפי שיעורי דמי הביטוח שבחוק).
2. מכוח סעיף 371(ב) לחוק הביטוח הלאומי - מבוטח שהוא עובד שכיר, או עובד עצמאי, או עובד שכיר וגם עובד עצמאי, שיש לו הכנסה אחרת מהמקורות המפורטים בסעיף 2 לפקודת, ישם דמי ביטוח גם بعد הכנסתו האחראית בשיעור של חלול על הכנסות שאין מעובודה.
3. מכוח סעיף 345ב לחוק הביטוח הלאומי – מי מקבל פיזוי בשל אובדן כושר עבודה מכוח פוליסה מעסיק או מכוח חוק, לעובד או למי שהוא עובד, כאמור בהגדלה שבסעיף, חייב אמנים בתשלום דמי הביטוח, אך משלם הפיזוי חייב בגין דמי הביטוח בהתאם לכללים של "פנסיה מוקדמת".

מי שהכנסתו אינה כלולה בוגדר סעיף 345ב לחוק הביטוח הלאומי אלא בסעיף 345 לחוק הביטוח הלאומי, חייב לשלם את דמי הביטוח בעד עצמו בהתאם לכללים שבחוק ובתקנות

הוראות הביטוח הלאומי

על פי הוראות הביטוח הלאומי, כאשר הפיזוי של עובד עצמאי, הפיזוי הטרף להכנסתו של המבוטח מקור עצמאי וכל הכנסה חייבה בדמי ביטוח בשיעורי דמי הביטוח של עובד עצמאי.

להלן מתוך חוות ביטוח 1469:

"בעקבות החלטת בית הדין הארצי לעבודה (עב"ל 13-05-14089) הכנסה של עובד עצמאי מאובדן כושר עבודה תסוווג כהכנסה מקור (5) - פאשייבי, ולא מקור (1) או (8) - אקטיבי כפי שנהגו בעבר. לפיכך, החל משומות 2017 ואילך, אין לצרף הכנסה מאובדן כושר עבודה להכנסות מקור עצמאי. הכנסות מאובדן כושר עבודה של עובד עצמאי יסועgo כהכנסות מקור (5)."."

מבוטחים הפטוריים מתשלים דמי ביטוח באופן מלא או חלק

על פי סעיף 351 לחוק הביטוח הלאומי, פטורים מתשלים דמי הביטוח הלאומי (או משלמים דמי ביטוח מופחתים) המבוטחים כדלקמן:

1. מי מקבל קצבת נכות כללית מלאה לשנה לפחות,
2. מי מקבל קצבת נכות כללית מלאה לצמיות (ו尤וד 36 חודשים בתנאים מסוימים לזכאים),
3. מי מקבל קצבת נכות מעובודה בשיעור 100% לצמיות,
4. מי מקבל קצבת אזרח ותיק (זקנה) בפועל,
5. מי שזכה לקבל קצבת אזרח ותיק אך בחר לקבל קצבת נכות מעובודה בגין פרישה במקום קצבת אזרח ותיק. עובד עצמאי שזכה לקבל קצבת אזרח ותיק ובחר לקבל קצבת נכות מעובודה, פונה לפקיד גביה מלא שכירים בסניף הביטוח הלאומי עם אישור ממחלתת אזרחים ותיקים כדי להקטין את שיעורי דמי הביטוח.

המוסד לביטוח לאומי הקל על מבוטחים בגין פרישה ופרסם בחודש מרץ 2012 כדלקמן:

כדי שעיל משכורתו של עובד שכיר בגין פרישה המקבל קצבת נכות מעובודה יחולו הכללים שחלים על מי מקבל קצבת אזרח ותיק לעניין תשלים דמי ביטוח, עליו להגשים תביעה לקבעת אזרח ותיק, לבחור שלא לקבל את קצבת

אזורת ותיק ולמסור למשיק את אישור הזכויות הנקומי. עובד שלא מסר את האישור האמור למשיק, ינכוו ממנו דמי ביטוח על פי החוק והמשיק יעביר את חלקו בהתאם.

נכח שקיבל קצבת נכות כללית מלאה בשיעור 100% לפי תיקון ל clue, וכקצבתו הופסקה בשל הנסיבות גבוהות, זכאי לקבל לפי סעיף 220א לחוק את ההנחה או את הפטור במשך 36 חודשים נוספים, בהתאם לאישור מהמוסד לביטוח לאומי.

קצבה לשירותים מיוחדים, קצבה לנכח פוליו, גמלת ניידות, קצבה בשל פגיעה איבת וקצבה לנכי צה"ל (הלכת תלמי להלן), אין מזכים בהנחות בסיס לביטוח לאומי.

סעיף 320(ד) לחוק הביטוח הלאומי קובע שאם "יהיה אדם זכאי, ללא הוראות סעיף זה, ליותר מגמלאה אחת, הברירה בידו לקבל אחת מהן". כלומר, כאשר למボיטה מגיעות שתי קצבות: קצבת נכות מעובדה וקצבת נכות כללית - בו זמן נת, הוא חייב לבחור באחת מהן

סוגיות בעניין מעסיקים ושבירים

מבוטח שכיר במוסד לביטוח לאומי

קיימות חשיבות רבה לבחינה של מעמד העובד השכיר במוסד לביטוח לאומי לאור הזכויות שמעניק החוק לשכירים. מומלץ לשים לב ל מבחנים שקבעה הפסיקה ולצו הbijotoc הלאומי בדבר סיוג מבוטחים וקביעת מעבידים שהתקין המוסד לביטוח לאומי, כיון שמדובר המבוטח השכיר נבחן בעת הבקשה למילא ולא בעת הרישום על ידי המעסיק.

שכר מינימום

שכר המינימום יכול להיות לשעה, ליום או לחודש, ואיינו כולל שעות נוספות, תוספת ותק, החזרי הוצאות, מענקים על בסיס שנתי ועוד, אלא תשומות קבועים בלבד, כמפורט בחוק שכר מינימום. שכר המינימום שונה מעובד לעובד, ותלויה בחלוקת המשרה וברכיבי השכר השונים. הכנסה זו היא גם הכנסה המבוצחת לעניין גמלאות מחליפות שכיר.

החל משכורת חדש אפריל 2018 שכר המינימום הוא 5,300 ש"ח לחודש, אך שכר המינימום לשעה הוא 29.12 ש"ח לשעה לאור קיצור שבוע העבודה ל-42 שעות שבועית, וחלוקת שכר המינימום החדש ל-182 שעות במקום ל-186 שעות בחודש.

חייב בדמי ביטוח של הכנסתה עבודה

סעיף 344 לחוק הביטוח הלאומי מחייב בדמי ביטוח הכנסת עבודה מהמקורות המפורטים בסעיף 2(2) לפקוודת מס הכנסת.

מהי הכנסתה עבודה לפי סעיף 2(2) לפקוודה?

- השתכרות או רוח מעובדה.
  - שווי שימוש ברכב.
  - כל טובת הנאה או קצובה שניתנו לעובד ממושך.
  - תשומות שניתנו לעובד לכיסוי הוצאותיו... למעט תשומות כאמור המותרים לעובד כהוצאה.
- כלומר, חוק הביטוח הלאומי ותקנותיו פוטרים מתשלום דמי ביטוח הכנסת עבודה שפטורה ממש לפי סעיף 2(2) לפקוודה ואין פוטרים מתשלום דמי ביטוח הכנסת עבודה שפטורה ממש לפי סעיף אחר.

הכנסות עובד שכיר הפטורות מתשלום דמי ביטוח

להלן בקצרה רשימת רכיבי המשכורת הפטורות מתשלום דמי ביטוח, מתוך חזר המוסד לביטוח לאומי:
תשומות סבירים המשולמים לעובד על פי דין עקב ניתוק מוחלט של יחסית העבודה – פיזי פיטוריין, פדיון ימי מחלת, פדיון ימי חופשה, מענק שנים עודפות לעובדי השירות הציבורי ותשומות אחרים כגון, פיצוי בגין אי תחרות

ודמי הסתגלות (תשולם פיצוי בגין אי מתן הודעה מוקדמת לפני החוק חייב בתשלום דמי ביטוח ויש ליחס אותו לתקופה שבעדה שולם).

הזרי הוצאות שהוצאה העובד לצורך המעסיק – מותנה ברישום ההוצאה בספרי המעסיק לפי קובלות (החזר הוצאות אחזקת רכב פרט של העובד חייב בתשלום דמי הביטוח).

מימון לימודיים לעבוד – רק כאשר הם מהווים שמירה על הרמה המקצועית הקשורה לתחומי עיסוקו של העובד.

מימון בגדי עבודה – רק אם הם ממשיים רק לעובדה (כמו סרבל או מדים) או שיש עליהם לого של העסק.

עלות בגין הנדרש לעבוד על פי דין כמו גלימת עורך דין – יותרו כפטורים רק 80% מהוצאה.

הפרשנות המעסיק לקרן השתלמות, קופת גמל, פנסיה ופיצויים – פטורים רק כשהם במוגבלות התקarra הקבועה בפקודת מס הכנסת. מעל התקarra יש זכות שווי הטבה.

מימוש אופציית במלול הוני בלבד ומיסוי הוני – בהקצות משות 2003 בלבד.

פיצויי הלנת שכר לרבות ריבית והפרשי הצמדה על השכר המולן – כפוף לסכומים הפטורים בפקודת מס הכנסת (מעל התקarra – הסכומים חייבים כהכנסת עבודה).

מענק פטירה ותשלומיים הניתנים עבור העובד לאחר פטירתו – אם הם מיוחסים לתקופה שלאחר ניתוק יחסית העבודה.

החזר הוצאות בפועל ומורתות בגין צורכי העבודה שבו העובד מצהיר שהוצאה בפועל את הוצאות המפורטים בתקנות מס הכנסת ולפי טופס שבו העובד מצהיר שהוצאה בפועל את הוצאות.

תשולם שכר או הפרשים או שכר נוסף לאחר ניתוק יחסית עבודה

לעתים משולם לעובד שכיר תשולם לאחר שנוטקו יחסית העבודה, ויש לשלם בגיןו דמי ביטוח.

יש להבחין בין תשולם שנייתן לאחר ניתוק יחסית העבודה אשר מוגדר כשכר עבודה (כגון: הפרשי שכר ובונוס), לבין מצב שבו התשלום בנסיבות הוא פיצויו שנייתן רק לאחר שנוטקו יחסית העבודה ולאחר ניתוקם (כגון: פיצויי פיטורין ופדיוןumi חופשה).

נקבע במוסד לביטוח לאומי שדמי הביטוח בעבור תשולם שכר עבודה למי שנוטקו עמו יחסית העבודה, ישולםכו כמקובל מי שלא נוטקו עמו יחסית העבודה, אך המועד שלו ייויחס החיבור יהיה המועד שבו נוטקו יחסית העבודה וחולקת ה"תשולם הנוסף" התבצעה בתהנותם. קביעה זו הובירה על ידי המוסד לביטוח לאומי בית הדין הארצי לעובדה בפסק דין שרון טופז ושרון זלצמן (עב"ל 574/07). התשלום בפועל של דמי הביטוח יהיה לפי מועד תשלום שכר העבודה.

ביום 20.1.2019 דחה בית הדין לעובדה את תביעתו של אפרים שטיינמץ (ב"ל 61021-11-17) וקבע כי הכנסת פירוטית ממימוש אופציות שקיבל מעסיקתו בעבר, שנים לאחר שנוטקו יחסית העבודה, יש ליחס לחודש העבודה האחרון בחברה ולפרוס לפי התקנות.

פסק דין בעניין פורשי צה"ל – ביום 6.7.2107 פסק בית הדין הארצי (15-09-13954) כי תשלומי המשולמים למשרתי קבוע במהלך חופשת הפרישה שלהם חייבים בדמי ביטוח.

ביום 5.9.2019 דחה בית הדין הארצי את תביעתו של ישראל בוקר (ב"ל 18-08-17176) לתשלום דמי אבטלה כיוון שהוא לא כבר תקופה אכירה מספקה. לפי עמדת בית הדין התקופה שבה המעסיק שילם לעובד פיצוי אי מתן הודעה מוקדמת כלול בתקופת האכירה לדמי אבטלה רק בגובה הפיצוי החוקי (מקסימום חדש ימים).

ニיכוי הוצאות מהכנסת עבודה

פסק דין בבית המשפט העליון

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לעערוריים אזרחיים נתן את דעתו בנושא דמי חבר ודמי טיפול בפסק דין פ"ש פתח תקוה נגד שירותו בריונות כללית (ע"א 3844/15 מיום 15.12.2016).

השאלת בMOVED הערעור הייתה אם יש לראות את דמי הטיפול המקצועי או את דמי החבר עד גובה דמי הטיפול המקצועי (להלן: "דמי הארגון") שמשלמת החברה בגין עובדיה למוסדותיה של ההסתדרות, חלק מחישוב השכר והכנסת העבודה שבгинס מחויבת החברה במס שכר ובמס מעסיקים.

בפסק הדין קובע בית המשפט העליון שתכלית סעיף 2(2) לפקודת היא באופן כללי כי הכנסת הנובעת לנישום כתוצאה מקיים יחסית עובד ומעסיק ומשתלמת לו משום קיומם של יחסי אלה – היא הכנסתה עבודה. עוד קובע בית המשפט העליון כי הסעיף על פי לשונו, כולל בהגדרת הכנסת עבודה כל טובת הנאה המגיעה מן המעסיק לעובד כחלק מיחסיו העבודה בינויהם, למעט המפורט בחריג.

"כאמור יש לפרש את החריג לסעיף 2(2) לפקודת בדרך תכלייטית, על פייה כל תשלום או טובת הנאה המועברים מהמעסיק לעובד כחלק מיחסיו העבודה בינויהם נכנים בדרישה של הכנסתה העבודה, למעט תשלוםם הבאים בוגדי החריג, אשר לו יש לתת פירוש מצמצם, בשל אותה תכלייט של החוק".

השופט רובינשטיין קבע כי דמי הארגון הם חלק בלתי נפרד מן השכר. העבודה שהכסף אינו מגיע בפועל לעובד אין פירושה כי הכסף לא שולם לו כחלק משכרו, שכן הכסף שולם להסתדרות בעבר העובד ובשם העובד לצורך מתן השירות לעובד. המעסיק משתמש רק "צינור" להעברת הכספיים.

אין לראות את התשלומים האלה כהחזר הוצאות מן המעסיק לעובד ולכן יש לראותם כחלק מהגדרת הכנסתה העבודה, בין שהם מותרים לעובד כחוצה ובין שלאו.

הפרשנות הזאת אמרה, לדעת השופט רובינשטיין, להיטיב לאורה עם העובדים, כיון שאין פגעה בגובה ההפרשות הפטורות ממש ובתגמולו הביטוח הלאומי הנגרורים מהגדרת הכנסתה העבודה לפי סעיף 2(2) לפקודת.

כלומר, מפסק הדין עולה כי אין להתר הקטנת הכנסתה העבודה לעניין חישוב דמי הביטוח, כדי לא לפגוע בגמלאות הביטוח הלאומי הנגררות מגובה הכנסתה העובד.

עמדת הביטוח הלאומי בקשר לניכוי הוצאות של שכירים

בהתאם על פסק הדין של בית המשפט העליון מדצמבר 2016, פרסם הביטוח הלאומי ביום 1.1.2017 את עמדתו בקשר לניכוי הוצאות של שכירים.
להלן מותוך החזר של הביטוח הלאומי:

בהתאם לסעיף 344 לחוק הביטוח הלאומי, הכנסתו של עובד שכיר נקבעת על פי סעיף 2(2) לפקודת. מכאן כי ככל שמדובר בחוצאה לפי סעיף 17 לפקודת (סעיף אלו לא מפנה סעיף 344 לחוק), הרי שאין היא רלוונטית לעניין חישוב הכנסתה לעניין חוק הביטוח הלאומי.

סעיף 2(2) לפקודת כולל חריג שאינו נכלל בהגדרת הכנסתה עבודה: "למעט תשלוםם כאמור המותרים לעובד כחוצה".

הפירוש שנוטן הביטוח הלאומי חריג האמור בסעיף 2(2) לפקודת הוא, שהחריג גועך להקל על השכיר שלא יצטרך להגיש דוחות למס הכנסת כדי לניכוי הוצאות המותירות לו בניכוי, ויכול לנכונות אותן ישרות מהמשכורת באמצעות המעסיק.

דמי חבר ששולמו משכוו של העובד (על ידי המעסיק המשמש כ"צינור" בין העובד לבין הארגון), אינם בוגדר החזר הוצאות מהמעסיק לעובד ולכן יחויבו כהכנסת עבודה אף על פי שהן מותירות בניכוי ממשוורתו.

החוර מביא את פסק הדין של בית המשפט העליון שלעיל כבסיס לעמדתו, שכן נקבע בפסק דין כי יש לפרש את החריג לסעיף 2(2) לפקודת בדרך תכלייטית, על פייה כל תשלום או טובת הנאה המועברים מהמעסיק לעובד כחלק מיחסיו העבודה בינויהם נכנים בדרישה של הכנסתה העבודה, למעט תשלוםם הבאים בוגדר החריג, אשר לו יש לתת פירוש מצמצם, בשל אותה תכלייט של החוק.

לענין דמי הארגון קבע בית המשפט, כי הם אינם בוגדר החריג, ויש לראותם כחלק מהכנסתה העבודה של העובד, בין שהם מותרים בניכוי לעובד כחוצה ובין שלאו.

החוור מפרט את דרכי הטיפול של עובד הביטוח הלאומי שבודק תלוש משכורת של עובד:

1. ביקורת ניכויים - מבקר הניכויים יבודק כי דמי הביטוח (חלק העובד וחלק המעסיק) שולמו משכר הברוטו, לפני ניכוי הוצאות.

2. בקשה להחזר דמי ביטוח במשכורת - פקיד מעסיקים ידחה בקשה להחזר דמי ביטוח בגין ניכוי הוצאות דמי חבר רטרואקטיביים.

בקשות להחזיר דמי ביטוח בעקבות הגשת דוח למס הכנסה - פקיד מעסיקים ידחה בקשות להחזיר דמי ביטוח בעקבות התרת הוצאות לשכיר בדוח שהגיש למס הכנסה

תשלום דמי ביטוח בתקופה חופשה ללא תשלום (חל"ת)

מי שנמצא בחל"ת בהסכם המעסק לפחות קלנדי אחד מלא (או בלבד לא זכאות לדמי לידה), ובתקופה זו אינו עובד אצל מעסיק אחר וaino עובד עצמאי, מעסיקו ינהג כאמור להלן:

בכל אחד מה חודשים הראשונים (2 חודשים) של החל"ת על המעסק לדוח על העובד ולשלם דמי ביטוח מינימליים. המעסק רשאי לנכות סכום זה מכל סכום שיגיע לעובד ממנו [כמפורט בטקנה 6(א) להוראות המוחdot בדבר תשלום דמי ביטוח].

סכום דמי הביטוח המינימליים נגור משכר המינימום כפול 6.57%. בתקופה זו העובד בחל"ת מבוטח לכל ענפי הביטוח, למעט לענף פגעה בעבודה ולענף זכויות בפרק חברות ופתרונות רגל של מעסיק.

הכוונה לחודש מלא או לחודשים מלאים, שבהם העובד נמצא בחופשה ללא תשלום. כאשר העובד עובד אפילו יום עבודה אחד בחודש, ישולמו דמי ביטוח بعد יום העבודה בלבד.

החל מהחודש השלישי של החל"ת על המבוטח לשלם דמי ביטוח עצמו, לרבות מבוטחת בחל"ת (לפי עמדת המוסד לביטוח לאומי יחסוי העבודה הושעו ולא נותקו). יש לפנות למוסד לביטוח לאומי בסניף המגורים, למחלקת גבייה מבוטחים שאינם שכירים (גלאי"ש).

כל עוד לא נותקו יחסוי העבודה, לא תיחסם מבוטחת כאמור שאיתו עובדת לעקרת בית נשואה או לאלמנה בת קבוצה לעניין הפטור מתשלום דמי ביטוח.

בחינות ותקופת אכשורה לדמי לידה מובאים בחשבון החודשים הראשונים של חל"ת, כאמור לעיל, אם הם לפני היום הקבוע לזכאות לדמי הלידה.

המוסד לביטוח לאומי פרסם הבהרה בעניין מבוטחות בחופשת לידה, שמארכות את החופשה ללא שמגעים להן דמי לידה לתקופת ההארכה, לפי תיקון מס' 46 לחוק עבודות נשים, התשי"ד-1954.

בגין מבוטחות אלה המעסק משלם דמי ביטוח במעמד של חופשה ללא תשלום, וכן החל מהחודש השלישי המלא של החל"ת חובת התשלום מוטלת על המבוטחת כפי שהוסבר לעיל.

תזכורות לכללי פרישת שכר ותשלום הטבות

שכר החודשי רגיל

השכר החודשי הרגיל הוא השכר שנוהג לשלם לעובד מדי חודש.

תשולם חודשי לעובד שנוהג לשלם בחודש שלאחר החודש שבudo הוא משתלם, על פי הדיווח של העובד (כגון: פרמיות, שעות נוספות וכדומה), נחسب לשכר החודשי רגיל של העובד بعد החודש שלאחר החודש שבudo משולם התשלום החודשי.

הפרשי שכר (הפרשיים)

כ倘 מעסיק משלם לעובד הפרשי שכר بعد תקופות קודמות, הפרשיים בגין הعلاה בדרגה וכדומה, יש לעורך דוח על הפרשיים (הפרשי שכר אינם תשלום נוסף).

על פי תקנות הביטוח הלאומי (תשולם ופטור מתשלום דמי ביטוח), התשנ"ה-1995, הפרשיים ייחשבו לשכרו החודשי הרגיל של העובד ויוקפו על כל אחד מה חודשים, בהתאם. משום כך הדוח יתייחס לתקופה שבוגינה שולמו הפרשיים, לפי שיעורי דמי הביטוח והמקסימום שהיו נהוגים באותה התקופה. יש לשים לב לשינויים בשיעורי דמי הביטוח, לשינויים בהכנסה החייבת בשיעור מופחת ולתקופה החייבת בדמי ביטוח באותה התקופה.

תשולם נוסף

"תשולם נוסף" הוא שכר שנייתן לעובד נוסף על השכר החודשי הרגיל, למעט הפרשי שכר.

ל"תשלום נוסף" נחברים, בין היתר, רכיבי השכר הבאים: ביגוד, דמי הבראה, משכורת "13", בונוס, מענק השתפות ברוחכי מעסיק, מענק יובל, ביטוח רכב וכדומה, לרבות כל גלים מס עבור כל אחד מהרכיבים הללו, וכן כל תשלום תקופתי שלא נהוג לשולם מדי חודש, למעט הפרשי שכר (שאותם כאמור יש ליחס לכל אחד מהחדשניים שבಗינם שלומו).

כאשר השכר ברוטו כולל יותר מרכיב אחד של "תשלום נוסף", כגון: גם דמי הבראה וגם ביגוד, יש להב亞 בחשבון את סך כל ה"תשלומים הנוספים" באותו חודש.

כמשמעות משלם לעובד בונוס או תשלום כלשהו נוסף על שכרו החודשי הרגיל, עליו לערך דוח על תשלום נוסף בהתאם לתקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח).

הפעולות שיש לבצע בעניין פרישת שכר

1. החל משכורת חודש יוני 2014 יש להשוו את השכר הנוסף לרבע משכר המינימום. על פי חוזר הביטוח הלאומי מס' 1455 הכוונה לרבע משכר המינימום החודשי.

החל מחודש דצמבר 2017 שכר המינימום הוא 5,300 ש"ח לחודש ורביע ממנו הוא 1,325 ש"ח.

עד משכורת חודש Mai 2014 יש לבדוק מהו השכר החודשי הרגיל של העובד בחודש המסויים ולהשוו את השכר הנוסף ל-25% מן השכר החודשי הרגיל של אותו החודש (הכולל גם את הפרמיות, השעות הנוספות וכדומה).

2. בתשלום נוסף יש לנוהג כדלקמן:

2.1 אם התשלום הנוסף נמוך מרבע משכר המינימום של העובד אזי לא חלות הוראות הפרישה. התשלום הנוסף מצורף לשכר החודשי הרגיל, ומושלים בו דמי ביטוח בחודש התשלום.

2.2 אם התשלום הנוסף עולה על רביע משכר המינימום של העובד או שווה לו, אזי חלות הוראות הפרישה המפורטות להלן.

3. הוראות הפרישה:

3.1 תשלום נוסף ששולם לאחר שהעובד עבד שנה לפחות ברכזיות אצל המuszיק הנוכחי, יש לחלק ב-12. המנה מצורפת לשכרו החודשי הרגיל של העובד בחודש שבו חולק התשלום הנוסף ובכל אחד מ-11 החודשים שקדמו לו.

3.2 תשלום נוסף ששולם לעובד שלא עבד בכל חודשי השנה הקלנדרית, כוללת את החודש שבו שולם התשלום הנוסף ו-11 החודשים שלפניו, יש לחלק במספר החודשים שבהם עבד העובד במהלך 12 החודשים הללו, עד כולל החודש שבו שולם התשלום הנוסף. המנה מצורפת לשכרו החודשי הרגיל של העובד בכל אחד מהחודשים הללו.

3.3 יום עבודה בחודש נחשב לחודש שבו העובד עבד.

הפרש של תשלום נוסף

המוסד לביטוח לאומי קבע כי הפרש של תשלום נוסף יושווה לשכר הרגיל בחודש שבו שולם התשלום הנוסף במקור. לדוגמה: המuszיק שילם "משכורת 13" במשכורת חודש يول, ובמשכורת חודש אוגוסט שילם לעובד הפרשים בשל טעויות. במקרה זה יש ליחס את הפרש לחודש يول ולא לחודש אוגוסט.

היחס למועד המוקרי משמעו חישוב מחדש בחודש يول (על פי הדוגמה), תוך עrica חזרת של ההשוואה, והפעלת כללי הפרישה על פי הוראות תקנה 5 לתקנות שלעיל.

ההוראות חלות על כל סוג היעילות לשינויים בתשלום נוסף, לרבות טעויות ו/או הסכמים קיבוציים רטרואקטיביים.

חוות תשלום דמי ביטוח שכר ופרישת תשלום נוסף כאשר העובד לא עבד במשך חודש מלא

ביום 29/06/2015 פרסם המוסד לביטוח לאומי חוק 1458 המפרט את אופן הדיווח עבור הנסיבות שכר בתקופת ח'לי'ד וח'לית, בתוקף ממשכורת יוני 2015 ואילך (מועד דיווח בחודש يول 2015).

לענין בונוסים ושכר נוסף בתקופות האמורות נקבעו כבר בשנת 2009 הוראות כדלקמן: בכלל, תשלום נוסף יש לחלק ל-12 חודשים, חדש התשלומים ו-11 חדשים אחורה שביהם עבד העובד, אולם נקבע בהוראות שיש להוציא מהספירה חודשים מלאים שבהם העובד לא עבד, גם אם קיבל הטבת שכר או גמלה.

לדוגמא: בחודש פברואר משולם לרונית תשלום נוסף שעולה על 25% משכר המינימום. רונית קיבלה דמי לידה ולא בעודה בחודשים אוקטובר, נובמבר, דצמבר וינואר. יש לפрос את התשלומים הנוסף ל-8 חודשים (לא החודשים אוקטובר, נובמבר, דצמבר וינואר

כללים ממשכורת יוני 2015 לעניין הטבות שכר בחו"ל או בחו"ל, לפי חזר 1458

בכלל, הטבות שכר המשולמות לעובד מדי חודש גם בתקופת שהותו בחו"ל או בחו"ל (כמו: שווי טלפון, שווי רכב, שווי עיתון וכדומה), הן בגדר הכנסות עבודה ולפיכך חייבות בניכוי ובתשלומים דמי ביתוח לאומי ודמי ביתוח בריאות. החזר מבדיל בין הטבות ששולמו בתקופת חלי"ת לבין הטבות ששולמו בתקופת חלי"ד. מפורטים להלן עיקרי ההוראות (כל הפרטים הטכניים מצויים בחו"ז):

1. הטבות שכר בתקופת חלי"ד [לפי סעיף 351(א) לחוק הביטוח הלאומי]

הטיפול תדועה בטופס 102 בקוד מיוחד, תשוויך לחודש שבבערו שלמה ויינו וישולמו בעבורה דמי ביתוח לאומי ודמי ביתוח בריאות בהתאם.

ニיכוי דמי הביטוח מהעובד יבוצע לפי שיעורי הניכוי (מוסחת ומלא) הנהוגים לסוג העובד ובהתאם לסוג המעסיק - עיקרי או שניי.

החו"ז מדגיש ומציין, שהודשי חלי"ד (מלאים) אינם נחשבים כחודשי עבודה לעניין פריסת שכר נוסף.

2. הטבות שכר בתקופת חלי"ת

הטיפול המשולמת לעובד בתקופת חלי"ת (החל מהחודש הראשון של החופשה), משולמת לו למעשה מכוח תקופת העבודהו אצל מעסיקו, ועל כן הטיפול תיויחס לחודש העבודה שקדם למועד יציאתו של העובד לחלי"ת.

על המעסיק ליחס את כל הטיפול ששולמו לעובד בתקופת חלי"ת לחודש העבודה האחרון שקדם למועד יציאתו לחלי"ת. סכום הטיפול הוא בגין שכר נוסף ויחולו לגבי כל הפרישה.

הטיפול תדועה בטופס 102 בתשלום נוסף. מקרים שבהם תקופת חלי"ת חריגה משנה והעובד קיבל מיידי חדש הטיפול שכר גם לאחר 12 חודשים, יועברו כחריגים לבדיקת המשרד הראשי.

בעבור תקופת חלי"ת מושלים דמי ביתוח בעבר (כלומר, בכל אחד משני החודשים הראשונים המלאים של החל"ת על המעסיק לדוח על העובד ולשלם דמי ביתוח מינימליים. המעסיק רשאי לנחות סכום זה מכל סכום שיגיע לעבוד ממנו, הכל כמפורט בתקנות. יום העבודה אחד בחודש נחשב כחודש עבודה).

למען הסר ספק מודגש בחו"ז כי סך הטיפול ששולמו לעובד בתקופת חלי"ת בחודש שקדם לחודש שבו יצא העובד לחלי"ת, ייחס כבסיס לחישוב גמלאות מחליפות שכר, בהתאם להוראות החוק.

בבית הדין האזרחי לעובדה (ב"ל 17-05-1392) דזה ביום 5 באוגוסט 2018 את תביעתו של עמוס מלניקוב וקבע כי פריסת של תשלום נוסף (החייב בפרישה) רלוונטיות גם לעניין חישוב גמלות נכות מעובדה.

הפרשי גמלה

הפרשי גמלה בשל תשלום נוסף או הפרשי שכר

מעסיק שישים בונוס שחייב בפריסת שכר (גם אחרי ניתוק יחסית העבודה), או שישים לעובדים הפרשי שכר בשל תקופות קודמות, חייב לפנות למוסד לביטוח לאומי ולקלב השלהם למלאות שהוא קיבל בעבור העובד (לדוגמא: תגמולי מילאים), ולהפנות את העובד למוסד לביטוח לאומי כדי לקבל השלהם למלאות מחליפות שכר שהעובד קיבל, כגון: דמי לידה. יש לשיטם לב מגבלת השהייה (בדרך כלל שנה מיום מתן הבonus).

המוסד לביטוח לאומי מזכהamus בביטחון ניכויים שיש להודיע לעובדים על זכאותם לتبוע הפרשי גמלה (על פי חוק הودעה לעובד), לדוגמה, לעובד שהוסיף למבקרתו בביטחון הניכויים שווי רכב, ומשלם הפרשי גמלה בתנאים מסוימים.

הפרשי גמלה בתוצאה מיידי של עסקן על משכורת

בקשר כאמור לעיל, מבקר המדינה הזכיר למוסד לביטוח לאומי את זכותו לتبוע השבת גמלאות מעסיק שלא דיווח או לא שילם דמי ביטוח עד עובדו (לפי סעיף 369 לחוק הביטוח הלאומי).

בפסק דין רפאל חיון נ' המוסד לביטוח לאומי (ב'יל 13-07-57285 מיום 24.12.2015) הגדיל בית הדין את בסיס השכר הרבע שנתי שלפניו שלומו למבוטח גמלאות בגין תאונה בעבודה, כיון שהמעסיק לא דיווח למוסד לביטוח לאומי על שכרו האמתי של המבוטח.

המוסד לביטוח לאומי הוסיף את המעסיק הצד ג' לתביעה ובית הדין קבע כי הצד ג' ישלם למוסד לביטוח לאומי את השלמת דמי הביטוח לשכר המתוקן ואת הסכומים העתידיים אשר נדרש המוסד לביטוח לאומי לשלם למבוטח בהתאם לשכרו המתוקן.

הבסיס לתשלום גמלאות מחלוקת שכר כאשר השכר מורכב גם מעמלות

כאשר שכר העבודה כולל מעמלות, יש לבחון מראש אם העמלות הן בונוס או שכר רגיל. הבעיה מתעוררת בעיקר בחישוב הבסיס לקביעת דמי לידיה או דמי פגיעה בעבודה, שהרי בונוס נפרש לפי כללי הפרישה ל-12 חודשים. כיון שהמוסד לביטוח לאומי פורס מעמלות לפי תקנות הפרישה לצורך חישוב דמי הלידה, פנו يولדות לבית הדין והסוגיה האמורה לעיל נדונה בשני פסקי דין:

1. בפסק דין המוסד לביטוח לאומי נגד קרן פרידמן (עב'יל 10-129) בבית הדין הארצי לעבודה ביום 20.06.2011. בפסק דין פלונית נגד המוסד לביטוח לאומי (עב'יל 09-543) בבית הדין הארצי לעבודה ביום 11.5.2011. משוכרתן של העובדות בפסק הדין התבessa על משכורת ועל מעמלות שלוממו על פי הצלחה וכןו דמי ביטוח גם בגין העמלות. המוסד לביטוח לאומי הכיר בתביעת העובדות לדמי לידיה והתייחס למעמלות כתשלום נוסף. בעניינה של קרן פרידמן אישר בית הדין הארצי את קביעת בית הדין האזרחי לעבודה כי המעסיקה ראתה בתשלום העמלות חלק משכRNAה של העובדת, קיבל את תביעת העובדת וקבע כי משאיו העמלות חלק משכRNAה הרגיל של העובדת, יש לכלול אותן בחישוב דמי הלידה, ללא פרישה.
- ערעורה של פלונית נדונה לאחר שבית הדין האזרחי הצדיק את עמדת המוסד לביטוח לאומי. בית הדין הארצי קיבל את הערעור וראה "בענק הרבוני", בנסיבות המקרה, חלק משכRNAה החדש של המבוטחת ללא פרישה. בית הדין הדגיש שדרך חישוב אחרת עלולה להביא להפליאתו לרעה של עובדות המקבלות את שכRNAן בדרך של מעמלות. בית דין האזרחי דחה ביום 29.7.2019 את תביעתה של איילת בן גיגי שלו (ב'יל 17-11-51804) וקבע כי אין לראות את המענקים הרבוניים שלוממו לה לפני הלידה כשכר רגיל לאוטו הרבעון. בנסיבות המיחודה בוצעה התחשבות בענקים רבוניים בצורה מיוחדת, לפי ממוצע של השנה הקודמת

যিসום התוספת הראשונה לצו סיווג מבוטחים

צו הביטוח הלאומי (סיווג מבוטחים וקביעת מעבידים), התשל"ב-1972 (להלן: צו סיווג מבוטחים או הצו) קובע, שאם מבוטח נכלל במדד התנאים שקבע הצו – הוא נחשב כעובד שכיר לפי התוספת הראשונה, כעובד עצמאי לפי התוספת השנייה, או כמו שאינו עובד (שכיר) ואינו עובד עצמאי לפי התוספת השלישית, בהתאם כאמור בצו, ללא צורך במבחןים נוספים.

הצו מחייב בעבר המוסד לביטוח לאומי בלבד, ואין בקיים התוספת הראשונה לצו אסמכתא לכך שמתיקיים יחשיכי עבודה כהכלתם לעניין חקיקת עבודה אחרת.

אי קיומם האמור בתוספת הראשונה של הculo זהה למצב שבו מעסיק לא דיווח ולא שילם דמי ביטוח בעבר העובד, וחולות על המעסיק כל הסנקציות הקבועות בחוק ובתקנות, לרבות שיפוי לפי סעיף 369 לחוק הביטוח הלאומי. יש לשים לב, שהculo חל על עסקים, על משקי בית, וגם על עדי בתים המעסיקים צרכנים שתחום העבודה זומני ביצועה נקבעו מראש ושומרים, אם תחום השמירה נקבע מראש.

בתוספת הראשונה של הculo מפורטים המבוטחים, שככל עוד הם ממלאים את תנאי העבודה הרשומים בculo, מעסיקם הוא זה שחייב בתשלום גמול העבודה וכן בדיווח ובתשלום דמי הביטוח Caino היה המבוטח עובד שכיר

דגשים בעניין ספורטאים – ספורטאי מקצוע או ספורטאי חובב

כדי שספורטאי יボטח ככיר לעניין גמלאות הביטוח הלאומי, עליו לעמוד בקריטריון הקבוע בתוספת הראשונה בculo סיווג מבוטחים: **קיים הסכם העסק מרושם בכתב. המעסיק הוא מי שחייב בתשלום גמול העסקה.**

המוסך לביטוח לאומי בודק גם אם יש תשלום בפועל כי עמדת המוסך לביטוח לאומי היא שיחסן עובד ומעסיק מתייבם מחיבים מתן תמורה בעבר ביצוע העבודה (כלומר, יש להראות תלושי שכיר ותשלום שכיר בפועל, שאינו נזק משכר המינימום). הביטוח הלאומי בוחן גם התאמה בין השכר להיקף המשרה (למשל, בהיקף עבודה של שליש משורה צריך לדווח משכורות של שליש משכו המינימום לפחות) וזכאות לתנאים סוציאליים.

העסקת עובדים זרים (תושבי חוץ)

סעיף 2א לחוק הביטוח הלאומי קובע החל משנת 2003 כי לעניין חוק זה לא יראו כתושב ישראל, בין השאר, את מי שבידו אשרה ורישיון לישיבת ביכון בישראל (אשרות מסווג ב/1, ב/2, ב/3, ב/4, לרבות רישיון עבודה).

הדיווח על העובדים הזרים נעשה לפי שיעורי דמי ביטוח מיוחדים במוסך לביטוח לאומי או באמצעות לשכת שירות התעסוקה (להלן: "לשכת התעסוקה").

דיווח לשכת התעסוקה

מעסיקי עובדים זרים שמוקם מושבם בשטחים (למעט עובדים זרים במשק בית) שמועסקים בתחום מדינת ישראל, מדווחים באמצעות מדור התשלומיים לצד לשכת התעסוקה [תקנה 3(ב) לתקנות הביטוח הלאומי (גבית דמי ביטוח), התשי"ד-1954].

ביום 29 ביולי 2012 פרסמה רשות האוכלוסין וההגירה הבהраה בעניין דמי הביטוח הלאומי והittel ההשוואה. על פי ההבהраה, הגביה לביטוח הלאומי כוללת את ענפי הביטוח: נפגעי עבודה, אימחות ופשיטת רגל והיתריה כוללת את הittel ההשוואה.

שם שיעורי דמי הביטוח הלאומי והittel ההשוואה הנגבים מהעובדים הפלשתיים המועסקים בישראל זהים לחלוון לשיעורי דמי הביטוח הלאומי המוטלים על עובדים ישראלים.

דיווח במוסך לביטוח לאומי

הדיווח כמוסך לביטוח לאומי על העסקת עובד זר נעשה לפי קריטריונים שונים המפורטים להלן:

1. תושבי כל המדינות [לרבות פליטים ומבקשי מקלט בעלי אשורת לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכנסה לישראל, התשי"ב-1952], למעט אלה שיש להם הוראות מיוחדות כאמור להלן בסעיפים הבאים.
2. תושבי שטחים שאינם תושבי ישראל שעובדים במשק בית – המעסיק מדווח ומשלם דמי ביטוח לאומי לשירותו למוסך לביטוח לאומי ולא לשכת התעסוקה.
3. עובדים זרים המועסקים ב"אזור" - הדיווח כמוסך לביטוח לאומי נעשה לפי תיקון בחוק הביטוח הלאומי מיום 1.10.2005.
4. תושבי חוץ מדינות אמנה. מדינות חrigot: קנדה, בולגריה ורומניה (כמו בסבר להלן).

ביטוח בריאות ממלכתי

מי שאינו נחسب תושב ישראל בביטוח לאומי אינו מבוטח על פי חוק ביטוח בריאות ממלכתי. בעניין זה הותקן צו הקובל הסדר מפורט המכיב מעסיק לבטה עובד זר בישראל במסגרת ביטוח רפואי, לרבות עובדים זרים השווים בישראל שלא כדין.

העסקת תושבי חוץ ממדינות אמנה לביטחון סוציאלי

החל בחודש נובמבר 2010 דורש המוסד לביטוח לאומי לדוח על תושבי חוץ (שאינם אזרחי ישראל) שהם תושבי מדינות שישראל חתומה עמו על אמנה לביטחון סוציאלי - בעל תושבי ישראל, למעט תשלום דמי ביטוח בריאות. המוסד לביטוח לאומי פרסם חוזרים הכללים הנחוצים בדבר תשלום דמי ביטוח לאומי بعد תושבי חוץ ממדינות אמנה שמועסקים בישראל.

בהתאם להנחיות, כל עסקן בארץ שמעסיק עובד תושב חוץ שאינו בעל תעודה זהות ישראלית, מחת המדיינות שנכרצה עמו אמנה לביטחון סוציאלי שכוללת ענפי ביטוח מסוימים לעניין גמלאות, חייב לדוח למוסד לביטוח לאומי ולשלם דמי ביטוח לאומי (לא דמי ביטוח בריאות) בהתאם לכללים שהליכים על עובד תושב ישראל.

הדיווח על מי שאינו בעל תעודה זהות ישראלית נעשה באמצעות טופס 102 המשמש לדיווחם של עובדים תושבי ישראל. המוסד לביטוח לאומי מנפיק לעובד האמור מספר מזהה שיישמש לצורכי הביטוח הלאומי. כדי לקבל מספר מזהה, על המעסיק למלא טופס בל/1050 - שאלון לרישום נפש, שנ拟定 להוריד מתוך האינטראנט של המוסד לביטוח לאומי. יש לצרף לטופס את צילום הדרכון הזר וכן אישור העסקה שכוללת את פרטי העובד, פרטי המעסיק ומספר תיק הניכויים במוסד לביטוח לאומי, ולשלוח את הטופס לתחומי הביטוח במשרד הראשי.

מהמוסד לביטוח לאומי נמסר כי המעסיק חייב לקבל מספר מזהה כאמור לעיל, וכן, אם המספר המזהה התקבל באיחור, יש להגיש דוחות מתוקנים (כמו תושב ישראל שהמעסיק בטועות לא דיווח עליו במועד).

העסקת עובדים זרים שלא כדין

החל מיום 1 במרץ 2003 לא מושלמות גמלאות לעובדים זרים בעקבות תקופה שבה הם שוהים באופן לא חוקי בישראל. סעיף 243ב קובע כי "לא תשלום גמלה לשוהה שלא כדין, כמשמעותו בסעיף 13 בחוק הכנסת לישראל (בסעיף זה – שוהה שלא כדין) בעקבות שהותו כאמור".

המונח "תשלום" (לפי הפירוש של המוסד לביטוח לאומי לסעיף) משמש בעיקר לקרים שבהם מדובר בתשלום של גמלה בכיסף, ולא חל על גמלאות אחרות. לעומת גמלאות שאינן מוגדרות בתשלום בעקבות, ממשיכות להשתלים גם למי ששוהה בישראל שלא כדין. לדוגמה: דמי טיפול רפואי לנפגע בעבודה.

המוסד לביטוח לאומי משלם קצבאות חדשות המשתלמות בעקבות פגיעה (דמי פגיעה, דמי לידיה, קצבת נכות מעובדה) רק כאשר פסקה השהות הבלתי חוקית (או שהעובד הזר יצא לחו"ל, או שהשהות היפה חוקית).

כשתובע הגמלה עוזב את ישראל הוא מקבל את הגמלה בעבר התקופה שנותרה לאחר עזיבתו. קצבת תלויים שאינם מצויים בישראל ולתלוויים השוהים בישראל כדין.

מעסיקי עובדים זרים שלא כדין צפויים לכנסות מנהליים ולכנסות נוספים בעבר כל יום שבו נמצאת העבירה. הסנקציות לפי סעיף 369 לחוק הביטוח הלאומי חלות גם במקרים אלה.

תושב ארעי

תיקון מס' 199 לחוק הביטוח הלאומי מתקבע את סעיף 2א לחוק וחל על מי שקיבל אישרה ורישיו (שמקנה תושבות) לפי חוק הכנסת לישראל החל מיום 1.1.2018. התיקון חל על אוכלוסיות בעלי האשרות מסוג א/1, א/2, א/4 (הנלווה לאשרה מסוג א/2) ו-א/5.

עד התיקון לחוק, בעלי האשרות הוכרו כתושבי ישראל אם מרכזו חייהם היה בישראל ובבדד שהתגוררו בישראל לפחות 183 ימים מיום קבלת האשרה.

על פי התיקון בחוק, כל בעלי האשרות המקנות תושבות מכוח החוק, יוכרו כתושבי ישראל מיום קבלת האשרה, ללא המתנה של 183 ימים, ובתנאי שהחו באرض כדין לפחות חצי שנה לפני קבלת האשרה שמקנה תושבות.

המוסד לביטוח לאומי פרסם חוזר ביטוח מס' 1452 ביום 24.1.2018, המפרט את התייחסותו לתיקון החוק. על פי החוק, החל מעתאריך 1.1.2018 ספירת 183 הימים תיבחן לתקופה של ישיה חדשניים טרם קבלת האשרה המזוכה ובבדד שהמבוטח התגורר כדין בישראל. המועד כתושב יקבע לא לפני יום קבלת האשרה.

אחריות המושך לדיווח וلتשלום דמי הביטוח ותיקון סעיף 369 לחוק הביטוח הלאומי

מעבר למיצוי הזכויות של העובד, יש חשיבות לדיווח כלל, ולדיווח על סכום הנקסה האמיתית בפרט, לאור האפשרות שיש למוסד לביטוח לאומי לתבוע מהמושך את דמי הביטוח שלא שולמו לרבות חלק העובד (מוגלים) עם הצמדה וקנסות וכן את היון המלא ממושך שלא דיווח על העובד או שלא שילם כחוק את דמי הביטוח במועד, לפי סעיף 369 לחוק הביטוח הלאומי.

סעיף 369 לחוק הביטוח הלאומי מאפשר לביטוח לאומי לגבות ממושך שלא נרשם, שלא דיווח על עובדיו או שלא שילם דמי ביטוח בעדום, וקרחה מקרה המזכה במללה לפני הסדרת הדיווח והתשולם, את היון המלאות העתידיות בכיסף שהמוסך לביטוח לאומי שילם וישלם לעובד, ואת השווי הכספי של הגמלאות בעין שהזקאי קיבל בקשר לאותו המקרה.

הגביה לפי סעיף 369 לחוק היא נוספת על גביה דמי הביטוח שלא שולמו, כולל חלק העובד (מוגלים) יחד עם הצמדה וקנסות. סעיף 369 לא הגביל את המוסך לביטוח לאומי בסוג המלאה שבגינה הוא רשאי לתבוע את החזר.

לאי דיווח על עובד ואו אי תשלום דמי ביטוח יש גם היבטים פליליים לפי סעיף 398 לחוק הביטוח הלאומי.

סעיף 369 לחוק הביטוח הלאומי תוקן במסגרת חוק ההסדרים לשנת 2017 **בתקוף מילוי 2017** בוגע למקרה המזכה במללה שקרה במועד זה ואילך.

בסעיף המתוקן הוגבל בתקרה הסכום המרבי שהbijוטו הלאומי רשאי לגבות מהמושך, כך שהחייב יהיה אمنם לפי סכום המלאה המהוון, אך לא יותר מסכום מרבי לפי שלוש מדרגות בהתאם למשך ביצוע העבירה. הסכום המרבי האמור לא יעלה על 20 פעמים השכר הממוצע במשק (בשנת 2019 – 205,460 ש"ח) בעבר או רישום או אי תשלום לתקופה שעולה על 12 חודשים.

בסעיף מודגם כי המוסך לביטוח לאומי חייב למצות את זכותו לתבעו שיפוי מכוח סעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי לפני הפעלת סעיף 369 לחוק. סעיף 369 יחול על חלק מהסכום שלא נגבה לפי סעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי.

המוסך לביטוח לאומי פקיד גביה ראשי, בכיר, שהיא מוסמך לחייב את המושך לפי הטענה, והוא חייב לשולח למושך הודעה בדואר רשום על הכוונה לחיב对他 במסגרת הטענה. הודעה תכלול את כל הפרטים לפי הטענה ותודיע את המושך בדבר זכותו לטענותיו בכתב.

אם המושך אינו טוען את טענותיו בתוך 45 ימים מהמועד שבו נמסרה לו הודעה החיבור, הודעה הופכת לדרישת תשלום שנמסרה למשיך במועד האמור.

לפקיד הגביה הריאשי ניתנת הזכות להחליט אם לחיב את המושך, ולענין סכום החיבור, אם לחיב אותו לבדוק או לחלק את החיבור ביןו ובין מעסיקים נוספים,ograms hem לא דיווחו ואו לא שילמו את דמי הביטוח בגין העובד.

על גביה החוב יחולו הוראות פקודת המסים (גביה). פיגור בתשלום החוב של יותר מ-30 ימים מיום מסירת דרישת התשלומים יכול הפרשי הצמדה. אפשר להגיש תובענה לבית הדין לעובדה על קביעת החיבור לפי סעיף 369 לחוק הביטוח הלאומי, כאמור.

תשך (טיפ) למלצרים

ביום 26.3.2018 דין בית הדין הארץ בשני פסקי דין ונתן החלטה תקדימית בעניין התשר בensedot, בבתי קפה וכדי, שחלה מיום 1.1.2019 ואילך (עמרי קיס נ' המוסך לביטוח לאומי וגלי הツוק בע"מ 10-15-44405, ד.ע. יבוא וניהול מסעדיות בע"מ נ' ייחיאל בודה ע"ע 16-02-28480).

פסק הדין משנה החלטות ידועות לפיהן היה קיים מבחן הוולונטריות ואופן הרישום בספריה העסק.

בית הדין הארץ מדגיש שההקלות החדשונות הן בעניין הביטוח הלאומי ומשפט העבודה, כל עוד אין חקיקה. בית הדין אינו מתערב בדייני המס והמע"מ, אך הקביעה שלו שהתשער הוא הכנסה ששיכת לבית העסוק לעניין משפט העבודה

ודיני הביטוח הלאומי היא בעלת משמעות עקיפה גם על מס ערך נוסף, על ניכוי במקור של מס הכנסה, על ניהול ספרים וגם על חוקים נוספים (כמו הגבלת השימוש במזומנים).

המוסד לביטוח לאומי פרסם את עדותו בחוזר ביטוח/ 1459 "הכנסות מתשר בענף המפעדות" וגם באיגרת למשפט, בתחולת מיום 1.1.2019:

החוור מבהיר כי הכנסה מתשר היא הכנסה עבודה של העובד ממפעיקו לפי סעיף 2(2) לפוקודה, והמעסיק נדרש לנוהג בסכום התשר כפי שהוא נהוג בכל רכיב אחר של שכר.

התשר כלל בוגר שכר עבודה מכוח הוראות סעיף 2(א) לחוק שכר מינימום ולכן העובד זכאי לקבל מהמעסיק שכר עבודה שלא יפחח שכר המינימום.

להלן מตוך החוזר – הוראות הביצוע לטיפול הפקיד (כפי הנראה מדובר בהוראות של המוסד לביטוח לאומי שאמורות לחול רק לעניין חוק הביטוח הלאומי) :

1. החל מtarיך 1.1.2019 תשי' נחשב כהכנסת עבודה ללא תלות באופן תשלוםו, בין אם נרשם בספרי המפעדה ובין אם לאו.
2. בתיה עסק מחייבים בדיווח וברישום ההכנסות מתשר כחלק מהכנסת בית העסק.
3. בנסיבות מקרה המזכה בתשלום גמלה, המוסד לביטוח לאומי ייחסב את הבסיס למקרה בהתאם להכנסה האמיתית, הכוולת גם את כספי התשר.
4. במקרים שבהם לא ידועה בית העסק על ההכנסות מתשר במלואן, או לא ידועה כלל, יופעל נגדו סעיף 369 לחוק הביטוח הלאומי.

חוות דיווח חודשית ורביעונית

המשמעות המדוחת למוסד לביטוח לאומי מהוות בסיס למלאות, לכן, לפי סעיף 344 לחוק הביטוח הלאומי, יש לדוח מדי חודש על השכר הרגיל, גם אם השכר שולם באיחור. למיצוי זכויות מיטבי למלאות, על בעלי שליטה להקפיד לקבל שכר באופן שוטף, כפי שהוא לשלם לשאר העובדים.

החל בחודש ינואר 2010 המעסיקים חייבים לדוח למוסד לביטוח לאומי, נוסף על הדיווח החודשי, דיווח שמי מפורט באופן ממוקן בלבד, פעם רבבעון בעבר:

- (1) פנסיונרים בפנסיה מוקדמת עד שנת 2015. החל משנת 2016, יש לדוח בטופס 126.
- (2) תלמידים בהכשרה מקצועית.
- (3) עובדים בחופשה ללא תשלום.
- (4) דיווח לפי צו סיווג מבוטחים.
- (4) דיווח לפי צו סיווג מבוטחים.

דיווח מרובץ

אין לדוח על גילום קיבוצי ברשימה מרווחת ללא פירוט שמי. יש לפרט את התשלומים ולהזכיר בחילק ב' של טופס 126 כרשומה נוספת לעובד, על כל המשטמע לכך. דיווח מרובץ כאמור גורם לכך שתלושי השכר שנמסרים לעובדים אינם כוללים את כל רכיבי השכר (עברית לפי חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958). כתוצאה מכך המוסד לביטוח לאומי אינו יכול למצות עם תובעי הגמלאות את כל זכויותיהם, ואיןו משלם גמלאות בשל הטבות אלה (ברשות המסים קיימת הוראה דומה).

מילי טופס 101 וטופס 103

יש לבצע מכל עובד למלא טופס 101 מיד עם תחילת העבודה, לצרף צילום של תעודה זהות שלו ומסמכים הקשורים לקבעות שהוא מקבל מהמוסד לביטוח לאומי. טופס 103 ימלא מי שהל עליו צו הביטוח הלאומי בדבר סיווג מבוטחים ובקביעת מעבדים, במיוחד אם זה מקום העבודה היחיד כ"שכירות".

יש להקפיד לדרש דיווח מעודכן מדי שנה, לרבות פרוט הכנסות הנוסף באופן ברור.

טופס 126 מקוון שMOVEDר למועד לביטוח לאומי החל בחודש יולי 2016

במסגרת חוק ההטייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב 2015 ו-2016), התשע"ה-2015 נוסף סעיף 355(א1) לחוק הביטוח הלאומי.

הנחיות פורסמו בחוזר מעסיקים 1463 בחודש יוני 2016 ועדכון פורסם ביולי 2016.

להלן ההוראות הקשורות מהחוק, מה חוזר ומהטיסכומים בישיבת ועדת העבודה והרווחה שדנה בחוק:

לפי סעיף 355(א1) מעסיק או מי שימוש פנסייה מוקדמת יגיש למועד לביטוח לאומי באופן דין וחשבו על שכר העבודה או על פנסיה מוקדמת שישלים למי שבудו הוא חייב או היה חייב בתשלום דמי ביטוח, למעט עובד במשק בית, במועדים אלה:

(א) עד יום 18 ביולי בכל שנה – לגבי החודשים ינואר עד יוני של אותה שנה – מס' 1 (שיעור ראשון התבצע מיום 3 ביולי 2016).

(ב) עד יום 18 בינואר בכל שנה – לגבי החודשים ינואר עד דצמבר של השנה שקדמה לה מס' 2 (שיעור ראשון בחודש ינואר 2017).

שיעור טופס 126 שליל מתבצע לפי המידע הקיים, ללא צורך בהתאמות הנדרשות בדרך כלל לפני הגשת טופס 126 למס הכנסה. הנחיות לשידור הטופס מפורטות בחוזר.

(ג) לפי המועד החוקי להגשת טופס 126 לרשות המסים (מספר 3).

הכוונה בסעיף זה למבנה הדיווח של טופס 126 ששודר למס הכנסה פעמי' בשנה (בתוספת של מספר תיק הניכויים הפעיל במועד לביטוח לאומי במקומות מס' התיק במס הכנסה). הטופס האמור ישודר גם למועד לביטוח לאומי לאחר המועד שהוא משודר למס הכנסה, ובгинיו מילא התבצעו כל ההתאמות הדרושים לדיווחים השוטפים ולספרי המעסיק, כמפורט.

תיאום דמי ביטוח מראש והוחר דמי ביטוח בדיעבד

مبוטח שיש לו הכנסות מסוימות או יותר (לרבות מפנסיה מוקדמת המשולמת לפני גיל פרישה), משלים דמי ביטוח על פי סדר החיוב המפורט להלן ובאופן המפורט להלן, אך לא יותר ממההכנסה המרבית לתשלום דמי ביטוח זכאי לשיעור מופחת רק פעם אחת:

1. מהכנסותיו עובד שכיר המעסיק מנכה את דמי הביטוח.
2. כאשר הוא נכלל בהגדרת "עובד עצמאי" בחוק הביטוח הלאומי, הוא משלים דמי ביטוח עד עצמו.
3. מהכנסות "פסיבות": הכנסות שאין מעובدة כעובד שכיר או עצמאי (ואין פטורות מדמי ביטוח על פי החוק או על פי התקנות), הוא משלים דמי ביטוח עד עצמו.
4. מהכנסותיו מפנסיה מוקדמת כהגדרתה בחוק הביטוח הלאומי, משלים הפנסיה מנכה את דמי הביטוח.

האחריות לניכוי דמי ביטוח בשיעור המלא

האחריות לתשלום דמי הביטוח במלואם מוטלת על העובד השכיר שעבוד אצל מעסיקים שונים לפי סעיף 342(ד) בחוק הביטוח הלאומי. תקנות התיאום נקבעו לפי הוראות סעיף 342(ה) לחוק שקבעו בין היתר את חובת המעסיק לניכוי בשיעור המלא למי שעבוד אצל מעסיק נוסף.

עובד שכיר שהוא גם עובד עצמאי וגם מקבל פנסיה מוקדמת בו זמןית, מנכה משלים הפנסיה את השיעור המלא של דמי הביטוח לפי סעיף 345(ה)(1) בחוק הביטוח הלאומי, למעט אם נעשה תיאום, כיון שמשלים הפנסיה המוקדמת הוא המעסיק המשני.

מעסיק עיקרי ומעסיק שני

כאשר למבוטח יש בעיסוקו עובד שכיר (לרבות לפי צו סיווג מבוטחים) כמה מקורות הכנסה (לרבות פנסיה מוקדמת) או שיש לו פנסיה מוקדמת שני מקורות או יותר, יש לקבוע מי המעסיק העיקרי ומילוי המשני, ובהתאם נערך ניכוי דמי הביטוח.

העסק המקורי מנכה מהעובד שיעור מופחת (3.5% בשנת 2019) ושיעור מלא (12% בשנת 2019). העסק המשני מנכה מהעובד שיעור מלא, אלא אם נערך תיאום כפי שיוסבר בהמשך.

העסק המקורי לעניין תיאום דמי ביטוח הוא העסק שעובדו ה策יר בטופס 101 שאצלו הוא משתכר "משכורת חודש". ככלומר, אותו עסק מנכה מס הכנסתה משכר העובד על פי לוח הניכויים של מס הכנסתה.

העסק המשני הוא העסק שעובדו ה策יר בטופס 101 שאצלו הוא משתכר "משכורת נוספת" (העסק המקורי משכרו של העובד את שיעור המס המרבי, או שיעור מס אחר שקבע פקיד השומה). אם יש יותר שני עסקים, אז העובד יבחר מי מהם הוא העסק המקורי ויצהיר על כך בטופס.

בטופס 620 שנמצא באתר הביטוח הלאומי מובהר כי העסק ינהג לפי ה策ירה בטופס 101 ואין להפנותו למוסד לביטוח לאומי לצורך קבלת אישור על ניכוי כמעסיק המקורי. העובד חייב לעדכן את כל מעסיקיו בכל שינוי בה策ירה בטופס 101.

כאשר עובד שכיר מקבל גם פנסיה מוקדמת, **הപנסיה היא ה"עסק המשני"** לעניין תיאום דמי הביטוח. ככלומר, כאשר עובד יש משכורת ופנסיה מוקדמת, תיאום דמי הביטוח נערך בפנסיה אף על פי שבמס הכנסתה התיאום נעשה במשכורת.

כאשר עובד שכיר ההכנסה הנוסף היא ממשך יד או שהיא הכנסתה פסיבית, אין לעורך תיאום דמי ביטוח במשכורת כיון שהחישוב נערך בתחום "גביה מלא שכירים" במוסד לביטוח לאומי. אם ההכנסה מהמשכורת נמוכה מ-60% מן השכר הממוצע במשק – אז יש לשולח את התלוש (או התלושים) למחוקקת גביה מלא שכירים בסניף המוסד לביטוח לאומי, כדי לעדכן את שיעורי דמי הביטוח המופחתים בהכנסה הנוסף.

כאשר אין צורך למלא טופס 101, כמו למשל בתשלום על פי צו הביטוח הלאומי בדבר סיווג מבוטחים וקביעת מעבידים, העובד ממלא טופס בל/103, ומזהיר אם זה מקום העבודה היחיד כ"עובד שכיר" או שיש לנכות דמי ביטוח ממשני. ברירת המחדל של עסק, כאשר מבוטח הכלול בצו סיווג מבוטחים לא מילא טופס 103, היא שזה מקום עיסוקו המשני של המבוטח, ועליו לנכות מהעובד דמי ביטוח בשיעור המלא.

תיאום דמי ביטוח מבוצע לעובד בלבד ובאחריותו. אין תיאום דמי ביטוח למשק.

כל ההוראות הקשורות לתיאום דמי ביטוח ולהחזיר דמי ביטוח למבוטח שלא ערך תיאום, מצוינות **תקנות הביטוח הלאומי (תשלים וניכוי דמי ביטוח משכרים מוצלחים אצלם משבדים שונים)**, התשנ"ז-1997 (להלן: "תקנות התנאים").

תיאום דמי ביטוח בפנסיה מוקדמת (פנסיה המשולמת לפני פרישה)

פנסיה מוקדמת היא פנסיה המשתלבת מכוח חיקוק או הסכם עבודה לעובד או למי שהוא הגיע לגיל פרישה, לאחר שפרש מעבודתו פרישה מוחלטת או פרישה חלקית, לרבות קצבה המשתלבת כאמור בשל נכות או בשל אובדן כושר עבודה מלא או חלקי.

אם אדם עובד שכיר ויש לו גם הכנסתות מפנסיה מוקדמת, אזי מקום העבודה שבו הוא עובד שכיר הוא העסק המקורי ומשלם הפנסיה הוא "העסק המשני", גם אם בעבר מס הכנסתה התיאום מבוצע באופן שונה.

אם משולמת פנסיה מוקדמת לגמלאי שהוא גם עובד שכיר, ו/או מקבל פנסיה מוקדמת ממוקור נוסף, ו/או גם עצמאי, משלם הפנסיה מנכה מהມבוטח את השיעור המלא של דמי הביטוח, אלא אם המבוטח המציא למשלם הפנסיה אישור על ניכוי בשיעור שונה.

כפי שמוסבר להלן, העובד רשאי להגיש למשלם הפנסיה טופס בל/644 שבו יצחיר על הכנסתתו אצל העסק המקורי ומשלם הפנסיה יזין את ההכנסה הזאת בתוכנת השכר ויקבל אישור תיאום אוטומטי לשנה זו בשיעור המופחת (מתחלת השנה או מתחלת העבודה).

תיאום דמי ביטוח מראש בשיעור המופחת

עובד אצל שני עסקים או יותר (לרבות מי שמקבל פנסיה מוקדמת ממוקור אחד או יותר), שהכנסתו אצל העסק המקורי נמוכה מ-60% מהשכר הממוצע במשק זכאי לתיאום דמי ביטוח.

העובד מتابקש להגיש למעסיק המשני, ומקבל הפנסיה מتابקש להגish למשלים הפנסיה, נוסף על החכירה בטופס 101 גם אישור לתיאום דמי ביטוח, כדלקמן :

1. החכירה על ההכנסה אצל המuszיק העיקרי בטופס בל/ 644 - המuszיק המשני מזין את נתוני ההכנסה מחדש ינואר של השנה הנוכחית, או ממועד תחילת העבודה בשנה הנוכחית.
2. אישור שהופק באמצעות אתר האינטרנט של המוסד לביטוח לאומי.

תיאום דמי ביטוח לפי טופס 644 מבוצע מחדש השם הולך לעבוד אצל המuszיק המשני, או מחדש ינואר בשנה הנוכחית, או לפי התקופה שבאישור מהינטרנט.

על פי החכירות אלה, המuszיק המשני או משלים הפנסיה יזינו בתוכנת השכר את סכום ההכנסה של העובד או של מקבל הפנסיה אצל המuszיק העיקרי, וכך יתקבלו אישור אוטומטי על ניכוי דמי ביטוח בשיעור המופחת (כאשר ההכנסה אצל המuszיק העיקרי נמוכה מסכום של 60% מהתשלובת המשק).

העובד אינו יכול לקבל החזר דמי ביטוח בשנה הנוכחית מהמוסד לביטוח לאומי. אם לא בוצע תיאום, אז החזר יעשה בשנה הבאה (כמויסבר בהמשך).

כאשר המuszיק מזין את ההכנסה רטראקטיבית, נוצרת יתרת זכות. דיווח על הפרשי שכר שליליים של עובדים מתבצע באמצעות שידור קווצ' בלבד.

דוגמה (שני מעסיקים) :

משכורת ברוטו (חייב לביטוח הלאומי) אצל המuszיק העיקרי - 3,000 ש"ח
משכורת ברוטו (חייב לביטוח הלאומי) אצל המuszיק המשני - 1,000 ש"ח - העובד מקבל מכך על המשכורת בסך 3,000 ש"ח שהוא משתכר אצל המuszיק העיקרי בטופס בל/ 644.

הUlusik המשני מקבל דמי ביטוח בשיעור המופחת עד לסכום של 60% מהתשלובת המשק. כלומר, מקבל מכך ה- 1,000 ש"ח את השיעור המופחת (3.5%).

לא התיאום האמור המuszיק המשני מקבל מסך ה- 1,000 ש"ח את השיעור המלא (12%).

המשך הדוגמה למשוך שלישי (או מעסיק שני) :

משכורת ברוטו (חייב לביטוח הלאומי) אצל המuszיק השלישי - 500 ש"ח - העובד מקבל מכך בטופס 644 על שתי המשכורות שלו : האחת אצל המuszיק העיקרי בסך 3,000 ש"ח, והשנייה אצל המuszיק המשני בסך 1,000 ש"ח. סך הכל העובד מקבל מכך על 4,000 ש"ח בטופסי בל/ 644. המuszיק השלישי (המשני השני) חייב בשיעור המופחת סך של 500 ש"ח במקום בשיעור המלא.

טופס בל/ 644 נמסר כדלקמן :

1. לUlusik השני (המשני הראשון) - 3,000 ש"ח, בהתאם למשכורת אצל המuszיק הראשי.
2. לUlusik השלישי (המשני השני) - 4,000 ש"ח, בהתאם למשכורות אצל המuszיק הראשי והUlusik המשני הראשון. המuszיק השלישי (המשני השני) יזון למערכת 4,000 ש"ח.

החשבון הוא כדלקמן : $2,164 = 4,000 - 6,164$ (בשנת 2019).

כלומר, המuszיק השני יכול לנכונות דמי ביטוח בשיעור המופחת עד 2,164 ש"ח בכל חודש.

מועד مليוי טופס בל/ 644

בתחילת כל שנת מס (אם החכירה ניתנת באיחור, אז אפשר להצהיר מחדש ינואר בשנה הנוכחית, כפי שהסביר לעיל).

לעובד חדש או למקבל פנסיה חדש – מיום תחילת העבודה או תחילת קבלת הפנסיה, ולאחר מכן בתחילת כל שנת מס.

למי שקיים כבר אישור לתיאום דמי ביטוח לתקופה הקרובה – כSHIPוג תוקפו של האישור, ולאחר מכן בתחלת כל שנת מס.

העובד מתחייב לעדכן את המעסיק המשני אם שכרו אצל המעסיק העיקרי משתנה באופן מהותי.
במקרים שבהם השכר אצל המעסיקים אינו קבוע, אין לבצע תיאום לפי טופס בל/644.

תיאום דמי ביטוח בשל הכנסה שעולה על הכנסה המרבית

עובדים ו/או מקבלי פנסיה מוקדמת שהכנסתם הכוללת היא מעל הכנסה המרבית החייבת בדמי ביטוח מקבלים אישור לתיאום דמי ביטוח לשנה השוטפת במוסד לביטוח לאומי לפי טופס בל/53 שנמצא באתר הביטוח הלאומי באינטרנט.

לצורך קבלת אישור התיאום יש לפנות לאגף גביה מעסיקים בסניף שאליו שייך המבוטח על פי כתובת מגוריו. לטופס יש לצרף טופסי בל/100 מודפסים וחתוםים של השנה השוטפת והשנה שקדמה (או לפחות 12 חודשים שקדמו לחודש заявкתה), מכל מקורות הכנסה, ולהצהיר מי המעסיק העיקרי של העובד. בשלב זה מטפל באישורים האלה תחום רכיפות הביטוח משרד הראשי (פקס 53-5386520-02).

כדי לקבל אישור לתיאום דמי ביטוח לשנת 2020, רצוי לשלווח את המסמכים לצורך התיאום בחודש ינואר 2020. המוסד לביטוח לאומי מסר כי מעסיק שני רשייל לפטור עובד מתשלום דמי ביטוח מעל המקסימום רק לפי אישור לתיאום מהמוסד לביטוח לאומי. ככל שהמעסיק לא ניכה דמי ביטוח בעלות, עליו להגיש דוחות מותקנים.

ביקורת המוסד לביטוח לאומי

המוסד לביטוח לאומי שומר לעצמו את הזכות לבדוק את הצהרת העובד או מקבל הנסיכה על הכנסתו אצל המעסיק העיקרי או משלם הנסיכה, על פי טופס 126 המדווח על ידי המעסיקים או משלמי הנסיכה. لكن המעסיק המשני או משלם הנסיכה אינם חייבים לבדוק את ההצהרה של העובד או של מקבל הנסיכה, אך הם חייבים לשמור את ההצהרות האמורות ואישורי התיאום יחד עם טופס 101 (או טופס 103), המעידים על הצהרת העובד על עבודה יחידה או על עבודה נוספת נוספת.

החזר דמי ביטוח בשיעור המופחת

כאשר לא נערכ תיאום דמי ביטוח לשנה השוטפת או כאשר המעסיק העיקרי ניכה שיעור מלא במקום שיעור מופחת לשנה השוטפת, המבוטח רשאי לتبוע מהמוסד לביטוח לאומי החזר של דמי הביטוח ששולמו יותר החל משנת המס הבאה.

בקשה להחזיר דמי ביטוח בשל הכנסה בשיעור המופחת יש להזמין מהמוסד לביטוח לאומי באמצעות אתר הביטוח הלאומי באינטרנט (תיאום דמי ביטוח – בקשה החזר). החזר מתבצע באמצעות טופסי 126 שקיים במוסד לביטוח לאומי. יש לעקוב אחר ההוראות באתר האינטרנט.

עובד שאינו לו גישה לאינטרנט ישלח את הטופס שיקבל בסניפי הביטוח הלאומי, לפקס-מייל מספר 6463474 או דרך מוקד *6050.

כאשר קיימת בקשה באינטרנט וחסר טופס 126, המוסד לביטוח לאומי שולח למבוטח הודעה שחסר טופס 126. עם קליטת הטופס, חישוב החזר יתבצע אוטומטית ואין צורך לשלווח בקשה נוספת.

החזר דמי ביטוח מעל הכנסה המרבית לתשלום דמי ביטוח

החזר דמי ביטוח מעל הכנסה המרבית ששולמו ביותר בשל תיאום שלא נערך מראש, מבוצע בסניפי המוסד לביטוח לאומי בתחום גביה מעסיקים, בטופס 752 אליו מצורפים טופסי 100 מכל המעסיקים.

מבוטח שיש לו חשבון דמי ביטוח בגביה בשל הכנסות עסק, ממשליך יד או הכנסות פסיביות –-Amor לקלbet את החזר לאחר חישוב דמי הביטוח על הכנסות אלה.

מי שאין לו חשבון בחלוקת הגביהה במוסד לביטוח לאומי ושולח את הטופס למוסד לביטוח לאומי, מתבקש לצרף המכחאה מבוטלת לצורך אימות חשבון הבנק.

ככל, החזר מתבצע רק בעבור שנה שלמה ולא בעבור חלקו שנה. החזר בעבור השנה השותפת מתבצע באמצעות קופץ זיכויים על ידי המעסיק אך ורק בהתאם לאישור שהתקבל מהמוסד לביטוח לאומי.

בית הדין האזרחי לעובדה (ת"י'צ 16-03-22654) דחה ביום 21.8.2018 את בקשתו של יוסף אלבו להכיר בתביעתו כתובענה ייצוגית בגין אי השבה יזומה של תשלומי יתר מעיל תקרת התשלומים המרבית, ששולמו לטענתו למוסד לביטוח לאומי.

התיקשנות של החזר דמי ביטוח

ה�始 דמי ביטוח בשל תנאי שלא נעשה מראש ניתן עד שבע שנים לאחר מכן (לא כולל את השנה השותפת). המוסד לביטוח לאומי פרסם חוזרים המפרטים את אופן הטיפול בחזרים (התיקשנות החזרי דמי ביטוח).

ה�始 דמי ביטוח למקבל פנסיה מוקדמת

"פנסיה מוקדמת" (לרבות תקין בשל אובדן כושר עבודה) כהגדרתה בחוק הביטוח הלאומי נחשבת "מעסיק משני", אף על פי שבמס הכנסה הפנסיה המוקדמת נחשבת למשיק עיקרי לעניין תנאי מס.

סבירו שהוא עובד במקום אחד או יותר וגם מקבל פנסיה מוקדמת, או מקבל שמקבל פנסיה מוקדמת מכמה מקומות, שלא ביצעו תנאי דמי ביטוח מראש, פונים לקבל החזר דמי ביטוח בשיעור המופחת באמצעות אתר האינטרנט של המוסד לביטוח לאומי. החזר הוא עד שבע שנים לאחר מכן (לא כולל השנה השותפת).

עובד עצמאי (או עובד שכיר עצמאי) ו/או מי שיש לו הכנסות פסיביות, שיש לו גם פנסיה מוקדמת, פונה לתוחם גבייה ממעסיקים בסניף המוסד לביטוח לאומי שאליו הוא שייך לפי כתובת המגורים, כדי לקבל החזר דמי ביטוח ששולמו בגין מהפנסיה המוקדמת, לחשבונו בגביה, לאחר שתיערך התאמה על כל הכנסותיו.

מדד התשלומים של צה"ל

מקבל פנסיה מוקדמת ממופ"ת יבדוק באתר מופ"ת באינטרנט את הכללים החלים עליו בעניין תנאי דמי ביטוח וה�始 דמי ביטוח בגין שניים קודמות.

חישוב דמי ביטוח של עצמאי שהוא גם שכיר

מי שהוא עובד שכיר במקום העבודה אחד והוא עובד עצמאי (או שיש לו הכנסות פסיביות החייבות לדמי ביטוח), חיישוב דמי הביטוח עד התקראה מבוצע בהפרשי השומה בתיק העצמאי שלו לביטוח הלאומי. אם נעשתה טעות במשכורת, אז יש לפנות למוסד לביטוח לאומי כמקובל.

הגשת תביעה לדמי פגיעה בעבודה על ידי המעסיק

בדרכ כל העובד מגיש תביעה לדמי פגיעה בעבודה והמעסיק משלים את הפרטים בחלקו בטופס התביעה. חוק הביטוח הלאומי והתקנות מאפשרים למשיק, בתנאים מסוימים ובאישור מראש המוסד לביטוח לאומי, להגיש את התביעה במקום העבודה, או לשלם תמורת דמי פגעה, כמפורט להלן.

1. תקנה 22 תקנות הביטוח הלאומי (ביטוח מפני פגיעה בעבודה, התשי"ד-1954 – התקנהאפשרת למעסיק (שהתאפשר עם הסכם עם המוסד לביטוח לאומי) להגיש את התביעה למוסד לביטוח לאומי ולשלם בשם המוסד לביטוח לאומי את דמי הפגיעה לעובד שנפגע בעבודה אצל אותו המעסיק, במועד תשלום המשכורת. אפשר לבחור את סוג העובדים שככלולים בתקנה 22 ויש לציין אותם בעת החתימה על ההסכם.

המוסד לביטוח לאומי משלם למשיק עמלה בשיעור 2.5% מדמי הפגיעה (לא כולל את 12 הימים הראשונים). העובד משלם את חלקו בטופס וחותם עליו. המעשיק משלם את חלקו בטופס ומגיש את הטופס למוסד לביטוח לאומי על פי הסדר (لسניף שקרובה למקום מגורי העובד).

המעסיק משלם לעובד שכר רגיל/דמי מחלה לפחות בסכום דמי הפגיעה שמניע לעובד מהמושך לביטוח לאומי עד סיום הטיפול בתביעה במוסך לביטוח לאומי. כשהתביעה תאשר המעסיק יקבל בחזרה את סכום דמי הפגיעה ששילם (החל מיום ה-13) בתוספת העמלה.

על פי הפרטום של המוסך לביטוח לאומי, יכול להצטרף להסדר לפי תקנה 22 מעסיק שמעסיק 100 עובדים או יותר. המעסיק מלא טופס בקשה להצטרפות וכותב התcheinבות (שהוא החזזה המשפטית בין המעסיק למוסך לביטוח לאומי). המעסיק מקבל גם איגרת בנושא ביטוח נפגעי עובודה כולל בין היתר דגשים במילוי טופס התביעה.

2. **תמורה דמי פגעה ודמי ביטוח מופחתים – סעיפים 95 ו-343 לחוק הביטוח הלאומי** – כאשר מתמלאים שני תנאים המפורטים בסעיף 343 לחוק הביטוח הלאומי, המעסיק משלם לעובדים משכורת רגילה בזמן תקופה דמי הפגיעה, שלא תפחית מדמי הפגיעה (תמורה דמי פגעה) ובתמורה לכך הוא מקבל הנחה בתשלום דמי ביטוח לאומי לענף פגעה בעובודה שהוא משלם עבורו כל העובדים.

העובד מגיש את התביעה לדמי הפגיעה בעובודה לצורך הכרה בפגיעה ואינו מקבל תשלום מהמוסך לביטוח לאומי.

התנאים הם :

המעסיק מעסיק לפחות 500 עובדים.

המעסיק חייב מתוקף חוק, הסכם קיבוצי או חוזה עבודה, לשלם לעובדים שכר بعد הזמן שבудו משתלמים דמי פגעה בעובודה וסך כל השכר אינו קטן מדמי הפגיעה.

דמי פגעה בעובדה

דמי פגעה בעובדה היא גמלה יומיית המשולמת לנפגע שאיבד את כושרו לעבוד בשל הפגיעה בעובדה, כפיצוי על הפסד ההכנסה לתקופה שבה אינו מסוגל לעבוד ולא עסוק בכל בעובדה. ניתן לקבל דמי פגעה חלקיים למי שחזר לעבוד באופן חלקי.

דמי הפגיעה מושלמים לתקופה שלא עולה על 90 יום על סמך תעוזות אי כושר לנפגע בעובודה שנtanן רופא קופת חולים.

שכר يوم הפגיעה מושלים על ידי המעסיק.

כאשר תקופת אי הכושר פרוחתה מ-12 ימים – לא מושלמים דמי פגעה בעבור הימים הראשונים.

העובד מקבל את כל דמי הפגיעה מהמוסך לביטוח לאומי והמעסיק מקבל מדי רבעון דרישת להחזיר את 12 הימים הראשונים שבудם זכאי הנפגע לדמי פגעה, כאילו היו דמי ביטוח. המעסיק אינו רשאי לנכות את הימים אלה ממשכורתו של העובד או מצבירת ימי המחללה שיש לעובד.

מעסיק המשלם דמי פגעה לפי תקנה 22, משלם לעובד את כל דמי הפגיעה ומתקבל בחזרה את דמי הפגיעה בגיןו 12 ימים ראשונים.

הבסיס לגמלה נקבע בהתאם להכנסות הנפגע במשך ארבע השנה שקדם לפגיעה עד לסכום מרבי הקבוע בחוק (שכר בربعון שקדם לפגיעה ו/או הכנסה של עובד עצמאי בربعון שקדם לפגיעה, עד לסכום המרבי). החישוב נעשה לפי בסיס של 75% ממוצע השכר ה"רבע שנתי" כאמור.

דמי פגעה מרבים בסנת 2019 הם 1,111 ש"ח ליום. מדמי הפגיעה מנוכמים מס הכנסה, דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות (לנכח בעובדה המקבל קצבה בשיעור 100% לצמיותות יש הנחה בתשלום דמי הביטוח הלאומי).

פגיעה שחייב הבסיס לתשלום הגמלה אינו משקף נאמנה את שכרו במשך השנה כמפורט לעיל זכאי למנגוני חישוב מיוחדים לתקן המעוות.

$$\frac{\text{שכר רבע שנתי}^{(1)} \times 75\%}{90}$$

(1) שכר ברבעון שקדם לפגיעה ו/או הכנסה של עובד עצמאי ברבעון שקדם לפגיעה, עד לסכום המרבי.

תגמולי מיליוןאים

ביום 2 במרץ 2011 פורסם ברשומות תיקון מס' 127 לחוק הביטוח הלאומי המחייב את המעסיק בפעולות כדלקמן :

1. בחודש השירות במילואים המעסיק ישלם לעובד את השכר שהוא משלם לו אילולא שירת במילואים והוסיף לעבוד. תשלום זה נחשב למקדמה על חשבו התגמול המגיע לעובד.

2. המעסיק יتابع את התגמול מהמוסד לביטוח לאומי.

3. המעסיק יעביר לעובד את יתרת התגמול לכל המאוחר בנסיבות החודש שבו קיבל את התגמול מהביטוח הלאומי. ככלומר, המעסיק יעביר לעובד את ההפרש שבין התגמול שקיבל מהמוסד לביטוח לאומי (סעיף 2 לעיל) ובין התשלום ששילם לעובד בחודש שבו שירות במילואים (סעיף 1 לעיל) במוגבלות מסוימת :

א. אם העובד עבד במהלך השירות, אזי שכר זה לא יובא בחשבון בחישוב יתרת התגמול.

ב. כל סכום שהעובד היה מקבל גם אם נדר מעובdotו (בהתאם להסכם העבודה התקפים באותו מקום עבודה), לא יובא בחשבון בחישוב יתרת התגמול.

תשלום התגמול החל מאוגוסט 2008 בעבר שירות רצוף של עד 6 ימים, או שאירית של מספר ימי השירות הרצופים בינוי כפולות של 7 הוא :

בגין עד חמישה ימי שירות רצופים משולם התגמול בתוספת 40%.

כלשהו בחישוב ישיה ימים : משולם התגמול בתוספת يوم אחד.

להלן הבהרה מעת המכלה המשפטית של המוסד לביטוח לאומי שהתקבלה ביום 6.10.2019 :

בחוק הביטוח הלאומי אין הוראה מפורשת כיצד לחשב את יתרת התגמול ועל כן משמשו לכך של המוסד לביטוח לאומי (להלן : המוסד) ביחסים שבין המעסיק לעובד והדבר תלוי, בין היתר, בדין העבודה (חוקי המגן) החקלים על יחסי העבודה (לרבבות הסכמים קיבוציים ואישיים), אין הוא מנחה את המעסיקים כיצד לחשב את יתרת התגמול.

עם זאת, נسب את תשומת לבכם לכך שההחלטה בדבר מספר הימים בהם יש לחלק את השכר החודשי, צריכה להלום את ההחלטה בדבר מספר הימים המנוכה מהעובד בגין שירות המילואים; ככלומר – אם למשל יצא העובד לשירות מילואים רצף של שבוע, במקום עבודה הנוהג לחשב את שווי הימים לפי חלוקה נ-22 (למעט שישי-שבת) הרי שביחסוב השכר החודשי, על פניו, יהיה על המעסיק לנכונות 5 ימים בלבד (ולא 7).

מכל מקום, כל החלטה של המעסיק בעניין זה עשויה להיות עילה של המעסיק לבירור משפטי בבית הדין לעובדה (כברור שהמוסד אינו צד לו).

מעסיקי עובדים משק בית

על פי הוראת המוסד לביטוח לאומי אי אפשר לדוח על העסקת עובד משק בית ללא פרטים מלאים של העובד. יש לבקש מן העובדים את הפרטים המלאים כדי שנitin יהיה לדוח ולשלם את דמי הביטוח.

יש לדוח גם על עובד תושב בחו"ל ורשום את מספר הדרכון במקום מספר תעודה זהות. יש לחשב את דמי הביטוח בשיעור המתאים בעקבות תושב בחו"ל.

מומלץ לוודא שלעובד יש אשרת עבודה תקפה לעובד באותו משק הבית (לא מומלץ להעסיק עובד שאינו חוקי אך מי שעובד כאמור חייב לבטח אותו במוסד לביטוח לאומי).

יש לציין שמשמעותם של דמי הביטוח בעבור עובד עלול להידרש לשלם את דמי הביטוח בגין הצמדה וקנסות, ולעתים אף להיתבע להזיר גמלה שהמוסד לביטוח לאותם שלום וישם לעובד. כאשר העובד תובע גמלה, אשר ייתכן שלא היה זכאי לה בשל העובדה שהוא עבד במשק בית, עלול המוסד להיחשך כמי שסייע לעובד לקבל גמלה שלא כדין אם לא דיוקן כדין על העובד.

כאשר עובד ני��ון מושך בבית פרטיו והתגמול بعد העבודה משולם על ידי בעל הבית הפרט ישירות לחברה שלחה את העובד – חובה תשלום דמי הביטוח חלה על החברה/המוסד, ולא חלה שום חובה מבחינת האדם הפרט בהקשר לתשלומים דמי הביטוח (והזהר בפגישה של נציגי הלשכות עם עו"ד דני זקן ונציגי תחומי הביטוח ביום 10.1.2018).

עובד במשק בית מוגדר במוסד לביטוח לאומי כמו שמושך בעבודות שוטפות ורגילות במסגרת ביתו הפרט של המוסד או בעבודות ני��ון בניין מסוות. כללים גם מי שעוסקים בטיפול ילדים, מבוגרים, בקשישים ובסיעודיים. לא כללים מי שעוסקים בעבודות לצורכי עסקו או משלח ידו של המוסד.

מדובר בעבודות שבטענו נחותות לשמירה על אחזקה תקינה ועל תפקוד משק הבית הפרט (ולא העסק) ו/או הבניין המשותף וסיווע לבעל הבית הפרט ו/או לבני ביתו בניהול משק הבית

דמי ביטוח מופחתים בשל זכאות למלאה

מוסיק שמדווח על עובד כمبرטה בשיעורי דמי ביטוח מופחתים בשל זכאות למלאה [לפי סעיף 35(ד) לחוק הביטוח הלאומי], חייב לוודא שבידיו נמצא אישור מהמוסד לביטוח לאומי המעיד על התנאים המוצאים בהטבה.

המוסד לביטוח לאומי פרסם באינגרט למוסיק לשנת 2018 כי חובה לקבל אישור בכל שנה על קבלת הקצבה מהביטוח הלאומי, ככל גמלה שמצויה בתשלומים דמי ביטוח מופחתים.

הנחה בדמי הביטוח ניתנת כאשר המבוטח מקבל בפועל מהמוסד לביטוח לאומי בחלוקת נכות כללית מלאה לתקופה של שנה לפחות או לצמצמות, קצבת נכות מעובדה בשיעור 100% לצמצמות, או קצבת אזרח ותיק (ראה הברהה בהמשך).

נכח שקיבל קצבת נכות כללית בשיעור 100% לפי חוק לרונו, וקבעתו הופסקה בשל הנסיבות גבוהות, זכאי לקבל בתנאים שבוחק את השיעורים הנומכים של דמי הביטוח במשך 36 חודשים נוספים, בהתאם לאישור שיקבל מהמוסד לביטוח לאומי בעבור המוסיק.

הברהה בעניין זכאות לקצבת נכות כללית לשנה לפחות - הכוונה לתקופה שאינה כוללת את 90 הימים הראשונים, שבהם נקבעת הזכאות לקצבת הנכות הכללית.

המוסד לביטוח לאומי ערך הפגשה של משלוחת מטופשי 126 עם הנזונים המצוויים במחלקות הגמלאות, ומחייב בדמי ביטוח מוסיקים שלא פועלו חוק (חשוב מאוד לשמר על טופס 101 החתום על ידי העובד ועל האישור שהביא מהמוסד לביטוח לאומי המעיד על זכאותו בפועל לקצבה).

יש לשים לב לסוג הקצבה שהמ湧טח מקבל, כיון שקצבה לשירותים מיוחדים, קצבה לנכה פוליו, גמלת ניידות, קצבה בשל פגיעה איבת וקצבה לנכי צה"ל, למשל, וכן זכאות לפטור ממיס בשל נכות, אינם מוצאים בהנחות במוסד לביטוח לאומי.

דgesim בבדיקה ניכויים של המוסד לביטוח לאומי

כדי להקפיד על כמה הוראות בסיסיות בעת טיפול בבדיקה ניכויים ולהבין את התהילה, כיון שבכל שלב של התהילה אפשר להוסיף מסמכים ולתקן טעויות כדי שלא יהיה צורך להגיש השגה. בכלל, המוסד לביטוח לאומי אינו מאשר השגה נוספת.

לאחרונה החל המוסד לביטוח לאומי להעביר את שומות הניכויים שלו למס הכנסה, זאת לאחר שכבר במשק שנים רבות מס הכנסה מעביר למוסד לביטוח לאומי את שומות הניכויים, בהתאם להלכת גdots בבית הדין הארץ לעובודה. לנושאי המשרה האחראים בתחום המשכורות, יש אחריות גdots לדיווח נכון למוסד לביטוח לאומי.

תלוויו השכר

העסקיק חייב להציג בתלוויו השכר את כל רכיבי ההכנסה כמתחייב מסעיף 24 לחוק הגנת השכר, ובכלל זה גם הטעות שוטה כסף כגון נסיעות לחו"ל, ארוחות וכדומה.

ণיכוי דמי ביטוח מהעובד

לפי סעיף 342(ג) לחוק הביטוח הלאומי מונקה העסקיק את דמי הביטוח מהעובד [למעט בגיל זכאות או למי שמקבל קצבת אזרח ותיק (זקנה)]. זאת, בשונה מתקנה 8(ב)(2) לתקנות הביטוח הלאומי (הוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביטוח), תש"י-א-1971. בתקנה כתובה בכתב במפורש לעניין דרכי חישוב דמי ביטוח לעובד **בمشך בית** כי עסקיק "יהיה רשאי לנכונות משכרו של עובד..."

ביצוע ביקורת ניכויים בביטוח הלאומי

בביקורת ניכויים במוסד לביטוח לאומי נהגים לבדוק עד 5 השנים המוקדמות ממועד שבע השנים האחרונות (למעט חריגים).

תאגידים העסקיים יותר מ-20 עובדים נבדקים בשגרה. בעקבות דוח מבקר המדינה נבדקים גם עסקים קטנים יותר, לרבות חברות משפחתיות וחברות פרטיות.

הנושאים העיקריים שנבדקים בבדיקה הניכויים של הביטוח הלאומי הם :

בדיקת כל רכיבי השכר, התאמנה בין טופס 126 לטופס 102, בדיקת התאמות בין הדוחות לבין התשלומים, סיווג עובדים בטור הנכון בטופס 102, פרישת שכר נוספת, זכיפת הטעות שכר לעובדים (לרבבות הוצאות שלא נזקפו), בדיקת שכר מינימום, ביקורת הכספיות מחברת משפחתיות וחברת בית, תיאום דמי ביטוח (ণיכוי דמי ביטוח בשיעור המופחת למי שעבוד בעבודות נוספות), איתור תשלומים לאוכלוסיות שונות ללא דיווח, איתור דיווחים כוזבים, סיוג עובדים על פי צו סיוג מבוטחים ותשולם דמי הביטוח בעדם ועד.

מבקר הניכויים בודק הטעות בשווה כסף לשכר כמו זכיפת שווי רכב. עסקים שאינם שווי רכב חלקית לפי חישוב מדויק של הנסיעות הפרטיות – מחויבים בהפרש.

ביקורת ניכויים מבוצעת גם לגבי תביעת גמלאות, או כאשר העסק תובע החזרים, או מתן דוחות, או כאשר יש צורך לבחון יחסית עבודה.

זכיפת שווי הטעות בגין ימי גיבוש לעובדים

כלל, כאשר "טובת העסק" גוברת על "טובת העובד", העסק אין זוקף שווי בנסיבות העובד המשתתף בפעילות מטעם העסק, אך מבחון נוחות העובד ונוחות העסק נבחנים במוסד לביטוח לאומי באופן אובייקטיבי, בהתייחס לעובד ולתפקיד שהוא מלא.

רשות המסים פרסמה החלטה ביום 9.4.2018 המבוססת על פסק דין דה ניישון טרפיך בבית הדין האזרחי לעבודה (ב"ל 12-07-30052), לפיה, רק במקרים מסוימים מתקיימים כל התנאים המפורטים בהחלטה, העסק אין זוקף שווי לעובדים. המוסד לביטוח לאומי אינו מאשר הכללים האלה.

דוגמת תנאים שבהחלטה: העסק קבע את תנאי הגיבוש ומשלים עליהם, העסק משלם משכורת מלאה לעובדים בימי הגיבוש, צרכי העבודה מצדיקים את הגיבוש, הגיבוש נעשה ללא בני זוג, באמצעות השבוע, בישראל, בעלות סבירה, הגיבוש כולל הרצתה או תוכנית העשרה וכל המסמכים נשמרו לבדיקה הביקורת.

שווי שימוש ברכב

בעקבות פסיקת בית המשפט העליון המוסד לביטוח לאומי מקבל חישוב של שווי שימוש חלקית לפי יחס הנסיעות הפרטיות והעסקיות.

שווי שימוש ברכב לטכני שירות - החלטת מיסוי שלא בהסכם 12/4586

הבקשה – שווי שימוש חלקי לפי יחס הנסיעות העסקיות והפרטיות בשל כמות הנסיעות הגדולה של טכני המזגנים בעבר העסק – הבקשה נדחתה.

רכב תפעולי ורכב מאגר

"רכב תפעולי" הוא רכב שהתקיים בו להנחת דעתו של פקיד השומה אחד מלאה: הוא רכב בייחון, או שהרכב משרת רק את העסק ולא הוועד לרשות עובד בלבד ככלים שבתקנות מס הכנסה (ニッキー הוצאות רכב), התשנ"ה-1995.

לפי עמדות רשות המסים והביטוח הלאומי, המעסק אמר ליחיד מראש רכב מסויים להיות רכב תפעולי ועליו קבועו נהלי עבודה ברורים, קפדיים וחדר שמייעים ביחס לשימוש ברכבים האלה ולנקוט אמצעי ביקורת על הנהלים שקבע.

על פי נהלי הביטוח הלאומי, כשהעובד עובד מהבית, הרכב לא יוכר כרכב תפעולי.

אין בפקודת מס הכנסה או בתקנות מס הכנסה מונח בשם "רכב מאגר" אך נהגים להשתמש במונח זהה למצבים שבהם המעסק מעמיד לרשות העובדים רכב שנועד לפעילויות שוטפת של העסק, שהרכב אינו מוקצה לעובד בלבד נהלו הוציא רכב אחר לעובד שמשתמש ברכב המאגר.

רשות המסים פרסמה הנחיה מkilah לפיה אין צורך לזקוף שווי רכב לעובד ביום שבו הוא עבד עד לשעות הלילה, וכך רכב המאגר חנה בבתו באופן חד פעמי (בחודש), באופן אكريיא ולא באופן שיטתי ולא בסוף השבוע (ימים חמישיים בערב) או בחגים והעובד חוזיר את הרכב למחרת.

כאשר השימוש ברכב הוא יותר מפעם אחת בחודש, יש לזקוף שווי יחסית בהתאם לקריטריונים שנקבעו. מי שלא עומד בקריטריונים האלה, חייב לזקוף שווי רכב מלא בהתאם לתקנות. מודגש שיש לשמור את התיעוד באשר לקיום התנאים האמורים.

הוצאות עודפות שאין ניתנות לייחוס

מבחן הnickioim בודק את מהות הטענות שתואמו בדוח ההנתאה מס הכנסה. טובות הנאה ניתנות לייחוס, הן הטענות שכר החיבות בדמי ביתו. לדוגמה, נסיעת עובד פרטית לחו"ל.

הוצאות עודפות שאין ניתנות לייחוס אין חייבות בתשלום דמי ביתו, אך יש לשמור את התיעוד המתאים לצורך הוכחת ההוצאה, כמו למשל החזר הוצאות נסעה עסקית של עובד לחו"ל, מעל התקורת שפטורה ממיס.

בני זוג העובדים בעסק משותף (שאינו מאוגד כחברה)

תקנה 24 להוראות המיחוזת בדבר תשלום דמי ביתוח מחייבת יחס חלוקה בין בני זוג העובדים בעסק משותף. ההכנסה של כל בן זוג שמובאות בחשבון לעניין דמי ביתוח כפופה להכנסה המרבית לתשלום דמי ביתו.

עמדת המוסד לביטוח לאומי היא שחלוקת הכנסה בין בני זוג על פי תקנה 24 האמורה אפשרית רק אם בת הזוג עונה לכללים של "עובדת עצמאית".

בני זוג המדויקים על הכנסתם על פי תקנה 24 האמורה וההכנסה מחלוקת בינם, רשאים להציג על יחס החלוקה (לפי התקנה) עד ליום 30 באפריל בכל שנה, למעט בעת זכאות לказבת אזרח ותיק.

כאשר שני בני הזוג הם "עובדים עצמאיים" ללא תלות במקור הכנסתם, לכל אחד מהם אמור להיות תיק נפרד בביטוח הלאומי כעובד עצמאי. על בני זוג אלה תקנה 24 האמורה אינה חלה. לסוגיה זו השלכות ממשמעותיו לאור תיקון סעיף 66(ד) לפקודת מס הכנסה וביטול סעיף 66(ה) לפקודה מינואר 2014 ואילך.

לענין העסקת ברשות הזוג כעובד/ת שכיר/ה חשוב לזכור שהמוסד לביטוח לאומי קבע מעמד מבוטחים על פי דין עבודה, ולא על פי אופן תשלום דמי הביתו או על פי אופן תשלום המס.

הכרה רטראקטיבית באישה עצמאית לפי יחס חלוקה להשלמת זכאות מינימלית לказבת אזרח ותיק

המוסד לביטוח לאומי פרסם ביום 30.7.2012 הוראות שלפיהן הוא אינואפשר הכרה רטראקטיבית של חלוקת הכנסות מעבר לשנה השוטפת ולשנה שקדמה לה. ואולם, בעניין תביעה לказבת אזרח ותיק של אישת שעבה בעסק משותף עם בעלה תוכר תקופה מוקדמת יותר, כפוף להמצאת ראיות, אך רק עד כדי השלמה לתקופת האכשלה

המינימלית הנדרשת לקבלת קצבת אזרח ותיק. זאת, לצורך איזון בין הזכות הביטוחית ותשלום דמי הביטוח לבין מיצויי הזכויות וצבירת תקופות ביטוח לענף אזרחים ותיקים ושאיירים.

המוסד לביטוח לאומי יוזם פניות לנשים כדי לידע אותן על תקופות האכשורה שצברו אך מומלץ לבחון אם בעסק משותף, כאמור, הנשים מבוטחות לפי החוק והתקנות, בין היתר לצורך צבירת זכויות גמלאות הביטוח הלאומי.

המוסד לביטוח לאומי אימץ את ההכרה הרטראקטיבית בעקבות מקרים שבהם האישה עבדה בעסק משותף עם בעלה אך הדיווח למוסד לביטוח לאומי נעשה רק על שם הבעל. לדוגמה בפסק דין (ב"ל 09-1875-2018) שיטואר להלו:

מלכה כתבה עבודה כשבירה בשנים 1961 ועד 1992 ובכלה תקופת אכשורה של 143 חודשים. לטענה, בשנים 1980 ועד 2008 היא עבדה עם בעלה בעסק המספק שירותים הסעודיים, אך הדיווח למוסד לביטוח לאומי בנדון נעשה על שם הבעל בלבד.

בשנת 2009 ביקשה לדוח על היותה עובדת עצמאית בעסק המשותף רטראקטיבית, כיוון שהיו חסרות לה תקופות ביטוח לזכאות לקצבת זקנה.

המוסד לביטוח לאומי דחה את בקשהה בשל העובדה של היuder ראיות חד משמעות על עבודה בפועל ושל הזמן הרב שהלך (29 שנים) מיום תחילת העבודה ועד ליום החציה, וטען כי ניתן שפערותה בעסק המשותף הייתה בוגדר עצורה משפחתיות מקובלת של אישת בעלה בלבד ולא כעובדת עצמאית.

בית הדין האזרחי לעבודה התרשם מהתיאורי המבוטחת והעדים מטעמה, שנטמכו בעדות רואה חשבון ונתקבעו כמהימנים על ידי בית הדין, שכן המבוטחת עבדה בעסק.

ביום 7.8.2012 קיבל בית הדין האזרחי לעבודה את תביעהה של מלכה כתוב והכיר בה כעובדת עצמאית בעסק של בעלה אף שלא דוחה כך מעולם.

מצבים שבהם בת זוג שכירה בעסק של בעלה (בעסק שאינו מאוגד לחברה)

אין מניעה חוקית כי אישת תיחסה עובדות שכירה של בעלה (בעסק פרטני). בת זוג נחשבת לשכירה בעסק של בעלה אך ורק אם מתקיימים ביניהם יחסי עבודה כחלקם. **המוסד לביטוח לאומי פרסם הבהירות בעניין זה עוד בשנת 1995 באיגרת לבעלי מלאכה.**

עם זאת, לאור מיעוט המקרים בפסקה שבהם אישת הוכרה שכירה של בעלה, אימץ המוסד לביטוח לאומי מס' מבחןים מצטברים שנקבעו בפסקה, נוסף על המבחנים לקיום יחסי עבודה (הכללים זהים גם למקרים שבהם בן הזוג מועסק בעסק של אשתו):

1. שכר קבוע ויציב שמתකבל בפועל, שאינו מותנה במצב הכללי של העסק וושאינו מושפע ממנו. העבודה (האישה) אינה חשופה לסיכון כלכלי.

2. קיימת מסגרת קבועה של שעות עבודה.

3. בת הזוג מקבל שכר ריאלי בתוספת התנאים הסוציאליים, כגון: חופשה, הבראה ותוספות יוקר כמו כל העובדים.

4. האישה אינה נהגת מנהג בעלים בעסק, ובעלה הוא זה שמקבל את החלטות המהוות במקומות העבודה. באוטם מקרים שבהם האישה עובדת בפועל והוגשה תביעה לגמלאה, ייבחנו יחסי העבודה ויתכן שהיא בוגדר עובדת עצמאית, לצורך בחינת הזכאות לגמלאות והיא תהיה זכאית לגמלאה בהתאם לכללים במוסד לביטוח לאומי.

כאמור, חוק הביטוח הלאומי מאפשר מצב שבו אישת תהיה שכירה אצל בעלה, אולם כדי שהדבר יתאפשר, צריכים להתקיים יחסי עבודה בין הצדדים.

דיווח טכני על האישה שכירה כאשר היא מתנהגת כעצמאית לכל דבר אינו יכול "להזכיר" את המועד כ"שכר" ככלו מתקיימים יחסי עבודה בין הצדדים, שכן שנייה במעמד האישה מעובדת עצמאית (או עצמאית שאינה עונה להגדרה) לעובדת שכירה שלא על פי דיני עבודה בשל תכוניים מסוימים, טומן בחובו הוספת זכויות ביטוחיות למי שאינו מבוטח בהן, כגון ביטוח בענף אבטלה ובענף פשיטות רגל.

אשר על כן, המוסד לביטוח לאומי מקבע על בוחנת מעמדה של אישה המדווחת כשכירה של בעלה, כדי שלא תוכל להנחות מזוכיות אשר אין מוגיאות לה.

העברת הכנסה בין בני הזוג לאחר דיון במס הכנסה והוצאה שומה סופית

המוסד לביטוח לאומי מקבל שומה סופית ומעדכן בהתאם את הפרשי דמי הביטוח. כאשר הכנסה בן זוג עצמאית מוגדלת בשומה הסופית והכנסה בן הזוג השני כשכיר מוקטנת – נוצר חיוב אוטומטי של הפרשי דמי ביטוח רק לבן הזוג העצמאי ולא מוחזרים דמי ביטוח לבן הזוג השכיר.

במקרה זה, כדי לבטל את החיוב הקפولي, יש להוכיח לפקיד הגבייה כי אין מדובר בהעסקה פיקטיבית של בן הזוג ולהציגו הוכחות שבן הזוג אכן עובד כשכיר, וכן ממנו דמי הביטוח כחוק ושולמו למוסד לביטוח לאומי דמי הביטוח המלאים.

תושב ארעי

תיקון מס' 199 לחוק הביטוח הלאומי מתקן את סעיף 2א לחוק וחל על מי שקיבל אישרה ורישיון (شمקנה תושבות) לפי חוק הכנסה לישראל החל מיום 1.1.2018. התיקון חל על אוכלוסייה בעלי האשרות מסווג א/1, א/2, א/4 (הנלווה לאשרה מסווג א/2) ו-א/5.

עד התקון לחוק, בעלי האשרות הוכרו כתושבי ישראל אם מרכז חייהם היה בישראל ובלבד שהתגוררו בישראל לפחות 183 ימים מיום קבלת האשרה.

על פי התקון בחוק, כל בעלי האשרות המקבנות תושבות מכוח החוק, יוכרו כתושבי ישראל מיום קבלת האשרה, ללא המנתנה של 183 ימים, ובתנאי ששחו בארץ כדי לפחות חצי שנה לפני קבלת האשרה שמקנה תושבות.

המוסד לביטוח לאומי פרסם חוזר ביטוח מס' 1452 ביום 24.1.2018, המפרט את התיאחסותו לתיקון החוק. על פי החוזר, החל מתאריך 1.1.2018 הימים תיבחן לתקופה של שישה חודשים טרם קבלת האשרה המזכה ובלבך שהמברotta התגורר כדין בישראל. המועד כתושב יקבע לא לפני יום קבלת האשרה.

מבוטח השווה בחו"ל

הגדרת תושבות ושלילת תושבות של מבוטח שגר בישראל ויצא לחו"ל

תושב ישראל חייב לשחות כחוק בישראל ואם הוא אינו אזרח ישראל, הוא חייב להחזיק באחת מהאשרות המקבנות תושבות: רישיון לישיבת קבוע או אשרה מסווג א/1, א/2, א/4, א/5 (כפוף לכללי היישבה בישראל בסעיף 2א לחוק הביטוח הלאומי).

תושב ישראל שגר בארץ ויצא לחו"ל מבוטח בביטוח הלאומי ועל פי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, כל עוד הוא מוכר בביטוח הלאומי כ"תושב ישראל" וכל עוד יציאתו לחו"ל היא זמנית. בדרך כלל המוסד לביטוח לאומי משיק להכיר באדם שגר בארץ ויצא לחו"ל כתושב ישראל בחמש השנים הראשונות שבהן הוא נמצא בחו"ל, ולאחר מכן מבירר עמו היכן מרכז חייו.

ההשלטה בנושא תושבות (לרבות לעניין חוק ביטוח בריאות) מוטלת על פקיד הביטוח והגבייה במוסד לביטוח לאומי, על פי ההלכות שנקבעו בבית הדין הארץ לעבודה. החלטה זו אינה תלולה בהחלטות של גופים אחרים כגון מס הכנסה ומשרד הפנים.

הפסיקה קבעה שתושב ישראל הוא מי שמרכז חייו בישראל. מרכז החיים נבחן בפסקה לפי שני מבחנים:

1. מבחן אובייקטיבי – היכן מקום המגורים הקבוע שלו, היכן נמצאת המשפחה, היכן לומדים הילדים, היכן הוא עובד, היכן נמצאים הנכסים שלו וכדומה.
2. מבחן סובייקטיבי – היכן האדם רואה את מרכז חייו.

אחד הגורמים המשפיעים על קביעת התושבות של המבוטח בעודו בחו"ל הוא תשלום דמי הביטוח בארץ. כאשר אין בעבודות המוצגות בפני הפקיד המוסמך במוסד לביטוח לאומי כדי להכריע באופן חד וברור עד לאיזה תאריך้นחשב

המבוטח תושב ישראל, נקבע תאריך הפסקת התושבות במועד שבו הסתיימה תקופת הביטוח שבudeה שילם המבוטה דמי ביטוח, אך בדרך כלל לא מעבר להמש Shinim רצופות.

בחינת תושבות במהלך חמיש שנים הראשונות נעשית בדרך כלל במצבים הבאים :

1. המבוטח מבקש לדון בתושבותו.
2. המבוטח טובע קצבה (לענין קצבות אזרח ותיק (זקנה) ושאיירים קבוע המוסד לביטוח לאומי שהתשבות תיבחן בכל מקרה שבו מוגשת תביעה ל专家组 אזרח ותיק או ל专家组 שאיירים, ועליה שה טובע专家组 אזרח ותיק שווה בחו"ל יותר משנה ממועד זכאותו למלה, או המנוח שמכוחו הוגשה תביעה לשאיירים שהה בחו"ל יותר משנה).
3. הגיעו למוסד לביטוח לאומי מידע שימושי על החלטה (לדוגמה - המבוטח אינו משלם דמי ביטוח).
4. תושב חוזר או עלתה חדש שאינו גרים בארץ בוגורי קבוע.

עקרון התא המשפטי בקביעת תושבות בביטוח הלאומי

בני זוג וילדים עד גיל 18 השווים עם המבוטח בחו"ל, ממשיכים להיות מבוטחים על פי חוק הביטוח הלאומי ועל פי חוק ביטוח בריאות מלכתי כל עוד הם נחברים לתושבי ישראל, מכוח המבוטח כתושב ישראל. המוסד לביטוח לאומי נהג לראות בתא המשפטי כתא אחד. כמו פסקי דין קבוע לאחרונה בנסיבות המוחדות של פסקי דין ניתוק של התא המשפטי.

המוסד לביטוח לאומי מסר כי כל מקרה של הפרדת תא משפטי נבחן לגופו של עניין בנסיבות המוחדות ואין שינוי בעמדת הביטוח הלאומי להמשך ולראות בתא המשפטי תא אחד, על אף פסקי דין.

מבחן תושבות לסטודנטים שלומדים בחו"ל

סטודנט יכול לחיות וללמוד בחו"ל יותר מחמש שנים ולהמשיך להি�יחס לתושב ישראל (לאחר שנבחנה תושבותו במוסד לביטוח לאומי), כל עוד השהייה שלו בחו"ל היא זמנית. אם הסטודנט מבצע פעולות המחייבות על השתקעות בארץ אחרת, סיבת השהייה הראשונית שהייתה זמנית הפכה לשולית והתושבות תישלל.

מבחן תושבות לבני הגיל השלישי

המוסד לביטוח לאומי מכיר בכך בני הגיל השלישי נסעים יותר לחו"ל בשל הזמן הפנו שיש להם ולכך בחינת התושבות מביאה בחשבון את וותק התושבות שצברו לאורך השנים בישראל, ובמוסד לביטוח לאומי מגמישים את מבחן התושבות.

על המבוטח להוכיח שיצא לחו"ל פעמים רבות כדי לבקר את ילדיו או כדי לטיל, למשל, והතושבות שלו לא תבוטל גם אם שהוא בחו"ל בנסיבות יותר מאשר בישראל במשך 5 שנים. המוסד לביטוח לאומי לא ישולם ממנו את התושבות כל עוד הוא אינו מעביר את מרכז חייו לחו"ל.

שלילת תושבות

לאחר תקופה של חמיש שנים שבחן לא שהה תושב ישראל רוב הזמן, המערכת אמורה לבצע בירור באופן אוטומטי, שבסופה עלול להתחילה לגבי הליך של שלילת תושבות. ניתן זמן קבוע לערעור שבו המבוטח עדין זכאי לשירותי בריאות.

יש לצרף לערעור על ביטול התושבות שאלו לקבעת תושבות ממולא וחתום ומסמכים המעידים על מרכז החיים בישראל.

פקיד המוסד לביטוח לאומי רשאי לבחון מחדש מחדש בכל עת את התושבות של המבוטח ולהחיליט בדיעד על שלילתה. מי שאינו מוגדר תושב ישראל על ידי המוסד לביטוח לאומי ואני עובד בישראל, פטור מתשלוט דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות בישראל (גם על הכנסות פסיביות שהופקו או שנצמחו בישראל).

חוות הצהרה למס הכנסה החל מישנת 2016

החל מישנת 2016 כל נישום שיוצאה לחו"ל ונחשב תושב ישראל לפי חזקת הימים שבסעיף 1 לפוקודה, חייב להגיש דוח במס הכנסה ולהצהיר על כל הכנסותיו בארץ ובחו"ל, או לחת גילוי מלא ככל שהוא טוען שאינו תושב ישראל.

החל מישנת 2017 נישום שהוא תושב ישראל לפי חזקת הימים שבסעיף 1 לפוקודה, טוען שהוא תושב חוץ, חייב לצרף לדוח השנתי טופס 1348. הוא מתבקש בטופס לענות על שאלות הקשורות לתשלום דמי הביטוח בישראל ולקבלת קצבאות מהמוסד לביטוח לאומי והוא מתבקש לצרף את שאלון התשובות שהוא מסר למוסד לביטוח לאומי.

עובד שכיר של מעסיק ישראלי

כאשר מעסיק תושב ישראל שלוח עובד תושב ישראל לחו"ל מטעמו, וחוזה העבודה נקשר בישראל - דין של העובד כדין עובד שכיר בישראל המשלים דמי ביטוח על פי שיעורי דמי הביטוח הנחוגים בישראל.

בתנאים מסוימים ניתן לראות גם עובדים שנשלחים מישראל לעבוד בחברות בחו"ל, שכירים של המעסיק הישראלי שלח אותם לחו"ל.

המבוטח השכיר ובני משפחתו זכאים לטיפול רפואי בישראל מכוח חוק ביטוח בריאות ממלכתי. כמו כן הם זכאים לזכויות מכוח חוק הביטוח הלאומי. לדוגמה, המשך תשלום קצבאות ילדים מותנה בהמצאת אישור מתאים למוסד לביטוח לאומי. לעניין זכויות אלו, התקופה המרבית היא חמיש שנים. עם זאת, ניתן לקבל אישור מיוחד להארכת התקופה מפעם לפעם, גם אם השהייה בחו"ל נמשכת יותר מחמש שנים.

ביום 2.6.2014 פרסם המוסד לביטוח לאומי הוראות בחוזר ביטוח/1419 המתיחס למצב שבו טוען עובד שכיר שתשלום אש"ל לחו"ל הוא מסווה לשכר אמיתי (למשל, לצורך תעבירה לגמלאות לפי בסיס הכנסה גבוהה יותר). בჩינת הטענה תכלול העברת החומר לביקורת ניכויים במוסד לביטוח לאומי ובמס הכנסה. אם הבסיס יגדל המעסיק יחויב בהפרשים וגם עלול להיות מחויב בחזר גמלאות לפי סעיף 369 לחוק הביטוח הלאומי.

עובד עצמאי בחו"ל

מדועה למוסד לביטוח לאומי על עצמו והאחריות לדיווח ולתשלום דמי הביטוח מוטלת עליו. יש להבחן בין עובד עצמאי אשר מנהל את עסקיו בישראל ובחו"ל לסייעו ולטבות בארץ עצמאי, ובין מצב שבו כל עסקיו הם בחו"ל והכנסותיו הן בחו"ל.

במקרה הראשון: הוא ימשיך להיות מבוטח כעובד עצמאי כאלו הוא עובד בישראל, והכנסותיו יחויבו בדמי ביטוח כמקור הכנסה של "עובד עצמאי". חשוב לציין כי זכותו לקבל גמלאות בשל פגיעה בעבודה שאירעה לו בחו"ל כפופה לתנאים שתתקנות הביטוח הלאומי בעניין פגיעה בעבודה של עובד עצמאי שנפגע בחו"ל.

במקרה השני: אדם ששוהה ברציפות בחו"ל מטעם עיסוקו בישראל, ביטוחו לענף נפגעי עבודה כעובד עצמאי מוגבל בדרך כלל לשנה אחת וכפוף לחובת הוועדה מרأس למוסד לביטוח לאומי. במקרה זה יסועגו ההכנסות שלו כפסיביות ויחויבו בהתאם בדמי ביטוח.

עובד מקומי ישראלי (עמ"י)

אזרח ישראלי השוהה בחו"ל באורח זמני והתקבל לעובדה בנציגות ישראלית בחו"ל במעמד של עובד מקומי ומועסק באורח זמני על פי חוזה מיוחד. במקרה זה חלים חוקי העבודה הישראלים. המוסד לביטוח לאומי מתייחס לעמ"י כל עובד שכיר בישראל כל עוד הוא נדרש לחשוב תושב ישראל במוסד לביטוח לאומי.

מבוטחים שאינם מפורטים לעיל ופטורים מתשולם דמי הביטוח המינימליים

1. מבוטח בחו"ל ללא תשולם בחודשיים הראשוניים שהמעסיק משלם את דמי הביטוח, כמקובל (לרבבות מורה בשנת השתלמות).
2. מבוטח שמקבל פנסיה מוקדמת ומשלם הפנסיה מנכח את דמי הביטוח מהפנסיה.
3. אסיר בחו"ל בתנאים מסוימים.

עובד שכיר אצל מעסיק זר

החל משנת 2014 המוסד לביטוח לאומי ערך בדיקה אוטומטית בעת קבלת שומה של מבוטה שכוללת הכנסה ממשכורת, אם קיים דיווח במקביל על הכנסות שכיר ממוקור חיצוני (כגון מטופס 126). אם לא קיים עסקך בשכירות, המבוטה מקבל מכתב לבירור. מבוטה שאינו שולח הסבר לצורך מסמכים מחויב (בדרכן כלל) כביררת מחדל על הכנסה שאינה מעובודה שמקורה ממשכורת בחו"ל. במקביל, ובהדרגה, אמרו המוסד לביטוח לאומי לשוחה מכתבים גם למבוטחים נוספים שקיים אי התאמה בתוניהם.

כאמור לעיל ועל פי סעיף 345 לחוק הביטוח הלאומי, הכנסות מחו"ל חייבות בדמי ביטוח כאשר מקורה בסעיף 2 לפકודת מס הכנסה בהתאם לכללים הנהוגים במוסד לביטוח לאומי. להלן דוגמאות לסוגי הכנסות מחו"ל:

1. בסעיף 350(א) לחוק הביטוח הלאומי נקבעו בין היתר הכנסות מחו"ל שאין חייבות בדמי ביטוח (לדוגמה: ריבית מנקז בשיעור מס מוגבל).
2. יש פטור מדמי ביטוח לאומי בלבד (ולא פטור מדמי ביטוח בריאות) על הכנסות מחו"ל בגין עבודה שבוצעה בחו"ל, אם מקור הכנסה הוא במדינה שישראל חתומה עמה על אמנת לביטחון סוציאלי הכלולה מניעת כפל דמי ביטוח לאומי, וכןו דמי הביטוח הלאומי במדינה האמנה על פי הכללים שבאמנה (עד שנת 2010 מבוטחים אלה חוותו בדמי ביטוח בריאות בסכום מינימום).

לדוגמה :

האמנה עם איטליה כוללת מניעת כפל דמי ביטוח לאומי לתושב ישראל שעבוד באיטליה אצל מעסיק זר רק מחודש דצמבר 2015.

האמנה עם צרפת כוללת מניעת כפל דמי ביטוח רק לעובד שכיר או מעין שכיר.

3. כאשר מבוטה עובד שכיר בעבר מעסיק זר, הוא מסוג במוסד לביטוח לאומי כחייב בדמי ביטוח بعد עצמו [תקנה 1 לתקנות הביטוח הלאומי (הוראות מיוחדות בדבר תשלום דמי ביטוח)] לפי הכנסות בשומה:
  - א. אם המבויטה עובד בארץ - הוא משלם דמי ביטוח עצמאי ומבוטה שעבוד שכיר, לרבות לענף דמי אבטלה.
  - ב. אם המבויטה עובד בחו"ל - הוא משלם דמי ביטוח כمبرטה בעל הכנסות שאין מעובודה.

אמנות לביטחון סוציאלי

האמנות לביטחון סוציאלי מסדיroot את רציפות הביטחון הסוציאלי בין שתי המדינות. **כל אמנה תנאים המתאימים לה.** מדינת ישראל אינה חתומה על אמנת לביטוח בריאות.

המדינות שישראל איתן על אמנות לביטחון סוציאלי, שכוללות גם גמלוות, הן: אוסטריה, אorangooוי, איטליה (מתאריך 1.12.2015), בולגריה, בלגיה (מורחב מיום 1.6.2017), בריטניה, גרמניה, דנמרק, הולנד, נורווגיה, סלובקיה, פינלנד, צ'כיה, צרפת, רומניה, רוסיה (מתאריך 1.10.2017) שבדיה ושווז. האמנה עם קנדה (לא כולל קווייבק) מסדירה מניעת כפל דמי ביטוח לאומי בלבד.

קצbowות לתושב חוזר ותיק (או עולה חדשה)

כאשר תושב חוזר ותיק ועליה חדש תובעים גמלה מהמוסד לביטוח לאומי, הם מתבקשים לדוח על הכנסותיהם מכל המקורות, בארץ וב בחו"ל, בהתאם לכלים שבכל גמלה.

חשוב מאד לציין כי הכנסות המדווחות לצורך גמלה כוללות בדרך כלל את הכנסות מהמקורות המפורטים בסעיף 2 לפוקודת מס הכנסה - גם אם הכנסות אלה פטורות מס ו/או פטורות מדמי ביטוח, וגם אם אין צורך לדוח עליהן לשפטונות המס.

אי דיווח על הכנסות עלול להוביל למצב שבו יקבל אדם גמלה שלא כדי ומהמוסד לביטוח לאומי ידרosh בחזרה את gamlaה בצרוף קנסות והצמדה. במקרים חריגים המוסד נהג לבחון היבטים פליליים.

הכנסות של עולה חדשה ושל תושב חוזר ותיק – תיקון 168 לפוקודת מס הכנסה

חוק הביטוח הלאומי אינו כולל פטור מבחן הכנסות מחו"ל לעולה חדשה ולתושב חוזר ותיק שמנגישים תביעה למלאה.

ולכן, כאשר הם תובעים גמלה מהמוסד לביטוח לאומי, הם מתבקשים לדוח על הכנסותיהם מכל המקורות, בארץ וב בחו"ל, בהתאם לכלים שבכל גמלה, גם אם הכנסות אלה פטורות מס ו/או פטורות מדמי ביטוח, וגם אם אין צורך לדוח עליהן לשפטונות המס.

המידע על הכנסות אלה עבר למחיקת הגבייה של המוסד לביטוח לאומי לביקורת גביה. פקיד הגבייה בוחן את הכנסה בהיבט gamlaה והיבט דמי הביטוח.

המוסד לביטוח לאומי מחייב בכך כל בדמי ביטוח הכנסות של בעליים חדשים ושל תושבים חוזרים ותיקים במקרים שבהם הוגשו תביעות למוסד לביטוח לאומי שבחנו נרשמו הכנסות.

המוסד לביטוח לאומי סבור כי כאשר מבוטח עובד בחו"ל כעובד שכיר או כעובד עצמאי, הכנסתו היא הכנסה של עובד, אף על פי שהוא משלם דמי ביטוח כמו שאינו עובד ואינו עובד עצמאי, וכך הפטור של סעיף 350(א)(7) לחוק הביטוח הלאומי אינו חל עליו. גם לעניין הפנסיה מוקדמת שמקורה בחו"ל המוסד לביטוח לאומי סבור כי אין פטור מדמי ביטוח על הכנסה הזאת.

נציגי לשכת רואי חשבו בעבר עם מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי ועם נציגי מינהל הביטוח והגביה ובקשו לתקן את חוק הביטוח הלאומי כך שלא יהיה ספק שככל הכנסה שפטורה מס לפי תיקון 168 לפוקודת, תהיה פטורה גם מתשלום דמי ביטוח לאומי. החוק לא תוקן.

עמדת לשכת רואי חשבו היא שהכנסות שמקורן בחו"ל, כמו הכנסות ריבית, דיווידנדים ושכר דירה, וכן הכנסות ממיעסיק זר בחו"ל בגין עבודתה בחו"ל (שמשות בביטוח הלאומי כהכנסות שאינן מעובודה), פטורות מדמי ביטוח לפי סעיף 350(א)(7) לחוק הביטוח הלאומי, כיוון שככל מסווגות בביטוח הלאומי כהכנסות שאינן מעובודה כעובד או כעובד עצמאי, וההכנסה פטורה מס לפי כל דין.

הכנסה מפנסיה מוקדמת אינה פטורה אמנים לפי סעיף 350(א)(7) לחוק, אך עמדת הלשכה כי ההגדירה של הפנסיה המוקדמת בסעיף 345 במאפשרת לפטור מדמי ביטוח גם הכנסה מפנסיה מוקדמת שמקורה בחו"ל, ככל שהיא פטורה מס לעולה חדש ולתושב חוזר ותיק.

להלן סעיף 350(א)(7) לחוק הביטוח הלאומי:

"לענין תשלום דמי ביטוח לא יראו כהכנסה –

(7) ... הכנסה שאינה הכנסה מעובודה כעובד או כעובד עצמאי, הפטורה מס לפי כל דין, למעט הכנסה מפנסיה מוקדמת כהגדרתה בסעיף 345(א), ולמעט הכנסה שיקבע שר האוצר, בהסכמה שר הרווחה, ובאישור ועדת הכספיים של הכנסה."

- ברשות המסים קיים פטור מתשולם וmdiyoach למשך 10 שנים לעולה חדש בעל הכנסתה מחו"ל וכן לתושב בחו"ל ותיק. בביטוח הלאומי ההכנסה מחויבת בתשלום דמי ביטוח ככל שמתקבלת שומה או אם מתקבל מידע מהמובטח עצמו.
- הועלתה השאלה מדוע אין הקבלה בין מנת הפטור על ידי רשות המסים לפטור בביטוח הלאומי. הסביר כי המוסד לביטוח לאומי אינו נכלל בפטור זה. למוסד לביטוח לאומי יש רשימה סגורה של הכנסתות פטורות.
- המייעוט מאוכלסיה זו שmagish תביעות לביטוח לאומי בהן נדרש לבדוק הכנסתות, מתחבק לדוח על ההכנסה. המוסד לביטוח לאומי מחייב לבצע חישוב וחיבור דמי ביטוח היהות וכאמור מדובר בהכנסה חייבת.
- הובא לידיעת המשתתפים, כי באתר האינטרנט מפורסמת הנחיה כי תושב ישראל השווה בחו"ל ואין לו הכנסתות חייב בתשלום דמי ביטוח בשיעור הקבוע בחוק. אם יש לו הכנסתה מחו"ל, יחויב בהתאם לשומה שתתקבל ממש הכנסתה. כל עוד לא מתקבלת שומה יחויב לפי המינימום.

הכותבת - רואת חשבון, בעלת משרד לייעוץ בנושאי הביטוח הלאומי, מרצה על חוק הביטוח הלאומי ומנכ"ל חברת אורנה צח בע"מ לפתרונות בתחום הביטוח הלאומי. בין תפקידיה הציבוריים משמשת גם כיו"ר ועדת הקשר של לשכת רואי חשבון עם המוסד לביטוח לאומי ונציגות הלשכה בכנסת בנושא זה. פקס: 03-6005452, מייל: ornazachcpa@gmail.com מאוניברסיטת קליפורניה.

הנוסח המובא לעיל אינן מחליף את החוקה, את התקדים מפסיק הדיין או את הנוסח המלא של פרסומי הביטוח הלאומי, אלא בא להסביר את תשומת הלב לאמור בהם. כל המידע המוצג במאמר הוא מידע כללי בלבד, ואין בו כדי להוות "יעוץ" או חוות דעת או המלצה לנקיית הליכים או להימנע מהם. הכותבת אינה נשאת באחריות כלשי' לפני קוראים ואלה נדרשים לקבל עצה מקצועית לפני כל פעולה המסתמכת על המידע האמור.

כל הזכויות שמורות © ט.ל.ת.

עובדת

בעל שליטה בחברה (בסמוך להפסקת עובודתה בחברה) אינה זכאית לדמי אבטלה

רוי'ח אורנה צח-גולרט, מר חיים חיטמן ורו'יח (משפטן) יש חיבה

בית הדין האזורי לעובודה (ב'יל 16-03-30811) דחה ביום 12 ביולי 2018 את תביעתה של גיטל דיAMENTO רהב (להלן: "המבוטחת") לתשולם דמי אבטלה, לאור העובדה שהייתה בעלי שליטה בחברה בסמוך לעזיבתה ולסיום עובודתה בה, וזאת מוביל להידרשות ל מבחני עובד ומעסיק.

רקע חוק'

סעיף 6 ב חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995 (להלן: "החוק") קובע מפורשות החל מ-2004/1 כי ביטוח אבטלה לא יכול על בעל שליטה בחברת מעטים.

סעיף 32 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה") בעל שליטה הוא בין היתר מי שמחזיק במישרין או בעקיפין, לבדוק או ביחיד עם קרובו ב-10% לפחות מהון המניות שהוצאה או ב-10% מכוח הצבעה.

חברת מעטים בסעיף 76 לפקודה - חברת שהיא בשליטתם של חמישה בני אדם לכל היותר ואינה חברת בת ולא חברת שיש לציבור עניין ממשי בה.

תמצית עובדתית

המבוטחת הייתה בעלי מניות בחברה עם אחיה במשך יותר מעשר שנים, ולטענתה שמשה בה מנהלת חנות, שכירה. מן העדויות עולה שקיבלה את המניות בחברה בשל השקעה של 150 אלף ש"ח, לטענה - כבתווחה כנגד ההלוואה.

בחודש 10/2015 יצא לה חופשת לידה, ובchodש 12/2015 העבירה את מניותיה לאחיה. עקב מעבר פעילות החנות למקום המרוחק מביתה התפטרה בתחילת 2016, והגישה תביעה לדמי אבטלה שנדחתה על ידי המוסד לביטוח לאומי (להלן: "המליל") בטענה שהיא בעלי שליטה בחברת מעטים.

סלע המחלוקת

לטענת המבוטחת, אף שהיא בעלי 50% ממניות החברה עד לסמוך להतפטרותה בפועל, הייתה הפרדה מלאה בין היotta בעלי מניות לבין תפקידה כמנהל חנות שכירה. היא קיבלה משכורת קבועה ועובדת בשעות קבועות, הרווח החיה בחברה היה אחיה, שקיבל החלטות מוחותיות, יוזם מיזמים, שמו התנוסס על ניירת החברה ועוד.

לטענת המליל, המבוטחת נכנסה להגדרת "בעל שליטה בחברת מעטים" ומשכך אינה מבוטחת בביטוח אבטלה. אין חשיבות לטיב פעילותה כבעל שליטה בחברה. הפסקת העובدة בפועל לפני העברת מניותיה לאחיה לפני תביעת דמי האבטלה – אין מסויימות לה.

דין והחלטה

אין חולק כי החברה היא חברת מעטים, והמבוטחת שמשה בעלי שליטה בה עד סוף 2015. בית הדין קבע כי מהגדרת "בעל שליטה" עולה שאין היא יכולה דזוקא "שליטה" במובן של יכולת לקבל החלטות בחברה.

המבוטחת נכנסה להגדרת "בעל שליטה בחברת מעטים", וזה היה מצבה טרם הגשת התביעה לדמי אבטלה עבור התפטרותה. משכך אין צורך לבחון את קיומם המעשית של יחס עובד-מעסיק.

בית הדין נסמך על הឡכת עלי תיתי בבית הדין הארץ, שם נקבע כי אין צורך לבחון את קיומם של יחס עובד-מעסיק, כאשר אין חולק כי עסקינו בבעל שליטה בחברת מעטים.

הגדרה הפורמלית היא הבסיס לבחינת מעמדו של בעל שליטה, ופרשנות כפי שמצויה המבוטחת ולפיה תיבדק מהות חלף הנתונים הפורמליים, חוותת תחת הוראות החוק.

סעיף 6 ב חוק תיקו מצב של חוסר בהירות ואין להזכיר הגלגול האחורי ולפוגם בהירות שביקש המחוקק להנחייל, בגיןו להוראותיו המפורשות.

בית הדין קבע כי בנסיבות העניין גם העברת מנויותיה כחודש לפני שהגיעה את תביעת דמי האבטלה, אינה מסיימת לעניינה. התביעה נדחתה.

בית הדין ייעץ למליל כי "יבחן האם שולמו עבור התובעת דמי ביטוח בגין ביטוח אבטלה וככל שכן, יושבו לה במוגבלות הדין".

הכותבים - אורנה צח-גלרט, רואת חשבון, חברת נשיאות לשכת רואי חשבון. יעצצת לענייני הביטוח הלאומי וררצה בתחום. מייל: ornazachcpa@gmail.com
ר"ח (משפטן) יש' ח'iba - שותף במשרד ארצי, ח'iba, אלמק'יס, כהן - פתרונות מיסוי בע"מ
www.ahec-tax.co.il
חיים חיטמן - משרד ארצי, ח'iba, אלמק'יס, כהן - פתרונות מיסוי בע"מ [il](http://www.ahec-tax.co.il)

הורים מאמצים אינם זכאים לקצבת לידה

ר'ח אורנה צח, מר חיים חיטמן ור'ח (משפטן) יש' כהן

בית הדין האזורי לעבודה (ב"ל 17-03-26590) דחה ביום 4/2/2019 את תביעה של אליסון ג'ין גיאת (להלן: "המボטחת") לתשלום קצבת לידה בגיןוק שהמボטחת הייתה בוגר של הורה ממש, ולא הורה ביולוגי או הורה מיועד (פונדקאות).

הסבר מונחים חופשי, ובאופן כללי בלבד:

מענק לידה – סכום סמלי שמקבלת يولדת שילדת, לכיסוי הוצאות ראשוניות (1,778 ש"ח לדיד ראשון, נכון לשנת 2019, שהולך ופוחת בlidות הבאות).

דמי לידה – גמלת "מחליפת הכנסתות" לה זכאיות يولדת מבוטחת, אשר מילאה תקופת אכזרה טרם הלידה בעובdet עצמאית ו/או בעובdet שכירה (בהתבסס על ממוצע השכר/הכנסות שלה במשך השנה שקדם ל"יום הקובל" ולא יותר מסכום של 1,481.33 ש"ח ליום בשנת 2019).

מענק אשפוז – משולם על ידי המוסד לביטוח לאומי (להלן: "המליל") ישירות לבית החולים (כ-14,000 ש"ח בלבד, נכון לשנת 2019).

קצבת לידה – קצבת תמיכה המשتمלת לפי סעיף 45 לחוק הביטוח הלאומי (להלן: "החוק") למי שילדה יותר משנה ילדים בלבד אחת (סכום כולל של כ-123,000 ש"ח נכון לשנת 2019 בתשלום על פני 20 חודשים למי שילדה שלושה ילדים בלבד אחת).

עיקרי החוק:

- סעיף 42(א) לחוק קובל כי מבוטחת שהזדקה לאשפוז בקשר לידה זכאית לקבל מענק אשפוז ומענק לידה, זכאיות לקבל קצבת לידה ככל שילדה יותר משנה ילדים בלבד אחת.
- סעיף 57(א) לחוק קובל כי על אף הוראות סעיף 42(א) לעיל, מבוטחת שאימצהILD עד גיל 10 זכאית למענק לידה ולדמי לידה. הסעיף אינו מזכיר זכאיות לקצבת לידה, בשונה מסעיף 57א שפנה לסעיף 42 וככל את שלושת סוגי הгалומות בלבד בפונדקאות, שבה היולדת הזדקה לאשפוז.

תמצית עובדיות:

- המボטחת ובעה אימצו במחצית שנת 2015 את שלוש אחיניות (בנות 3, 4 ו-5) של המボטחת, לאחר שאחותה נקלעה למצב קשה, והן הובאו ארץ בהאותו יום.
- בחלוּף שבועיים ניתן פסק אפוטרופסות, ובחלוּף כמה חודשים ניתן צו אימוץ סופי.
- לבני הזוג שולם מענק לידה.

- המבוטחת לא הגישה תביעה לדמי לידה בהיעדר תקופת אכשרה.
- תביעת המבוטחת לказבת לידה מהמליל נדחתה.

טעוני הצדדים:

לטעת המבוטחת, עסקין בתובענית ייחודית, שבמרכזזה זכויות חוקתיות לשווין. לטענתה יש לראות באימוץ כמה ילדים ורכים ביום אחד כלידתם בלבדה אחת. היעדר התיחסות מפורשת לעניין קצבת לידה באימוץ הוא לكونה חוקיתית, שיש לרפאה לפי הצדק וההיגיון.

אין כל בסיס חוקי או מוסרי להפלות בינה לבין בני הזוג שלהם נולדה באופן טבעי שלישיה, שעה שהעומס הטיפולי והכלכלי המוטל על ההורים בשני המקרים זהה לחלוון.

לטעת המליל, סעיף 57 בא להוסיף על הוראות סעיף 42(א) ומעניק גם למאמרי ילדים מענק לידה ודמי לידה. הסעיף במשמעותו לא העניק להם גם זכאות לказבת לידה, ואין מדובר בלקונה.

казבת הלידה קדמה להכרה בהורה המאמץ ולכן אין מדובר בלקונה. אילו רצה המחוקק לכלול את הזכאות גם במקרה של אימוץ, היה עושה זאת כפי שעשה במקרה של פונדקאות.

דין והחלטה:

- בית הדין דוחה את תביעת המבוטחת הגם שמדובר בניסיבות מיוחדות. לגרסתו אין מדובר בלקונה - המחוקק בחר במודע שלא להעניק קצבת לידה להורה מאמצ. בהתייחסו לסעיף 57 לחוק מדגיש בית הדין כי כאשר המחוקק בחר להעניק להורה מאמצ' זכויות אחרות בדמות מענק לידה ודמי לידה, הוא קבע זאת באופן ברור ומפורט.
- בית הדין מתייחס לפסיקה בנוגע לפונדקאות, שלגביה נקבע כי יש להעניק קצבת לידה, וקובע כי סעיף 57א לחוק השווה את דין של אם פונדקאית לאם يولדת רגילה, והעניק לה קצבת לידה. לא כך עשה המחוקק בעניין אימוץ.

בשולוי הדברים:

אנו קוראים מכלן גם למחוקק וגם למיל'ל עצמו ליזום תיקון חקיקה נדרש בעניין פעוט זה, כדי למנוע את אפליאתם של הורים המאמצים שלישיות ילדים ורכים, ולהעניק גם להם קצבת לידה, בדומה ל يولדת שלישיה או לאם פונדקאית שלישיה. תיקון זה מתבקש מן הצדק הטבעי וההיגיון המוסרי, מה גם שהשפעתו התקציבית עצומה, אם בכלל.

פרמיות ששולמו טרם שמירת הייריוון וחופשת לידה יובאו בחשבון לעניין דמי פגיעה

רוי'ח אורנה צח-גלרט, מר חיים חיטמן ורו'ח (משפטן) יש חיבה

בית הדין האזרחי לעובדה (ב"ל 16-08-18129) קיבל ביום 19.9.2018 את תביעתה של ריקי כהן (להלן: "המג'ז") וקבע כי בתאונת עבודה שאירעה שלושה ימים לאחר ששבה מחופשת הלידה, יובאו בחשבון לעניין דמי הפגיעה גם פרמיות ששולמו למבוטחת טרם שמירת הייריוון והלידה.

רקע חוק:

- על פי סעיף 98 לחוק הביטוח הלאומי דמי פגיעה מחושבים לפי הכנסת המבוטח רביע השנה שקדם לפגיעה.
- מכוח סעיף 100 לחוק הותקנו תקנות בנושא חישוב השכר הרגיל ונקבעו הוראות לחישוב שכר העבודה הרגיל במקרים שבהם החישוב לפי סעיף 98 לא ישקף נאמה את שכר העבודה הרגיל של המבוטחת. במקרה כזה יבחן המוסד לביטוח לאומי (להלן: "המליל") מהי המשכורת بعد שעות העבודה הרגילות, שהייתה משוטלתה بعد רביע השנה אילו העבודה הייתה מלאה, כמפורט בתקנה.
- רביע השנה לעניין חישוב שכר העבודה, הוא רביע השנה שקדם ל-1 בחודש שבו חל היום שבו מגיעים לראשונה למבוטח דמי פגיעה או החודש הקודם ושני החודשים שקדמו לו לפי דמי הפגיעה הגבוהים ביותר.

תמצית עובדתית

- המבוטחת עבדה כשכירה בחברה מסויימת. לפי חוזה העסקה שלה - שכר היסוד החודשי שלה היה 9,000 ש"ח, בתוספת עלות (בונוסים).
- מיום 3/2/2015 עד 9/5/2015 קיבל מהמל"ל גמלה לשימרת היiron.
- מיום 10/5/2015 עד 15/8/2015 שהתה בחופשת לידה וקיבלה דמי לידה.
- ביום 18/8/2015 - שלושה ימים לאחר שבאה לעבודה, נפגעה בתאונת דרכים שהוכרה כתאונה עבודה.
- ביום 3.2.2016 פנה המל"ל למבוטחת וביקש אישור מעסיק לגובה השכר שהיה משולם למבוטחת אילו עבדה באופן מלא בחודשים 5-8/2015. היא התבקשה להציג תלוishi שכר לחודשים 10/2014 ועד 1/2015. המעסיק לא שיתף פעולה עם המל"ל עקב סכום בין המבוטחת למעסיק.
- המל"ל קבע כי שכר המבוטחת ברבע השנה שקדם לתאונת עמד על 37,365 ש"ח.
- המל"ל חישד שהmdbוטחת עבדה בחברה גם בתקופה שבה הייתה בשימרת היiron.

המחלוקת

- לטענת המבוטחת, השכר הקבוע ברבע השנה טרם התאונת עמד על 42,171 ש"ח (השכר בחודשים 11/2014 עד 1/2015).
- לטענת המל"ל אין לקחת בחשבון תשלום משתנים (פרמיות).

דין והחלטה

- המבוטחת קיבלה מדי חודש בונוסים שהיו חלק אינטגרלי משכrica, ואין מדובר בתשלום ארעי.
- עיון בתלושים מעלה כי העמלות היו מרכיב משמעותי בשכrica והיו כפופות לממכר אישית של המבוטחת.
- העיקרונו הניצב בסיס הכספי הנורמטיבי זהה, תכליתו לפצות מבוטח בגין אובדן הכנסתה אמיתית, שנגרם בעקבות פגיעה בעבודה.
- לאור תכילת זו נתקבלה התביעה והבונוסים האמורים נכללו בסיס השכר המחשב לצורך גמולת הפגיעה בעבודה (על פי המשכורות והבונוסים שלפני שימרת היiron).

בשות' הדברים

- במסגרת הטענות המשפטיות קובל בית הדין כי המל"ל לא התיחס כלל לטענת המבוטחת לעניין חישוב שכrica, ולמעשה קובל בית הדין כי דין התביעה היה להתקבל מידית. לפני משורת הדין הוציא בפסק גם ניתוח משפטי להנמקתו.
- טענת המבוטחת כי השכר ערבית יציאתה לשימרת היiron לא שיקף את היקף השתכרותה המלא התאורטי בשל מצבה הרפואי, ובשל כך יש להתחקות אחר שכrica המלא בחודשים מוקדמים יותר - נדחה.

הכותבים - אורנה צח-גלרט, רואת חשבון, יועצת ומרצה לענייני הביטוח הלאומי **ornazachcpa@gmail.com**
ר"ח (משפטן) ישי חיבא - שותף משרד ארכי, חיבא, אלמקייס, כהן - פתרונות מיסוי בע"מ
www.ahec-tax.co.il
חיים חיטמן - משרד ארכי, חיבא, אלמקייס, כהן - פתרונות מיסוי בע"מ [il](http://www.ahec-tax.co.il)

האם רשיי המuszיק להוציא עובד לחופשה כפואה?

עו"ד דוד משה

בימים 30.6.2019 נתן בית הדין האזרחי לעובדה בת"א פסק דין (17-03-57786 דוד בלילטי נ' עפר המרכז שלג 1991 בע"מ) בעניינו של עובד אשר הועסק במשך כ-16 שנים בתפקיד חשב בחברה. העובד נחדר בbijoux עבירות של "ניפוח" חבוניות, והחברה בิกשה לעורוך בירור מקיף בעניין. לצורך בירור העניין החליטה החברה להוציא את העובד לחופשה כפואה בתשלום, על חשבו ימי החופשה הצוררים לזכות העובד.

כעבור חמישה חודשים, לאחר שהחברה לא יקרה כל קשר עם העובד, פנה העובד אל החברה כדי לקבל את זכויותיו כמי שפטור מהחברה. בתגובה לפניו, זומן העובד לשימוש לפני פיטורים, אליו לא הגיע ותחת זאת תבע מהחברה פיצויי פיטורים וכן פיצויי בגין פיטורים שלא כדין ולא ערכית שימוש.

בית הדין מתייחס בפסק דיןו לשאלת **הוצאת העובד לחופשה כפואה, והתנהלות המuszיק בזמן ביצוע בירור** כאשר העובד נמצא בחופשה כזו. וכך קבע בית הדין בהקשר זה:

זכותו של מעסיק לעורוך בירור אם מתעורר אצל חישד לביצוע עבירה ממשמעת.

- כאשר לא מדובר במעסיק ציבורי לגבי קיימים נහלים להשעה, לגיטימי כי העובד יוצא לחופשה במהלך הבירור.

- התקופה הלגיטימית לעירicit בירור במקרה שכזה, תלולה בנסיבות (אין בפסק דין פירוט בעניין זה). באותו פסק דין סבר בית הדין כי הייתה הצדקה לקיום בירור במשך 5 חודשים.

- הוצאה העובד לחופשה שנתית בתשלום על חשבו ימי החופשה של העובד, היא פרורוגטיבית של המעסיק. באמצעות הוצאה התובע לחופשה כאמור לעיל, על המעסיק כדין.

עם זאת, קבע בית הדין כי המעסיק נהג שלא כדין בעניינו של העובד, שכן לא קיימו החובות החלות על המעסיק במקרה של הוצאה העובד לחופשה כפואה. בהקשר זה קבע בית הדין כי:

- המעסיק לא נהג כדין כיון שלא טרח לעדכן את העובד בהתקדמותו בירור או אודות הבירור.

- אילילה פנה העובד אל המעסיק, לא היה המעסיק מזמן את העובד לשימוש.

- בנסיבות האמור לעיל, נקבע כי **המעסיק פיטר למשה את העובד ועליו לשלם לו פיצויי פיטורים**.

- כמו כן, לאור האמור לעיל והאופן בו נעשו סיום העסקתו של העובד, נקבע כי על המעסיק לשלם לעובד **פיצוי בגין פיטורים שלא כדין בסכום של 20,000 ש"ח**.

הקביעות בפסק דין זה סוטות מהלכות קודמות אשר קבעו כי אין להוציא עובד לחופשה כאקט ענישתי, שכן פעולה כזו תחוטאת לתכליות חוק חופשה שנתית וכן סוטה מהלכות קודמות אשר קבעו כי מעשה של פיטורים או התפטרות אמרור להיות ברור וחידש מעשי, מה שלא היה במקרה זה.

עד מוקדם לදעת אם יוגש על פסק דין ערעור ומה יהיה תוצאות ערעור שכזה (ככל שיוגש).

ברג'il, חוזרנו זה הוא לדיעה כללית בלבד, וכל מקרה חייב להידון לגופו.

הכותב שותף במשרד פינברג ושות' עורך דין IL mail@feinberg-law.co.il

ניסיונות עבודה מהבית לעבודה ובחזרה ברכב צמוד ייחשו לניסייה פרטית לעניין קיוזו מס תשומות

עו"ד משה גבע

בית המשפט דחה את ערעורה של רשות סופרמרקטים ארצית שביקשה להכיר בהוצאות רכב צמוד שהעמידה לרשות חלק מעובدية כהוצאות עסקיות לעניין קיוזו מס תשומות. גדר המחלוקת הוצמצם תוך כדי הדיוון והתרכז עבנין נסיבות העובדים מהבית לעבודה ובחזרה. העורור הוגש פעם ראשונה ונמתק בהסכם הצדדים שחוירו להתקין ביניהם, אך לבסוף הגיע שוב לפתחו של בית המשפט, בהיעדר הסכמה גם לאחר הניסיון הנוסף.

עובדות המקרא וטענות הצדדים

המעעררת העמידה רכבים צמודים לחלק מעובدية. היא טענה כי עיקר הנסיבות ברכבים אלה הוא עסק, ולצורך הוכחת הדברים נעזרה במערכת מבוססת GPS שהותקנה ברכבים. כיוון שכן, ביקשה לקוזו שני שלישים ממש התשומות בגין רכבים אלה על פי תקנה 18 לתקנות מע"מ. המערערת צינה גם את העובדה שהיא מתיחסת להוצאות הרכב בחוץאות עסקיות, ומגלה את זכייה את זכייה הטעבה בגין הרכב, דבר שאינו נהוג בחברות שבנון הרכב הצמוד לעובד משמש בעיקר לצרכיו הפרטיים. כן טענה שעובדים אלה ממשיכים לפעול בתפקידים טלפוניים גם כשהם בדרך וגם מהבית.

המשיב טען כי העובדים לא נדרשו לנסיונות בעבודתם, וגם כאשר התייחס לכל הנסיבות במהלך שנות העבודה כאלו חלק מעובודתם (דבר שלא הוכח) עדין אחזו הנסיבות הפרטיות יותר גבוה מ-50% וכן יש להתייר קיוזו מס תשומות בשיעור של רביע בלבד על פי תקנה 18. כן טען המשיב שנסיונות מהבית לעבודה הן פרטיות מעצם הגדרתן וכי נדרש הרמוני בין חוקי המס (בהתיחס לאיסור הגורף להכיר בהוצאה זו בסעיף 32(1) לפקודת מס הכנסה). עוד טען כי המידע ממוקחת המעקב ברכבים חלקי ואין נתן תמונה מלאה ואמיןה.

הכרעת בית המשפט

בית המשפט ציין כי מוסכמת על הצדדים תחולתה של תקנה 18 לתקנות מע"מ על המקרא מעצם העובדה הטעינה מעורבת, וכי אין לבחון את העניין דרך הוראות חוק אחרות שעלן כאלטרנטיביה. לגישת בית המשפט המחלוקת היא לעניינו היקף הקיוזו המותר לאור הטענות הנוגדות בעניין אופי השימוש ברכבים, ומעט שהמשיב הסכים קטגורית להכיר בכל הנסיבות בזמן העבודה, הרי יותר לדון רק במעמד נסיבות העובדים מהבית לעבודה ובחזרה.

בית המשפט קבע כי נטל ההוכחה חול בקרה זה על המערערת שלא הרימה אותו ואף נמנעה מלהעיד עובדים שהנושא קשור אליהם באופן אישי. נדחתה טענה העבודה בדרך הביתה או מהבית, שאינו קשור ישירות לשימוש ברכב, וכן נדחתה הטענה שהרכבים משמשים גם להסעת עובדים אחרים (דבר שלא הוכיח לו ראיות). בית המשפט ערך הבחנה בין מקרה זה לפ███יות אחרות של בתים המשפט בנסיבות דומות ובכלל זה מפסק הדין בעניין קינטון (ע"א 99/99, דנ"א 4340/03) שם נדון נושא מימון מגורים והסעות לעובדים זרים והיחס שבן טובות העובד לתועלת המעסק בחוץאות אלה.

בית המשפט דחה את טענות המערערת לאי תקינות פרוצדורלית של ההליכים ולא נדרש לעניין ההקבלה בין הוראות חוק מע"מ לאלה של פקודת מס הכנסה לעניין נסיבות עובד בין ביתו למקום העבודה שלו.

סוף דבר

העורור נדחה ונפסקו 40,000 ש"ח הווצאות למעערערת.

תיקcir ע"מ 15-12-22444, בית המשפט המחו"ד בבאר שבע, על ידי כב' השופט גד גدعון, המערערת: ינות ביטן בע"מ, המשיב: מנהל מע"מ אשדוד, ביתן ב- 29.5.2019

**הכותב – שותף ומנהל סניף ת"א במשרד עורכי הדין סלי אילון ושות. "יעז ולוי מקצועית ומשפטית, אזרחי ופלילי",
בתחומי המיסוי השונים. למשרד התמחות "יהודית וניסיון רב במיסוי" מקרקעין. עבד בראשות המיסים במגנון
תפקידים מקצועיים וניהוליים ומשמש חבר פורום מסים בלשכת עורכי הדין. moshe@salieilon.co.il**
www.salieilon.com

סוף לניסיונות לתקן את תקנות שווי השימוש ברכב

עו"ד משה גבע

לפני כמה ימים נתן בית המשפט העליון את פסיקתו בעערור המאושר של שתי מעוררות שניסיונו לתקן את תקנות שווי השימוש ברכב (ראו: ע"מ 18/4096 א/or זך נ' פ"ש עכו וע"מ 18/7550 א/or חי נ' פ"ש חולון).

עסקים העוסקים שימוש ברכב במהלך עבודות יודעים כי שיטת החישוב המומוצעת שמכתיבות התקנות עשו להם עול חלק לא מבוטל מהמרקם. אם נהייה כי באותה מידה יש גם קבוצה קטנה של עסקים שדווקא יוצאים נשכרים, כמו תמיד שכופים הסדר קשה אחד על הציבור שלהם.

המעוררות לא העלו טענות בכלל, ומ עבר לטיעונים הפרטיים והמשפטיים שהציגו, עשו שימוש באמצעות טכנולוגיים שהותקנו ברכבים שלהם לשם הפרדת הנסיעות הפרטיות מהעסקיות ותייעודן. לאור פסיקתו החד משמעית של בית המשפט ראוי להציג ולהבהיר שתי נקודות:

1. פקיד השומה כפוף למוגרת של חוקים ותקנות וכמציג המדינה הוא מוסמך להפעיל שיקול דעת רק כאשר ההסדרים בחוק אפשריים לו, או שאינם קובעים מסמורות. משום כך, פקיד השומה לא יקבע מס בשיעור שונה מהרשות בחוק, לא יתר סכומי פטור גובהם מהרשות בתקנות, ולא יוכל בהוצאות מעורבות בסכום שעולה על המוסדר בהוראות. הוא לא יעשה זאת לא רק כי אינו מקבל את הטיעונים לגופם, אלא בראש ובראונה כי אין לו סמכות חוקית לעשות כן, וכן חייב כל נישום לדעת כי תקיפה ישירה שלו את ההוראות בכל נושא סופה להידחות. אם יעמוד על דעתו, דרישתו תתרבר בסופו של דבר בפני בית המשפט עם צפי לתוכאה דומה כמו בקרה שלעיל.

2. על רകע המציגות שתוארה לעיל צריכיםaggi מדי פעם חברות ויוזמים, מוגבים באנשי מסים, שמגייסים עסקים לצורך ניהול מאבקים במצבות שדורשת שינוי לטעums. גם במקרה זה כמה גורמים ששוווקו באופן נרחב מערכות לרישום נסיעות, ויש לקוחות שהחברות שאימצו את המערכות, ידעו לאיזה שדה מוקשים הן נכנסות ומה הסיכוי שלהם לשנות בעצם את עמדת רשות המסים.

העזה הטובה ביותר שאפשר לתת לעסקים היא לבחור את המלחמות שלהם ולנהל אותן בחוכמה. הניסיון להפוך מקרים פרטיים לפורצי דרך עקרוניים, ניגף שוב ושוב בפני רשות המסים ובתי המשפט. המשקנה המתבקש היא שהמאץ לתקן עיוות או עולה חייב להתרכו בהפעלת לחץ על המחוקק הראשי והמשני לומר את דברו בתיקוני חקיקה. לצערנו, יכולת של העסקים, בעיקר העצמאים והבינוניים-קטנים, להכניס את ענייניהם לסדר היום הפוליטי, כמעט ולא קיימים.

כל הפחות נושא שווי השימוש ברכב ירד מהפרק עד אשר יפעל המחוקק בעניין, ואת המכשור שהוצע בשני האחרונות לעוסקים רבים להתקן ברכבים, בהבטחה שייהי בסדר" ברגע האמת, אפשר להסביר בשלב זה לשימושים אחרים.

הכותב – שותף ומנהל סניף ת"א במשרד עורכי הדין סלי אילון ושות'. **"יעז ולוי מקצועני ומשפטי, אזרחי ופלילי"**, בתחוםי המיסוי השונים. למשרד התמחות יהודית וניסיון רב במיסוי מקרקעין. עבד בראשות המיסים במגנון תפקידיים מקצועיים וניהוליים ומשמש חבר פורום מסים בלשכת עורכי הדין. moshe@salieilon.co.il www.salieilon.com

זקיפת שווי מס בגין הפקדות גבוהות מהתקורתה

יועץ פנסיוני U.C. איציק בן-ארוחה

במאמר זה עוסוק בנושא שללה במסגרת התగבות שקיבלו למאמרים קודמים – זקיפות שווי מס.

פקודת מס הכנסה מדירה בסעיפים 3(ה3)(1) ו-3(ה3)(א) מהו המועד בו יראו את תשלומי המעסיק למרכבי התקגומלים והפיצוים, כהכנתה עבדה של העובד – האם במועד ההפקדה לקופה, או במועד בו קיבל אותם העובד.

הסעיף קובע כי תשלומי המעסיק (המעסיקים) לתגומלים, עד תקרת שיעור ההפקדה (7.5%) כפול שכרו של העובד, או לחילופין עד לסכום התקורתה (פעמיים וחצי השכר הממוצע במשך – 25,683 ש"ח), לפי הנמוך מבין השניים, יהיו פטורים ממס במועד שבו הופקד, ויהוו הכנסה بيדו של העובד במועד בו קיבל אותם (לפי כלל המשיכה של כספי התקגומלים). כך גם לגבי הפקודות המעסיק לפיצוים – הפקדות בשיעור המירבי (8.33%) משכר העובד, או מ"יתקרת הפיצוים" (מושג חדש מינואר 2017) 34,000 ש"ח, לפי הנמוך מבין השניים, יהיו פטורות במועד ההפקדה, ויחולו עליהן כלל המס במועד בו קיבל העובד את כספי הפיצוים, לכשייפרощ.

ומה לגבי עובדים שמשכורותם גבוהה מהתקורות האמורות? כאן מגדר הטעיף שתשלומי המעסיק העולים על השיעור המירבי (8.33%/7.5%) או על התקורות האמורות, יראו אותם כהכנתה עבדה של העובד במועד בו שולמו לקופה.

מה ממשuat האמור לעיל? ראשית, יש לציין שסביר שמדובר בזכיפות השווי, החתייחסות הינה ל"סקומי ההפקדה" של המעסיק לכל רכיב, ולא לשיעור ההפקדה או לשכר העובד. כך, מכפלת שיעור ההפקדה לתגומלים (7.5%) בתקרה לתגומלים 25,683 ש"ח, וכן מכפלת שיעור ההפקדה לפיצוים (8.33%) בתקרה לפיצוים (34,000 ש"ח), קבועות שני סכומים – 1,926 ש"ח לחודש לתגומלים ו- 2,832 ש"ח לחודש לפיצוים, שהינם הסכומים הפטורים בידי העובד במועד ההפקדה, ורק אם הפקיד המעסיק מעלה הסכומים האמורים, ישלם העובד מס על ההפקדה שמעבר, בשיעור המס השולי שלו – 47%/35% ולעתים גם 50%. יש לשים לב! זהו איינו המס היחידי שמשלם העובד על הפקדת המוסף מעלה התקורות – כיון שהטעיף מגדר את הפקודות המעסיק שמעל לתקורות כהכנתה עבדה, העובד ישלם בגיןם גם דמי ביטוח לאומי ומס בריאות, עד תקרת שכר של 43,890 ש"ח.

ומה לגבי ההפקדות לתגומלים ולפיצוים בגין מוסה העובד במועד ההפקדה? אלה חלק ממוקורות הקצבה המוכרת, עליה נרחב באחד הטיפוסים הקרובים.

הכותב - יועץ פנסיוני, בעליים של "איציק בן ארוחה ליווי פנסיוני בע"מ", חברה העוסקת בייעוץ פנסיוני לחברות ולפרטימ', וכן בהדרכות מקצועיות בתחום הביטוח, הפנסיה והגמל. מנהל אקדמי בהכשרת ייעצים ומשוואקים פנסיוניים בגופים מוסדיים ונמנה עם מומחי חברת "חברים ה.פ.ס. - מידע עסקי בע"מ"

כיצד מטפלים בזכיפות מס בגין פיצוים בסיום העבודה?

יועץ פנסיוני U.C. איציק בן-ארוחה

החל בחודש ינואר 2017 נוסף לפקודת מס הכנסה סעיף 3(ה3)(א), המחייב עובד בתשלום מס במועד ההפקדה, בגין הפקדת המעסיק למרכיב הפיצוים העולים על תקרת ההפקדה לפיצוים הפטורה בידי העובד, העומדת בשנת 2019 ע"ס 2,833 ש"ח לחודש. סכום ההפקדה המרבי לפיצוים, מחושב לפי הפקדה בשיעור 8.33% משכר בגובה 34,000 ש"ח בשנת 2019.

אם לדוגמה פורש שכרו החודשי עולה על 40,000 ש"ח וסכום ההפקדה החודשי לפיצוים עמד על 3,332 ש"ח, ההפקדה העודפת שמעל התקורת בסך 499 ש"ח, מחויבת בזכיפת מס בעת ההפקדה.

כידוע, בסיום עבודה מלא המעסיק טופס 161, בו הוא מפרט, בין היתר, את תקופת העבודה, השכר לפיצוים, הקופות אליהן הופקו תשלומיים חדשים למרכיב הפיצוים וכן מענק פרישה אותו הוא משלם במועד סיום העבודה.

החל משנת 2017 - המועד בו נקבעה התקירה לפיצויים כאמור, נדרש המעסיק בעת סיום עבודתו, לצרף לטופס 161 נספח ובו פירוט חודשי השכר, הכנסה המבוטחת, סכום ההפקדה שלילם המעסיק למרכיב הפיצויים, והסכומים בהם חייב העובד בזקיפות מס, בגין ההפקדות שמעל התקירה לפיצויים. מסמכי סיום העבודה – טופס 161, הנוסף החדש בעניין התקירה לפיצויים, 3 תלושי שכר אחרים וכיו', מוגשים לפקיד השומה, והוא מנפיק אישורי מס הכלולים מעתה שלוש "শכבות" של כספים – מענק פרישה פטור, מענק פרישה חייב ומענק הוא פטור.

מהו "מענק הוא פטור"? זהו מענק יחולו הוראות סעיף 9(א)(א), שנוספו לפקודה בשנת 2017. סעיף זה פוטר ממש את הסכומים בגין שילם העובד מס במועד ההפקדה, וקובע כי במקרה יראו את הרווחים בגיןם, כחייבים במס רווחי הון לפי סעיף 125ג(ג) לפקודה, וככל שכפסים אלה והרווחים בגיןם יימשו כקצבה החל מגיל 60, קצבה זו תהא פטורה ממש, מכוח הגדרת "תשלומיים פטוריים" בסעיף 9א(1)(ג), חלק ממוקורות "קצבה מוכרת". מכאן, שאם עובד המשיים לעבודה, בוחר למשוך את הפיצויים האמורים במועד הפרישה, הם יהיו פטוריים מכל מס, ולא יהיו חלק מהמענקים הפטוריים לעניין הקצבה בגין הפרישה, ככלומר לא ייכנסו במסגרת "נוסחת הקיזוז".

מכאן חשיבותו הגדולה של צירוף הנספח החדש לטופס 161, וכן חשיבותם הגדולה של היחס האישי והסבירים ללקוח, לגבי שמירת הפיצויים בכספיות, כדי להפוך אותם בעתיד לקצבה פטורה, הן מכוח קצבה מזוכה והן מכוח קצבה מוכרת.

כאן גם המקום להזכיר שבמסגרת תקנות התשלומיים, ההפקדות החודשיות של המעסיק לקופות מדווחות בהתאם לקובץ במבנה האחד, והסכומים בהם חייב העובד במס נכללים בדוח השנתי המוקוצר, המבחן בין תשלומיים ל"קצבה מזוכה" לתשלומיים ל"קצבה מוכרת".

הכותב - **יעץ פנסיוני, בעליים של "aicik בן אריה לויי פנסיוני בע"מ", חברה העוסקת בייעוץ פנסיוני לחברות ולפרט"ם, וכן בהדרכות מקצועית בתחום הביטוח, הפנסיה והגמל. מנהל אקדמי בהכשרה ייעצים ושיווקים פנסיוניים בגופים מוסדיים ונמנה עם מומחי חברת "חברים ה.פ.ס. - מידע עסקי בע"מ**

מעסיקים של פחות 20 עובדים מחייבים בדיווח אחד החל מ-1 בפברואר 2019

יעץ פנסיוני חיים בן-הרוֹשׁ

UPII הוראות חוזר רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון 9-19-2017 מינובמבר 2017, שענינו באופן הפקדת תשלומיים לkopفت גמל, החל מ-1 בפברואר 2019 **מעסיקים של פחות מ-20 עובדים מחייבים לדוח באמצאות קובץ במבנה אחד.**

מעסיק של עד חמישה עובדים פטור מלדווח פרטים לפי סעיף 2(א) ו-(ב) לחזור, בהתאם התנאים הבאים :

1. המעסיק מסר פעמי' אוחת לחברת המנהלת, את הפרטים הנדרשים, ולא חלו שינויים בפרטיהם.
2. סכום ההפקדה בשל ערך לא השתנה, למעט עדכון הסכום כתוצאה מהצמדה למדד.
3. המעסיק נתן לחברת המנהלת הוראת קבוע באמצאות כרטיס אשראי או רשותה לחזב חשבון.
4. החברה המנהלת אישרה למעסיק שלא לדוח במועד ההפקדה.

הוראות החזור יחולו על החברה המנהלת ועל המעסיק.

הכותב – **מחלקה "כל עתיד" פנסיה וgemäß בחברת חברים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ**

היטל מופחת בגין העסקת מסתננים בתעשייה, בינוי וمسעדות אتنיות – פס"ד טומי ווש

עו"ד רוי' רמי אריה

שיעור ההיטל שישלמו מעסיקים בגין העסקת מסתננים שיש להם אשרת שהייה זמנית בישראל, בתעשייה, בניין וمسעדות אتنיות, יהיה בשיעור של 15% בלבד, ולא בשיעור של 20%, למروת שאין להם היתר עבודה בישראל.

שכן, בקביעת שיעור ההיטל, בחוק ההיטל, הדעת הושם על **סוג הענף** בו מועסק העובד, ולא על שאלת קיומו של היתר. ההקללה בשיעור ההיטל ניתנה לא בשל קיומו של היתר אם לאו, אלא, כדי לעודד ענפי עסק, אשר המחוקק סבר כי ראוי לתת להם הקללה ועидוד.

כך נקבע בעניין טומי ווש (ע"מ 16-29283-08-02, טומי ווש בע"מ נ' פקיד שומה רוחבות, ניתן ביום 14.7.2019), אשר העסיקה מסתננים בצדעה ועיבוד בדים בטקסטיל. טומי ווש העסיקה כ-20 מבקשי מקלט מאրיתריאה ושילמה בגיןם היטל בשיעור של 15%.

טומי ווש טענה, כי היא זכאית לשלם היטל בשיעור המופחת. זאת, לפי שיעור ההיטל החל על עובדים זרים המועסקים בתעשייה, כאמור בסעיף 45 ל"חוק ההיטל".

פקיד השומה טען, כי טומי ווש אינה זכאית להנוט מהשיעור ההיטל המופחת. שכן, אין מדובר בעובדים זרים המועסקים לפי היתר בענף התעשייה. לפיכך, על טומי ווש לשלם היטל בשיעור "הריגל" בגובה של 20%.

טומי ווש לא חקרה על העובדה כי אין בידה היתר להעסקת עובדים זרים וכי מדובר בעובדים המחזיקים ברישיון זמני לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכנסתה לישראל. עם זאת, טענה, כי משעה שנקבע כי עובדים כאמור הם בבחינת "עובדים זרים" לצורך חוק ההיטל, המשמעות היא כי העסקתם אינה חייבות היתר הום לצורך הרישה של סעיף 45 שענינו עובד זר אשר העסיקתו חייבת בשיעור ההרגיל של 20%, והן מבחינת הסיפה של סעיף 45, שענינו עובד זר באחד הענפים הרשומים שם, שהעסקתו חייבת בשיעור המס המופחת, ובמקרה דנן בענף – התעשייה ובשיעור היטל של 15%.

בעניין שלמה סעד (ע"א 16/4946, שלמה סעד נ' פקיד שומה אשקלון, ניתן ביום 12.9.2016), בית המשפט העליוןקבע, כי יש להשוות בעניין ההיטל את דינו של מעסיק עובדים יוצאי סודאן ואריתריאה, לדינו של מעסיק עובדים זרים "חוקיים". כך גם הייתה עדמת המדינה באוטו הליך, כפי שבאה לידי ביטוי בפסק הדין, לפיה העסקתו של עובד כאמור בענף החקלאות, לא תחוויב בהיטל ואף זאת בהתאם לסיפה של סעיף 45 לחוק ההיטל.

לאור סעיף 1 י"ד לחוק עובדים זרים, כמשמעותו במשפטים אשר מוצאים מסודאן ואריתריאה, נוקთת הממשלה במדיניות של "אי רוחקה" זו את בשל החשש לחיותם במדינת מוצאים, ועל אף שהמדינה לא מצאה לנכון להעניק למסתננים היתרי עבודה.

עם זאת, נוקთת הממשלה במדיניות של "אי אביפה" כלפי מעסיקי מסתננים, דהיינו היא אינה אוכפת עליהם את האיסור הפלילי להעסיק מסתננים (ראו החלטת ממשלה מס' 3936 מיום 11.12.2011), משום שלמסתננים מנوعי הרוחקה קיימות זכות לעבוד בארץ מכוח חוק יסוד : כבוד האדם וחירותו.

מדיניות זו אושרה על ידי בית המשפט העליון אשר מצא כי יש בה משום "אייזון" ראוי בהתחשב בנסיבות הקשה והרגישה שנוצרה" (בג"ץ 10/6312, עמותת קו לעובד נ' הממשלה, ניתן ביום 16.1.2011).

ביחמ"ש קבוע, כי המסתננים נחשים כ"עובדים זרים" לצורך **הטלת ההיטל**, על אף האיסור להעסיק עובדים זרים ללא היתר קבוע בסעיף 1(ג)(א) לחוק עובדים זרים. משמע, כי לשאלת קיומו או העדרו של היתר העסקה לפי חוק עובדים זרים אין רלוונטיות. יש לראותם כ"עובדים זרים" גם לצורך **קביעת שיעור ההיטל**, על אף שאין בהם היתר לעסוק בענף התעשייה על פי חוק ההיטל.

לפי הילicity החקיקה של חוק ההיטל, נראה כי הדגש הושם על סוג הענף שבו מדובר ולא על שאלת קיומו של היתר. מתווך הנחה כי העסקת עובדים זרים היא ממילא בהיתר. גם קריאה מדויקת של סעיף 45 בנוסחו הקיים מלמדת כי הדגש בסיפה אינו על התيبة "לפי היתר" אלא על הענף שלגביו ניתן היתר. במילים אחרות – ההקללה ניתנת לא בשל קיומו של היתר, אלא בשל כך שהעובד הזר מועסק בענף שהחוק סבר כי ראוי לתת לו הקללה.

בעניין העסקת העובדים בסיעוד, נקבע בעניין عمل בשרון (ע"מ 18-01-15031), **על ברוון בע"מ נ' פקיד שומה כפר שבא, ניתן ביום 30.4.2019**, כי העסקת מסתננים **בענף הסיעוד המוסדי**, אינה זכאית לפטור מהיטל, היות והמדינה נמנעה מלהתחליל ובאופן עקרוני ועקבי מלתת היתרים להעסיק עובדים זרים בענף הסיעוד המוסדי, אלא רק בענף הסיעוד הביתי.

גם בעניין מעונות יניב (ע"מ 16-01-45494, **מעונות יניב נ' פקיד שומה גוש דן, ניתן ביום 15.1.2019**), הפטור מהיטל לא נועד לחול על טיפול סיעודי מוסדי, אלא רק על טיפול סיעודי ביתי, "סיעוד" לצורך זה משמעו סיעוד ביתי.

אולם, כאשר מדובר בהעסקה בתעשייה, בנין וمسעדות אטניות, אין להבחין בין עובדים זרים חוקיים למסתננים. שעה שהמדינה אינה מונעת מסתננים לעבוד בכל הענפים ובכלל זה בענף התעשייה.

הכותב - עו"ד רוחן וייעץ מסוי, בעלי משרד לדיני מסים, חבר צוות התגבותות של לשכת עורכי הדין בישראל, מרצה בכיר בתחום דיני המס ומנהל מקצועני של אתר האינטרנט מסים ועסקים IL www.ralc.co.il.

הוצאת מכתב פיטורים לשם קבלת דמי אבטלה תחייב את המעסיק בתשלום פיצויי פיטורים

עו"ד מעיין קישלס

העובדות

הגב' תחילה משה (להלן: "העובדת") הועסכה אצל מר אסף חתוקה (להלן: "המעסיק") שהיה גם בן זוגה, בסיווע בניהול המספרה שבבעלותו במשך 18 חודשים שהסתינו ביום 13.6.3.13. מדובר בני הזוג, שניהלו משק בית משותף. משנפרדו דרכם, הוגשה לאחר זמן ניכר התביעה הנוכחית.

המספרה הייתה פתוחה מדי יום בימיו והעובדת הייתה יוצאת ו>v באה מהמספרה והולכת וושחה בחלק "משעות פתיחת המספרה", בדירות המשותף של בני הזוג שהיה בסמוך, כאשר לדבריה בדירות המשותף הייתה "עשה כביסה" עבור המספרה ועובד צרכי הבית.

לטענת העובדת, בעת תחילת עבודתה הבטיח לה המעסיק שכר של 5,000 ש"ח לחודש, אך היא לא גבתה את השכר בהתחשב בכך שהיא הייתה בת הזוג של המעסיק והיתה חשובה לטענותיו לפיהם יש לו חובות גדולים.

تبיעתה של העובדת ניגד בן זוגה, המעסיק, כללה מספר עילות תביעה: תביעה לפיצויי פיטורים, פיצויי בגין אי מתן הودעה על תנאי עבודה, פדיון חופשה, פיצוי על פיטורים שלא כדין והודעה מוקדמת, פדיון ימי הבראה, הפרשי שכר, גמול עבודה בשעות נוספות, ופיצוי על אי הפרשות פנסיוניות.

פרק-דין

פיצויי פיטורים

במקרה שלפנינו לטענת העובדת והמעסיק הפסקת העבודה הייתה בהסכמה הדידית ואף נרשם "מכתב פיטורים". בית הדין קבע, כי הפסקת עבודה בהסכמה הדידית, יכול שתיחסב "כפיטורים" עם הוצאה "מכתב הפיטורים", רואים את המעסיק כמו שהסטים לפיטורים. במקרה דן, המעסיק גילה את הסכמתו בעצם חתימה על מכתב הפיטורים ומילא ציריך היה לחתום בחשבונו, **שמכתב זה לא רק על העובדת לקבל "דמי אבטלה" אלא גם יחייב אותו כמעסיק בתשלום "פיצויי פיטורים".**

המעסיק חייב לשלם לעובדת פיצויי פיטורים בסך של 7,773 ש"ח.

פיצוי על "אי מתן הودעה על תנאי עבודה"

שעה ששדרו בין הצדדים יחסី עובד ומעסיק, המעסיק לא פטור ממתן "הודעה על תנאי עבודה", חרף העובדה בן הזוג של העובדת הודהה כזו לא ניתנה מעולם. בעת קביעת "שיעור הפיצויי" לפקח בית המשפט בחשבו את היחסים המיוודאים ששדרו בין הצדדים באותה העת. על כן, נפסק לעובדת פיצוי בהקשר זה של 3,000 ש"ח.

פדיון חופשה

העובדת טענה, כי קופחה בימי החופשה, בכך שנותרו לזכותה 15 ימים, ואת פדיונים תובעת כעת. משלא הווש "פנקס חופשות", או ראייה טובה אחרת המשקפת את המצב לאשרו, החליט בית הדין הנכבד, כי המעסיק ישלם לעובדת סכום של 3,109 ש"ח.

פיצוי על "פייטורים שלא כדין" ו- "הודעה מוקדמת"

יחסី עובד ומעסיק שבין הצדדים, הסתיימו על ריקע של "מרייה משפחתיית", כפי שעלה מהעדויות הרבות אשר הוגשו לבית הדין. דבר היה בחלוקת דעות מקצועים ואישים, שהובילו בסופה של יום להסכמה, לפיה אין בני הזוג יכולים לעבוד באותו מקום עבודה בכפיפה אחת. בנסיבות כאלה של ניתוק בהסכם, התביעה בהקשר זה נחתה.

פדיון דמי הבראה

מדובר ב"זכות קוגנטיבית", השמורה לעובד, גם כשההוא המועסק על ידי "בן משפחה". לפיכך, נפסק לעובדת סכום של 2,900 ש"ח בגין פדיון דמי הבראה שלא שולמו לה בעת עבודתה.

פיצוי על "אי הפרשות פנסיות"

עכם קיום יחסី קרובה בין המעסיק לעובדת, אין פירושם הענקת פטור למשיק מהפרשות ל"קופת פנסיה". על כן, חובב המעסיק לשלם לעובדת סך של 3,918 ש"ח בגין פיצוי על אי ביצוע הפרשות פנסיות.

לסיכום: התביעה התקבלה בחלוקת המעסיק ישלם לעובדת סך של 20,700 ש"ח.

סע"ש 16-05-47120, בבית הדין האזרחי לעובדה בתל אביב-יפו, כבוד השופט יצחק לובוצקי, התובעת: תהילה משה, הנتابע: אסף חתוקה, ניתן ב- 6.12.2018

הכותבת – עו"ד במחלקת "כל עובד" מבית חשבים ה.פ.ו.